

शैक्षिक प्रोफाइल

આ.વ.૨૦૮૧/૦૮૨

कर्णाली प्रदेश सरकार
सामाजिक विकास मन्त्रालय

शिक्षा विकास निर्देशनालय

वीरेन्द्रनगर, सुर्खेत

शैक्षिक प्रोफाइल

आ.व. २०८१/०८२

प्रकाशक

कर्णाली प्रदेश सरकार

सामाजिक विकास मन्त्रालय

शिक्षा विकास निर्देशनालय

वीरेन्द्रनगर, सुर्खेत

फोन नं.: ०८३-५२०२७६

इमेल: edd@karnali.gov.np

प्रकाशक

कर्णाली प्रदेश सरकार
सामाजिक विकास मन्त्रालय
शिक्षा विकास निर्देशनालय
वीरेन्द्रनगर, सुर्खेत

प्रकाशन वर्ष : २०८१
सर्वाधिकार : शिक्षा विकास निर्देशनालय सुर्खेत
फोन नं. : ०८३५२०२७६
Email : redsurkhet@gmail.com / edd@karnali.gov.np
Website : http://edd.karnali.gov.np

शैक्षिक प्रोफाइल प्रकाशन समिति

प्रमुख सम्पादक तथा संयोजक

श्री दीपा हमाल, निर्देशक - शिक्षा विकास निर्देशनालय सुर्खेत

सम्पादक मण्डल

श्री देवी प्रसाद पौडेल, उपसचिव	-सामाजिक विकास मन्त्रालय सुर्खेत
श्री लक्ष्मी प्रसाद भट्टराई, उपसचिव	-शिक्षा विकास निर्देशनालय सुर्खेत
श्री भीम प्रसाद पोखेल, वरिष्ठ शिक्षा अधिकृत	-शिक्षा विकास निर्देशनालय सुर्खेत
श्री नारायण प्रसाद पौडेल, शाखा अधिकृत	-शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई सुर्खेत
श्री भलक प्रसाद कोइराला, वरिष्ठ शिक्षा अधिकृत	-शिक्षा विकास निर्देशनालय सुर्खेत
श्री धन बहादुर विष्ट, वरिष्ठ शिक्षा अधिकृत	- शिक्षा विकास निर्देशनालय सुर्खेत
श्री यमुना श्रेष्ठ, प्रमुख लेखा अधिकृत	- शिक्षा विकास निर्देशनालय सुर्खेत
श्री चुडामणी काफ्ले, प्रशासकीय अधिकृत	- शिक्षा विकास निर्देशनालय सुर्खेत
श्री दुर्गा प्रसाद चौधरी, तथ्याङ्क अधिकृत	- शिक्षा विकास निर्देशनालय सुर्खेत

मुद्रण प्रति : २०० प्रति

सर्वाधिकार प्रकाशकमा सुरक्षित

ले आउठ

इन्द्रजित पहाडी

E-mail: pahadi427@gmail.com

मुद्रण : अस्मिता प्रिन्टिङ्ग (अफसेट) प्रेस वीरेन्द्रनगर-६ वुद्धपथ, सुर्खेत फोन नं. ०८३-५२००७५, ५२१३५२

मन्तव्य

शिक्षा विकास निर्देशनालयको शैक्षिक प्रोफाइल २०८१ यहाँहरू समक्ष प्रस्तुत गर्न पाउँदा मलाई अत्यन्तै हर्ष र गौरवको अनुभूति भएको छ । यो प्रोफाइल केवल तथ्याङ्कहरूको सङ्ग्रह मात्र नभई, हाम्रो शैक्षिक अवस्थाको यथार्थ चित्रण, विगतका उपलब्धिहरूको मूल्याङ्कन र भविष्यको मार्गचित्र कोर्ने एक महत्वपूर्ण आधार स्तम्भ पनि हो । यसले हामीलाई गुणस्तरीय, समतामूलक र प्रविधिमैत्री शिक्षा सुनिश्चित गर्ने हाम्रो साझा लक्ष्यमा अघि बढ्नका लागि ठोस आधार प्रदान गर्नेछ भन्ने मैले विश्वास लिएको छु ।

“शैक्षिक प्रोफाइल २०८१ हाम्रो शैक्षिक यात्राको एक जीवन्त दस्तावेज मात्र नभई, भविष्यको स्पष्ट मार्गचित्र कोर्ने हाम्रो साझा प्रतिबद्धता पनि हो । हामी सबैको सार्थक सहकार्य, समर्पण र नवीनताको बलमा गुणस्तरीय शिक्षा सुनिश्चित गर्दै ज्ञानमा आधारित समतामूलक समाज निर्माण गर्नु हाम्रो अन्तिम लक्ष्य हो । सबै सरोकारवालाहरू मिलेर हरेक विद्यार्थीको सपनालाई साकार पार्न र उनीहरूलाई सक्षम नागरिक बनाउनु हामी सबैको साझा दायित्व हो ।”

यो प्रोफाइल विवरण तयार गर्नका लागि जिल्लागत विवरण उपलब्ध गराउनु हुने सामाजिक विकास कार्यालयका प्रमुखहरू र कर्मचारीहरू साथै प्रगति विवरण तयारीमा समन्वय र सहजीकरण गर्नुहुने शिक्षा विकास निर्देशनालयका उपसचिव लक्ष्मी प्रसाद भट्टराई, वरिष्ठ शिक्षा अधिकृत धन बहादुर विष्ट, तथ्याङ्क अधिकृत दुर्गा प्रसाद चौधरी, अधिकृत छैठौँ कविता घिमिरे, प्राविधिक सहायक कार्मावाङ्जुक लामालगायत यो महत्वपूर्ण दस्तावेजलाई मूर्तरूप दिन अहोरात्र खटिनुहुने निर्देशनालयका सम्पूर्ण कर्मचारी साथीहरूलाई म विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

यो प्रोफाइललाई केवल एउटा प्रतिवेदनमा मात्र सीमित नराखी, यसका सूचकहरूलाई आधार मानेर नीति निर्माण र योजना कार्यान्वयन तथा मूल्याङ्कनमा प्रभावकारिता ल्याउनु हाम्रो साझा दायित्व हो ।

श्री दीपा हमाल

निर्देशक

शिक्षा विकास निर्देशनालय, सुर्खेत

विषय-सूची

विषयवस्तु

पेज नं.

परिच्छेद - १

परिचय

१.१ कर्णाली प्रदेशको सङ्क्षिप्त परिचय	१
१.२ शिक्षा विकास निर्देशनालयको परिचय	२
१.३ शिक्षा विकास निर्देशनालयको कार्य विवरणः	२
१.४ सङ्घीय कानूनद्वारा व्यवस्थित शिक्षा विकास निर्देशनालयका मूलभूत काम, कर्तव्य र अधिकार	७
१.५ शिक्षा विकास निर्देशनालय सुर्खेतको जनशक्तिको पदपूर्तिको हालको अवस्था	९
१.६ शिक्षा विकास निर्देशनालयको सङ्गठन संरचना	१०
१.७ सामाजिक विकास कार्यालयको परिचय	११
१.८ सामाजिक विकास कार्यालयको सङ्गठन संरचना	११
१.८.१ सामाजिक विकास कार्यालय दैलेख, जुम्ला, सल्यान र जाजरकोटको सङ्गठन संरचना	११
१.८.२ सामाजिक विकास कार्यालय कालिकोट, मुगु, हुम्ला, डोल्पा र रुकुम पश्चिमको सङ्गठन संरचना	११
१.९ सामाजिक विकास कार्यालयको कार्य विवरण	१२

परिच्छेद-२

शिक्षासम्बन्धी राष्ट्रिय तथा प्रादेशिक नीति योजना तथा कार्यक्रमहरू	१३
२.१. राष्ट्रिय शिक्षा नीति २०७६	१३
२.२ दिगो विकास लक्ष्यमा शिक्षा	१७
२.३ विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना (२०७९- २०८८)	१८
२.४ सोह्रौँ योजना (२०८१/८२-२०८५/८६)मा शिक्षासम्बन्धी व्यवस्था	२१
२.५. कर्णाली प्रदेश सरकारको दोस्रो पञ्चवर्षीय योजना (२०८१/८२ - २०८५/८६) मा शिक्षासम्बन्धी व्यवस्था	२६
२.६ नेपाल सरकारको आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को नीति तथा कार्यक्रममा शिक्षा	२९
२.७ नेपाल सरकारको आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को बजेट वक्तव्यमा शिक्षा	३१
२.८.कर्णाली प्रदेश सरकारको आ.व. २०८१/८२ को नीति तथा कार्यक्रममा शिक्षासम्बन्धी व्यवस्था	३३
२.९ कर्णाली प्रदेश सरकारको आ.व.२०८१/८२ को बजेट वक्तव्यमा शिक्षा	३५

परिच्छेद-३

कर्णाली प्रदेशको शैक्षिक सूचना	३६
३.१ कर्णाली प्रदेशको शैक्षिक सूचकाङ्क सारांशमा	३६
३.२ कर्णाली प्रदेशका जिल्लाहरूको साक्षरताको अवस्था	४०
३.३ प्रारम्भिक बालविकास केन्द्र	४५
३.४ बालविकास केन्द्रको सङ्ख्या	४५
३.५ बालविकास केन्द्रमा भएको छात्र छात्राको सङ्ख्या	४६
३.६ बालविकास केन्द्रमा भएका छात्र छात्राको जातिगत विवरण	४९
३.७ बालविकास केन्द्रको खुद भर्ना दर र कुल भर्ना दर	५२
३.८ विद्यालय सङ्ख्या	५६

परिच्छेद-४

शिक्षा विकास निर्देशनालयको बजेट तथा कार्यक्रम	१०२
४.१ शिक्षा विकास निर्देशनालयले आ.व. २०८१/०८२ मा सम्पादन गरेका प्रमुख कार्यहरू	१०२
४.२ SEE परीक्षा २०८१ को परीक्षार्थी विवरण	१०३
४.३ SEE परीक्षा २०८१ मा खटिने जनशक्तिको विवरण	१०४
४.४ कर्णाली प्रदेशको माध्यमिक परीक्षा (SEE) नतिजा २०८१	१०४
४.५ आ.व. २०८१/८२ मा कर्णाली प्रदेशबाट सम्पन्न भएका शिक्षक सेवा आयोगसम्बन्धी विवरण	१२४
आ.व. २०७९/०८० र आ.व. २०८०/०८१ मा शिक्षकको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनका आधारमा बढुवा (७५%) का लागि सिफारिस विवरण	१२५
कर्णाली प्रदेशमा प्रदान गरिएको छात्रवृत्तिसम्बन्धी सारांश विवरण	१२६
शिक्षा विकास निर्देशनालय सुर्खेतको उत्कृष्ट शिक्षक प्रोत्साहन कार्यक्रमका लागि छनोट भएका शिक्षकहरूको विवरण	१२९
सन्दर्भ सामग्री	१३५
विभिन्न कार्यक्रमका फोटो झलकहरू	

परिच्छेद - १ परिचय

१.१ कर्णाली प्रदेशको सङ्क्षिप्त परिचय

नेपालको संविधानको धारा ४मा नेपाललाई “स्वतन्त्र अविभाज्य सार्वभौमसत्ता सम्पन्न धर्मनिरपेक्ष समावेशी लोकतन्त्रात्मक समाजवाद उन्मुख सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राज्य हो” भनी परिभाषित गरिएको छ। नेपालको संविधानको धारा ५६ ले राज्यको पुनर्संरचना गर्ने क्रममा नेपालको मूल संरचना संघप्रदेश र स्थानीय गरी तीन तह बनाएको छ। संविधानको अनुसूची-४ मा उल्लेख गरिएका सात ओटा प्रदेशमध्ये कर्णाली एक हो। कर्णाली प्रदेशमा संविधानको अनुसूची-४ बमोजिम रुकुम (पश्चिम भाग), सल्यान, डोल्पा, जुम्ला, मुगु, हुम्ला, कालिकोट, जाजरकोट, दैलेख र सुर्खेत गरी दश जिल्लाहरू रहेका छन्। मिति २०७४ फागुन १२ गते प्रदेश सभाको निर्णयबाट कर्णाली प्रदेश नामकरण र प्रदेशको राजधानी वीरेन्द्रनगर सुर्खेत कायम भएको छ।

कर्णाली प्रदेशका १० जिल्लामध्ये हिमालमा ५ जिल्ला र पहाडमा ५ जिल्ला रहेका छन्। यस प्रदेशमा २५ नगरपालिका र ५४ गाउँपालिका गरी कूल ७९ ओटा स्थानीय तहका जम्मा ७९८ ओटा वडाहरू छन्। यो प्रदेश २८ डिग्री १० मिनेट ७ सेकेन्ड उत्तरी अक्षांस देखि ३० डिग्री २६ मिनेट ५० सेकेन्ड उत्तरसम्म र ० डिग्री ५८ मिनेट ५८ सेकेन्ड पूर्वी देशान्तर देखि ८३ डिग्री ४० मिनेट ५७ सेकेन्ड पूर्वसम्म फैलिएको छ। यो प्रदेशको सिमानामा उत्तरमा मित्र राष्ट्र चीन, दक्षिणमा लुम्बिनी प्रदेश, पूर्वमा गण्डकी प्रदेश र पश्चिममा सुदूरपश्चिम प्रदेश रहेका छन्। यो प्रदेश कुल ३०२११ वर्ग किलोमिटर भूभागमा फैलिएको छ। यो प्रदेश नेपालका सात प्रदेशमध्ये क्षेत्रफलका हिसाबले सबैभन्दा ठूलो प्रदेश हो। यस प्रदेशले नेपालको कुल क्षेत्रफलको २१.६ प्रतिशत हिस्सा ओगटेको छ। जनगणना २०७८ बमोजिम यस प्रदेशको कुल जनसङ्ख्या १६८८४१२ रहेको देखिन्छ। जसमध्ये पुरुषको सङ्ख्या ८२३७६१ (४८.८ प्रतिशत) र महिलाको सङ्ख्या ८६४६५१ (५१.२ प्रतिशत) रहेको छ। यस प्रदेशको जनघनत्व ६० प्रति वर्ग कि.मि. रहेको लैङ्गिक अनुपात ९५.२७ रहेको र वार्षिक जनसङ्ख्या वृद्धि दर ०.७० प्रतिशत रहेको छ। राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार कर्णाली प्रदेशको साक्षरता ६२.८ प्रतिशत रहेको थियो। राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार कुल साक्षरता ७६.१ प्रतिशत रहेको छ। त्यसमध्ये पुरुषको साक्षरता ८३.३ प्रतिशत र महिलाको साक्षरता ६९.४ प्रतिशत छ।

आफ्नै मौलिक विशेषता भएको ये प्रदेश भौगोलिक रुपमा जति विकट छ प्राकृतिक सौन्दर्यका दृष्टिले त्यति नै धनी छ । धार्मिक, ऐतिहासिक, सांस्कृतिक तथा पुरातात्विक महत्त्वका हिसाबले पनि कर्णाली धनी छ । कर्णाली क्षेत्र सभ्यता र संस्कृतिको केन्द्रविन्दु नेपाली भाषाको उद्गमस्थल, भौगोलिक विविधता, प्राकृतिक सुन्दरता, विभिन्न जातजाति, भाषाभाषी भएको प्राकृतिक साधन र स्रोतले सम्पन्न क्षेत्रका रुपमा समेत परिचित छ । हुम्ला र दार्चुलाबिच सैपाल हिमाल, कर्णालीको शिर कैलास पर्वत, मानसरोवर ताल, कालिकोट र बाजुराबिच बडीमालिकाको मन्दिर र खस साम्राज्यको केन्द्रविन्दु सिज्जा उपत्यका जुम्ला र ऐतिहासिक तिर्खा सुल्ली दरबारजस्ता ऐतिहासिक एवम् पुरातात्विक महत्त्वका सम्पदाहरु रहेका छन् । मुगुको रारा ताल, डोल्पाको शे-फोक्सुण्डो तालदेखि जुम्लाको सिँजा, चन्दननाथ, दैलेखको ज्वालामुखी, दुल्लुदरबार, हुम्लाको हिल्सा, सल्यानको कृष्णदेह, सुर्खेतको काँक्रेबिहार लगायतका दर्जनौँ पर्यटकीय स्थल कर्णाली प्रदेशमा छन् । नेपालको सभ्यताको सुरुवाती क्षेत्रका रुपमा परिचित यस प्रदेशमा बुद्ध, मुस्लिम, क्रिस्चियन र हिन्दु धर्मावलम्बी रहेकोमा नेपाली, मगर, काइके, खाम, थारु, मुगाली लगायत ५५ भाषा बोलिने यस प्रदेशको मुख्य पैसा कृषि रहेको छ ।

१.२ शिक्षा विकास निर्देशनालयको परिचय

नेपालको संविधानको धारा ५६ (१) ले सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको मूल संरचना सङ्घ प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको व्यवस्था गरेको छ । संविधानको उक्त प्रावधानबमोजिम नेपाल सरकारको मिति २०७५।०३।३२ को निर्णयअनुसार प्रदेश सरकार सामाजिक विकास मन्त्रालयको शैक्षिक नीति योजनतथा कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयनमा सहयोग गर्नका लागि प्रदेश सरकार, सामाजिक विकास मन्त्रालयअन्तरगत रहने गरी साविकका क्षेत्रीय शिक्षा निर्देशनालय विघटन गरी शिक्षा विकास निर्देशनालयको स्थापना गरिएको हो । गुणस्तरीय शिक्षाको माध्यमबाट सम्बृद्ध कर्णाली प्रदेश सुखी कर्णालीभासीको अठोटलाई पूरा गर्न शैक्षिक कार्यक्रमलाई गरीबी निवारण, दिगो विकास, भोकमरीको अन्त्य, मौलिक संस्कृतिको संरक्षण विपत् उत्थानशील क्षमताको विकास, पूर्ण साक्षरता, शिक्षामा समतामूलक पहुँचको सुनिश्चितता र रोजगारी केन्द्रित शैक्षिक रणनीतिलाई कार्यान्वयन गर्नु आवश्यक।छेपाल सरकारको निर्णयानुसार स्वीकृत सङ्गठन संरचना र दरबन्दीबमोजिम सामाजिक विकास मन्त्रालय, कर्णाली प्रदेशको मिति २०७५/०६/०५ को निर्णयानुसार २०७५।०६।०९ गते शिक्षा विकास निर्देशनालयको स्थापना भएको हो ।

मुलुक सङ्घीय संरचनामा प्रवेश गर्दा प्रदेश स्तरीय शैक्षिक संरचनामा रुपान्तरण गर्न सकिने कार्यालय साविक क्षेत्रीय शिक्षा निर्देशनालयहरु मात्र भएको सन्दर्भमा क्षेत्रीय शिक्षा निर्देशनालयलाई शिक्षा विकास निर्देशनालयमा रुपान्तरण गर्ने क्रममा कर्णाली प्रदेशमा पनि सङ्घीय सरकारको निर्णय उक्त निर्णयसँग भएको कार्यविवरण र दरबन्दी संरचनाबमोजिम शिक्षा विकास निर्देशनालय स्थापना भएको हो । शिक्षा विकास निर्देशनालय सङ्घीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकार तीन तहका सरकारहरुबिच शैक्षिक हिसाबले समन्वय, सहकार्य र सहअस्तित्वको सिद्धान्त कार्यान्वयनका लागि प्रदेश स्तरमा स्थापित तीन ओटै तहको एकमात्र साभा संरचना र जिम्मेवार निकाय हो । कर्णाली प्रदेशको सन्दर्भमा शिक्षा विकास निर्देशनालय राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा प्रदेश स्तरीय शिक्षाको पहिचानयुक्त शैक्षिक क्षेत्रको नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने महत्त्वपूर्ण केन्द्रीय निकाय हो ।

१.३ शिक्षा विकास निर्देशनालयको कार्य विवरण: नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद) को मिति २०७५।०३।३२ को निर्णयबमोजिम प्रत्येक प्रदेशमा सामाजिक विकास मन्त्रालयको मातहतमा रहने गरी स्थापना भएका शिक्षा विकास निर्देशनालयका नेपाल सरकारबाट स्वीकृत कार्यविवरण देहाय बमोजिम रहेका छन्

१. शिक्षासम्बन्धी राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय एवम् राष्ट्रसङ्घीय सम्मौता घोषणा तथा प्रतिबद्धताअन्तर्गतका विभिन्न नीति ।
२. प्रदेश स्तरमा सञ्चालन हुने दिगो विकासका लक्ष (sustainable development goal) अन्तर्गतको विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम प्रारम्भिक पठन सिप परियोजना, शिक्षाका लागि खाद्य कार्यक्रम लगायतका सबै प्रकारका परियोजना कार्यान्वयन व्यवस्था तथा नियमित प्रतिवेदन तयारी गर्ने ।
३. प्रदेश स्तरको उच्च शिक्षाका नीति, कानुन, प्रशासन र नियमन गर्न सामाजिक विकास मन्त्रालयलाई सहयोग गर्ने ।
४. विज्ञान तथा प्रविधिसम्बन्धी खोज आविष्कार तथा विद्यालय एवम् उच्च शिक्षामा विज्ञान र प्रविधिको पठनपाठन व्यवस्था प्रवर्धनसम्बन्धी व्यवस्थापकीय कार्य गर्ने ।
५. प्रदेश विश्वविद्यालय स्थापना, सञ्चालन तथा नियमनको व्यवस्था मिलाउनेसम्बन्धी प्राविधिक कार्य गर्ने ।
६. शैक्षिक परामर्श सेवाको मापदण्ड निर्धारण, अनुमति तथा नियमन सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
७. प्रदेश स्तरमा उच्च शिक्षाका लागि स्वदेशी छात्रवृत्ति व्यवस्थापन गर्ने ।
८. शिक्षाको प्रादेशिक नीति तथा कानुन निर्माणका लागि सामाजिक विकास मन्त्रालयलाई प्राविधिक सहजीकरण गर्ने ।
९. प्रादेशिक स्तरमा शिक्षाको गुणस्तर मापदण्ड निर्धारण अनुगमन र परीक्षण गर्ने ।
१०. प्रदेश स्तरमा पुस्तकालय तथा सङ्ग्रहालय सञ्चालनका लागि नीति, कानुनी मापदण्ड तयार गर्न मन्त्रालयलाई सहजीकरण गर्ने र कार्यान्वयन व्यवस्था मिलाउने ।
११. प्रदेशका लागि मानव संसाधन आवश्यकता प्रक्षेपण गर्ने तथा प्रादेशिक जनशक्ति योजना तर्जुमा गर्ने ।
१२. विद्यालय तहको शिक्षकको सेवासर्त, योग्यता र सक्षमताको प्रदेश स्तरमा मापदण्ड निर्धारण एवम् नियमनसम्बन्धी कार्य गर्ने ।
१३. स्थायी शिक्षकहरुको निवृत्तिभरण, विमा, औषधी उपचार खर्च, पारिवारिक निवृत्तिभरण, पारिवारिक वृत्ति, शैक्षिक भत्ता तथा सन्ततिवृत्ति र उपदान वितरण व्यवस्था मिलाउने ।
१४. स्थायी शिक्षकहरुको वार्षिक तलबी विवरण पारित गराउने ।
१५. शिक्षकहरुको सम्पत्ति विवरणको अभिलेख राख्ने ।
१६. शिक्षा क्षेत्रमा काम गर्ने कर्मचारी प्राविधिज्ञ तथा शिक्षकका लागि सेवाकालीन लगायतका सबै प्रकारका क्षमता विकास कार्यक्रम प्रयोजनका लागि नीतिगत मार्गदर्शन प्रदान गर्ने ।
१७. प्रदेश स्तरमा विद्यालय तहको पाठ्यक्रम एवम् पाठ्यपुस्तक निर्माण उत्पादन र प्रकाशन एवम् विद्यालयमा वितरणको व्यवस्था मिलाउने ।
१८. सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयका लागि निजी क्षेत्रबाट प्रकाशित पाठ्यपुस्तक तथा सन्दर्भ सामग्री प्रयोगका लागि स्वीकृति प्रदान गर्ने सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
१९. प्रदेशभरका विद्यालयमा पाठ्यक्रम कार्यान्वयनको अनुगमन निगरानी तथा सहजीकरण गर्ने ।
२०. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिमसम्बन्धी प्रादेशिक नीति तथा मापदण्ड तर्जुमा गर्न मन्त्रालयलाई सहजीकरण गर्ने ।
२१. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिमको छात्रवृत्तिको नियमन गर्ने ।
२२. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिमको प्रादेशिक नीति, पाठ्यक्रम र पाठ्यसामग्री स्वीकृतिका लागि मन्त्रालयलाई सहजीकरण गर्ने ।

२३. सङ्घले तय गरेको एकीकृत शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणालीसँग तादात्म्य हुने गरी प्रदेशभित्रको विद्यालय र उच्च शिक्षा तहको शैक्षिक तथ्याङ्क सङ्कलन, प्रशोधन, प्रकाशन तथा अद्यावधिक गर्ने ।
२४. विभिन्न शैक्षिक मुद्दामा प्राज्ञिक तथा कार्यमूलक अनुसन्धानहरु सञ्चालन गरी तथ्यमा आधारित निर्णय सम्पादनको संयन्त्र परिचालन गर्ने ।
२५. सम्मानित सर्वोच्च तथा उच्च अदालतद्वारा प्रदेश तहका लागि भएका शिक्षासम्बन्धी फैसला तथा कानुनी सिद्धान्त कार्यान्वयन गर्ने ।
२६. साविकमा क्षेत्रस्तरमा स्थापना गरिएका निजामती विद्यालयको व्यवस्थापन गर्ने ।
२७. प्रदेशभित्र समानान्तर अनौपचारिक शिक्षा प्रणालीअन्तर्गत परीक्षण कार्य विद्यालयको कार्य सम्पादन परीक्षण (Audit) कार्य तथा विद्यार्थीको राष्ट्रिय उपलब्धि परीक्षण सम्बन्धी कार्यको व्यवस्थापन तथा समन्वय गर्ने ।
२८. अन्तर्राष्ट्रिय तथा राष्ट्रिय प्रतिस्पर्धात्मक प्रवेशभित्र बाँकी रहेका निरक्षर जनसङ्ख्यालाई साक्षर तुल्याउन समन्वय तथा साक्षर जिल्ला तथा साक्षर प्रदेश घोषणा गर्ने ।
२९. राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डले तोकेको मापदण्डको आधारमा प्रदेश स्तरमा कक्षा १० (SEE) को परीक्षा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने ।
३०. शिक्षक सेवा आयोगबाट प्रत्यायोजित कार्यहरु गर्ने ।
३१. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ द्वारा कितान नगरिएका विद्यालय शिक्षा तथा माध्यमिक शिक्षा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यलगायत कानुनले निर्दिष्ट गरेका अन्य कार्य सम्पादन गर्ने ।
३२. सामाजिक विकास मन्त्रालयबाट तोकिएका अन्य कार्यहरु गर्ने ।

प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली २०७४ मा सामाजिक विकास मन्त्रालयको ५८ ओटा कार्य जिम्मेवारी निर्धारण गरिएका छन् । हाल सामाजिक विकास मन्त्रालयका कार्य जिम्मेवारी पूरा गर्ने सन्दर्भमा मन्त्रालय तहबाट नीति, योजना, कार्यक्रम र बजेटको तर्जुमा गर्ने र शिक्षा विकास निर्देशनालय र मातहतका सामाजिक विकास कार्यालयहरुका माध्यमबाट सोको कार्यान्वयन भइरहेको छ । सामाजिक विकास मन्त्रालयका कार्य जिम्मेवारीहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् :

१. प्रदेश स्तरको विश्वविद्यालय तथा उच्च शिक्षा सम्बन्धी नीति, कानुन तथा मापदण्ड तर्जुमा कार्यान्वयन र नियमन,
२. शैक्षिक परामर्श सेवाको मापदण्ड निर्धारण, अनुमति तथा नियमन,
३. प्रदेश स्तरमा पुस्तकालय अभिलेखालयसम्बन्धी नीति तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन,
४. प्रादेशिक शिक्षा प्राविधिक तथा व्यवसायिक तालिम र छात्रवृत्तिसम्बन्धी नीति तथा मापदण्ड निर्धारण कार्यान्वयन र नियमन तथा पाठ्यक्रम पाठ्य पुस्तक तथा पाठ्य सामग्री निर्माण उत्पादन र वितरण
५. प्रदेश स्तरको मानव संसाधनको आवश्यकता प्रक्षेपण तथा शैक्षिक योजना निर्माण र कार्यान्वयन
६. प्रदेश स्तरमा विद्यालय तहको शिक्षकको सेवा सर्त योग्यता क्षमता र शिक्षक व्यवस्थापनको मापदण्ड निर्धारण र नियमन,
७. माध्यमिक तहको परीक्षा व्यवस्थापन,
८. प्रदेश स्तरमा प्राज्ञिक अनुसन्धान तथा शैक्षिक तथ्याङ्क व्यवस्थापन,
९. स्वास्थ्य सेवा तथा पोषणसम्बन्धी प्रादेशिक नीति कानुन मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा कार्यान्वयन र नियमन,

१०. प्रदेश स्तरमा आवश्यक पर्ने प्रवर्द्धनात्मक, प्रतिकारात्मक, उपचारात्मक तथा पुर्नस्थापनात्मक स्वास्थ्य सेवाको व्यवस्थापन,
११. स्वास्थ्य सेवासम्बन्धी प्रदेश स्तरीय प्राज्ञिक व्यवसायिक र पेसागत सङ्घ संस्थाको दर्ता सञ्चालन अनुमति र नियमन,
१२. प्रदेश स्तरीय स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर निर्धारण अनुगमन र नियमन,
१३. राष्ट्रिय मापदण्डबमोजिम औषधीजन्य तथा स्वास्थ्य प्रविधिसम्बन्धी सामग्रीको उत्पादन तथा सञ्चय अधिकतम खुद्रा मूल्य निर्धारण, अन्तिम विसर्जन गुणस्तर तथा मापदण्ड निर्धारण र त्यास्ता सामग्री उत्पादन गर्ने उद्योगको दर्ता अनुमति र नियमन,
१४. राष्ट्रिय मापदण्ड अनुरूप अस्पताल, नर्सिङ होम, निदान केन्द्र, उपचार केन्द्र र अन्य स्वास्थ्य संस्था तथा प्रयोगशालाको दर्ता सञ्चालन अनुमति र नियमन,
१५. खानेपानी, ध्वनि र हावाको गुणस्तर अनुगमन तथा लेखाजोखाको ढाँचा निर्माण एवम् गुणस्तरको मापदण्ड निर्धारण र व्यवस्थापन,
१६. राष्ट्रिय मापदण्डबमोजिम स्वास्थ्य बिमा लगायतका सामाजिक स्वास्थ्य सुरक्षा कार्यक्रमको व्यवस्थापन तथा नियमन,
१७. प्रदेश स्तरीय स्वास्थ्य क्षेत्रको मानवस्रोत विकास र व्यवस्थापन,
१८. औषधी निगरानी (Pharmacy vigilance) औषधिको उचित प्रयोग र सूक्ष्म जीवनिरोधक प्रतिरोध (Antimicrobial Resistance) न्यूनीकरण,
१९. खोप र परिवार नियोजना,
२०. संवेदनशील औषधी तथा अन्य स्वास्थ्य सामग्री खरिद तथा आपूर्ति व्यवस्थापन,
२१. प्रदेश स्तरमा स्वास्थ्य सेवासम्बन्धी अध्ययन तथा अनुसन्धान तथा सूचना प्रणाली, स्वास्थ्य लेखा पद्धतिको संस्थागत व्यवस्थापन, सूचना प्रवाह,
२२. प्रदेश स्तरीय जनस्वास्थ्य निगरानी (पब्लिक हेल्थ सर्भेलेन्स) व्यवस्थापन
२३. सुर्ती, मदिरा र लागुपदार्थजन्य वस्तुको मापदण्ड, नियन्त्रण तथा नियमन,
२४. स्वास्थ्य क्षेत्रमा आपतकालीन अवस्था विपत् र महामारी व्यवस्थापन, आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाप्रवाह, आपतकालीन अवस्थाका लागि औषधी तथा औषधीजन्य सामग्रीको प्रादेशिक बफरस्टक व्यवस्थापन
२५. सरुवा तथा नसर्ने रोग नियन्त्रण तथा रोकथाम
२६. राष्ट्रिय मापदण्डअनुरूप स्वास्थ्य सेवासम्बन्धी मापदण्ड निर्धारण, कार्यान्वयन र नियमन,
२७. स्वास्थ्यजन्य फोहोर व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड निर्धारण कार्यान्वयन र नियमन
२८. आयुर्वेदिक, युनानी, आम्ची, होमियोप्याथिक, प्राकृतिक चिकित्सालगायतका अन्य प्रचलित परम्परागत स्वास्थ्य उपचार सेवासम्बन्धी प्रदेश स्तरीय मापदण्ड निर्धारण कार्यान्वयन अनुगमन र नियमन,
२९. प्रदेश स्तरको खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छतासम्बन्धी प्रादेशिक नीति कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन, सेवाको शुल्क निर्धारण, आयोजना कार्यान्वय तथा सञ्चालन सम्भार र नियमन,
३०. खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा विस्तारमा निजी क्षेत्रको सहभागिता प्रवर्धनसम्बन्धी नीति तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन,

३१. सर्वसाधारणलाई स्वच्छ खानेपानीको उपलब्धता र खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छतामा पिछडिएका वर्गको पहुँच सुनिश्चितता,
३२. जनसङ्ख्या बसाइसराइ र परिवार नियोजनसम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा योजना तर्जुमा कार्यान्वयन र नियमन, अध्ययन तथा अनुसन्धान, सूचचना प्राणलीको स्थापना र सञ्चालन, क्षमता अभिवृद्धि र राष्ट्रिय संस्थाहरूसँगको सम्पर्क र समन्वय,
३३. महिला अधिकारसम्बन्धी प्रादेशिक नीति मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा कार्यान्वयन र नियमन,
३४. लैङ्गिक हिंसा, मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रणसम्बन्धी नीति तथा कार्ययोजना तर्जुमा र कार्यान्वयन निरोधात्मक र संरक्षणात्मक उपाय र पुनःस्थापना,
३५. महिला सशक्तिकरण तथा लैङ्गिक समानतासम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान,
३६. लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट र लैङ्गिक परीक्षण,
३७. बालबालिकाको हकहित संरक्षणसम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा कार्यान्वयन र नियमन, अध्ययन अनुसन्धान, बालमैत्री शासकीय प्रबन्ध र सेवाप्रवाह, बाल उद्धार कोष व्यवस्थापन र बाल सुधार तथा पुनर्स्थापना,
३८. प्रदेश स्तरमा ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र अशक्त बालबालिका तथा महिलासम्बन्धि कार्यहरुको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन,
३९. समाजकल्याण र सङ्घसंस्थासम्बन्धी कार्याहरुको अनुगमन र मूल्याङ्कन,
४०. युवासम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन, युवा वैज्ञानिक प्रोत्साहन
४१. खेलकुदसम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्ड निर्धारण, कार्यान्वयन र नियमन, खेलकुद तथा खेलकुद पूर्वाधारको विकास र प्रवर्धन,
४२. खेलकुद प्रशासन र सङ्घसंस्थाको समन्वय र नियमन,
४३. राष्ट्रिय र प्रादेशिक खेलकुद प्रतियोगिता तथा कार्यक्रम आयोजना र सहभागिता,
४४. लोपोन्मुख, सीमान्तकृत, गरिब, ज्येष्ठ नागरिक लक्षित **आससम्बन्धी** नीति मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन
४५. सामाजिक सुरक्षासम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्डको निर्माण तथा कार्यान्वयन कोष व्यवस्थापन, नियमन, राष्ट्रिय र प्रादेशिक निकाय तथा सङ्घ संस्थाहरूसँग सम्पर्क, समन्वय र सहकार्य,
४६. प्रदेशभित्र रोजगारी प्रवर्धनसम्बन्धी नीति, योजना, कार्यक्रम तथा मापदण्ड तर्जुमा तथा कार्यान्वयन र स्थानीय सरकारसँग समन्वय,
४७. विश्वसम्पदा सूचीमा परेका स्मारक र पुरातात्विक महत्त्वका स्थलसम्बन्धी,
४८. भाषा, लिपि, संस्कृति ललितकला र धर्मको संरक्षण र प्रयोगसम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा कार्यान्वयन र नियमन,
४९. ऐतिहासिक, धार्मिक, सांस्कृतिक एवम् कला र वास्तु कलात्मक दृष्टिकोणले महत्त्व बोकेका प्रादेशिक स्तरक दरबारहरुको संरक्षण, सम्भार, अध्ययन, अनुसन्धान तथा व्यवस्थापन,
५०. प्रदेश स्तरमा सङ्ग्रहालयको स्थापना, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन,

५१. प्रदेश स्तरका पुरातात्विक महत्त्वका स्थल, ऐतिहासिक र धार्मिक सांस्कृतिक सम्पदा प्राचीन स्मारक, सङ्ग्रहालय, सांस्कृतिक धरोहरसम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन एवम् संरक्षण सम्भार, अध्ययन, अनुसन्धान, उत्खनन तथा पुनर्निर्माण,
५२. धर्म, परम्परा र गुठी अन्तर्गत, चलिआएका विभिन्न जात्रा, पर्वहरुको सञ्चालन र व्यवस्थापन,
५३. संस्कृतिको विकाससम्बन्धी नीति तथा कानून तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन,
५४. रोजगार प्रवर्धनसम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन,
५५. श्रमिक एवम् श्रमिकको सामाजिक सुरक्षा तथा ट्रेड युनियनसम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड र नियमन,
५६. श्रमशक्ति, श्रम बजारसम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान र श्रमशक्ति योजना,
५७. औद्योगिक विवाद, समाधान, श्रमसम्बन्धमा सुधार र न्यायिक निरुपण,
५८. कार्यस्थल सुरक्षा, कारखाना निरीक्षण तथा नियमन,

१.४ सङ्घीय कानूनद्वारा व्यवस्थित शिक्षा विकास निर्देशनालयका मूलभूत काम, कर्तव्य र अधिकार

१. शिक्षा ऐन २०२८ (नवौँ संशोधन २०७४ समेत) दफा ४ ट मा माध्यमिक शिक्षाको कक्षा दशको अन्त्यमा हुने परीक्षा क्षेत्रीयस्तरमा सञ्चालन हुने उल्लेख भएको । जुन परीक्षा सञ्चालनसम्बन्धी कामकर्तव्य र अधिकार हालको शिक्षा विकास निर्देशनालयलाई रहेको छ ।
२. शिक्षा नियमावली २०५९ (नवौँ संशोधन २०७७) को नियम १५ मा शिक्षा विकास निर्देशनालयका निर्देशकको १७ ओटा काम, कर्तव्य र अधिकारअन्तर्गत माध्यमिक शिक्षा उत्तीर्ण परीक्षा समितिबाट निर्देशित वा प्रत्यायोजित कार्य, शिक्षक सेवा आयोगबाट निर्देशित र प्रत्यायोजित कार्य गर्ने, शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय तथा केन्द्रबाट तोकेबमोजिमका कार्य गर्नेसमेत उल्लेख छ ।
३. शिक्षक सेवा आयोग (एघारौँ संशोधन २०७८) नियमावलीको नियम ३२ घ को उपनियम १०१३ र १४ मा शिक्षा विकास निर्देशनालयको शिक्षकको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन र बहुवासम्बन्धी भूमिका रहेको छ ।
४. शिक्षक सेवा आयोग कार्य सञ्चालन कार्यविधि २०७८ मा भएका देहायका व्यवस्था रहेको छ ।
 - शिक्षक सेवा आयोग कार्य सञ्चालन कार्यविधि २०७८ को दफा ३१ मा आयोगबाट लिइने सम्पूर्ण परीक्षाहरु सामान्यतया शिक्षा विकास निर्देशनालय/इकाइमाफर्त सञ्चालन गरिनेछ भन्ने व्यवस्था रहेको ।
 - दफा ३६ मा आयोगबाट लिइने लिखित परीक्षा सञ्चालन र व्यवस्थापनका लागि प्रदेश स्तरमा निर्देशनालय रहेको जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारीको संयोजकत्वमा निर्देशक सदस्य र निर्देशनालयको आयोग सम्बन्धी कार्य हेर्ने अधिकृत सदस्य सचिव रहने परीक्षा समन्वय समिति रहने व्यवस्था रहेको ।
 - दफा ५९ मा शिक्षक सेवा आयोगको लिखित परीक्षा उत्तीर्ण गरेका उम्मेदवारहरुको अन्तर्वार्ता सञ्चालनका लागि शिक्षा विकास निर्देशनालयका निर्देशकको संयोजकत्वमा प्रदेश अन्तर्वार्ता व्यवस्थापन समितिको व्यवस्था रहेको ।
५. शिक्षक सेवा आयोगको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनको आधारमा गरिने शिक्षक पदको बहुवा सिफारिसका लागि दफा ७४ मा आयोगको सदस्यको संयोजकत्वमा शिक्षा विकास निर्देशक सदस्य र सम्बन्धित निर्देशनालयको वरिष्ठ अधिकृत सदस्य रहेको बहुवा सिफारिस समिति रहेको र शिक्षा विकास निर्देशनालयले बहुवा सिफारिस समितिको सचिवालयको रूपमा काम गर्ने व्यवस्था रहेको छ ।

६. शिक्षक सेवा आयोग अन्तर्वाता सञ्चालन निर्देशिका २०७९ दफा २.१ मा शिक्षा विकास निर्देशनालयका निर्देशकको संयोजकत्वमा प्रदेश अन्तर्वाता व्यवस्थापन समिति रहेको जसले शिक्षक सेवा आयोगबाट लिखित परीक्षा उत्तीर्ण गरेका उमेदवारहरुको अन्तर्वाताको व्यवस्थापन कार्य गर्ने गरेको छ ।
७. नेपाल सरकारबाट स्वीकृत राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड नियमावली २०७६ (पहिलो संशोधन २०७८) को नियम ९क मा माध्यमिक तहको कक्षा दशको अन्त्यमा हुने परीक्षा (एसइइ) को सञ्चालन तथा व्यवस्थापनका लागि बोर्डलाई सहयोग गर्न प्रत्येक प्रदेशमा सम्बन्धित प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालयको सचिवको अध्यक्षतामा शिक्षा विकास निर्देशनालयको निर्देशक सदस्य सचिव रहने गरी ५ सदस्यीय प्रदेश परीक्षा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समिति रहने व्यवस्था रहेको र सो समितिको सचिवालय सम्बन्धित प्रदेशको शिक्षा विकास निर्देशनालयमा रहने व्यवस्था रहेको छ । सो नियमावलीमा प्रदेश परीक्षा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिका काम कर्तव्य र अधिकारहरु तोकिएका छन् । प्रदेश परीक्षा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिको सचिवालयका रूपमा शिक्षा तथा सामाजिक विकास निर्देशनालयले देहायका मूलभूत कार्यहरु गरिरहेको छः
 - रजिस्ट्रेसन फारमको छपाइ, वितरण र इन्ट्रीसम्बन्धी,
 - परीक्षा आवेदन फारम छपाइ, वितरण र इन्ट्रीसम्बन्धी,
 - परीक्षार्थीको विवरण अद्यावधिक गर्ने,
 - परीक्षाका लागि उत्तरपुस्तिका छपाइ तथा परीक्षा केन्द्रसम्म आवश्यक प्रबन्ध गर्ने,
 - परीक्षा सञ्चालनका लागि शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइसँगको समन्वयमा परीक्षा केन्द्र निर्धारण गर्ने,
 - जिल्ला परीक्षा समन्वय समितिसँगको समन्वयमा केन्द्राध्यक्ष तथा अन्य कर्मचारीको प्रबन्ध मिलाउने,
 - उत्तरपुस्तिका परीक्षण र सम्परीक्षणसम्बन्धी कार्य गराउने,
 - परीक्षासम्बन्धी अमर्यादित कार्य गरेमा तत्काल निलम्बन गरी कारवाहीका लागि बोर्डमा सिफारिस गर्ने
 - परीक्षण तथा सम्परीक्षण भएका उत्तरपुस्तिका प्राप्त गरी परीक्षार्थीको प्राप्तार प्रविष्टी गराउने र सोको विवरण नतिजा प्रकाशनका लागि बोर्डमा पठाउने,
 - परीक्षा सञ्चालन, उत्तरपुस्तिका परीक्षण र सम्परीक्षणसम्बन्धी कार्यमा संलग्नलाई पारिश्रमिक उपलब्ध गराउने,
 - प्रदेशभरका SLC/SEE का परीक्षार्थीको नाम, थर, जन्ममिति सच्याउने, हराएको वा नष्ट भएको अवस्थामा प्रतिलिपि प्रमाणपत्र उपलब्ध गराउने, माइग्रेसन प्रमाणपत्र उपलब्ध गराउने,
 - प्रश्नपत्र निर्माण, उत्तरकुञ्जिका निर्माण, परीक्षण तथा सम्परीक्षणसम्बन्धी क्षमता विकास तालिम सञ्चालन गर्ने,
८. माध्यमिक शिक्षा परीक्षा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिकाको नियम ५४ मा शिक्षा विकास निर्देशनालयमा अभिलेख संशोधनका लागि निर्देशकको अध्यक्षतामा प्रदेश अभिलेख संशोधन उपसमितिको व्यवस्था रहेको छ्यस उपसमितिले कर्णाली प्रदेशभित्रका SEE परीक्षाका परीक्षार्थीहरुका प्रमाणपत्र संशोधन गर्ने गरेको छ ।

१.५ शिक्षा विकास निर्देशनालय सुर्खेतको जनशक्तिको पदपूर्तिको हालको अवस्था

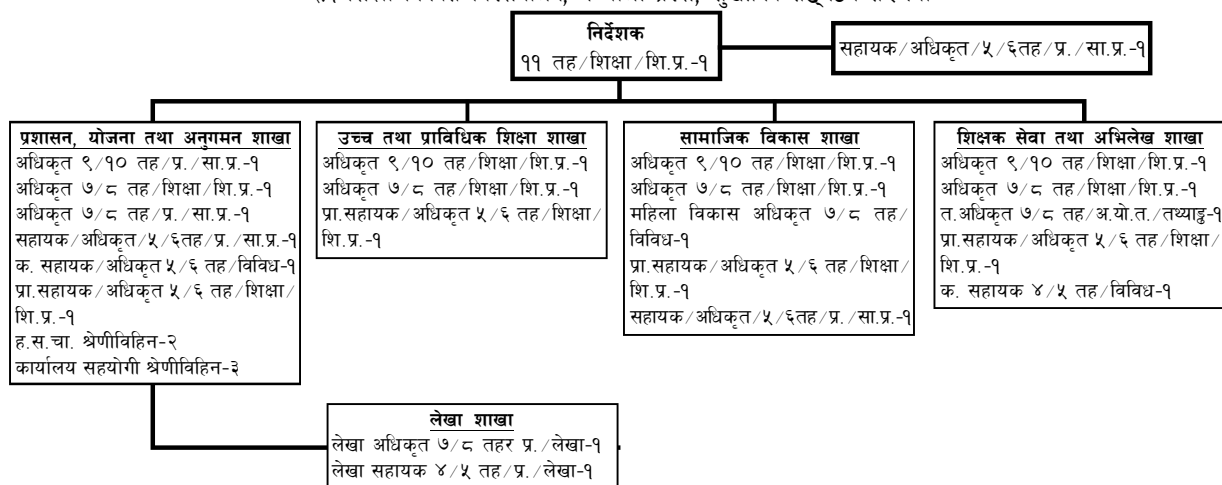
क्र.सं.	पद	तह	सेवा समुह	दरवन्दी	पदपूर्ति	रिक्त	कैफियत
१	निर्देशक	११ तह	शिक्षा प्रशासन	१	०	१	
२	उपसचिव	९/१० तह	शिक्षा प्रशासन	३	१	२	
३	उपसचिव	९/१० तह	प्रशासन सामान्य प्रशासन	१	१	०	
४	शाखा अधिकृत	७/८ तह	प्रशासन सामान्य प्रशासन	१	२	०	१ जना कामकाजमा रहेको
५	शाखा अधिकृत	७/८ तह	शिक्षा प्रशासन	४	४	०	
६	तथ्याङ्क अधिकृत	७/८ तह	आ.यो.त./तथ्याङ्क	१	१	०	
७	महिला बिकास अधिकृत	७/८ तह	विविध	१	१	०	
८	लेखा अधिकृत	७/८ तह	प्रशासन लेखा	१	१	०	
९	प्राविधिक सहायक	५/६ तह	शिक्षा प्रशासन	४	३	१	
१०	अधिकृत	५/६ तह	प्रशासन सामान्य प्रशासन	३	३	०	
११	लेखा सहायक	४/५ तह	प्रशासन लेखा	१	१	०	
१२	कम्प्युटर अधिकृत	५/६ तह	विविध	१	१	०	
१३	कम्प्युटर सहायक	४/५ तह	विविध	१	१	०	
१४	ह.स.चा	श्रेणीविहीन		२	१	१	१ जना करार मार्फत पदपुर्ती
१५	कार्यलय सहयोगी	श्रेणीविहीन		३	३	०	२ जना करार मार्फत पदपुर्ती
	जम्मा			२८	२४	५	

१.६ शिक्षा विकास निर्देशनालयको सङ्गठन संरचना:

सङ्गठन संरचना तथा जनशक्ति अवस्था

कर्णाली प्रदेश सरकारको मिति २०७६/०५/०६ को निर्णय अनुसार शिक्षा विकास निर्देशनालय र सामाजिक विकास कार्यालयहरूको सङ्गठन संरचना निम्नानुसार रहेको छ,

२.१ शिक्षा विकास निर्देशनालय, कर्णाली प्रदेश, सुर्खेतको सङ्गठन संरचना

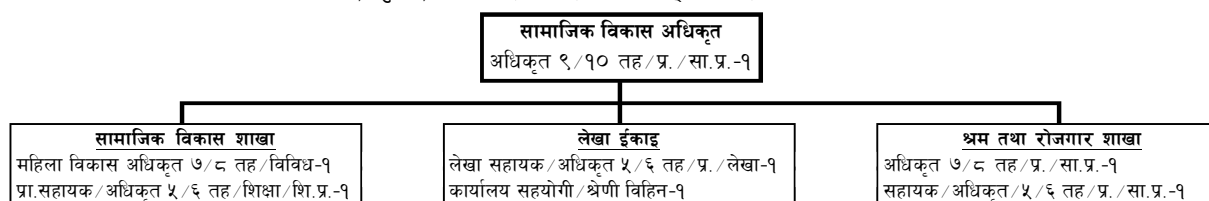
१.७ सामाजिक विकास कार्यालयको परिचय

प्रदेश सरकार सामाजिक विकास मन्त्रालय तथा शिक्षा विकास निर्देशनालयको मातहतमा रही तोकिए लक्ष्यहरु प्राप्तिका निम्ति कार्य गर्नु यस कार्यालयको मुख्य उद्देश्य साथ कर्णाली प्रदेशका १० ओटै जिल्लामा यो कार्यालय स्थापना भएको छ । यस कार्यालय स्थापना गरी सेवा प्रवाहमा सरलता सहजता ल्याउन प्रदेश सरकारको मिति २०७६/०५/०६ को निर्णयअनुसार सामाजिक विकास कार्यालयहरुको सङ्गठन संरचना गरी १० ओटा सामाजिक विकास कार्यालय स्थापना भई जनमुखी सेवा प्रवाह भइरहेको छ ।

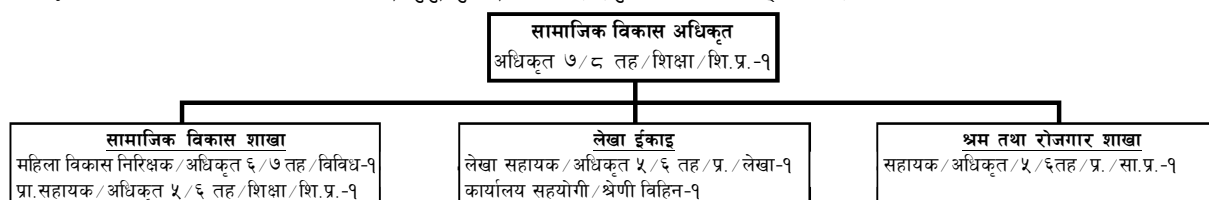
१.८ सामाजिक विकास कार्यालयको सङ्गठन संरचना

कर्णाली प्रदेश सरकारको मिति २०७६/०५/०६ को निर्णयअनुसार सामाजिक विकास कार्यालयहरुको सङ्गठन संरचना निम्नानुसार रहेको छ :

१.८.१ सामाजिक विकास कार्यालय दैलेख, जुम्ला, सल्यान र जाजरकोटको सङ्गठन संरचना:

१.८.२ सामाजिक विकास कार्यालय कालिकोट, मुगु, हुम्ला, डोल्पा र रुकुम पश्चिमको सङ्गठन संरचना:

१.५ सामाजिक विकास कार्यालयको कार्य विवरण

- उच्च शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि सामुदायिक क्याम्पसहरूको पूर्वाधार सूचना तथा सञ्चार प्रविधि, पुस्तकालय, फर्निचर आदिमा सहयोग पुऱ्याउने कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने,
- विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर सुधारका लागि प्रदेश सरकारद्वारा तोकिएका कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने,
- महिला हकहित महिला सशक्तीकरण र लैङ्गिक समानतासम्बन्धीका कार्यक्रम कार्यान्वयन,
- लैङ्गिक हिंसा, मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार विरुद्धको सचेतीकरण तथा अन्य कार्यक्रम,
- बालबालिकाको हकहित संरक्षणसम्बन्धीका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन,
- बालमैत्री शासकीय प्रबन्ध र सेवा प्रवाह, बालउद्धार कोष, बालसुधार तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन,
- ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको संरक्षण र सहयोगसम्बन्धी कार्यक्रमहरू,
- युवाहरूको रोजगारी र स्वरोजगारीका लागि प्रादेशिक नीतिअनुरूपका कार्यक्रम तथा युवा वैज्ञानिक प्रोत्साहनका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन,
- खेलकुदसम्बन्धी प्रादेशिक नीतिको कार्यान्वयनका लागि खेलकुद पूर्वाधारको निर्माणमा सहयोग तथा खेलकुदका कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन,
- लोपोन्मुख, सीमान्तकृत, गरिव, ज्येष्ठ नागरिक लक्षित कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन,
- रोजगारी प्रवर्धनसम्बन्धी कार्यक्रम तथा रोजगारी र स्वरोजगारका लागि तालिम सञ्चालन बिउ पुँजी तथा ऋण व्यवस्थापन, श्रमिक एवम् श्रमिकको सामाजिक सुरक्षा, श्रमशक्ति र श्रमवजारबिचको समन्वय र सहजीकरण, जिल्ला स्तरमा हुने विज्ञान प्रविधिसम्बन्धी कार्यक्रमको कार्यान्वयन,
- जिल्ला स्तरमा हुने खानेपानी तथा सरसफाइसम्बन्धी कार्यक्रमको कार्यान्वयन,
- फोहोरमैला व्यवस्थापनमा स्थानीय तहलाई सहजीकरण,
- जिल्ला स्तरमा हुने विज्ञान प्रविधिसम्बन्धी कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्ने,
- प्राविधिक र विशेष शिक्षासम्बन्धी जिल्लास्तका कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन र सहजीकरण गर्ने ।

परिच्छेद-२

शिक्षासम्बन्धी राष्ट्रिय तथा प्रादेशिक नीति योजना तथा कार्यक्रमहरू

यस परिच्छेदमा नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत भएका शिक्षासम्बन्धी राष्ट्रिय तथा प्रादेशिक शैक्षिक नीति तथा योजनाका बारेमा संक्षिप्त चर्चा गरिएको छ। यस खण्डमा राष्ट्रिय शिक्षा नीति २०७६ दिगो विकास लक्ष्य विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना सोह्रौं योजना कर्णाली प्रदेश सरकारको प्रथम आवधिक योजना नेपाल सरकारको आ.व. २०८१/८२ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेट कर्णाली प्रदेश सरकारको आ.व. २०८१/८२ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेट वक्तव्यमा उल्लिखित शिक्षासम्बन्धी व्यवस्थाका बारेमा संक्षिप्त रूपमा व्याख्या गरिएको छ।

२.१. राष्ट्रिय शिक्षा नीति २०७६

नेपालको संविधानमा निर्दिष्ट शिक्षासम्बन्धी मौलिक हक राज्यको पुनःसंरचना र अधिकारको बाँडफाँड दीगो विकास लक्ष्य प्रति नेपालको प्रतिबद्धता पन्ध्रौं योजनाको आधारपत्र सन् २०२२ भित्र अति कम विकसितबाट विकासशील राष्ट्र बन्ने लक्ष्य तथा सन् २०३० सम्म मध्यम आय भएको राष्ट्रको रूपमा स्तरोन्नति गर्ने राष्ट्रिय सङ्कल्पका साथ नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषदको मिति २०७६।७।८ को निर्णयानुसार राष्ट्रिय शिक्षा नीति २०७६ जारी भएको छ।

दूरदृष्टि: “शिक्षित, सभ्य, स्वस्थ र सक्षम जनशक्ति सामाजिक न्याय रुपान्तरण र समृद्धि”

लक्ष्य: सबै तहको शिक्षालाई प्रतिस्पर्धी प्रविधिमैत्री रोजगारमूलक र उत्पादनमुखी बनाई देशको आवश्यकता अनुरूपको मानव संसाधन विकास गर्ने।

उद्देश्य:

१. बालबालिकाको सर्वाङ्गीण विकासमा केन्द्रित प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षालाई गुणस्तरीय र प्रभावकारी बनाउनु,
२. आधारभूत शिक्षामा सबैको सहज एवम् समतामूलक पहुँच र निरन्तरता सुनिश्चित गर्दै सर्वव्यापी, जीवनोपयोगी, प्रतिस्पर्धी एवम् गुणस्तरयुक्त अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षाको प्रत्याभूति गर्नु,
३. गुणस्तरीय माध्यमिक शिक्षामा सबैको निःशुल्क पहुँच सुनिश्चित गर्दै सिर्जनशील, रचनात्मक, अध्ययनशील, सकारात्मक चिन्तन र सदाचार जस्ता गुण सहितका प्रतिस्पर्धी सिपयुक्त एवम् उत्पादनशील जनशक्ति तयार गर्नु,
४. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिमका अवसरहरूलाई व्यापक विस्तार गरी सबै इच्छुक नागरिकहरूका लागि समावेशी एवम् समतामूलक पहुँच स्थापित गर्दै देश विकासका लागि योग्य, सक्षमसिपयुक्त र उद्यमशील जनशक्ति तयार पार्नु,
५. ज्ञानमा आधारित समाज र अर्थतन्त्र निर्माणका लागि उच्च शिक्षाको पहुँच र गुणस्तर अभिवृद्धि गरी विभिन्न क्षेत्रहरूमा सक्षम नेतृत्व प्रदान गर्न सक्ने योग्य, दक्ष, वैज्ञानिक, नवप्रवर्तनात्मक अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा प्रतिस्पर्धी र अनुसन्धानमुखी मानव संसाधन विकास गर्नु,
६. नेपाललाई पूर्ण साक्षर मुलुक तुल्याई अनौपचारिक, वैकल्पिक, परम्परागत र खुला शिक्षाका माध्यमबाट आजीवन सिकाइ संस्कृतिको विकास गर्नु,
७. सबै प्रकारका अपाङ्गता भएका व्यक्तिका लागि गुणस्तरीय शिक्षाको पहुँच सुनिश्चित गरी जीवनपर्यन्त शिक्षाका माध्यमबाट मर्यादित जीवन यापन गर्न सक्षम र प्रतिस्पर्धी नागरिक तयार पार्नु,

८. शिक्षा प्रणालीका विभिन्न अवयवहरूमा रहेर सेवा प्रवाह गर्ने जनशक्तिलाई उत्कृष्ट नतिजा प्रदर्शन गर्न उनीहरूको पेसागत योग्यता, सक्षमता, इमान्दारिता, प्रतिबद्धता र जवाफदेहिता सुनिश्चित गर्दै शैक्षिक सुशासन कायम गर्नु,
९. सार्वजनिक तथा निजी शैक्षिक क्षेत्रका विद्यमान असल अभ्यास (Best Practices) लाई सम्मिलन (Fusion) गर्दै निजी लगानीका शिक्षण संस्थाहरूको प्रभावकारी परिचालन, नियमन एवम् सार्वजनिक शिक्षा प्रणालीको रूपान्तरणको प्रक्रियामा सबलीकरण गर्नु,
१०. राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय अनुभव तथा अभ्याससमेतका आधारमा शैक्षिक गुणस्तर मानक तथा मापदण्ड तयार गरी सबै तह र प्रकारका शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धि गर्नु,
११. औपचारिक (Formal), अनौपचारिक (Non-formal) र अतिरिक्त (Informal) शिक्षाविच अन्तरसम्बन्ध स्थापित गरी योग्यताको समकक्षता (Equivalency), गतिशिलता (Mobility) र पारगम्यता (Permeability) सुनिश्चित गर्दै राष्ट्रिय योग्यता प्रारूपमा आधारित शिक्षा प्रणालीको विकास गर्नु,
१२. शिक्षा प्राप्तिको सवैधानिक र कानूनी दायित्व पूरा गर्न राष्ट्रिय प्राथमिकताका आधारमा पर्याप्तता (Sufficiency), समन्यायिकता (Equitability) र प्रतिफलमुखी (Best Value for Money) हुनेगरी शैक्षिक लगानी सुनिश्चित गर्नु,
१३. व्यक्तिमा वैज्ञानिक चिन्तन र व्यवहार विकास गर्न विज्ञान तथा प्रविधिलाई शिक्षा प्रणालीमा एकीकरण गर्दै परम्परागत एवम् आधुनिक प्रविधिलाई राष्ट्रिय विकासका लागि उपयोग गर्न सक्ने क्षमता विकास गर्नु,

रणनीति

१. उपयुक्त पूर्वाधारसहितको बालमैत्री वातावरण सुनिश्चित गरी प्रारम्भिक बालविकासको अवसर विस्तार गर्ने
२. तीनै तहका सरकार र अभिभावकको साभेदारीमा बालबालिकाहरूको सर्वाङ्गीण विकास एक्म् विद्यालय शिक्षाको पूर्वतयारीका लागि कम्तीमा एक वर्षको प्रारम्भिक बालविकासको अवसर प्रदान गर्ने,
३. अनिवार्य तथा निःशुल्क आधारभूत शिक्षाको प्रत्याभूति गर्न सबै बालबालिकालाई विद्यालय भर्ना गराउने एवम् भर्ना भएका सबैलाई अध्ययनमा निरन्तरता दिने र गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि उत्प्रेरणामूलक उपायहरू अवलम्बन गर्ने,
४. सान्दर्भिक एवम् गुणस्तरीय आधारभूत र माध्यमिक शिक्षामा सबैको पहुँच सुनिश्चित गर्न औपचारिक, अनौपचारिक, वैकल्पिक र खुला शिक्षा प्रणाली अवलम्बन गर्ने,
५. माध्यमिक शिक्षामा सरकार, निजी क्षेत्र र सहकारीसमेतको सहभागितामा प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्ने,
६. स्वायत्तता, विकेन्द्रीकरण, साभेदारी, लचिलोपना र सरल नियमन व्यवस्था गर्दै प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिममा व्यापक सहभागिताको वातावरण सिर्जना गर्ने,
७. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिमको क्षेत्रमा विभिन्न सरोकारवालाहरूको सहभागिता एक्म् साभेदारीमा दिगो लगानी सुनिश्चित गर्ने,
८. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिममा पिछडिएका वर्गक्षेत्र र समुदायलाई समेट्न विशेष सहूलियत दिने नीति अख्तियार गर्ने,
९. राष्ट्रिय, प्रादेशिक र स्थानीय श्रम बजारको आवश्यकता एक्म् प्राथमिकताका आधारमा योग्यता र क्षमताअनुसार सान्दर्भिक, उपयोगी, गुणस्तरीय र प्रतिस्पर्धी प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र सिप विकासका अवसरहरू सबैलाई प्रदान गर्ने,

१०. विश्वसनीयता एवम् प्रतिस्पर्धात्मक क्षमताको सुनिश्चितता हुने गरी खुला एवम् दूर शिक्षामार्फत उच्च शिक्षामा पहुँच अभिवृद्धि गर्ने,
११. उच्च शिक्षा प्रदायक संस्थाहरूको स्थापना, सञ्चालन, नियमन र व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन विद्यमान कानुनी तथा संस्थागत संयन्त्रको पुनःसंरचना गर्ने,
१२. उच्च शिक्षा प्रदायक संस्थाहरूको गुणस्तर अभिवृद्धि गरी उच्च शिक्षालाई राष्ट्रिय आवश्यकता एवम् अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता र प्रचलनअनुरूप हुने गरी सान्दर्भिक बनाउने,
१३. विश्वविद्यालय तथा उच्च शिक्षा प्रदायक संस्थाहरूलाई सार्वजनिक, सामुदायिक र निजी संस्थाको रूपमा विकास गर्दै हाल सञ्चालनमा रहेका विश्वविद्यालयहरूमध्ये इच्छुक विश्वविद्यालयलाई प्रदेशसँग समन्वय गरी प्रादेशिक विश्वविद्यालयका रूपमा सञ्चालन गर्न अभिप्रेरित गर्ने,
१४. साक्षरता, अनौपचारिक शिक्षा र आजीवन सिकाइलाई पेसा एवम् व्यवसाय, सामाजिक जीवन र सहभागितासँग आवद्ध गर्ने,
१५. परम्परागत शिक्षाको मूलप्रवाहीकरण एवम् वैकल्पिक र खुला शिक्षाको अवसर विस्तार गरी विद्यालय शिक्षामा पहुँच अभिवृद्धि गर्ने,
१६. भौतिक पूर्वाधार पाठ्यक्रम तथा पाठ्यसामग्री, शिक्षण सिकाइ प्रक्रिया र मूल्याङ्कन प्रणालीलाई समावेशी एवम् अपाङ्गमैत्री बनाउने,
१७. अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूको आवश्यकता र समावेशीकरणको सिद्धान्तका आधारमा विशेष शिक्षा र समावेशी शिक्षाका माध्यमबाट उपयुक्त शैक्षिक अवसरहरू उपलब्ध गराउने,
१८. दक्ष, योग्य, सक्षम, गुणस्तरीय जनशक्तिको व्यवस्थापन गरी शिक्षण, प्रशिक्षण, अनुसन्धान, नवप्रवर्तन, शैक्षिक प्रशासन जस्ता पक्षमा उत्कृष्ट नतिजा हासिल गर्ने,
१९. विद्यालय शिक्षा, प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र उच्च शिक्षामा अध्यापन वा प्रशिक्षण गर्ने जनशक्तिको सक्षमता परीक्षण र तालिमलाई अनिवार्य गर्ने । हाल कार्यरत शिक्षकको सक्षमता परीक्षणको व्यवस्था गरी पेसागत सक्षमता अद्यावधिक गरी उत्प्रेरणा, कार्यसम्पादन स्तर र अनुभव जस्ता पक्षहरूलाई शिक्षकको वृत्ति विकाससँग आवद्ध गर्ने,
२०. विद्यालयमा विषयगत शिक्षकको सुनिश्चितता गर्नुका साथै शिक्षकको तयारीप्राप्ति, विकास र उपयोग प्रणालीम सुधार गरी विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धि गर्ने,
२१. विश्वविद्यालयबाट उत्कृष्ट नतिजा प्राप्त गरेका मेधावी विद्यार्थीहरूलाई शिक्षण पेसामा आकर्षित गर्ने,
२२. तीनै तहका सरकारका शैक्षिक सेवा प्रदायक संरचनाहरूलाई आवश्यकताअनुसार पुनः संरचना, सुदृढीकरण र सबलीकरण गरी दक्षतापूर्ण प्रभावकारी र नतिजामूलक बनाउने,
२३. विद्यालय प्राविधिक शिक्षालय र उच्च शिक्षा प्रदायक सार्वजनिक, सामुदायिक तथा निजी शिक्षण संस्थाहरूको नक्साङ्कन, समायोजन र स्तरोन्नति गर्ने,
२४. सूचना तथा सञ्चार प्रविधिलाई शिक्षण सिकाइ प्रक्रियाको अभिन्न अङ्गका रूपमा एकीकृत गर्दै प्रविधिमैत्री व्यावहारिक र नतिजामूलक बनाउने । सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय स्तरमा अनलाइनमा आधारित एकीकृत शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (Integrated Educational Management Information System IEMIS) को सुदृढीकरण गर्ने,

२५. अपनत्वको सिर्जना, नेतृत्वको सबलीकरण, शिक्षण सिकाइ प्रक्रियामा सुधार, पेसागत नैतिकताको प्रवर्द्धन, लगानी अभिवृद्धि र प्रविधिको उच्चतम प्रयोगद्वारा सार्वजनिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्ने,
२६. विद्यालय शिक्षातर्फ कम्पनीको रुपमा सञ्चालित निजी लगानीका शिक्षण संस्थाहरूलाई नियमन गर्ने,
२७. शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि शिक्षण संस्थाहरूको प्रभावकारी अनुगमन, निरीक्षण तथा मूल्याङ्कनको व्यवस्था गर्ने,
२८. राष्ट्रिय योग्यता प्रारूप (National Qualification Framework NQF) का आधारमा क्रेडिट व्याड्रिड र क्रेडिट ट्रान्सफरको प्रणाली लागु गर्ने,
२९. औपचारिक तथा अनौपचारिक रुपमा प्राप्त गरेको सिपको परीक्षण र प्रमाणीकरण गर्ने व्यवस्था मिलाउने,
३०. विद्यालय तथा उच्च शिक्षामा तीनै तहका सरकारको लगानी वृद्धि गर्ने,
३१. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षामा सार्वजनिक क्षेत्रको लगानी क्रमशः वृद्धि गर्दै जाने र यस क्षेत्रमा लागत साभेदारीको सिद्धान्तका आधारमा स्रोत परिचालन गर्ने,
३२. विज्ञानलाई शिक्षा र शिक्षालाई विज्ञानमा आधारित बनाई वैज्ञानिक अध्ययन र चिन्तन मनन गर्ने प्रवृत्ति एवम् व्यवहारको विकासमा जोड दिने,
३३. सबै तहको शिक्षामा विज्ञान, प्रविधि, इन्जिनियरिङ र गणित शिक्षा (STEM–Education) लाई पाठ्यक्रमको अभिन्न अङ्ग बनाइने,

राष्ट्रिय शिक्षा नीति कार्यान्वयनमा प्रदेश सरकारको भूमिका

१. शिक्षाको राष्ट्रिय नीति तथा मापदण्डको अधिनमा रही प्रदेश तहको शिक्षासम्बन्धी कानुन, योजना, कार्यक्रम प्रशासन, व्यवस्थापन र नियमन,
२. प्रदेश विश्वविद्यालयसम्बन्धी कानुन योजना कार्यक्रम सञ्चालन र नियमन,
३. प्रदेश स्तरीय पुस्तकालय र सङ्ग्रहालयसम्बन्धी कानुन सञ्चालन तथा नियमन,
४. विद्यालय शिक्षक तथा कर्मचारीको सेवा, सर्त र सुविधाको सञ्चालन तथा अभिलेख व्यवस्थापन,
५. प्रादेशिक मानव संसाधन आवश्यकता प्रक्षेपण तथा मानव स्रोत विकास योजना निर्माण तथा कार्यान्वयन
६. प्रदेश स्तरबाट प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिमसम्बन्धी योजना तथा कार्यक्रम निर्माण कार्यान्वयन र नियमन,
७. माध्यमिक शिक्षाको समन्वय, अनुगमन तथा नियमन र माध्यमिक शिक्षाको कक्षा दशको परीक्षा सञ्चालन, व्यवस्थापन र प्रमाणीकरण,
८. विद्यालय तहको ऐच्छिक विषयको पाठ्यक्रम विकास, पाठ्यपुस्तक तथा पाठ्यसामग्री विकास, उत्पादन र वितरण,
९. विद्यालय तहका थप पाठ्यपुस्तक तथा पाठ्यसामग्री छनौट तथा प्रयोगसम्बन्धी नीति, मापदण्ड स्वीकृति र नियमन,
१०. प्रदेश स्तरमा प्राज्ञिक तथा नवप्रवर्तनात्मक अनुसन्धान र शैक्षिक तथ्याङ्क व्यवस्थापन,
११. प्रदेश स्तरका विशेष विद्यालय प्राविधिक तथा व्यावसायिक तालिम केन्द्र अनुमति, स्वीकृति, सञ्चालन, व्यवस्थापन र नियमन,
१२. विद्यालय तहका शिक्षकहरूको पेसागत विकास तथा तालिमसम्बन्धी पाठ्यक्रम, पाठ्यसामग्री विकास, तालिम सञ्चालन र अनुगमन,

१३. विशेष शिक्षासम्बन्धी योजना कार्यक्रम तर्जुमा कार्यान्वयन अनुगमन र मूल्याङ्कन,
१४. भाषा शिक्षण सम्बन्धमा योजना र कार्यक्रम व्यवस्थापन तथा संस्थाहरूको अनुमति वा स्वीकृति र नियमन
१५. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिमसम्बन्धी पाठ्यक्रम पाठ्यसामग्री निर्माण कार्यान्वयन र नियमन,

२.२ दिगो विकास लक्ष्यमा शिक्षा

लक्ष्य नं. ४ : गुणस्तरीय शिक्षा : “सबैका लागि समावेशी तथा समतामूलक गुणस्तरीय शिक्षा सुनिश्चित गर्ने र जीवनपर्यन्त सिकाइका अवसरहरू प्रवर्द्धन गर्ने”

१. ४.१. सन् २०३० सम्ममा सान्दर्भिक र प्रभावकारी सिकाइका उपलब्धिहरू हासिल हुने गरी सबै बालबालिकाले निःशुल्क समतामूलक र गुणस्तरीय प्राथमिक र माध्यमिक शिक्षा पूरा गरेको सुनिश्चित गर्ने,
२. ४.२. सन् २०३० सम्ममा प्राथमिक शिक्षा हासिल गर्न तत्पर होउनु भन्नाका लागि गुणस्तरीय बाल विकास स्याहार र पूर्व प्राथमिक शिक्षामा सबै बालबालिकाको पहुँच सुनिश्चित गर्ने,
३. ४.३. सन् २०३० सम्ममा सुलभ र गुणस्तरीय प्राविधिक व्यावसायिक तथा विश्वविद्यालयलगायत उच्च शिक्षामा सबै महिला र पुरुषको समान पहुँच सुनिश्चित गर्ने,
४. ४.४. सन् २०३० सम्ममा रोजगारी मर्यादित काम तथा उद्यमशीलताका लागि प्राविधिक तथा व्यावसायिक सिप लगायतका सान्दर्भिक सिपहरू हासिल गरेका युवा तथा प्रौढहरूको सङ्ख्यामा उल्लेख्य वृद्धि गर्ने,
५. ४.५. सन् २०३० सम्ममा शिक्षामा लैङ्गिक असमानता उन्मूलन गर्ने र अपाङ्गता भएका व्यक्ति, आदिवासी, जनजाति र सङ्घटन बालबालिकालगायत सङ्घटन अवस्थामा रहेका सबैका लागि सबै तहको शिक्षा र व्यावसायिक तालिमको समान पहुँच सुनिश्चित गर्ने,
६. ४.६. सन् २०३० सम्ममा सबै युवा र उल्लेख्य अनुपातमा महिला र पुरुष प्रौढहरूले साक्षरता र गणितीय सिप हासिल गरेको सुनिश्चित गर्ने,
७. ४.७. सन् २०३० सम्ममा सबै सिकाले दिगो विकासका लागि शिक्षा र दिगो जीवनशैली मानव अधिकार लैङ्गिक समानता, शान्ति र अहिंसाको संस्कृतिको प्रवर्धन विश्व नागरिक र सांस्कृतिक विविधता तथा दिगो विकासमा संस्कृतिको योगदानको प्रशंसा इत्यादि मार्फत दिगो विकासको प्रवर्धनका लागि आवश्यक ज्ञान र सिप सुनिश्चित गर्ने,
८. ४.क. शैक्षिक सुविधाहरू बालअपाङ्गता तथा लैङ्गिक संवेदनशील हुने गरी निर्माण तथा थपगर्ने र सबैका लागि सुरक्षित अहिंसात्मक, समावेशी र प्रभावकारी सिकाइको वातावरण उपलब्ध गराउने,
९. ४.ख. सन् २०२० सम्ममा विकासशील देशहरू खास गरी अति कम विकसित देशहरू विकासशील साना टापु राज्यहरू र अफ्रिकी देशहरूका लागि विकसित देशहरू र अन्य विकासशील देशहरूमा व्यावसायिक तालिम र सूचना तथा सञ्चार प्रविधि, प्राविधिक, इन्जिनियरिङ र विज्ञानसँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरू लगायतका उच्च शिक्षामा भर्नाका लागि विश्वव्यापी रूपमा छात्रवृत्तिको सङ्ख्यामा उल्लेख्य विस्तार गर्ने,
१०. ४.ग. सन् २०३० सम्ममा विकासशील मुलुकहरू विशेषगरी अति कम विकसित देशहरू र विकासशील साना टापु राज्यहरूमा अन्तर्राष्ट्रिय सहयोगमार्फत शिक्षकलाई तालिम उपलब्ध गराइ योग्य शिक्षकहरूको आपूर्तिमा उल्लेख्य वृद्धि गर्ने ।

२.३ विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना (२०७५- २०८८)

पृष्ठभूमि

नेपालको विद्यमान संविधानअनुरूप सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तह रहेको सङ्घीय गणतन्त्रात्मक प्रणाली स्थापित भई तीन तहमा सरकारहरू क्रियाशील रहेका छन्। नेपालको संविधानले समतामूलक, समावेशी र समाजवाद उन्मुख राष्ट्र निर्माण गर्ने ध्येय राखेको छ। संविधानका ध्येय अनुकूलका शिक्षासम्बन्धी हक तथा प्राथमिकताहरू पनि स्थापित गरेको छ। उल्लिखित संवैधानिक हक तथा प्राथमिकताहरूलाई कार्यान्वयन गर्न सहयोगी हुने कानुनी आधार तयार गर्ने क्रममा अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षासम्बन्धी ऐन २०७५ तथा अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षासम्बन्धी नियमावली २०७७ कार्यान्वयनमा आएका छन्। त्यसै गरी बालबालिकासम्बन्धी ऐन २०७५ ले पनि बालबालिकाको शिक्षासम्बन्धी हकलाई प्रत्याभूत गरेको छ। नेपाल सरकारले जारी गरेको राष्ट्रिय शिक्षा नीति २०७६ ले संवैधानिक मान्यतामा आधारित भई शिक्षा क्षेत्रको सुधार तथा परिवर्तनका लागि नीतिगत मार्गदर्शन गरेको छ।

नेपाल सरकारले वि.स.२०८३ सम्ममा अतिकम विकसित मलुकबाट विकासशील मलुकमा स्तरोन्नति हुने र वि.स.२१०० सम्ममा समुन्नत राष्ट्रमा पुगी “समृद्ध नेपाल सुखी नेपाली” को आकाङ्क्षा पूरा गर्ने दीर्घकालीन सोच राखेको छ। यही दीर्घकालीन दृष्टिकोणमा आधारित भएर नेपालले विकासशील देशमा पुग्ने तयारीका लागि पन्ध्रौँ योजना (२०७६/७७-२०८०/८१) तयार गरी २०७६ साउनदेखि कार्यान्वयनमा ल्याएको छ।

सन २०१५ को मे महिनामा दक्षिण कोरियाको इन्चोनमा आयोजित विश्व शिक्षा मञ्चको बैठकबाट जारी भएको घोषणापत्रमा उल्लिखित दिगो विकासको शिक्षासम्बन्धी उद्देश्य “समावेशी तथा समतामूलक गुणस्तरीय शिक्षा सुनिश्चित गर्ने र सबैका लागि जीवनपर्यन्त सिकाइका अवसरहरू प्रवर्धन गर्ने” कार्यढाँचामा नेपालले पनि प्रतिबद्धता जनाएको छ। दिगो विकास लक्ष्यको शिक्षासम्बन्धी उक्त उद्देश्यलाई संयुक्त राष्ट्र सङ्घले सन् २०३० सम्ममा हासिल गर्ने गरी अनुमोदन गरेको छ। यस उद्देश्यसँग सम्बन्धित सात ओटा लक्ष्यहरू निर्धारण गरी लक्ष्य प्राप्तिका लागि थप तीन ओटा माध्यम वा विधि पनि उल्लेख गरिएको छ। नेपालले दिगो विकासको लक्ष्य ४ को कार्यान्वयनका लागि राष्ट्रिय कार्यढाँचा पनि तयार गरेको छ। उल्लिखित सन्दर्भलाई समेत दृष्टिगत गरेर नेपाल सरकारले तयार गरेको पन्ध्रौँ योजना (२०७६-२०८१) मा शिक्षा विकासका लागि उद्देश्य, रणनीति र कार्यनीति निर्धारण गरिएको छ। राष्ट्रिय शिक्षा नीति २०७६ ले गुणस्तरीय तथा सिपमूलक शिक्षामार्फत जनशक्ति विकासका लागि कार्यढाँचा प्रदान गरेको छ।

सङ्घीय संरचना तथा माथि उल्लिखित नीतिगत प्राथमिकताअन्तर्गत संवैधानिक प्रावधानअनुरूप शिक्षाको विकासमा मार्गदर्शन गर्न विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजनाको विकास गरिएको हो। नेपालमा हाल कार्यान्वयनमा रहेको विद्यालय क्षेत्र विकास योजना २०७३-७९ सात वर्षका लागि तयार गरिएको र पहिलो पाँच वर्षका लागि मात्र स्रोतको व्यवस्थापनसहितको योजना कार्यान्वयन गरियो। यसको बाँकी अवधि कार्यान्वयन गर्नुको सट्टा सरकारका सबै तहमा नयाँ शिक्षा क्षेत्र योजनाको विकास तथा कार्यान्वयन गर्ने निर्णय गरियो। तथापि मार्च २०२० मा कोभिड-१९ महामारीले नराम्रोसँग प्रभावित गरेको हुनाले विद्यालय शिक्षा क्षेत्रको योजना सुरुवात गर्ने अवधि सन् २०२२-२०२३ हुन पुग्यो।

ज्ञान, विज्ञान तथा प्रविधिमा भएको विकास तथा परिवर्तनलाई सान्दर्भिक बनाई आत्मासाथ गर्न र नेपालको आर्थिक तथा सामाजिक रूपान्तरणका लागि सिर्जनशील र उपयोगी नागरिक तयार गर्न विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धिमा रहेको स्थिरताको आकलन गरी प्रणालीगत मुद्दाहरूमा सम्बोधन गर्न सुदृढ रणनीति अख्तियार गर्न र शिक्षाको योगदानलाई समय सापेक्ष बनाउन शिक्षा प्रणालीमा सुधार गर्नुपर्ने आवश्यकता महसुस गरी नेपाल सरकार शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयले विद्यालय शिक्षा क्षेत्रको (२०७९-२०८८) योजना तयार गरेको छ । यस योजनामा शिक्षा विकासको दश बर्से दृष्टिकोणसहित पहिलो पाँच वर्ष (२०७९-२०८३) का लागि आवश्यक स्रोतको आकलन गरी कार्यन्वयनको खाका तयार गरिएको छ ।

योजनाको दूरदृष्टि, ध्येय तथा उद्देश्य

दूरदृष्टि: सक्षम सिर्जनशील संस्कारयुक्त नागरिक तयार गरी देशको सामाजिक-आर्थिक रूपान्तरणमार्फत “समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली” को राष्ट्रिय आकाङ्क्षा पूरा गर्नु ।

ध्येय: क्षेत्रीय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरसँग तुलनायोग्य गुणस्तर सहितको सान्दर्भिक शिक्षा प्राप्त गर्ने नागरिकको हक सुनिश्चित गर्न सक्षम, सुशासित, उत्तरदायी र प्रतिस्पर्धी सार्वजनिक विद्यालय शिक्षा प्रणालीको विकास गर्नु ।

योजनाका उद्देश्य तथा मुख्य रणनीतिहरू

उद्देश्य	मुख्य रणनीति
१. विद्यालय शिक्षामा सबै बालबालिका विशेषतः सामाजिक तथा आर्थिक कारणले सुविधाविहीन सिमान्तकृत तथा अपाङ्गता भएका बालबालिकाको समतामूलक पहुँच र सहभागिता सुनिश्चित गर्नु	१. प्रारम्भिक बाल शिक्षा तथा विकास केन्द्र तथा विद्यालयहरूको विस्तार समायोजन तथा पुनर्वितरण गर्न तोकिएका मापदण्डका आधारमा विद्यालय नक्साङ्कन गर्ने औपचारिक विद्यालयको पहुँचमा आउन नसकेका बालबालिकाका लागि वैकल्पिक सिकाइ कार्यक्रम प्रदान गर्ने
	२. सबैका लागि निःशुल्क शिक्षा प्रदान गर्नेन्यून सामाजिक आर्थिक अवस्था र अपाङ्गता भएका बालबालिकाको अर्थपूर्ण पहुँच तथा सहभागिता सुनिश्चित गर्न अन्य प्रावधानका साथै छात्रवृत्ति प्रणालीलाई सुदृढ गरी आवश्यकतामा आधारित बनाउने
	३. सामाजिक समूह तथा भौगोलिक क्षेत्रबिच पहुँच सहभागिता तथा सिकाइ उपलब्धिमा हुने असमानतालाई न्यूनीकरण गर्न विद्यालय शिक्षा क्षेत्रका लागि विकास गरिएको एकीकृत समता रणनीतिको कार्यान्वयन गर्ने
	४. कार्यसम्पादन सीमितता रहेका बालबालिकाको सिकाइमा सहयोग सुनिश्चित गर्न तथा त्यस्ता बालबालिकाको आवश्यकता पहिचान गरी समतामूलक समावेशी शिक्षा प्रदान गर्न विद्यालयको सदुद्दीकरणसहित मार्गचित्रको कार्यान्वयन गर्ने
	५. स्थानीय स्वास्थ्यसम्बद्ध सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थासँगको सहकार्यमा विद्यालय स्वास्थ्य तथा पोषण शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने र आधारभूत तहका बालबालिकाको पोषण अवस्था तथा स्वास्थ्यमा सहयोग गर्न विद्यालयमा दिवाखाजाको प्रबन्ध गर्ने
	६. विद्यालयलाई विभेद तथा दुर्व्यवहारमुक्त बालमैत्री वातावरणमा(लैङ्गिक उत्तरदायी तथा अपाङ्गतामैत्री सहित) सिकाइ क्रियाकलाप सञ्चालन गर्न विविधता अनुकुल विद्यालयको भौतिक तथा शैक्षिक वातावरण सुधार गर्ने
	७. विद्यालय तथा समग्र शिक्षा प्रणालीलाई महामारी प्रकोप विपत तथा सङ्कटकालीन अवस्थाप्रति उत्थानशील बनाउँदै बालबालिकाको शिक्षाको हक सुनिश्चित गर्ने कोभिड-१९ को प्रभावबाट परेको सिकाइ क्षति आपुरणको लागि REAI Plan को विकास र कार्यान्वयन गर्न विद्यालय तथा तीनै तहको क्षमता विकास गर्ने
	८. भुकम्पलगायत प्राकृतिक विपत्तिको जोखिम न्यूनीकरण गर्न उत्थानशील भौतिक संरचनाको निर्माण गर्ने

उद्देश्य	मुख्य रणनीति
२. प्रत्येक बालबालिकामा विद्यालयका लागि तयारी आधारभूत सिकाइ र गुणस्तरीय सिकाइ उपलब्धि सुनिश्चित गर्दै विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर तथा सान्दर्भिकता अभिवृद्धि गर्नु	१. गुणस्तरीय शिक्षाका लागि प्रत्येक विद्यालयमा स्वच्छ सुरक्षित समावेशी र विविधतायुक्त सिकाइ वातावरण सिर्जना गर्न आवश्यक स्रोतसाधनको प्रबन्ध गर्ने
	२. अद्यावधिक ज्ञान र सिपका लागि विद्यालय तहको पाठ्यक्रम तथा पाठ्यपुस्तकहरूलाई स्तरीकृत सान्दर्भिक गुणस्तरीय र समावेशी बनाउने
	३. सबै बालबालिकाको सिकाइको गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न शैक्षणिक प्रक्रियाहरूमा आधुनिक तथा प्रभावकारी विधिको प्रयोगमा जोड दिने
	४. सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा आधारित सिकाइ सामग्रीहरूको उपयुक्त व्यवस्थापन गरी प्रत्येक विद्यालयका शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूमा प्रविधिको उपयोग गर्ने सिपको विकास गर्ने
	५. विद्यार्थीको सिकाइ मूल्याङ्कनलाई उद्देश्यमूलक नियमित विश्वसनीय तथा स्तरीकृत गर्न यसको विद्यमान अभ्यासमा सुधार ल्याउन
	६. शिक्षक सक्षमता प्रारूपलाई अद्यावधिक गरी शिक्षक तयारी र विकासको लागि विश्वविद्यालयहरूसँग समन्वय गर्ने
	७. शिक्षक पेसागत सहयोग र उत्प्रेरणाका लागि सघन शिक्षक पेसागत विकास प्रणालीको कार्यान्वयन गर्ने
३. अनौपचारिक तबरबाट सिकेका ज्ञान तथा सिपको प्रमाणीकरण गरी औपचारिक शिक्षासँग सम्बन्ध स्थापित गर्न बैकल्पिक शिक्षा प्रणालीको सुदृढीकरण गर्ने र सबै किशोरकिशोरीहरूमा जीवनोपयोगी र जीवनपर्यन्त सिकाइको सुनिश्चितता गर्ने	१. सबै युवा तथा प्रौढलाई विभिन्न माध्यममार्फत आधारभूत तथा कार्यमूलक साक्षरता सिप हासिल गर्ने अवसर प्रदान गर्ने
	२. स्थानीय समुदायको आय आर्जन सामाजिक रूपान्तरण तथा दिगो विकासको प्रवर्धन गर्न सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको समतामूलक वितरण र क्षमता विकासमार्फत अनौपचारिक तथा जीवनपर्यन्त सिकाइमा पहुँच विस्तार गर्ने
	३. नेपाल सरकारले तय गरेको राष्ट्रिय योग्यता प्रारूपअनुसार सिकाइका विभिन्न माध्यम (अरीतित्त अनौपचारिक तथा औपचारिक) बाट प्राप्त ज्ञान तथा सिपको परीक्षा प्रमाणीकरण र समकक्षता प्रणालीको कार्यान्वयन गर्न संस्थागत तथा कानुनी कार्यवाहीहरूको स्थापना गर्ने
४. विद्यालय शिक्षाका सबै प्रणालीमा सुशासन प्रवर्द्धन अन्तरसरकार समन्वय तथा सहकार्य सुदृढीकरण र सबै निकाय तथा विद्यालय शिक्षा सेवा प्रवाहमा संलग्न व्यक्तिहरूको क्षमता विकास गरी प्रभावकारी शैक्षिक सेवा प्रवाहको सुनिश्चितता गर्नु	१. अनिवार्य तथा निःशुल्क आधारभूत शिक्षा तथा निःशुल्क माध्यमिक शिक्षाको कार्यान्वयनका लागि सङ्घ प्रदेश र स्थानीय तहबिच समन्वय कार्यवाही तथा उत्तरदायी प्रणालीको प्रभावकारिताको प्रवर्धन तथा सुदृढीकरण गर्ने
	२. विद्यालय शिक्षामा सुशासन प्रवर्धन गर्ने सूचना प्रविधिमा आधारित नेतृत्व प्रणाली तथा व्यवस्थापनमा सुधार गर्ने उपलब्धिमा आधारित उत्तरदायित्वको विकास गर्ने तथा प्रभावकारी अनुगमन तथा मूल्याङ्कन संयन्त्रको विकास गर्ने
	३. विद्यार्थी उपलब्धिको राष्ट्रिय परीक्षण तथा विद्यालयको कार्यसम्पादन परीक्षण गर्ने पद्धतिलाई सुदृढ गर्ने तथा परीक्षणको नतिजाका आधारमा विद्यालय शिक्षामा गुणात्मक सुधार गर्ने पद्धति विकास गर्ने
	४. सङ्घ प्रदेश तथा स्थानीय तहका शैक्षिक निकायहरूमा शिक्षा योजना निर्माण कार्यान्वयन अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रणालीको लागि क्षमता विकास गर्ने
	५. शैक्षिक सूचना तथा तथ्याङ्क प्रणालीमा सधुर गरी तथ्यमा आधारित शैक्षिक व्यवस्थापन योजना निर्माण र मूल्याङ्कन परिपाटीको विकास गर्ने

योजनाका मुख्य क्रियाकलापहरू: योजनाको दूरदृष्टि तथा लक्ष्य हासिल गर्न पहिचान गरिएका मुख्य क्रियाकलाप निम्नानुसार छन् :

१. पहुँच र सहभागिता
२. समता तथा समावेशिता
३. गुणस्तर तथा सान्दर्भिकता
४. अनौपचारिक शिक्षा तथा जीवनपर्यन्त सिकाइ
५. आपतकालीन तथा सङ्कटपूर्ण अवस्थामा दिइने शिक्षा
६. सुशासन व्यवस्थापन तथा समन्वय

२.४ सोह्रौ योजना (२०८१/८२-२०८५/८६)मा शिक्षासम्बन्धी व्यवस्था

दीर्घकालीन सोच २१०० ले तय गरेका समृद्धि र सुखका मूलभूत तत्त्वहरूलाई आत्मसात् गर्दै सोह्रौ योजनाले सुशासन, सामाजिक न्याय र समृद्धिको सोच राखेको छ । राजनीतिक प्रशासनिक, न्यायिक, निजी तथा गैर सरकारी क्षेत्रमा सुशासन कायम गर्नु स्वास्थ्य, शिक्षा, रोजगारी, आवास सुरक्षा तथा सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सामाजिक न्याय स्थापित गर्नु र मानवीय जीवन र राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा समृद्धि हासिल गर्नु सोह्रौ योजनाका उद्देश्य रहेका छन् । सोह्रौ योजनाले ४ ओटा समष्टिगत रणनीति १३ ओटा संरचनात्मक रूपान्तरणका प्रमुख क्षेत्रहरू र ४० ओटा परिमाणात्मक राष्ट्रिय लक्ष्य (सुशासन-१० सामाजिक न्याय-१० र समृद्धि-२०) तय गरेको छ । संरचनात्मक रूपान्तरणका प्रमुख क्षेत्र स्वस्थ, शिक्षित र सिपयुक्त मानव पुँजी निर्माण अन्तर्गत शिक्षा क्षेत्र समेटिएको छ ।

शिक्षा र सिप विकास क्षेत्रको रूपान्तरणकारी रणनीति

१. नीतिगत र संस्थागत सुधारलाई निरन्तरता प्रदान गर्ने: शैक्षिक सुधारका लागि आवश्यक नीति, कानून, निर्देशिका, कार्यविधि तथा मापदण्ड जारी गर्ने; विद्यालयमा साधारणतर्फ अध्ययन गर्ने भन्दा प्राविधिक धारतर्फ अध्ययन गर्ने विद्यार्थीको अनुपात क्रमशः वृद्धि गर्ने गरी नीतिगत व्यवस्थालाई सबै तहको शैक्षिक उपलब्धिमा बढोत्तरी गर्ने, उच्च शिक्षा प्राप्तिका लागि विदेश जाने बढ्दो प्रवृत्तिलाई कम गर्न नेपालको शिक्षा प्रणालीलाई गुणस्तरीय उत्पादनमूलक र रोजगार केन्द्रित बनाउने, सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणको आधारमा विभिन्न निकायहरूको बिचमा रहेका भूमिकागत अस्पष्टता र दोहोरोपना हटाउने ।
२. भौतिक तथा अन्य शैक्षिक पूर्वाधारको व्यवस्था गर्ने: सञ्चार तथा सूचना प्रविधिको उच्चतम प्रयोगमार्फत शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्ने; बहुविधायुक्त पुस्तकालय विज्ञान प्रयोगशालाको स्थापना गरी शैक्षिक संस्थालाई स्मार्ट बनाई डिजिटल संयन्त्रमार्फत शिक्षण सिकाइलाई सहज, प्रयोगात्मक बनाउने शैक्षिक संस्थामा भौतिक पूर्वाधार प्रयोगशाला, पुस्तकालय, खानेपानी, स्वास्थ्य, शौचालय तथा सरसफाइको उचित प्रबन्ध गरी सिकाइ अनुकूल वातावरण सिर्जना गर्ने; भूकम्प लगायतका प्राकृतिक प्रकोपले क्षति पुगेका र जीर्ण भएका शिक्षण संस्थाका भवनहरूको पुनर्निर्माण तथा प्रबलीकरण गर्ने ।
३. सबै तहको शिक्षाको पाठ्यक्रम र शैक्षिक कार्यक्रम समसामयिक र व्यावहारिक बनाउने: सबै तहका पाठ्यक्रम र शैक्षिक कार्यक्रमलाई समयानुकूल परिवर्तन र विकसित गर्ने; उच्च शिक्षामा उदीयमान प्रविधिसँग सम्बन्धित विषयहरूको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्ने; नेपाललाई योग, ध्यान तथा आध्यात्मिक केन्द्र बनाई आध्यात्मिक भावना बढाउन प्रारम्भिक तहदेखि सुशासन, नैतिक, राष्ट्रभक्ति र मूल्यमा आधारित शिक्षा प्रदान गर्न पाठ्यक्रम तय गर्ने ।

४. **शैक्षिक प्रणालीको सुदृढीकरण गरी कार्यान्वयन गर्ने:** शैक्षिक क्यालेण्डरको निर्माण र कार्यान्वयन गरी शैक्षिक सुपरिवेक्षण, अनुगमन तथा निरीक्षणको संरचनागत व्यवस्था गरी सुपरिवेक्षण र अनुगमनमा तीनै तहका सरकारबिचमा समन्वय र सहकार्य गर्ने, शैक्षिक संस्थाको नक्साङ्कन र समायोजन गरी सबै शैक्षिक संस्थामा न्यूनतम जनशक्तिको व्यवस्थापन गर्ने, एकीकृत शैक्षिक सूचना प्रणालीको सबलीकरण र अनुगमन तथा प्रतिवेदन प्रणालीको सुदृढीकरण गर्ने; जलवायु उत्थानशील शिक्षा प्रणालीको सुदृढीकरण गर्ने ।
५. **राष्ट्रिय जनशक्ति विकास योजना तर्जुमा गर्ने:** देशका लागि आवश्यक मानव पुँजी निर्माणका लागि दीर्घकालीन राष्ट्रिय आवधिक जनशक्ति विकास योजना तर्जुमा गरी यसका आधारमा शैक्षिक कार्यक्रम निर्माण गर्ने संयन्त्र र पद्धति विकास गर्ने ।
६. **शिक्षा र सिपलाई उत्पादन र बजारसँग जोड्ने:** साक्षरता र सिप विकासलाई जोडी माध्यमिक शिक्षालाई वृत्ति विकास र उच्च शिक्षालाई उद्यम र रोजगार केन्द्रित बनाउन “पढ्दै कमाउँदै र कमाउँदै पढ्दै” जस्ता कार्यक्रमलाई जोड दिने सरकारी, गैरसरकारी सहकारी र निजी क्षेत्रको सहकार्यमा राष्ट्रिय सिप विकास तथा रोजगार सिर्जना महाअभियान सञ्चालन गर्ने अनौपचारिक क्षेत्रमा काम गर्ने कामदारहरूको पूर्व सिकाइको मान्यता विधिलाई प्रभावकारी बनाउने ।
७. **गुणस्तरीय र समावेशी शिक्षाका लागि लगानी विस्तार गर्ने:** शिक्षा क्षेत्रमा सबै तहको लगानी वृद्धि गर्ने, दिवा खाजा, छात्रवृत्ति लगायतका विद्यार्थी सहूलियत कार्यक्रमलाई एकीकृत प्रणालीबमोजिम कार्यान्वयन गर्ने उच्च शिक्षामा लागत साभेदारीको नीति अवलम्बन गर्दै शिक्षामा निजी क्षेत्र र विकास साभेदार तथा गैर आवासीय नेपालीको स्रोतसमेत परिचालन गर्ने; उच्च शिक्षालाई विशिष्टीकृत बनाउँदै अनुसन्धान केन्द्रित बनाउने, योजनाको अन्त्यसम्ममा कुल बजेटको २ प्रतिशत रकम अनुसन्धान तथा विकासमा लगाउने; उच्च शिक्षामा आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गरी दूर सिकाइलाई प्राथमिकतामा राखेर दुर्गम र विदेशका विद्यार्थीलाई समेत अध्ययन गर्न सकिने गरी प्रणालीको विकास गर्ने, अटिजम लगायत सबै प्रकारका अपाङ्गता भएका बालबालिकाको शिक्षामा पहुँच सुनिश्चित गर्ने र उद्यमशीलता विकास गर्ने ।
८. **शैक्षिक सुशासन सुनिश्चित गर्ने:** विद्यार्थी उपलब्धि र राष्ट्रिय परीक्षण, पढाइ तथा गणितीय सिप परीक्षण एवम् प्रारम्भिक सिकाइ तथा विकास स्तर परीक्षण तथा शैक्षिक निकाय र शिक्षण संस्थाहरूको कार्यसम्पादन परीक्षणलाई प्रभावकारी बनाउनुका साथै विद्युतीय शासनको अवधारणामा रही शैक्षिक सेवा प्रवाह गर्ने तालिम प्रदायक निजी तथा गैरसरकारी निकायहरूलाई नियमन र सिप परीक्षण गर्ने ठोस आधार तयार गर्ने, प्रशिक्षकहरूका लागि प्रशिक्षण अनुमतिपत्र लिनुपर्ने व्यवस्था मिलाउने, विद्यालयका प्रधानाध्यापकको सक्षमताको प्रारूप विकास गरी सुशासन र असल प्रशासनका विषयमा तालिम प्रदान गर्ने ।

विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रको रूपान्तरणकारी रणनीति

१. **नीतिगत तथा संस्थागत सुधार गर्ने:** उत्पादनका सबै क्षेत्रहरूमा अनुसन्धान तथा विकास र नवप्रवर्तनलाई अङ्गीकार गर्दै लैजान नीतिगत तथा कानुनी व्यवस्था गर्ने, वैज्ञानिक ज्ञानको व्यवस्थापन गर्ने, वैज्ञानिक अनुसन्धान, प्रविधि विकास र नवप्रवर्तनको प्रवर्द्धन गर्न प्राज्ञिक संस्थाको रूपमा विशिष्टीकृत विश्वविद्यालय स्थापना गर्ने, अनुसन्धान निकाय वैज्ञानिक पेसागत समाज तथा उद्योगविच सहकार्य र साभेदारी विकास गर्ने ।

२. वैज्ञानिक अनुसन्धान प्रविधि विकास बौद्धिक सम्पत्ति सिर्जना तथा नवप्रवर्तनलाई जोड दिने: नवप्रवर्तन तथा उद्यमशीलता विकासका लागि इन्क्युबेशन सेन्टर, एस्सीलेटर सेन्टर, प्रविधि पार्क, ग्रामीण नवप्रवर्तनशाला, आकाशीय पिण्डहरूको अवलोकन, उच्च धरातलीय अनुसन्धान, विज्ञान शिक्षाको प्रवर्धन गर्ने विज्ञान प्रविधि तथा नवप्रवर्तनलाई प्रवर्द्धन, सहजीकरण र नियमनका लागि संस्थागत व्यवस्था गर्ने अनुसन्धान तथा शैक्षिक सञ्जालको पहुँच विस्तार गर्ने ।
३. विशेष सहूलियत प्रदान गर्ने: निजी क्षेत्र र सरकारी प्रतिष्ठानलाई प्रविधि र नवप्रवर्तनको सन्दर्भमा गरिएको खोज र अनुसन्धानका लागि उपयुक्त सहूलियत प्रदान गर्ने ।
४. प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता अभिवृद्धि गर्ने: सार्वजनिक तथा निजी क्षेत्रमा प्रविधि परीक्षण प्रत्यायन गुणस्तर व्यवस्थापन प्रणाली, नवप्रवर्तन व्यवस्थापन प्रणालीलगायतका विभिन्न व्यवस्थापनका विधिको अवलम्बन तथा उदीयमान प्रविधिको प्रयोग गरी गुणस्तरमा सुधार तथा प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।

शिक्षा तथा सिप विकास क्षेत्रका प्रमुख कार्यक्रमहरू

१. बजारको मागअनुसार सिपयुक्त जनशक्ति उत्पादन गर्नेगरी शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धि कार्यक्रम: विद्यालय तहको शिक्षाको गुणस्तर वृद्धि गर्न हरेक ५ वर्षमा पाठ्यपुस्तक परिमार्जन गर्ने अंग्रेजी, गणित तथा विज्ञान शिक्षक उपलब्ध गराउने; व्यावहारिक ज्ञान र सिप विकासका लागि इन्टर्नसिप, पढ्दै कमाउँदै लगायतका क्रियाकलापलाई पाठ्यक्रममै समावेश गर्ने; विद्यालय तहदेखि नै खेलकूद तथा कलाका साथै योग र ध्यानलाई समेत अतिरिक्त क्रियाकलापका रूपमा सञ्चालन गर्ने, उच्च शिक्षाको रूपान्तरण र गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि प्रदेशगत स्वरूपमा एक विश्वविद्यालयअन्तर्गत हालका सबैजसो विश्वविद्यालय तथा तिनका क्याम्पसहरूलाई गाभी चुस्तरूपमा सञ्चालन विश्वविद्यालयहरूलाई प्रतिस्पर्धी बनाउने; विश्वविद्यालयहरूमा इन्कुबेसन केन्द्र स्थापना गर्ने, स्टार्ट-अप, पेटेन्ट अधिकार, व्यावसायिक पर्यावरण निर्माण गर्ने; उच्च शिक्षालाई अनुसन्धानसँग जोड्ने; बजारको मागअनुसारको सिप तथा क्षमता भएका प्राविधिक तथा व्यावसायिक जनशक्ति उत्पादनमा बढी जोड दिने ।
२. मानव स्रोतको आवश्यकता प्रक्षेपण र दक्ष जनशक्ति उत्पादन कार्यक्रम: देशभित्र आवश्यक पर्ने र रोजगारीको लागि विदेशिन सक्ने जनशक्तिको सङ्ख्यालाईसमेत ध्यानमा राखी आगामी दशवर्षका लागि मानस्रोतको आवश्यकता प्रक्षेपण र सोबमोजिम दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्नेगरी शिक्षा र सिप विकासमा जोड दिने, अध्ययन-अध्यापन र सिप विकासमा साधारण विषय र विशिष्टीकरण विच तालमेल मिलाई बजारको आवश्यकता र जनशक्ति आपूर्तिविचको खाडल मेट्ने; विद्यमान जनसंख्या नीतिमा पुनरावलोकन गरी जन्मदर वृद्धिलाई प्रोत्साहन गर्ने ।
३. प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षा कार्यक्रम: प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षासम्बन्धी कार्यक्रमहरूलाई सबै स्थानीय तहसम्म पुऱ्याई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने ।
४. विद्यालय शिक्षा सुधार कार्यक्रम: तीनै तहको शिक्षा प्रणालीमा एकरूपता कायम गर्दै अन्तर-आबद्धता एवम् गुणस्तर सुनिश्चित गर्न शिक्षाका लागि छाता कानुन तर्जुमा गर्ने, विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना (२०२२-३२) को कार्यान्वयन गर्ने, सबै विद्यालयमा इन्टरनेटको पहुँच सुनिश्चितता; प्रधानाध्यापक तथा शिक्षकको पेसागत विकास व्यवस्था गर्ने, शिक्षक विद्यार्थी अनुपातको पुनरावलोकन गरी विषयगत आधारमा सबै विद्यालयमा

न्यूनतम शिक्षक दरबन्दीको व्यवस्था गर्ने, विश्वविद्यालयका प्रतिभाशाली विद्यार्थीलाई शिक्षण पेसामा सोभै प्रवेशको व्यवस्था; आधारभूत तहको पाठ्यक्रमलाई स्थानीय तहको ज्ञान, संस्कृति, रहनसहन, स्वावलम्बन विकास हुने गरी परिमार्जन गर्ने, नैतिक शिक्षा र सुशासन अभियानलाई सहयोग पुग्ने र बालमनोविज्ञान अनुकूल हुने गरी पाठ्यक्रम अद्यावधिक गर्ने विद्यार्थी सङ्ख्या तथा भौगोलिक दूरीलाई दृष्टिगत गरी विद्यालयहरूलाई गाभ्ने र आवश्यकतानुसार आवासीय विद्यालयको व्यवस्था गर्ने, अनौपचारिक शिक्षा तथा आजीवन सिकाइको प्रबन्ध गर्ने, स्थानीय तहमार्फत शिक्षक सहायता प्रणाली र विद्यालय सुपरिवेक्षणको प्रबन्ध गर्ने, हिमाली क्षेत्रमा घुम्ती शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, स्वस्थ, सदाचारी जनशक्ति उत्पादन गर्न गुरुकुल, आश्रम, गुम्बा, मदरसा जस्ता परम्परागत शिक्षाको मूलप्रवाहीकरण गर्ने, अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा ऐन कार्यान्वयनका लागि तीन तहका सरकारबिच समन्वय र सहकार्य अभिवृद्धि गर्ने ।

५. **कक्षा १० पछिको दुई महिने जीवन उपयोगी शिक्षा सञ्चालन कार्यक्रम:** माध्यमिक शिक्षा परीक्षा दिएर बसेका विद्यार्थीलाई दुई महिना (आठ हप्ता अवधिको प्रतिकारात्मक स्वास्थ्य सन्तुलित भोजन-पाककला र प्राथमिक उपचार, सवारी अनुमति तथा सवारी नियम, आत्म-सुरक्षा तथा अनुशासन, कार्यक्षेत्र सुरक्षा र यौन दुर्व्यवहार राष्ट्रप्रेम, स्वयम् सेवा र योग, ध्यान तथा कला लगायतका व्यावहारिक विषयहरू समावेश गरी सम्बन्धित निकायहरूसँगको समन्वयमा अनिवार्य अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
६. **उच्च शिक्षा सुधार कार्यक्रम:** उच्च शिक्षालाई अन्तर्राष्ट्रिय रूपले प्रतिस्पर्धी बनाउने गरी पाठ्यक्रम र व्यवस्थापनमा सुधार: राष्ट्रिय योग्यता प्रारूपानुसार कार्यान्वयन गर्ने; आगामी पाँच वर्षभित्र प्राविधिक शिक्षाको भर्नादर बढाउँदै प्राविधिक र सामान्य शिक्षाका विद्यार्थीको अनुपात क्रमशः ७०:३० कायम गर्ने, खोज अनुसन्धानलाई प्राथमिकता प्रदान गर्ने, विदेशमा स्नातक तहमा अध्ययन गर्नका लागि कम्तिमा ५० प्रतिशत छात्रवृत्ति प्राप्त गरेका नेपाली विद्यार्थीलाई मात्र अध्ययन अनुमति प्रदान गर्ने, विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट लगातार तीन पटक (१५ वर्ष) सम्म गुणस्तर सुनिश्चितता तथा प्रत्ययनकृत प्रमाणपत्र प्राप्त गर्ने उच्च शैक्षिक संस्थाहरूलाई सूचकका आधारमा शैक्षिक उपाधि प्रदान गर्ने र संस्थाको रूपमा सञ्चालनका लागि स्वीकृति प्रदान गर्ने, सबै विश्वविद्यालय तथा वैज्ञानिक अनुसन्धानमा सरिक सङ्घ संस्थाहरूमा अनुसन्धान तथा शैक्षिक सञ्जालको पहुँच स्थापित गर्ने, सबै विश्वविद्यालयका लागि आवश्यक पर्ने जनशक्ति व्यवस्था गर्न एउटै सेवा आयोग गठन गर्ने योग्य शिक्षकलाई उच्च शिक्षामा प्रवेशका लागि राष्ट्रिय योग्यता परीक्षणको व्यवस्था गर्ने; स्वरोजगार तथा उद्यमशील जनशक्ति उत्पादन गर्ने सङ्घ तथा प्रदेशमा नयाँ स्थापना हुने विश्वविद्यालयका लागि राष्ट्रिय मापदण्ड निर्माण गर्ने; उच्च शिक्षामा एकीकृत शैक्षिक क्यालेण्डर तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने; विश्वविद्यालयहरूलाई अध्ययन-अनुसन्धान बढाउँदै तथा शैक्षिक सञ्जालको पहुँच स्थापित गर्ने ।
७. **प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा कार्यक्रम:** प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा परिषदलाई सङ्घीय संरचना सुहाउँदो बनाइ पुनर्संरचना गर्ने, शिक्षालयहरूको सुदृढीकरण गर्ने तथा राष्ट्रिय योग्यता प्रारूपको कार्यान्वयन गर्ने, प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिम क्षेत्र रणनीतिक योजनाको कार्यान्वयन गर्ने, प्रिडिप्लोमा तथा डिप्लोमा तहको पाठ्यक्रममा आवश्यक परिमार्जन र उच्च शिक्षासम्म व्यावसायिक योग्यता हासिल गर्ने प्रबन्ध मिलान गर्ने, प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम क्षेत्रको रणनीतिक योजनाअनुरूप प्रशिक्षार्थी तालिम, गुणस्तर अभिवृद्धि तथा प्रत्ययनको कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने ।

८. **शैक्षिक संस्थाको भौतिक पूर्वाधार सुधार कार्यक्रम:** पर्याप्त शिक्षकको व्यवस्वासहित न्यूनतम पूर्वाधारयुक्त शैक्षिक संस्थाका लागि भूकम्प प्रतिरोधी स्मार्ट कक्षा कोठा, पुस्तकालय, प्रयोगशाला, स्वच्छ पिउने पानीसहितको शौचालयको व्यवस्था गर्नुका साथै शैक्षिक संस्थाको विस्तृत तथ्याङ्क तयार गर्ने ।
९. **सामाजिक पूर्वाधार:** शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, सरसफाइ तथा सामाजिक क्षेत्रका पूर्वाधारहरू गुणस्तरीय तथा पहुँचयोग्य महिला बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यकमैत्री बनाउन अन्तर निकायगत समन्वय तथा सञ्चालन गर्ने ।
१०. **राष्ट्रिय सिप विकास कार्यक्रम:** श्रम बजारको मागअनुसारको जनशक्ति विकास गर्न छोटो तथा लामो अवधिका रोजगारोन्मुख र कार्यस्थलमा आधारित सिप विकास तालिम सञ्चालन गर्ने, हाल कायम रहेका तालिम प्रतिष्ठान, केन्द्रहरूको पुनरावलोकन तथा पुनर्संरचना गर्ने, उद्योग, व्यापार सङ्घ संस्थासँग सहकार्य तथा व्यवस्थापन गर्ने ।
११. **विदेशी विद्यार्थीलाई आकर्षण गर्ने कार्यक्रम:** निश्चित मापदण्ड बनाई विदेशी विद्यार्थीलाई नेपालमा अध्ययनका लागि आकर्षण गर्ने कार्यक्रम तय गर्ने, शिक्षामा विदेशी लगानी भित्र्याउन प्राथमिकता प्रदान गर्ने ।
१२. **विश्वविद्यालय पुनर्संरचना कार्यक्रम:** उच्च शिक्षालाई गुणस्तरीय र समयबद्ध तुल्याउनका लागि विश्वविद्यालयहरूलाई सङ्घीयताको मर्मअनुरूप पुनर्संरचना गर्ने, विश्वविद्यालय छात्रा ऐन तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने, प्रदेशगत रूपमा विश्वविद्यालयका क्याम्पसहरूलाई गाभ्ने गाभिने व्यवस्था गर्ने ।
१३. **अपाङ्गता भएका विद्यार्थी सहयोग कार्यक्रम:** विभिन्न कारणले अपाङ्गता भएका विद्यार्थीहरूलाई आधारभूत तहको शिक्षा स्थानीय विद्यालयमै उपलब्धता: माध्यमिक र उच्च शिक्षामार्फत चौतर्फी विकास हुने गरी प्रदेश वा आवश्यकतानुसार अन्य सहरमा विशेष आवासीय विद्यालयको व्यवस्थापन गर्ने ।
१४. **विश्वविद्यालय अनुदान आयोगको संरचनागत रूपान्तरण:** उच्च शिक्षालाई समयानुकूल गुणस्तरीय बनाउन विश्वविद्यालय अनुदान आयोगलाई उच्च शिक्षा आयोगका रूपमा रूपान्तरण गरी विद्यालयको नियमनकारी निकायको रूपमा सुदृढीकरण गर्ने ।

विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रका प्रमुख कार्यक्रमहरू

१. **नीतिगत तथा संस्थागत सुधार:** विज्ञान र प्रविधिको अनुसन्धान तथा नवप्रवर्तनका लागि विशेष कोषको स्थापना गरी सञ्चालन गर्न देशको बजेटको दुई प्रतिशत रकम छुट्याउने वैज्ञानिक तथा प्राविधिक ज्ञान व्यवस्थापन गर्ने, उत्पादनजन्य उद्योग तथा दिगो पूर्वाधार क्षेत्रमा अनुसन्धान तथा प्रविधि विकास एकाइ स्थापना, विधिविज्ञान केन्द्रीय प्रयोगशालालाई अनुसन्धान संस्थाको रूपमा स्तरोन्नति, विधिविज्ञान प्रयोगशालाको सेवा विस्तार गर्ने, नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठान र विपी कोइराला मेमोरियल प्लानेटोरियम, वेदशाला तथा विज्ञान सङ्ग्राहलय विकास समितिको पुनर्संरचना गर्ने, प्रदेश स्तरीय प्रविधि उद्यमोदय क्षेत्र स्थापना तथा सञ्चालन गर्ने, नवप्रवर्तन केन्द्र स्थापना र सञ्चालन गर्ने, समावेशी नीतिगत सुधार गर्दै प्रतिभावान वैज्ञानिक, प्राविधिज्ञ र युवा जनशक्तिलाई व्यवहारिक अनुसन्धान तथा नवप्रवर्तनात्मक कार्यमा परिचालन तथा प्रोत्साहन गर्ने, उच्च धरातलीय अनुसन्धान केन्द्र, अन्तरिक्ष अध्ययन केन्द्र, आणविक अनुसन्धान केन्द्र स्थापना गर्ने, वायुमण्डलीय अनुसन्धान केन्द्र, रोबोटिक्स तथा कृत्रिम बुद्धिकता अनुसन्धान केन्द्र लगायतका उदीयमान प्रविधिका क्षेत्रका अनुसन्धान केन्द्र सञ्चालन गर्ने, विज्ञान साक्षरता कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।

२. **अनुसन्धान तथा प्रविधि विकासमा सहकार्य कार्यक्रम:** वैज्ञानिक अनुसन्धान तथा नवप्रवर्तनमा सहकार्य, समन्वय तथा साभेदारी हासिल गर्न विज्ञान कृतीनिर्माण विभिन्न राष्ट्र तथा अन्तर्राष्ट्रिय सङ्घसंस्थासँग सम्झौता तथा समझदारी, विश्वविद्यालय तथा सार्वजनिक निकाय, वैज्ञानिक, पेसागत समाज, गैरसरकारी वा निजी अनुसन्धान संस्थाहरूलाई नतिजामुखी अनुसन्धान एवम् प्रविधि विकास र प्रोत्साहन गर्ने, वैज्ञानिक तथा अनुसन्धानकर्ताहरूलाई अनुसन्धान तथा शैक्षिक सञ्जालको माध्यमबाट वैज्ञानिक पूर्वाधारहरूमा पहुँच स्थापना गर्ने ।
३. **नवीनतम प्रविधि अनुसन्धान तथा उपयोग कार्यक्रम :** अपराध अनुसन्धान तथा न्याय सम्पादनमा उच्चस्तरीय सेवा प्रदान गर्न तथा नयाँ विधाका सेवाहरू सुरुआत गर्ने तथा विधि विज्ञान प्रयोगशालाको सेवाको गुणस्तर सुनिश्चिताका लागि अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्डअनुसार प्रत्ययनको व्यवस्था गर्ने; विज्ञान साक्षरता अभिवृद्धि एवम् स्थानीयस्तरका नवप्रवर्तन प्रवर्द्धन गर्न विज्ञान सङ्ग्रहालय, विज्ञान पार्क, विज्ञान सहर, नवप्रवर्तनशाला, इन्क्यूबेटर, एक्सेटर प्रविधिपार्क समुदायमा आधारित मेकर्स स्पेस प्रदेश स्तरमा प्रविधि उद्यमोदय क्षेत्र स्थापना गर्न प्रदेश तथा स्थानीय सरकार वा सार्वजनिक वा गैर-सरकारी वा निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन तथा विज्ञान क्षेत्र सहूलियत कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
४. **सुशासन प्रवर्द्धन गर्न प्रविधिको उच्चतम प्रयोग कार्यक्रम:** नेपालको सबै प्रशासनिक काममा विज्ञान तथा सूचना प्रविधिको उच्चतम प्रयोग गरी Governance ४.० लाई संस्थागत गर्ने रोबोटिक्स तथा कृत्रिम बुद्धिकता अन्तरिक्ष प्रविधिको प्रयोगलाई बढावा दिने ।
५. **नेपालका रैथाने वस्तु र प्रविधिको विकास र संरक्षण कार्यक्रम:** नेपालमा भएका परम्परागत प्रविधिमा अनुसन्धान गरी तिनीहरूको विकास प्रवर्द्धन, उत्पादन पद्धतिमा उपयोग जस्ता कुरामा विशेष महत्त्वका साथ काम गर्ने, यस्ता वस्तु र प्रविधिको विकास गर्नका लागि शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयको मातहत रहने गरी रैथाने वस्तु र प्रविधि विकास प्रतिष्ठान गठन गर्ने, रैथाने वस्तु तथा प्रविधिको अन्तर्राष्ट्रियकरण र बौद्धिक सम्पत्ति अधिकार संरक्षण गर्ने ।

२.५. कर्णाली प्रदेश सरकारको दोस्रो पञ्चवर्षीय योजना (२०८१/८२ – २०८५/८६) मा शिक्षासम्बन्धी व्यवस्था

२.५.१ गुणस्तरीय शिक्षा

२.५.२ पृष्ठभूमि

व्यक्तिको सर्वाङ्गीण विकास गरी असल, सिपयुक्त, सक्षम, प्रतिस्पर्धी र उत्पादनमूलक दक्ष मानव संसाधन तयार गर्ने हुँदा शिक्षालाई विकासको मूल आधार मानिन्छ । शिक्षित, सुसंस्कृत र प्रतिस्पर्धी मानव पुँजी निर्माणमा शिक्षाको यही महत्त्वलाई दृष्टिगत गरी नेपालको संविधानले शिक्षालाई नागरिकको मौलिक हकका रूपमा स्थापित गरेको छ । संविधानले आधारभूत तहसम्मको शिक्षालाई अनिवार्य र निःशुल्क एवम् निश्चित लक्षित वर्गलाई उच्च तहसम्म निःशुल्क शिक्षाको सुनिश्चित गरेको छ ।

गुणस्तरीय, व्यावसायिक एवम् प्राविधिक शिक्षा समृद्ध कर्णालीको आधारशिला हो । तुलनात्मक रूपमा विकासका आयाममा पछाडि रहेको यस प्रदेशको आर्थिक, सामाजिक, पूर्वाधार र सांस्कृतिक विकाससमेतका लागि धेरै सङ्ख्यामा शिक्षित र दक्ष जनशक्तिको आवश्यकता रहेको छ । साथै गुणस्तरीय शिक्षामा प्रदेशका सबै नागरिकको समतामूलक र न्योयोचित पहुँच सुनिश्चित गर्न यस क्षेत्रमा अझै धेरै गर्न बाँकी छ । संविधानको मर्म र भावना एवम् यसले प्रदेशलाई प्रादुर्भाव गरेको शिक्षासम्बन्धी एकल तथा साझा अधिकार र राष्ट्रिय शिक्षा नीति, २०७६ तथा

विद्यमान कानून एवम् अन्य प्रदेशको समग्र विकासको तुलनात्मक अध्ययनका आधारमा शिक्षित, सिर्जनशील एवम् सुसंस्कृत मानव पुँजी निर्माणका लागि शैक्षिक विकासको ठोस पहललाई उच्च प्राथमिकता दिई शैक्षिक विकासका वस्तुनिष्ठ सवाल तथा चुनौती, उद्देश्य, रूपान्तरकारी रणनीति र कार्यक्रम तर्जुमा गर्दै प्रदेशलाई गुणस्तरीय, प्राविधिक एवम् व्यावसायिक शिक्षाको केन्द्रका रूपमा विकास तथा सुदृढीकरण गर्न आवश्यक छ ।

२.५.३ उद्देश्य

१. शिक्षामा समतामूलक पहुँच सुनिश्चित गर्नु,
२. शैक्षिक गुणस्तरमा सुधार गर्नु,
३. सिपयुक्त, प्रतिस्पर्धी एवम् सुसंस्कृत मानव पुँजीको विकास गर्नु,
४. शैक्षिक क्षेत्रमा उत्थानशीलता तथा सुशासन प्रवर्धन गर्नु ।

२.५.४ विद्यमान अवस्था

प्रदेशमा शिक्षासम्बन्धी विभिन्न नीति, कानून र कार्यविधि तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा रहेका छन् भने शिक्षा क्षेत्रको दशवर्षीय कार्ययोजना समेत तय गरिएको छ । हाल प्रदेशमा त्रिभुवन विश्वविद्यालयका दुई ओटा आङ्गिक क्याम्पस, कर्णाली स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान र मध्यपश्चिम विश्वविद्यालयसहित बाल विकास केन्द्र, विद्यालय गरी जम्मा १० हजार ३०१ ओटा शैक्षिक संस्थाहरू छन् । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को तथ्याङ्कअनुसार यस प्रदेशको कुल साक्षरता दर ७६.१ प्रतिशत रहेको छ, जुन नेपालको औसत साक्षरता दर ७६.२ प्रतिशतको नजिकै रहेको छ । लैङ्गिक दृष्टिकोण विश्लेषण गर्दा पुरुषको साक्षरता दर ८३.३ प्रतिशत रहँदा प्रदेशको जनसङ्ख्यामा बढी हिस्सा ओगटेको महिलाको साक्षरता दर ६९.४ प्रतिशत मात्र रहेको छ । प्रदेशको युवा साक्षरता दर (१५-२४ वर्ष) ९३.८ प्रतिशत रहेको छ । यस्तै आ.व. २०७९/०८० को तथ्याङ्क हेर्दा प्रदेशमा बाल विकास केन्द्रको भर्नादर ८७.९ प्रतिशत र आधारभूत तहको खुद भर्नादर ९५.५ प्रतिशत छ भने माध्यमिक तहको खुद भर्नादर ५६.२ प्रतिशत रहेको छ । यसमध्ये प्राथमिक तहसम्म उत्तीर्ण गर्ने ३०.९ प्रतिशत, आधारभूत तह उत्तीर्ण गर्ने २१.५ प्रतिशत र एस.ई.ई. तहभन्दा माथिल्लो तह उत्तीर्ण गर्ने विद्यार्थी प्रतिशत १५.८ रहेको छ । उपर्युक्त तथ्याङ्कको विश्लेषण गर्दा बालबालिका विद्यालयको पहुँचभन्दा बाहिर रहेको अवस्था छ भने माध्यमिक तह र उच्च शिक्षा हासिल गर्ने जनसङ्ख्याको प्रतिशत पनि ज्यादै न्यून रहेको छ । शिक्षक विद्यार्थी अनुपात आधारभूत तहमा १:३९ रहेको छ भने माध्यमिक तहमा १:६५ रहेको छ ।

२.५.५ मुख्य समस्या तथा चुनौतीहरू

- १) शिक्षामा सबैको पहुँचको सुनिश्चितता,
- २) विद्यालय छाड्ने दरमा कमी,
- ३) गुणस्तरीय तथा जीवनपयोगी शिक्षाको अभिवृद्धि,
- ४) शैक्षिक सुशासन सुदृढीकरण ।

२.५.६ रूपान्तरकारी रणनीति

- (१) नीतिगत, कानुनी एवम् संरचनागत सुधारलाई निरन्तरता दिने,
- (२) शैक्षिक पहुँच विस्तार तथा गुणस्तरमा सुधार ल्याउने,
- (३) शिक्षालाई बढी व्यावहारिक तथा जीवनोपयोगी बनाउने,
- (४) शैक्षिक सुशासन कायम गर्ने,
- (५) विश्वविद्यालयलाई विशिष्ट शैक्षिक, अनुसन्धान, प्रसार तथा नीति विज्ञान प्रयोगशालाको रूपमा विकास गर्ने ।

२.५.७ प्रमुख कार्यक्रम:

क्र.सं.	कार्यक्रम	अपेक्षित उपलब्धि
१.	शैक्षिक नीति, कानुन तर्जुमा तथा संस्थागत सुधार कार्यक्रम	नयाँ नीति तथा कानुनको निर्माण साथै मौजुदा नीति, कानुन, निर्देशिका, कार्यविधि तय मापदण्ड परिमार्जन भएको हुनेछ ।
२.	शिक्षामा पहुँच अभिवृद्धि कार्यक्रम	सामुदायिक विद्यालयमा विपन्नका साथै सबै वर्गका विद्यार्थीको आकर्षण बढाउन विद्यालयको भौतिक अवस्था र गुणस्तर वृद्धि भएको हुनेछ । अति विपन्न पिछडिएका र अपाङ्गता भएका बालबालिकाको लागि उच्च शिक्षासम्म निशुल्क अध्ययनको लागि विशेष प्याकेजको व्यवस्था हुनेछ ।
३.	जेहेन्दार तथा विशेष छात्रवृत्ति कार्यक्रम	संस्थागत विद्यालयका विपन्न एवम् जेहेन्दार विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्तिको कोटा निर्धारण गरी छात्रवृत्ति प्रादन गर्ने तथा सोको नियमन गरिएको हुनेछ । उच्च शिक्षा अध्ययन गर्ने अपाङ्गता भएका एवम् विपन्न दलित, जनजाति आदिवासी, द्रव्य प्रभावित र सहिद परिवारका छात्राका लागि विशेष छात्रवृत्तिको व्यवस्था भएको हुनेछ ।
४.	पढ्दै कमाउँदै शैक्षिक कार्यक्रम	विपन्न वर्गका बालबालिकाको विद्यालय छाड्ने दरलाई कम गर्न पढ्दै कमाउँदै शैक्षिक कार्यक्रम विस्तार भएको हुनेछ ।
५.	आवासीय विद्यालय स्थापना र सञ्चालन	मुगु, हुम्ला, जुम्ला, डोल्पा र कालिकोट जिल्लाका कमजोर मानव विकास सूचकाङ्क भएका स्थानीय तहमा आवासीय विद्यालय स्थापना र सञ्चालन भएको हुनेछ ।
६.	प्राविधिक विद्यालय तथा व्यावसायिक तालिम केन्द्रको विस्तार र संस्थागत सुधार	सबै जिल्लामा प्राविधिक विद्यालय विस्तार र स्तरवृद्धि हुनुका साथै संभाव्य स्थानमा व्यावसायिक तालिम केन्द्रको स्थापना भई सुव्यवस्थित भएको हुनेछ ।
७.	एक विद्यालय एक स्वास्थ्यकर्मी र मनोसामाजिक परामर्शदाता तथा स्वास्थ्य क्लिनिक कार्यक्रम	एक विद्यालय एक स्वास्थ्यकर्मी कार्यक्रम सबै विद्यालयमा विस्तार भएको हुनेछ । नेपाल सरकार तथा स्थानीय तहसंग समन्वय र सहकार्य गरी विद्यालयमा सिकाई क्षमतामा कमजोर देखिएका विद्यार्थीहरूलाई लक्षित गरी मनोसामाजिक परामर्शका साथै विशेष अध्ययन तथा अध्यापनको व्यवस्थाका साथै स्वास्थ्य क्लिनिक कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुनेछ ।
८.	सार्वजनिक पुस्तकालय प्रणाली विकास, ई-पुस्तकालय र लर्निङ सेन्टर व्यवस्थापन	सार्वजनिक पुस्तकालय प्रणालीको विकास गरी प्रदेश र स्थानीय तहमा ई-पुस्तकालय तथा ई-लर्निङ सेन्टरको व्यवस्था भएको हुनेछ ।
९.	शिक्षण सिकाइमा गुणस्तरीयता प्रबर्द्धन कार्यक्रम	शिक्षकको क्षमता अभिवृद्धि गर्न प्रदेश स्तरमा तालिम केन्द्र स्थापना गरी शिक्षकलाई थप प्रोत्साहन र नियमित तालिमको व्यवस्थापन भएको हुनेछ । विद्यालयमा रहेका स्रोत कक्षा लगायत प्रदेश बाहिर शैक्षिक तथा प्राविधिक केन्द्रलाई क्रमशः आवासीय ज्ञान केन्द्रका रुपमा विकास गरी सञ्चालन गरिएको हुनेछ ।
१०.	प्रविधिमैत्री शैक्षिक सूचना केन्द्र स्थापना	प्रदेशमा प्रविधिमैत्री शैक्षिक सूचनाकेन्द्रको स्थापना गरी सेवा सुचारु भएको हुनेछ
११.	उत्कृष्ट विद्यालय प्रोत्साहन कार्यक्रम	सामुदायिक विद्यालयलाई प्रोत्साहन गर्न विशेष व्यवस्था गरी उत्कृष्ट विद्यालयलाई प्रोत्साहन गरिएको हुनेछ ।
१२.	अध्ययन, अनुसन्धान तथा नवप्रवर्तन कार्यक्रम	प्रदेशमा रहेका विश्वविद्यालय, प्रतिष्ठान तथा अनुसन्धान केन्द्रलाई अध्ययन अनुसन्धान तथा नवप्रवर्द्धन समन्वय, सहकार्य र साझेदारी भएको हुनेछ ।

२.५.८ परिमाणात्मक लक्ष्य

क्र.सं.	सूचक	एकाइ	२०७९/८० सम्मको अवस्था	२०८०/८१ सम्मको यथार्थ	२०८३/८४ सम्मको लक्ष्य	२०८५/८६ सम्मको लक्ष्य
१	साक्षरतादर	प्रतिशत	७६.१	७७	८५	९५
२	युवा साक्षरता दर (१५-२४ वर्ष)	प्रतिशत	९३.८	९४	९५	९६
३	बाल विकास कक्षा भर्नादर	प्रतिशत	८७.९	८८	९४	९८
४	आधारभूत तह (१-८) खुद भर्नादर	प्रतिशत	९५.५	९५.६	९७.२	९९.०
५	माध्यमिक (९-१२) खुद भर्नादर	प्रतिशत	५६.२	६१.०	७०.०	८०.०
६	आधारभूत तह (१-८) विद्यालय छाड्नेदर	प्रतिशत	२.९	२.५	२.०	१.५
७	माध्यमिक तह (९-१२) विद्यालय छाड्नेदर	प्रतिशत	१.९	१.८	१.५	१.०
८	विद्यालय अध्ययन औषत अविध	वर्ष	८.७	८.८	९.०	१०.०
९	बाल विकासकेन्द्र	संख्या	३३७०	३९२३	४१००	४२००
१०	आधारभूत विद्यालय	संख्या	२५०६	२४८३	२४९०	२५००
११	माध्यमिक विद्यालय	संख्या	७४५	७४५	७४५	७४५
१२	क्याम्पस	संख्या	६०	६०	६५	७०
१३	विश्वविद्यालय	संख्या	१	१	२	२
१४	शिक्षक विद्यार्थी अनुपात आधारभूत तह (८-१)	अनुपात	३९	३९	३५	३०
१५	शिक्षक विद्यार्थी अनुपात माध्यमिक तह (१२-९)	अनुपात	६५	६५	४८	४०
१६	माध्यमिक तहमा छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थी	संख्या	२३९	२३९	३००	४००
१७	उच्च शिक्षामा छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थी	संख्या	२२५	२५५	३००	४००
१८	इन्टरनेट सुविधा पुगेको विद्यालय	संख्या	५६२	५६२	८००	११००

२.६ नेपाल सरकारको आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को नीति तथा कार्यक्रममा शिक्षा

- आगामी पाँच वर्षभित्र सबै बालबालिकालाई आधारभूत शिक्षा प्राप्त हुने सुनिश्चित गरिनेछ। विद्यालयबाहिर रहेका बालबालिकालाई वैकल्पिक अनौपचारिक शिक्षा प्रदान गरिनेछ। प्रारम्भिक तथा बालविकास शिक्षा प्रणालीमा परिमार्जन गरिनेछ। ज्येष्ठ नागरिकबाट नयाँ पुस्ताका बालबालिका तथा युवावर्गमा ज्ञान, सिप तथा अनुभव पुस्तान्तरण गर्न आवश्यक प्रबन्ध गरिनेछ।
- विद्यालय शिक्षालाई प्रविधिमैत्री बनाई शिक्षण सिकाइमा रहेको असमानता कम गर्न र गुणस्तरीय शिक्षामा सबैको पहुँच वृद्धि गर्न “एक पालिका एक स्मार्ट विद्यालय” अवधारणा कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ। विद्यालय सञ्चालन, शिक्षक व्यवस्थापन, मौलिक भाषा तथा संस्कृति प्रवर्द्धनलगायतका विषयमा नमुना कानुन निर्देशिका तथा कार्यविधि तयार गरी स्थानीय तहलाई सहजीकरण गरिनेछ।
- स्थानीय उत्पादनको उपयोग हुनेगरी आधारभूत तहका विद्यार्थीलाई पोषिलो ताजा र गुणस्तरीय खाजा उपलब्ध गराउन दिवाखाजा कार्यक्रममा परिमार्जन गरिनेछ। विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति १२ कक्षासम्म विस्तार गरिनेछ। प्राविधिक धारको उच्च शिक्षामा दलित समुदायको पहुँच वृद्धि गर्न दलित लक्षित गरिब तथा जेष्ठदार छात्रवृत्ति कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

४. राष्ट्रिय पाठ्यक्रम ढाँचा परिमार्जन गरी शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापमा सुधार गरिनेछ। विद्यालयमा “साथीबाट सिक्ने साथीलाई सिकाउने” प्रणालीलाई प्रोत्साहन गरिनेछ। ट्राफिक सचेतना, स्वस्थ जीवन तत्काल उपचार विधि, वातावरण तथा सरसफाइ विपद्बाट जोगिने उपायजस्ता दैनिक जीवनसँग सम्बन्धित विषयमा दस वर्षमाथिका विद्यार्थीलाई सम्बद्ध निकायसँगको सहकार्यमा सिप तथा प्रशिक्षण प्रदान गरिनेछ।
५. उच्च शिक्षा अध्ययनरत विद्यार्थीलाई सहकारी कार्यप्रणालीको आधारभूत तालिम प्रदान गरिनेछ। शैक्षिक विदामा बसेका विद्यार्थीलाई अनौपचारिक शिक्षा र सामुदायिक विकास कार्यमा सहभागी गराइनेछ। सामुदायिक विद्यालयमा “करिअर काउन्सिलिङ” कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
६. अनुसन्धान, नवप्रवर्तन, व्यावसायिक शिक्षा र उद्यमशीलतालाई उच्च शिक्षाको अनिवार्य अङ्ग बनाइनेछ। निजी क्षेत्रको साभेदारी र सहकार्यमा मानव पूँजी उत्पादन, उपयोग र पलायनको यथार्थ अवस्थासहितको वास्तविक समयमा आधारित विद्युतीय प्रणाली विकास गरी जनशक्ति व्यवस्थापन गरिनेछ। सार्वजनिक, निजी र सम्बद्ध क्षेत्रको सहकार्यमा “बुटक्याम्प मोडल” कार्यक्रम सञ्चालन गरी तत्काल आवश्यक जनशक्ति उत्पादन गरिनेछ।
७. नेपालमा शिक्षा हासिल गर्न आउने विदेशी विद्यार्थीलाई भिसा सहजीकरण गरिनेछ। समान प्रकृतिका पाठ्यक्रममा आधारित भिन्न विश्वविद्यालयका शैक्षिक उपाधिको समान स्वीकार्यता कायम गर्न नीतिगत तथा संरचनागत प्रबन्ध गरिनेछ। सार्वजनिक निकायबाट गरिने अनुसन्धान विश्वविद्यालय लगायतका प्राज्ञिक तथा अनुसन्धानमूलक संस्थामार्फत हुने व्यवस्था मिलाइनेछ। यस्ता अनुसन्धानका निष्कर्ष अनिवार्य रूपमा सम्बद्ध निकायमा प्रस्तुत गरी प्रणाली सुधारमा उपयोग गरिनेछ।
८. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षासम्बन्धी पाठ्यक्रम तयार गर्ने विधि परिमार्जन गरिनेछ। श्रमबजारको मागका आधारमा राष्ट्रिय दक्षता मापदण्ड निर्माण गरिनेछ। प्राविधिक शिक्षालयको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन प्रदेश तहबाट हुने प्रबन्ध मिलाइनेछ। सामुदायिक विद्यालयमा प्राविधिक धारका कार्यक्रमको नक्साङ्कन गरी पुनःसंरचना गरिनेछ। विद्यालयमा प्राविधिक धारका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न स्थानीय तहलाई प्रोत्साहित गरिनेछ। विभिन्न क्षेत्रमा सिप विकासका लागि दस कक्षा उत्तीर्ण गरेका विद्यार्थीका लागि विशेष कार्यक्रम लागु गरिनेछ।
९. शैक्षिक तालिम केन्द्रको क्षमता वृद्धि गरी शिक्षकको क्षमता र शैक्षिक गुणस्तर बढाइनेछ। शिक्षकलाई छात्रवृत्ति तथा नेतृत्व विकासका अवसर प्रदान गरी शिक्षण पेसालाई थप गुणस्तरीय, आकर्षक र मर्यादित बनाइनेछ। शिक्षक सरुवा, बढुवा, कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन, तालिमलगायतका विषयको वस्तुपरक जानकारी दिने एकीकृत विद्युतीय प्रणाली विकास गरी सञ्चालनमा ल्याइनेछ। शिक्षकको पारिश्रमिक मासिक रूपमा प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ।
१०. माध्यमिक विद्यालयमा अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयका शिक्षकको अभावपूर्ति गर्न विश्वविद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीलाई मूल्याङ्कनसहितको शिक्षण इन्टर्नसिपमा पठाउने प्रबन्ध गरिनेछ। शिक्षाशास्त्र सङ्कायबाहेकका सम्बन्धित विषयमा न्यूनतम योग्यता हासिल गरी अध्यापन तालिमप्राप्त जनशक्तिलाई शिक्षक सेवामा प्रवेश गर्न पाउने व्यवस्था गरिनेछ। शैक्षिक वातावरण र गुणस्तर सुधारका लागि अवकाश प्राप्त शिक्षक तथा कर्मचारीको ज्ञान सिप र अनुभवको उपयोग गरिनेछ। सरकारी सामुदायिक तथा संस्थागत शिक्षालयका अनाध्यापक शिक्षक वा कर्मचारीले राजनीतिक दलको सदस्य हुन नपाउने कानूनी व्यवस्थाको पूर्ण कार्यान्वयन गरिनेछ।

११. वैज्ञानिक अनुसन्धान, नवप्रवर्तन तथा आविष्कारका कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न विश्वविद्यालय, विद्यालय, अनुसन्धानकर्ता र वैज्ञानिकलाई परिचालन गर्नुका साथै यस कार्यमा गैरआवासीय नेपालीलाई सहभागी हुन आह्वान गरिनेछ। विज्ञान सञ्चार तथा सूचना प्रविधि विषय समेट्ने गरी विश्वविद्यालयको पाठ्यक्रम परिमार्जन गरिनेछ। अनुसन्धान र नवप्रवर्तनबाट विकसित ज्ञान र उत्पादनको पेटेन्ट दर्ता गर्न र उत्पादनलाई बजारमा पुर्‍याउन सहजीकरण गरिनेछ।
१२. सहिद प्रतिष्ठान नेपालसम्बद्ध पाँच विद्यालयलाई केन्द्रीय रूपमा एउटै छाताभित्र सञ्चालन गरिनेछ। सबै प्रदेशमा एक एक विद्यालय हुनेगरी थप दुई यस्ता विद्यालय स्थापना गरिनेछ। विद्यालय तहको पाठ्यपुस्तक समयमै छपाइ र हुवानी हुनेगरी सम्बद्ध निकायको क्षमता वृद्धि गरिनेछ। विद्यालय तहको पाठ्यपुस्तकको मूल्यमा एकरूपता कायम गरिनेछ।
१३. सहिद दशरथचन्द स्वास्थ्य विज्ञान विश्वविद्यालयमा तीन सय शय्या क्षमताको मेडिकल कलेज र प्राज्ञिक कार्यक्रम यसै वर्ष सञ्चालनमा ल्याइनेछ। उदयपुर, मोरङ, पर्सा, चितवनलगायत देशका अन्य स्थानमा मेडिकल कलेज स्थापना तथा सञ्चालनका लागि आवश्यक तयारी गरिनेछ। पोखरा स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानमा यसै वर्षदेखि चिकित्साशास्त्र सङ्घायको स्नातक तहको कक्षा सुरु गरिनेछ। पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय-अन्तर्गत अस्पताल सञ्चालनको तयारी गरिनेछ।

२.७ नेपाल सरकारको आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को बजेट वक्तव्यमा शिक्षा

- जीवनोपयोगी र गुणस्तरीय शिक्षाका माध्यमबाट मर्यादित र नैतिकवान समाजको विकास गरिनेछ। आधारभूत शिक्षा प्राप्त गर्ने बालबालिकाको हक सुनिश्चित गरिनेछ।सिपमूलक र प्राविधिक शिक्षा विस्तार गरी रोजगारीको अवसर सिर्जना गरिनेछ। उच्च शिक्षालाई अनुसन्धानमूलक नवप्रवर्तनमुखी र व्यावसायिक बनाइनेछ।
- विद्यार्थी परिचयपत्रलाई घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा व्यवस्थापन सूचना प्रणालीसँग आवद्ध गरी विद्यार्थी भर्ना स्थानान्तरण र छात्रवृत्ति कार्यक्रमलाई व्यवस्थित गरिनेछ। प्रारम्भिक बालविकास शिक्षाको गुणस्तर वृद्धि गर्न बालविकासका १ हजार ५ सय शिक्षकलाई बुटक्याम्पमा सहभागी गराइनेछ।
- कक्षा १ देखि ५ सम्म सञ्चालित दिवा खाजा कार्यक्रममा स्थानीय उत्पादन उपयोग गर्नुपर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ। कर्णाली प्रदेशका हुम्ला, जुम्ला, मुगु, डोल्पा र कालिकोट जिल्लामा दिइँदै आएको दिवा खाजा रकम वृद्धि गरिएको छ। आगामी वर्ष सात प्रदेशका एक एक स्थानीय तहमा एकीकृत भान्साको अवधारणा अनुरूप मेघा किचन स्थापना गरिनेछ। प्रारम्भिक बाल शिक्षादेखि कक्षा पाँचसम्मका तीस लाख विद्यार्थी लाभान्वित हुने दिवा खाजा कार्यक्रमको लागि रु. ८ अर्ब ३९ करोड विनियोजन भएको छ।
- अति विपन्न र सिमान्तकृत वर्गका बालबालिकाको शिक्षामा सहज पहुँचका लागि कक्षा ९ देखि १२ सम्म प्रदान गरिँदै आएको छात्रवृत्तिलाई कक्षा ६ देखि १२ सम्म विस्तार गर्न बजेट व्यवस्था गरिएको छ। यसबाट थप ४५ हजार विद्यार्थी लाभान्वित हुनेछन्। विद्यालय तहमा प्रदान गरिने सबै प्रकारका छात्रवृत्तिका लागि रु. ६० करोड विनियोजन भएको छ।
- सार्वजनिक विद्यालय रूपान्तरण कार्यक्रम सञ्चालन गरी विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गरिनेछ। “साथीबाट सिक्ने, साथीलाई सिकाउने” कार्यक्रम सञ्चालन गरी विद्यार्थीको सिकाइ अभिवृद्धि तथा शैक्षिक नेतृत्व विकास गरिनेछ। विद्यालय शिक्षादेखि नै आफ्नो रुचि र क्षमता अनुरूप भावी अध्ययनका क्षेत्र र पेसा छनौट गर्न करियर काउन्सिलिङ कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। यस कार्यक्रमबाट एक लाख विद्यार्थी लाभान्वित हुनेछन्। राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रमका लागि रु. ८७ करोड विनियोजन भएको छ।

६. नेपाली समाजको मौलिकता र मूल्य मान्यता भत्काउने विभिन्न समुदायका कथनलाई बालबच्चाहरूले सुन्ने, हेर्ने र पढ्ने सामग्री बनाई टेलिभिजन, रेडियो तथा सामाजिक सञ्जालमार्फत नेपाली र अन्य मातृभाषामा प्रसारण गरिनेछ ।
७. हाल सञ्चालित पाँच सहिद स्मृति विद्यालयलाई मूलप्रवाहीकरण गरी सञ्चालन गरिनेछ । यस्ता विद्यालयमा अनाथ बालबालिकालाईसमेत अध्ययन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
८. भूगोल जनसाङ्ख्यिक परिवर्तन र विद्यालय सङ्ख्यालाई आधार मानी सबै विद्यालयको नक्साङ्कन गरिनेछ । स्थानीय तहसँगको समन्वयमा शिक्षक दरबन्दी मिलान तथा तहगत समायोजन गरिनेछ ।
९. पिछडिएको क्षेत्र र समुदायलाई प्राथमिकतामा राखी ५ सय विद्यालयमा खानेपानी र शौचालयको निर्माण गरिनेछ । अपाङ्गमैत्री, लैङ्गिक संवेदनशील र सुरक्षित एक हजार कक्षाकोठा निर्माणका लागि रु. २ अर्ब ५० करोड विनियोजन भएको छ ।
१०. अनुसन्धान र नवप्रवर्तनबाट सिर्जित ज्ञान र बौद्धिक सम्पत्तिको संरक्षण गर्दै स्टार्ट अपमार्फत मिनिमल भाएबल प्रोडक्टसम्म पुऱ्याउने व्यवस्था मिलाइनेछ । स्टार्ट अप उद्यमीसँगको सहकार्यमा विद्यालयको पूर्वाधार प्रयोग गरी बाढ कक्षा उत्तीर्ण विद्यार्थीलाई सिप र रोजगारीमा आवद्ध गरिनेछ । इन्डस्ट्री-एकेडेमिया इन्टरफेस आयोजना गरी व्यासायिक सिपलाई श्रम बजारसँग आवद्ध गर्दै लगिनेछ । उद्यमशीलता प्रवर्द्धन गर्न त्रिभुवन विश्वविद्यालय, निजी क्षेत्र र स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
११. श्रम बजारको मागका आधारमा प्राविधिक शिक्षालयको नक्साङ्कन गरिनेछ । उच्च माग तथा पारिश्रमिक भएका क्षेत्र पहिचान गरी सिपयुक्त प्राविधिक जनशक्ति उत्पादन गरिनेछ । प्राविधिक धारको उच्च शिक्षामा दलित समुदायको पहुँच वृद्धि गर्न गरिब तथा जेहनदार छात्रवृत्ति कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । प्राविधिक शिक्षातर्फ रु. १ अर्ब ५९ करोड विनियोजन भएको छ ।
१२. चिकित्सा शिक्षा छात्रवृत्तिलाई लक्षित समूहमा केन्द्रित गरी सरकारी लगानीको दिगोपना कायम गर्न सम्बद्ध कानून संशोधन गरिनेछ । चिकित्सा शिक्षा, कृषि, इन्जिनियरिङ, सूचना प्रविधिलगायतका उच्च शिक्षा अध्ययनका लागि चक्रीय कोषमार्फत सहूलियतपूर्ण शैक्षिक कर्जा उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१३. कृषि, इन्जिनियरिङ, सूचना प्रविधि, स्वास्थ्य सेवालगायतमा जनशक्तिको आपूर्ति सुनिश्चित गर्न जनशक्तिको प्रक्षेपण गरी शिक्षण संस्थालाई प्रदान गरिएको कोटामा पुनरावलोकन गरिनेछ ।
१४. धनगढी अवस्थित सहिद दशरथचन्द स्वास्थ्य विज्ञान विश्वविद्यालय सञ्चालनमा ल्याइनेछ । पोखरा, बर्दबास, बुटवल र सुर्खेतमा मेडिकल कलेज स्थापना गर्ने कार्य अघि बढाइनेछ । उदयपुर, मोरङ, पर्सा र चितवनमा मेडिकल कलेज स्थापनाका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
१५. त्रिभुवन विश्वविद्यालयलाई उत्कृष्ट प्राज्ञिक केन्द्रको रूपमा विकास गरिनेछ । विश्वविद्यालयका अनुसन्धान केन्द्रलाई ज्ञान र प्रविधि हस्तान्तरण गर्ने संवाहकको रूपमा विकास गरिनेछ । उच्च शिक्षाको रूपान्तरण र गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि विश्वविद्यालय एक अर्कामा गाभिने तथा पुनर्संरचना गर्ने सम्बन्धमा अध्ययन गरिनेछ ।
१६. नेपाली विश्वविद्यालय तथा शैक्षिक प्रतिष्ठान र विश्वका प्रतिष्ठित विश्वविद्यालय तथा शैक्षिक प्रतिष्ठानबिचको सहकार्यमा विद्यार्थी विद्यार्थीबिच नवीनतम् ज्ञान, सिप र प्रविधि आदानप्रदान गरिनेछ । अध्ययनका लागि नेपाल आउने विदेशी विद्यार्थीलाई भिसा प्रक्रियामा सहजीकरण गरिनेछ ।

१७. विश्वविद्यालयको स्थापना सञ्चालन र व्यवस्थापनमा एकरूपता कायम गर्न विश्वविद्यालय एकीकृत ऐन तर्जुमा गरिनेछ । विश्वविद्यालय अनुदान आयोगको पुनर्संरचना गरी उच्च शिक्षामा समन्वय, अनुदान व्यवस्थापन, गुणस्तर सुनिश्चितता तथा प्रत्ययन, राष्ट्रिय योग्यता परीक्षण, मापदण्ड निर्धारण, अनुगमन तथा नियमन लगायतका कार्य प्रभावकारी बनाइनेछ । उच्च शिक्षाको लागि रू. २१ अर्ब ४५ करोड विनियोजन भएको छ ।
१८. मदन भण्डारी विज्ञान तथा प्रविधि विश्वविद्यालय र विदुषी योगमाया आर्युर्वेदलगायतका विश्वविद्यालय सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । सम्बत् २०८१ देखि २०९१ सम्मलाई विज्ञान प्रविधि दशकका रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१९. शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय तर्फ रू. २ खर्ब ३ अर्ब ६६ करोड विनियोजन भएको छ ।

२.८. कर्णाली प्रदेश सरकारको आ.व. २०८१/८२ को नीति तथा कार्यक्रममा शिक्षासम्बन्धी व्यवस्था

१. सार्वजनिक शिक्षामा सुधार गर्न प्रदेश शिक्षा नीति तथा दश बर्से शिक्षा योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ । उच्च शिक्षाको गुरुणस्तर अभिवृद्धि गर्न आवश्यक नीति, मापदण्ड, भौतिक पूर्वाधार र शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालनका लागि सहयोग गरिनेछ । सामुदायिक विद्यालय तथा क्याम्पसमा पूर्वाधार विस्तार तथा सुधार र शिक्षकको पेसागत विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । अङ्ग्रेजी, गणित तथा विज्ञान विषयमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात उच्च रहेको विद्यालयका लागि अनुदान उपलब्ध गराउन सुरुवात गरिनेछ ।
२. सार्वजनिक विद्यालयको शिक्षण सिकाइलाई प्रभावकारी बनाउन मुख्यमन्त्री डिजिटल शिक्षा कार्यक्रम लागु गरिनेछ । स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा हरेक जिल्लामा सूचना प्रविधिमा आधारित नमूना विद्यालय कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । आवासीय विद्यालयहरुको प्रभावकारिता अध्ययन गरी स्थानीय तहको सहकार्यमा हिमाली क्षेत्रका आवासीय विद्यालयको पूर्वाधार विकास र व्यवस्थापनमा जोड दिइनेछ ।
३. सार्वजनिक माध्यमिक विद्यालयमा व्यावसायिक शिक्षा अध्ययन गरेका विद्यार्थीलाई स्वरोजगार हुने व्यवस्थाका लागि आवश्यक सहूलियतपूर्ण ऋण उपलब्ध गराउने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । विद्यालयमा हप्तामा एक दिन कितावरहित शुक्रवार जीवन उपयोगी शैक्षिक कार्यक्रमलाई परीक्षणको रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
४. सङ्घ, स्थानीय तह र विकास साभेदारसँगको साभेदारीमा भौतिक पूर्वाधार विकास, भूकम्प लगायत विपत्तमा क्षति भएका विद्यालयहरुको पुनर्निर्माण र मर्मत सम्भारको व्यवस्था मिलाइनेछ । कर्णाली प्रदेशलाई पूर्ण साक्षर प्रदेश घोषणा गर्न प्राथमिकतामा राखिनेछ । यसका लागि स्थानीय तहलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
५. दलित, लोपोन्मुख, सीमन्तकृत, अल्पसंख्यक तथा अतिविपन्न समुदायका बालबालिकालाई विद्यालय शिक्षामा पहुँच अभिवृद्धि र विद्यार्थीका लागि शैक्षिक छात्रवृत्तिको यवस्था मिलाइनेछ । छोरीबुहारी, दलित र अपाङ्गता भएका विद्यार्थीलाई सिपमूलक प्राविधिक शिक्षा अध्ययनका लागि विशेष छात्रवृत्ति प्रदान गरिनेछ । जेहेनदार दलित, महिला तथा जनजाति लक्षित चिकित्साशास्त्र अध्ययन छात्रवृत्ति कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
६. परम्परागत तथा आधुनिक सिपको परीक्षण प्रमाणीकरण प्रवर्धन र उद्यमीकरणका लागि निजी क्षेत्र र स्थानीय तहसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ । शैक्षिक परामर्श सेवाको मापदण्ड निर्धारण, अनुमति र नियमनको व्यवस्था मिलाइनेछ । प्रदेशस्तरमा प्राज्ञिक अनुसन्धान तथा शैक्षिक तथ्याङ्क व्यवस्थापन गरी सूचना स्रोत केन्द्र स्थापनाको आधार तयार गरिनेछ ।

७. महिला सशक्तिकरण, बालिकाहरुमाथिको विभेद अन्त्य, हानिकारक सामाजिक अभ्यासहरु रोक्न र बालिकाहरुको माध्यमिक तहसम्मको अध्ययन सुनिश्चित गर्न 'बैंक खाता छोरीको : सुरक्षा जीवन भरीको' कार्यक्रमलाई परिमार्जित रुपमा सञ्चालन गर्न यससम्बन्धी ऐन बनाई निरन्तरता दिइनेछ ।
८. 'कर्णालीको साभा सन्देश : बालविवाह छाउपडी र छुवाछुतमुक्त प्रदेश' भन्ने मूल मान्यताका साथ बालविवाह छाउपडी र छुवाछुत जस्ता विकृतिपूर्ण सामाजिक तथा सांस्कृतिक मान्यताको अन्त्य गर्न प्रदेश प्रमुख सामाजिक सशक्तिकरण कार्यक्रमलाई अभियानका रुपमा सञ्चालन गरिनेछ । दलित सशक्तिकरणसम्बन्धी विधेयक तर्जुमा गरिनेछ । लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यक समुदायको आर्थिक तथा सामाजिक सशक्तिकरणका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । दलित, पछाडि परेका वर्ग, लोपोन्मुख तथा सीमान्तकृत वर्ग र समुदायलाई सशक्तिकरण गर्न अनौपचारिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम प्रदान गरिनेछ ।
९. लोपोन्मुख राउटे समुदायको संरक्षण सशक्तिकरण र मूलप्रवाहीकरणका लागि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । कर्णाली प्रदेशका वादी समुदायको उत्थान तथा विकासका लागि वादी समुदायसम्बन्धी अध्ययन प्रतिवेदन तथा प्रोफाइलका आधारमा शैक्षिक, आर्थिक, सामाजिक, स्वास्थ्य लगायतको क्षेत्रमा एकीकृत, दीर्घकालीन योजना तथा कार्यक्रम बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१०. प्रदेश र स्थानीय तहको बाल संरक्षण प्रणालीलाई सुदृढीकरण गरिनेछ । लैङ्गिक हिंसामा परेका महिला तथा बालबालिकाको उद्धार संरक्षण र पुनर्स्थापनाका लागि प्रदेश स्तरमा दीर्घकालीन पुनर्स्थापना केन्द्र स्थापना गर्नुका साथै अल्पकालीन सेवा केन्द्रलाई निरन्तरता दिइनेछ । जोखिम अवस्थामा रहेका विशेष संरक्षण तथा वैकल्पिक स्याहारको आवश्यकता भएका बालबालिकाको उद्धार, संरक्षण, पालनपोषण, शिक्षा, पुनर्स्थापना, बालसुधार गृह निर्माण, पारिवारिक सहयोग लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
११. अपाङ्गता भएका नागरिकको शिक्षा, स्वास्थ्य र रोजगारीका अवसरमा पहुँच अभिवृद्धि गर्न लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । दिवा सेवा केन्द्रको सञ्चालन र व्यवस्थापनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१२. कर्णाली प्रदेश सहयोगापेक्षी सडक मानवमुक्त प्रदेश घोषणा भइसकेको सन्दर्भमा विभिन्न कारणले हेरचाह हुन नसकेका र घरमा बस्न नसक्ने बाध्यात्मक अवस्थामा रहेका व्यक्तिका लागि मानवोचित व्यवहारसहितको व्यवस्थापनका लागि मानव सेवा आश्रम लगायतका सङ्घसंस्थालाई सेवा सङ्ख्याको आधारमा अनुदानपूर्वाधार विकासमा सहकार्य र प्रोत्साहनका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । कोही र केही नभएका ज्येष्ठ नागरिकको सहज, सरल र सम्मानयुक्त जीवनयापनका लागि व्यवस्थित वृद्धाश्रमको सञ्चालन सहयोगलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१३. तीन तहका सरकारको स्रोत परिचालन गरी आवश्यक खेल पूर्वाधार विकासलाई निरन्तरता दिदै प्रदेशमा आयोजना हुने दशौँ राष्ट्रिय रङ्गशाला निर्माणको कार्य तोकिएको समयमा पूरा गरिनेछ । उक्त प्रतियोगितामा प्रदेशबाट प्रतिनिधित्व गर्ने खेलाडीका लागि प्रशिक्षण तथा प्रोत्साहनको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१४. स्वास्थ्य र सिर्जनशील जीवनयापनका लागि खेलकुद, योग, व्यायाम, ध्यान लगायतका कार्यक्रमलाई क्रमशः विद्यालय तहसम्म विस्तार गरिनेछ । प्रदेशको विकास र समृद्धिमा युवाको रचनात्मक योगदानका लागि युवा सर्वाङ्गीण विकासमा जोड दिइनेछ । यसका लागि युवा नेतृत्व विकास, युवा प्रतिभा पहिचान, युवा उद्यमशीलता तथा स्वरोजगार, युवा महोत्सव, युवा खेलकुद, युवा वैज्ञानिक प्रोत्साहन र व्यावसायिक खेलाडी उत्पादन तथा प्रोत्साहन तथा स्काउटसम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा विद्यालयमा अध्ययनरत छात्रालाई आत्मरक्षासम्बन्धी तालिम परीक्षणको रुपमा सुरुवात गरिनेछ ।

१५. कर्णालीको भाषा साहित्य कला तथा संस्कृतिको अध्ययन अनुसन्धान र संरक्षण गर्न कर्णाली प्रज्ञा प्रतिष्ठान सम्बन्धी कानून बनाइनेछ । नेपाली भाषाको उद्गमस्थल जुम्लाको सिंजामा खस भाषा र संस्कृतिसँग सम्बन्धित विषयमा अध्ययन तथा अनुसन्धान गर्न व्यवस्था मिलाइनेछ ।

२.५ कर्णाली प्रदेश सरकारको आ.व.२०८१।८२ को बजेट वक्तव्यमा शिक्षा

कर्णाली प्रदेशको इच्छा : गरिखाने शिक्षा

१. सामुदायिक विद्यालयको पठन-पाठनलाई सहज बनाई गुणस्तरीय शिक्षा सुनिश्चितताका लागि विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार विकास तथा शैक्षिक स्तर सुधार गर्ने कार्यलाई प्राथमिकतामा राखेको छु । आगामी आर्थिक वर्षमा ३७० वटा विद्यालयको भौतिक पूर्वाधारको सुधार तथा विकासमा सहयोग गरिनेछ । यसका लागि रु.१ अर्ब १० करोड विनियोजन गरेको छु ।
२. विद्यालयमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा आधारित शिक्षण सिकाइको सुविधा विस्तार गर्न मुख्यमन्त्री डिजिटल शिक्षा सिकाइ कार्यक्रमका लागि रु.१० करोड रकम विनियोजन गरेको छु ।
३. हिमाली क्षेत्रका जिल्लाहरूमा निर्माणधीन आवासीय विद्यालयहरूको पूर्वाधार विकास कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । यसका लागि स्थानीय तहसँगको साभेदारीमा निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न रु.२ करोड ५० लाख विनियोजन गरेको छु ।
४. कर्णाली प्रदेशलाई पूर्ण साक्षर प्रदेश घोषणा गर्न सङ्घ र स्थानीय तहसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ । कक्षाकोठा शिक्षण सिकाइलाई प्रभावकारी बनाउन शिक्षकको पेसागत विकाससम्बन्धी तालिम तथा क्षमता विकासका क्रियाकलाप सञ्चालन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
५. प्रदेशभित्र दक्ष र प्राविधिक जनशक्ति उत्पादन गर्न तथा सबैलाई शिक्षाको अवसर दिलाउन प्राविधिक शिक्षाका छोरीबुहारी, दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, लोपोन्मुख सीमान्तकृत समूहलाई छात्रवृत्ति प्रदान गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिएको छु ।
६. प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षाको विकास तथा प्रवर्धन गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छु । प्रदेशकै अग्रणी एवम् उत्कृष्ट शिक्षालयका रूपमा रहेको कर्णाली प्राविधिक शिक्षालय जुम्लाको पूर्वधार सुधारका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
७. विद्यार्थी-शिक्षक अनुपात उच्च रहेका सामुदायिक विद्यालयका लागि अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयका शिक्षक व्यवस्थापन गर्नका लागि एकमुष्ट अनुदान सहयोग उपलब्ध गराउन आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छु । विद्यार्थीलाई जीवन उपयोगी ज्ञान र सिप सिकाउन विद्यालयमा अतिरिक्त क्रियाकलापको रूपमा हप्तामा एक दिन कितावरहित शुक्रवार कार्यक्रमका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
८. रामघाटमा रहेको मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय अन्तर्गतको कृषि विज्ञान क्याम्पस, त्रिभुवन विश्वविद्यालय अन्तर्गतको सुर्खेत बहुमुखी क्याम्पसलगायत अन्य सामुदायिक क्याम्पसहरूको पूर्वाधार विकास तथा सुधारका लागि रु.३५ लाख रकम विनियोजन गरेको छु ।

परिच्छेद-३

कर्णाली प्रदेशको शैक्षिक सूचना

शैक्षिक योजना तर्जुमा, कार्यक्रम छनौट, बजेट निर्माण र कार्यक्रम कार्यान्वयनसम्मका प्रक्रियामा शैक्षिक तथ्याङ्कको अहम भूमिका हुने गर्दछ। नेपालको समग्र शैक्षिक तथ्याङ्कलाई एकीकृत शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (Integrated Educational Management Information System) का माध्यमबाट एकीकृत गरिएको छ। नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकार सबैले आ-आफ्ना शैक्षिक व्यवस्थापकीय कार्य सम्पादन यही प्रणालीका आधारमा गर्ने गरिएको छ। यहाँ प्रस्तुत गरिएका तथ्याङ्कहरू शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रले विकास गरेको एकीकृत शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (IEMIS) लाई आधार मानेर तयार गरिएको छ।

३.१ कर्णाली प्रदेशको शैक्षिक सूचकाङ्क सारांशमा

(शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयको शैक्षिक सूचना २०८० र शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको *Flash Report* <https://cehrd.gov.np/infocenter/17> का आधारमा तयार गरिएको)

तालिका १.१ कर्णाली प्रदेशको शैक्षिक सूचकाङ्क सारांशमा

क्र.सं.	सूचकाङ्क	कर्णाली प्रदेश	नेपाल
साक्षरता दर (जनगणना २०७८)			
१	कूल साक्षरता	७६.१	७६.२
२	पुरुष साक्षरता	८३.३	८३.६
३	महिला साक्षरता	६९.४	६९.४

कर्णाली प्रदेशमा खुद भर्नादर (NER) र कुल भर्नादर (GER)	शैक्षिक सत्र २०७९	शैक्षिकसत्र २०८०	शैक्षिकसत्र २०८१	शैक्षिक सत्र २०८१ (नेपाल)
प्रारम्भिक बालविकास र शिक्षामा खुद भर्ना दर	69.5	67.24	67.4	70.2
प्रारम्भिक बालविकास र शिक्षामा कूल भर्ना दर	87.9	86.85	97.4	101.0
कक्षा १ मा खुद प्रवेश दर	96.9	95.95	94.3	93.7
कक्षा १ मा कूल प्रवेश दर	117.2	120.99	136.3	141.1
आधारभूत तह (कक्षा १-५) मा खुद भर्ना दर	96.1	95.85	94.9	94.4
आधारभूत तह (कक्षा १-५) मा कूल भर्ना दर	144.2	126.39	131.7	130.5
आधारभूत तह (कक्षा ६-८) मा खुद भर्ना दर	94.3	94.57	93.6	93.6
आधारभूत तह (कक्षा ६-८) मा कूल भर्ना दर	113.6	117.51	115.9	115.3
आधारभूत तह (कक्षा १-८) मा खुद भर्ना दर	95.5	95.37	94.4	94.1
आधारभूत तह (कक्षा १-८) मा कूल भर्ना दर	131.6	123.08	125.7	124.8
माध्यमिक तह (९-१०) मा खुद भर्ना दर	91.3	95.45	71.1	75.8
माध्यमिक तह (९-१०) मा कूल भर्ना दर	71.6	77.72	96.9	99.1
माध्यमिक तह (११-१२) मा खुद भर्ना दर	37.8	41.51	44.5	37.1
माध्यमिक तह (११-१२) मा कूल भर्ना दर	68.5	70.08	68.5	63.3
माध्यमिक तह (९-१२) मा खुद भर्ना दर	56.2	59.55	57.7	55.8
माध्यमिक तह (९-१२) मा कूल भर्ना दर	80.9	82.71	82.6	80.6

कक्षा दोहोर्‍याउने दर (Repeaters)	शैक्षिक सत्र २०७९	शैक्षिक सत्र २०८०	शैक्षिक सत्र २०८१	शैक्षिकसत्र २०८१ (नेपाल)
कक्षा दोहोर्‍याउने दर कक्षा १	14.5	16.1	19.2	13
कक्षा दोहोर्‍याउने दर कक्षा ५	5.6	6.2	8.1	6.9
कक्षा दोहोर्‍याउने दर कक्षा (१-५)	10.0	12.2	11.2	8.7
कक्षा दोहोर्‍याउने दर कक्षा ८	1.0	8.7	10.5	9.4
कक्षा दोहोर्‍याउने दर कक्षा १०	0.9	0.6	2.2	1.2
कक्षाछोड्नेको दर (dropouts)	शैक्षिकसत्र २०७९	शैक्षिकसत्र २०८०	शैक्षिकसत्र २०८१	शैक्षिक सत्र २०८१ (नेपाल)
कक्षा १	4.1	4.9	12.1	9.1
कक्षा ५	2.4	3.0	6.8	6.6
कक्षा (१-५)	3.1	4.0	9.8	8.2
कक्षा ८	4.1	2.8	2.5	2.9
कक्षा (६-८)	3.6	3.0	5.2	5.4
कक्षा १०	0.4	1.1	1.9	1.2

विद्यालयहरुको विवरण	शैक्षिक सत्र २०७९	शैक्षिक सत्र २०८०	शैक्षिक सत्र २०८१	शैक्षिक सत्र २०८१ (नेपाल)
प्रारम्भिक बालविकास केन्द्र संख्या	3370	3345	3658	41811
जम्मा विद्यालय संख्या	3368	3342	3654	41284
जम्मा सामुदायिक विद्यालय	3165	3101	3384	33470
जम्मा संस्थागत विद्यालय	203	241	270	7814
आधारभूत विद्यालय(१-५)	1902	1888	1871	12257
आधारभूत विद्यालय(१-८)	604	595	587	6648
माध्यमिक विद्यालय (१-१०)	399	406	377	6493
माध्यमिक विद्यालय (१-१२)	338	344	375	5049
विद्यार्थीहरुको विवरण	शैक्षिक सत्र २०७९	शैक्षिक सत्र २०८०	शैक्षिक सत्र २०८१	शैक्षिक सत्र २०८१ (नेपाल)
प्रारम्भिक बालविकासका सहित कुल जम्मा विद्यार्थी	624873	593574	566841	8312236
प्रारम्भिक बालविकासका जम्मा विद्यार्थी	81145	82460	84278	1301428
कक्षा (१-१२) का जम्मा विद्यार्थी	543728	511114	482563	7010808
कक्षा (१-५) का जम्मा विद्यार्थी	263074	241752	229162	3514928
कक्षा (६-८) का जम्मा विद्यार्थी	137514	133544	125578	1832140
कक्षा (१-८) का जम्मा विद्यार्थी	400588	375296	354740	5347068
कक्षा (९-१०) का जम्मा विद्यार्थी	85575	78067	74338	989885
कक्षा (१-१०) का जम्मा विद्यार्थी	486163	453363	429078	6336953
कक्षा (११-१२) का जम्मा विद्यार्थी	57565	57751	53485	673855
कक्षा (९-१२) मा जम्मा विद्यार्थी	143140	135818	127823	1663740

सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकको विवरण (शैक्षिक सत्र २०८१)			
तह	प्रकार	कर्णाली प्रदेश	नेपाल
आधारभूत विद्यालय (१-५)	स्थायी	4843	62369
	अस्थायी	1400	17185
	राहत	1955	19542
	जम्मा	8198	99096
आधारभूत विद्यालय (६-८)	स्थायी	842	13461
	अस्थायी	559	5499
	राहत	881	9295
	जम्मा	2282	28255
माध्यमिक विद्यालय (९-१०)	स्थायी	576	11159
	अस्थायी	499	5088
	राहत	613	7175
	जम्मा	1688	23422
माध्यमिक विद्यालय (११-१२)	स्थायी	0	0
	अस्थायी	201	1927
	राहत	393	3950
	जम्मा	594	5877
कुल	स्थायी	6261	86989
	अस्थायी	2659	29699
	राहत	3842	39962
	जम्मा	12762	156650
एकाइ अनुसार कूल सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयहरूको विवरण (शैक्षिक सत्र २०८१)			
विद्यालय	तह	कर्णाली प्रदेश	नेपाल
सामुदायिक विद्यालय	आधारभूत विद्यालय (१-५)	1753	15322
	आधारभूत विद्यालय (१-८)	510	4763
	माध्यमिक विद्यालय (१-१०)	321	3401
	माध्यमिक विद्यालय (१-१२)	349	3812
जम्मा		2933	27298
संस्थागत विद्यालय	आधारभूत विद्यालय (१-५)	118	1935
	आधारभूत विद्यालय (१-८)	77	1885
	माध्यमिक विद्यालय (१-१०)	56	3092
	माध्यमिक विद्यालय (१-१२)	26	1237
जम्मा		277	8149

विद्यार्थीको भर्ना विवरण (शैक्षिक सत्र २०८१)			
तह	समूह	कर्णाली प्रदेश	नेपाल
आधारभूत विद्यालय (१-५)	छात्रा	112507	1670143
	छात्र	116655	1844785
	जम्मा	229162	3514928
आधारभूत विद्यालय (६-८)	छात्रा	62858	886018
	छात्र	62720	946122
	जम्मा	125578	1832140
आधारभूत विद्यालय (१-८)	छात्रा	175365	२५५६१६१
	छात्र	179375	2790907
	जम्मा	354740	5347068
माध्यमिक विद्यालय (९-१०)	छात्रा	37313	485141
	छात्र	37025	504744
	जम्मा	74338	989885
माध्यमिक विद्यालय (११-१२)	छात्रा	27376	334968
	छात्र	27203	331822
	जम्मा	53485	673855
माध्यमिक विद्यालय (९-१२)	छात्रा	64689	820109
	छात्र	64228	836566
	जम्मा	128917	1656675
कुल	छात्रा	240054	3376270
	छात्र	243603	3627473
	जम्मा	483657	7003743
सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयमा विद्यार्थी विवरण (शैक्षिकसत्र २०८१)			
विद्यालय	तह	कर्णाली प्रदेश	नेपाल
सामुदायिक विद्यालय	आधारभूत विद्यालय (१-५)	187937	2187449
	आधारभूत विद्यालय (६-८)	113967	1274154
	माध्यमिक विद्यालय (९-१०)	70019	729569
	माध्यमिक विद्यालय (११-१२)	51028	451557
	जम्मा	422951	4642729
संस्थागत विद्यालय	आधारभूत विद्यालय (१-५)	41225	1327479
	आधारभूत विद्यालय (६-८)	11611	557986
	माध्यमिक विद्यालय (९-१०)	4319	260316
	माध्यमिक विद्यालय (११-१२)	2457	222298
	जम्मा	59612	2368079

सामुदायिक विद्यालयमा तहगतविद्यार्थी शिक्षक अनुपात(शैक्षिक सत्र २०८१)			
अनुपात	तह	कर्णाली प्रदेश	नेपाल
स्वीकृत शिक्षकहरूको आधारमा (Based on approved teachers)	आधारभूत विद्यालय (१-५)	22.7	20.9
	आधारभूत विद्यालय (६-८)	49.5	44.6
	माध्यमिक विद्यालय (९-१०)	40.4	30.5
	माध्यमिक विद्यालय (११-१२)	48.6	47.3
सबै शिक्षकहरूको आधारमा (Based on all teachers)	आधारभूत विद्यालय (१-५)	19.6	18.2
	आधारभूत विद्यालय (६-८)	29.3	29.1
	माध्यमिक विद्यालय (९-१०)	35.4	27.3
	माध्यमिक विद्यालय (११-१२)	44.4	40.0

३.२ कर्णाली प्रदेशका जिल्लाहरूको साक्षरताको अवस्था

२०६८ को जनगणनाअनुसार नेपालको कुल साक्षरता दर ६५ दशमलव ९ प्रतिशत थियो । जसमा पुरुषको ७५ दशमलव १ र महिलाको साक्षरता दर ५७ दशमलव ४ प्रतिशत थियो । २०७८ सालको राष्ट्रिय जनगणना हेर्दा देशभर पाँच वर्ष वा सोभन्दा माथिल्लो उमेरका कुल दुई करोड ६६ लाख ७५ हजार नौ सय ७५ जनसङ्ख्यामध्ये दुई करोड तीन लाख ४१ हजार छ सय २३ जना पढ्न र लेख्न जान्ने रहेका छन् । अर्थात ७६.२ प्रतिशत साक्षर रहेका छन् । त्यसमध्ये पुरुषको साक्षरता ८३ दशमलव ६ प्रतिशत रहेको छ भने महिलाको साक्षरता दर ६९ दशमलव ४ प्रतिशत रहेको छ । राष्ट्रिय जनगणना २०६८ काअनुसार कर्णाली प्रदेशको साक्षरता ६२.८% रहेकोमा राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा कर्णाली प्रदेशमा कुल साक्षरता दर ७६ दशमलव १ प्रतिशत रहेको देखाएको छ । त्यसमध्ये पुरुषको साक्षरता ८३.३ प्रतिशत र महिलाको साक्षरता ६९.४ प्रतिशत रहेको छ । त्यसै गरी कर्णाली प्रदेशमा कुल साक्षर जनसङ्ख्याको ३०.९ प्रतिशत व्यक्तिहरूले प्राथमिक तह (कक्षा १-५) २१.५ प्रतिशतले निम्न माध्यमिक तह (कक्षा ६-८) ८.० प्रतिशतले एस.एल.सी. वा सो सरह र १५.८ प्रतिशतले एस. एल. सी. भन्दा माथिल्लो तह उत्तीर्ण गरेका छन् ।

राष्ट्रिय साक्षरता मापदण्डअनुसार १५ देखि ६० वर्ष उमेर समूहका ९५ प्रतिशत माथि साक्षरता पुगेमा साक्षर जिल्ला घोषणा गर्न सकिने आधार बमोजिम आ.व. २०८१/८२ मा मुगु, जुम्ला र हुम्ला जिल्लालाई साक्षर जिल्ला घोषणा गरे सँगै कर्णालीका १० जिल्लामध्ये जाजरकोट, दैलेख, सुर्खेत, सल्यान, रुकुम पश्चिम, मुगु, जुम्ला र हुम्ला गरि ८ जिल्लालाई साक्षर घोषणा गरिसकेको छ भने २ जिल्ला कालिकोट र डोल्पा जिल्ला साक्षर हुन बाँकी रहेका छन् । नेपाल सरकारले घोषणा गरेको साक्षरता मापदण्डका आधारमा साक्षर घोषणा भएका कर्णाली प्रदेश जिल्लाहरूको तथ्याङ्कीय अवस्था निम्नानुसार रहेको छ:

तालिका १.२: साक्षर घोषणा भएका कर्णाली प्रदेश अन्तर्गत जिल्लाहरूको तथ्याङ्कीय अवस्था:

क्र.सं.	जिल्ला	औं स्थान	साक्षरता प्रतिशत	साक्षर जिल्ला घोषणा मिति
१	सुर्खेत	९ औं	९६	२०७२।०२।२५
२	सल्यान	२३ औं	९७	२०७२।०९।१४
३	जाजरकोट	२५ औं	९५	२०७२।११।२८
४	रुकुम पश्चिम	२७ औं	९७	२०७३।०१।३१
५	दैलेख	३६ औं	९६	२०७३।११।२८

क्र.सं.	जिल्ला	औं स्थान	साक्षरता प्रतिशत	साक्षर जिल्ला घोषणा मिति
६	सुगु	६५ औं	९५	२०८१।०६।०७
७	जुम्ला	६६ औं	९६	२०८१।०८।१३
८	हुम्ला	६७ औं	९७	२०८२।०२।०९

तालिका १.३: जनगणना २०७८ अनुसार कर्णाली प्रदेश जिल्लाहरूको जनसंख्या र साक्षरता दर

S.N	District	TOTAL POPULATION	SEX RATIO	POPULATION DENSITY	ANNUAL POPULATION GROWTH RATE	Literacy Rate %		
						Female	Male	Total
1	National	29164578	95.59	198	0.92	69.4	83.6	76.2
2	Karnali Province	1688412	95.27	60	0.70	69.4	83.3	76.1
3	Surkhet	415126	92.74	169	1.62	76.8	89.3	82.7
4	Jajarkot	189360	98.71	85	0.96%	69.8	81.3	75.5
5	Salyan	238515	93.08	163	-0.16	70.3	85	77.3
6	Rukum West	166740	94.68	137	0.68	69.4	82.5	75.7
7	Dailikh	252313	91.82	168	-0.35	68.7	83	75.5
8	Mugu	64549	100.66	18	1.49	58.9	77.3	68.1
9	Kalikot	145292	98.9	83	0.57	65.8	79.8	72.7
10	Jumla	118349	100.18	47	0.80	61.6	78.9	70.2
11	Humla	55394	101.37	10	0.82	54.3	73.4	63.8
12	Dolpa	42774	99.85	5	1.47	58.7	75.4	67

तालिका १.४ कर्णाली प्रदेशको जिल्लागत र स्थानीय तहगत साक्षरता दर

(स्रोत : जनगणना २०७८ अनुसार)

कर्णाली प्रदेशको जिल्लागत र पालिकागत साक्षरता प्रतिशत			
स्थानीयतह	पुरुष	महिला	जम्मा
डोल्पा			
छार्काताडसोड गाउँपालिका	५०.१३	४१.८	४५.८८
डोल्पोबुद्ध गाउँपालिका	५४.०४	३७०.२६.	४५.२५
जगदुल्लागाउँपालिका	८०.८	६५.६८	७३.०४
काङ्के गाउँपालिका	७०.६७	४८.२८	५८.७७
मुड्केचुलागाउँपालिका	८३.३५	७०.४९	७६.९६
शे-फोक्सुण्डो गाउँपालिका	४९.९७	४०.३१	४५.०३
दूलीभेरी नगरपालिका	८२.७१	६४.५८	७३.६७
त्रिपुरासुन्दरी नगरपालिका	७८.९६	६३.०६	७०.९२
संस्थागत	९८.९४	१००.	९९.०१
जम्मा	७५.३६	५८.७	६७.०२

स्थानीयतह	पुरुष	महिला	जम्मा
मुगु			
छायानाथ रारा नगरपालिका	८०.२८	६१.०४	७०.७४
खत्याड गाउँपालिका	७८.७	६१.१३	६९.९५
मुगुमकामारोड गाउँपालिका	६३.३१	४६.३२	५४.३६
सोरु गाउँपालिका	७४.३६	५६.७३	६५.४६
संस्थागत	१००.	१००.	१००.
जम्मा	७७.२९	५८.८६	६८.०९
हुम्ला			
अदानचुली गाउँपालिका	७४.२१	५३.२३	६३.३९
चंखेली गाउँपालिका	७४.८६	५८.०६	६६.५१
खार्पुनाथ गाउँपालिका	७०.६२	५२.२१	६१.२५
नाम्खा गाउँपालिका	६३.६४	३९.३१	५१.१२
सर्केगाड गाउँपालिका	७३.३४	५४.२७	६३.७६
सिमिकोट गाउँपालिका	७५.४८	५७.१५	६६.४१
ताजाकोट गाउँपालिका	६४.८	५०.५६	५७.५६
संस्थागत	९९.०६	९७.७३	९८.६७
जम्मा	७३.३५	५४.२६	६३.८४
जुम्ला			
चन्दननाथ नगरपालिका	८७.७४	६७.८१	७७.५८
गुठीचौर गाउँपालिका	७९.०८	५९.७१	६९.१९
हिमागाउँ पालिका	८०.०८	६५.४	७२.७३
कनकासुन्दरी गाउँपालिका	७७.८१	५९.११	६८.२७
पातारासी गाउँपालिका	७३.४३	५६.०६	६४.५३
सिँजा गाउँपालिका	६८.५६	५३.६२	६१.२
तातोपानी गाउँपालिका	७८.४	६२.४२	७०.२७
तिला गाउँपालिका	७९.०३	६४.५५	७१.६९
संस्थागत	९८.४८	९७.८	९८.४३
जम्मा	७८.९३	६१.५६	७०.२
कालिकोट			
शुभकालिका गाउँपालिका	६२.२३	६७.२८	७४.४
खाँडाचक्र नगरपालिका	८१.०२	६६.९१	७३.९५
महावै गाउँपालिका	८२.१५	६४.२८	७३.०७
नरहरिनाथ गाउँपालिका	८१.४५	६९.०५	७५.१२
पचालझरना गाउँपालिका	७७.९	६४.९९	७१.४७
पलाँता गाउँपालिका	७६.८३	६४.३९	७०.६८

स्थानीयतह	पुरुष	महिला	जम्मा
रास्कोट नगरपालिका	७९.२६	६५.१८	७२.०१
सान्नीत्रिवेणी गाउँपालिका	७८.१२	६२.८२	७०.२२
तिलागुफा नगरपालिका	७८.३८	६४.५३	७१.३२
संस्थागत	९७.४५	१००.	९७.६३
जम्मा	७९.८१	६५.८	७२.७२
दैलेख			
आठबीस नगरपालिका	८१.०३	६५.८७	७३.२४
भगवतीमाई गाउँपालिका	८२.७३	६९.१४	७५.८
भैरवी गाउँपालिका	८२.०८	६७.१८	७३.९४
चामुण्डाबिन्द्रासैनी नगरपालिका	८१.३१	६८.७४	७४.८५
दुल्लु नगरपालिका	८२.६२	६७.३३	७४.३१
डुङ्गेश्वर गाउँपालिका	८७.१८	७१.८६	७९.०७
गुराँस गाउँपालिका	८६.८९	७१.७७	७९.१३
महाबु गाउँपालिका	८४.२५	७०.०४	७६.४३
नारायण नगरपालिका	८६.०३	७१.०८	७७.९६
नौमुले गाउँपालिका	८२.२७	७०.८९	७६.३५
ठाँटीकाँध गाउँपालिका	७७.५३	६३.८९	७०.४७
संस्थागत	९७.२४	८६.९६	९६.५२
जम्मा	८३.०४	६८.७१	७५.५
जाजरकोट			
बारकोट गाउँपालिका	८४.४१	७२.८२	७८.६२
भेरी नगरपालिका	८१.५९	६९.१३	७५.१२
छेडागाड नगरपालिका	८१.०६	७०.७१	७५.८
जुनिचाँदे गाउँपालिका	७७.७६	६८.२८	७२.९७
कुसे गाउँपालिका	७९.०४	७०.०८	७४.५४
शिवालय गाउँपालिका	८४.९८	७१.८१	७८.३१
नलगाड नगरपालिका	८०.२९	६७.०७	७३.६२
संस्थागत	९९.४७	९९.०२	९९.४३
जम्मा	८१.३	६९.८१	७५.५
रुकुमपश्चिम			
आठवीसकोट नगरपालिका	७६.७९	६३.७५	७०.१
बाँफिकोट गाउँपालिका	८२.३१	६८.२	७४.९२
चौरजहारी नगरपालिका	८१.३८	६८.०१	७४.३८
मुसिकोट नगरपालिका	८७.५१	७४.८४	८०.६
सानेभीरी गाउँपालिका	८२.०३	६९.७७	७५.६६

स्थानीयतह	पुरुष	महिला	जम्मा
त्रिवेणी गाउँपालिका	७६.८७	८३.९२	७०.७२
संस्थागत	९८.९२	९५.८३	९८.७४
जम्मा	८२.५५	६९.४३	७५.७४
सल्यान			
बागचौर नगरपालिका	८६.०४	७३.९५	७९.७५
वनगाड कुपिण्डे नगरपालिका	७८.८	६२.९९	७०.४७
छत्रेश्वरी गाउँपालिका	८५.७७	७०.६७	७७.७
दामा गाउँपालिका	८३.७३	७९.२४	७७.२१
सिद्धकुमाख गाउँपालिका	८५.५९	७०.०३	७७.३५
कालिमाटी गाउँपालिका	८५.५६	६९.६	७७.५७
कपुरकोट गाउँपालिका	८६.२८	७३.८९	७९.७५
कुमाख गाउँपालिका	८२.६३	६७.८३	७४.९८
शारदा नगरपालिका	८८.४५	७२.५३	७९.९६
त्रिवेणी गाउँपालिका	८३.९२	७०.७२	७६.८७
संस्थागत	९९.०३	८९.६९	९८.२२
जम्मा	८४.९५	७०.३१	७७.३
सुर्खेत			
बराहताल गाउँपालिका	८५.८६	७०.३७	७७.७४
भेरीगंगा नगरपालिका	८६.९५	७६.२१	८१.१५
वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	९२.७	८१.९८	८७.१६
चौकुने गाउँपालिका	८५.३९	७१.१८	७८.११
चिङ्गाड गाउँपालिका	८२.७८	६६.६८	७४.२२
गुर्भाकोट नगरपालिका	८९.१४	७७.५९	८२.८३
लेकवेशी नगरपालिका	८९.१८	७६.१६	८२.२१
पन्चपुरी नगरपालिका	८६.१२	७१.६	७८.५१
सिम्ता गाउँपालिका	८४.५१	७०.४२	७६.५
संस्थागत	९७.२६	९१.३७	९६.४९
जम्मा	८९.२६	७६.७७	८२.७१
कर्णाली प्रदेशको जम्मा साक्षरता प्रतिशत	८३.३	६९.४	७६.१
स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८			

३.३ प्रारम्भिक बालविकास केन्द्र

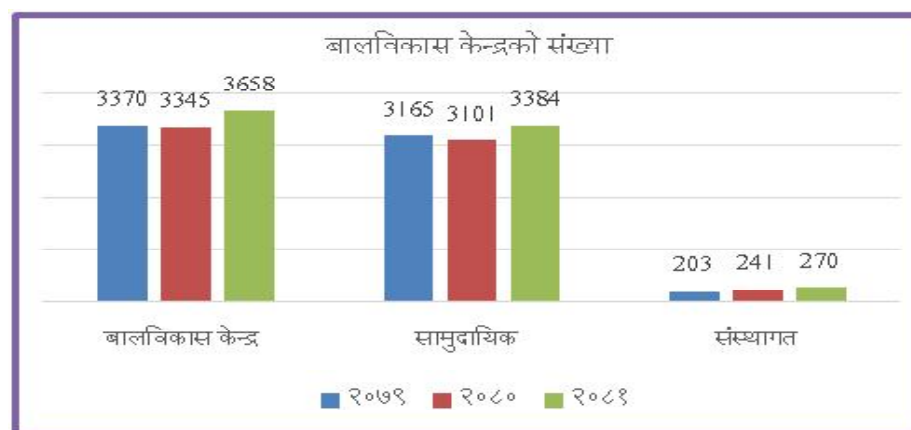
परिचय

बालविकास केन्द्रमा भर्ना भएर विद्यालय शिक्षामा प्रवेश गरेका विद्यार्थीहरूको सिकाइ बालविकास केन्द्रमा भर्ना नभएका विद्यार्थीभन्दा राम्रो हुन्छ भन्ने तथ्य प्रमाणित नै छ। यही कारणले नै विश्वभरिका राष्ट्रहरूले बालविकास केन्द्रलाई महत्त्वका साथ आफ्ना नीति, योजना तथा कार्यक्रममा प्राथमिकतामा राख्ने गरेका छन्। दिगो विकास लक्ष्य ४.२ ले पनि हरेक राष्ट्रलाई आफ्ना योजनामा बालविकास केन्द्रलाई प्राथमिकतामा राख्न विशेष अनुरोध नै गरेको छ। नेपालको विद्यालय क्षेत्र सुधार योजनाले पनि देशभरि नै बालविकास केन्द्रको पहुँचलाई बढाउने र स्थानीय सरकारसँग सहकार्य गरी बालविकास केन्द्रमा गुणस्तर वृद्धि गर्ने गराउने सोच राखेको छ।

नेपालमा २ खाले बालविकास केन्द्र स्थापित छन्। एउटा विद्यालयमा नै संचालन हुने जसलाई विद्यालयमा आधारित बालविकास केन्द्र भन्ने गरिन्छ। अर्को समुदायले नै व्यवस्थित गर्ने गरी विद्यालयभन्दा बाहिर राखेर संचालन गरिने बालविकास केन्द्र, जसलाई समुदायमा आधारित बालविकास केन्द्र भन्ने गरिन्छ। यी दुवै खाले बालविकास केन्द्रलाई सङ्घ, प्रदेश र/वा स्थानीय सरकारले पूर्णरूपमा लगानी गरेको हुन्छ। तीजि विद्यालयमा पनि बालविकास केन्द्रको रूपमा नर्सरी, एलकेजीहरू सञ्चालन भएका हुन्छन् तर यी बालविकास केन्द्रमा अभिभावकको लगानी हुन्छ।

३.४ बालविकास केन्द्रको सङ्ख्या

शैक्षिक सत्र २०८१ मा नेपालभर ४१८११ बालविकास केन्द्र रहेका छन् जसमध्ये ३३४७० सामुदायिक विद्यालयमा, ७८१४ निजी विद्यालयमा र धार्मिक विद्यालयमा ५२७ ओटा सञ्चालित भएका छन्। कर्णाली प्रदेशमा ३६५८ बालविकास केन्द्र रहेका छन्। जसमा ३३८४ बालविकास केन्द्र सामुदायिक विद्यालयतर्फ, २७० संस्थागत विद्यालयतर्फ र १६ ओटा धार्मिक विद्यालयमा रहेका छन्। माथिको ग्राफबाट ती वर्षको बालविकास केन्द्रको सङ्ख्या हेर्दा शैक्षिक सत्र २०७९ मा ३३७० छ भने २०८१ मा ३३५८ रहेको छ। यसै गरी सामुदायिक र संस्थागत विद्यालय सङ्ख्या हेर्दा बढ्दोक्रममा रहेको देखिन्छ।

तालिका १.५: कर्णाली प्रदेशको बालविकास केन्द्रको सङ्ख्या:

कर्णाली प्रदेशको बालविकास केन्द्रको सङ्ख्या				
जिल्ला	कूल जम्मा	सामुदायिक	संस्थागत	धार्मिक
रुकुमपश्चिम	324	309	15	0
सल्यान	485	438	47	1
मुख्त	669	532	137	0
दैलेख	512	494	18	1
जाजरकोट	541	525	16	1
डोल्पा	105	102	3	0
जुम्ला	235	222	13	0
कालिकोट	447	437	10	0
मुगु	161	153	8	0
हुम्ला	175	172	3	1
कर्णाली प्रदेश	3654	3384	270	4
नेपाल	41284	33470	7814	527

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको *Place report* २०८१

३.५ बालविकास केन्द्रमा भएको छात्र छात्राको सङ्ख्या

तालिका १.७ मा कर्णाली प्रदेश, यस प्रदेश अन्तर्गतको जिल्लाहरु र नेपालभरि बालविकास केन्द्रमा भएका छात्र छात्राको विवरण राखिएको छ। नेपालभरको छात्र छात्रा सङ्ख्या र कर्णाली प्रदेशको सङ्ख्या राख्दा यस प्रदेशको हिस्सा कति रहेछ भन्ने जानकारी दिनको लागि पनि यसरी तालिका बनाइएको हो।

तालिका १.६: कर्णाली प्रदेशमा चार शैक्षिक सत्रमा विद्यार्थीहरुको विवरण:

शैक्षिक सत्र	केटी	केटा	जम्मा
२०७८	३४६०९	३८००३	७२६१२
२०७९	३८१८४	४२९६१	८११४५
२०८०	३८४४५	४४०१५	८२४६०
२०८१	३९०८९	४५१८९	८४२७८

माथिको तालिका हेर्दा हरेक वर्ष जम्मा विद्यार्थीको सङ्ख्या बढ्दै गएको देखिन्छ। यो शैक्षिक क्षेत्रमा पहुँच बढ्दै गएको वा जनसङ्ख्या वृद्धिको सङ्केत हुन सक्छ। शैक्षिक सत्र २०७८ मा ७२,६१२ जनाबाट बढेर २०८१ मा ८४,२७८ जना पुगेको छ। कुल विद्यार्थी सङ्ख्यामा निरन्तर वृद्धि र हरेक वर्ष केटाहरुको सङ्ख्या केटीहरुको भन्दा बढी रहेको देखाइएको छ।

तालिका १.७ जिल्लागत बालविकास केन्द्रमा भएका छात्र छात्राको सङ्ख्या

District	Number of children in											
	All types of ECED/PPCs			Community Schools			Institutional Schools			Religious Schools		
	Girls	Boys	Total	Girls	Boys	Total	Girls	Boys	Total	Girls	Boys	Total
Rukum Paschim	3856	4721	8577	2864	3176	6040	992	1545	2537	0	0	0
Salyan	4994	5941	10935	2953	3180	6133	2040	2753	4793	1	8	9
Surkhet	9979	12417	22396	3987	4193	8180	5992	8224	14216	0	0	0
Dailekh	4231	4688	8919	3812	3981	7793	419	705	1124	0	2	2
Jajarkot	4801	5288	10089	4236	4444	8680	555	833	1388	10	11	21
Dolpa	1031	1090	2121	949	963	1912	82	127	209	0	0	0
Jumla	2430	2757	5187	1982	2029	4011	448	728	1176	0	0	0
Kalikot	4075	4295	8370	3876	3979	7855	199	316	515	0	0	0
Mugu	1567	1762	3329	1329	1427	2756	238	335	573	0	0	0
Humla	2125	2230	4355	2027	2088	4115	96	113	209	2	29	31
Karnali Province	39089	45189	84278	28015	29460	57475	11061	15679	26740	13	50	63
Nepal	584827	716601	1301428	289991	309803	599794	285375	397201	682576	9461	9597	19058

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको *Flace report* २०८१

नेपालभर बालविकास केन्द्रमा जम्मा १३०१४२८ विद्यार्थी भर्ना भएका छन् । जसमध्ये सामुदायिक विद्यालयमा ५९९७९४ जना, संस्थागत विद्यालयमा ६८२५७६ र धार्मिक विद्यालयमा १९०५८ जना विद्यार्थी भर्ना भएका छन् । त्यसैगरी कर्णाली प्रदेशभर ८३२७८ जना विद्यार्थी बालविकास केन्द्रमा भर्ना भएका छन् । जसमध्ये सामुदायिक विद्यालयमा ५७४७५ जना, संस्थागत विद्यालयमा २६७४० जना र धार्मिक विद्यालयमा ६३ जना बालबालिका भर्ना भएका थिए ।

३.३.४ बालविकास केन्द्रमा भएका बालबालिका र तिनको अपाङ्गतासँग सम्बन्धित जानकारी

कर्णाली प्रदेश भर छात्रालाई केही स्वरूपको अपाङ्गता भएको देखिन्छ । कर्णाली प्रदेश नेपालको सबैभन्दा दुर्गम र मानवीय विकास सूचकाङ्कमा पछाडि परेको प्रदेश हो । यहाँको भौगोलिक विकटता, गरिबी र चेतनाको कमीले बालबालिकाको विकासमा प्रत्यक्ष असर पारेको छ; विशेषगरी अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरू थप जोखिममा छन् ।

कर्णाली प्रदेशका बालविकास केन्द्रहरूमा विगत चार वर्षमा अपाङ्गता भएका बालबालिकाको भर्ना र पहिचानको अवस्थामा भएको प्रगतिको स्पष्ट चित्र प्रस्तुत गर्दछ ।

तालिका १.८ कर्णाली प्रदेशमा विगत चार शैक्षिक सत्रमा बालविकास केन्द्रमा रहेका बालबालिका अपाङ्गतासम्बन्धी विवरण

सि.नं.	अपाङ्गताको प्रकार	शैक्षिक सत्र २०७८			शैक्षिक सत्र २०७९			शैक्षिक सत्र २०८०			शैक्षिक सत्र २०८१		
		बालक	बालिका	जम्मा	बालक	बालिका	जम्मा	बालक	बालिका	जम्मा	बालक	बालिका	जम्मा
१	शारीरिक अपाङ्गता(Physical)	96	57	153	182	155	337	199	143	342	377	342	719
२	बौद्धिक अपाङ्गता(Intellectual)			0	7	7	14	2	7	9	10	11	21
३	सुनाईसम्बन्धि अपाङ्गता(Deaf)	11	9	20	23	15	38	16	19	35	24	19	43
४	कमसुन्ने(Hard of Hearing)			0	11	5	16	2	0	2	7	5	12
५	पूर्ण दृष्टिविहिन(Blind)	9	8	17	7	2	9	18	10	28	10	12	22
६	न्यून दृष्टियुक्त(Visually Impaired & low Vision)	5	4	9	8	6	14	12	7	19	11	12	23
७	श्रवण दृष्टिविहिन(Deaf and Blind)	0	0	0	3	1	4	1	0	1	0	2	2
८	बोलाईसम्बन्धि अपाङ्गता(Vocal and Speech Related)	5	2	7	0	0	0	7	3	10	20	15	35
९	अटिजम (Autism)			0	0	0	0	0	2	2	1	1	2
१०	मानसिक अपाङ्गता (Mental Psychosocial)	23	9	32	0	0	0	2	0	2	6	8	14
११	अनुवंशिय रक्तश्राव(Haemophilia)			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
१२	बहुअपाङ्गता (Multiple Disability)	3	1	4	0	1	1	3	2	5	21	16	37
कूल जम्मा		152	90	242	241	192	433	262	193	455	487	443	930

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको *Flace report २०७८ to २०८१*

चार वर्षको अवधिमा भर्ना सङ्ख्या लगभग चार गुणाले बढ्नुले कर्णालीमा अपाङ्गता भएका बालबालिकालाई शिक्षाको मूलधारमा ल्याउन गरिएका प्रयासहरू (जस्तै: सचेतना कार्यक्रम, घरदैलो अभियान, स्थानीय तहको सक्रियता) सफल हुँदै गएको बलियो सङ्केत गर्छ। शैक्षिक सत्र २०८० को तुलनामा २०८१ मा भर्ना सङ्ख्या दोब्बरभन्दा बढी हुनुले अपाङ्गता पहिचान र तथ्याङ्क सङ्कलन प्रणालीमा ठूलो सुधार आएको देखिन्छ।

तालिका: १.९ बालविकास केन्द्रमा भएका छात्र/छात्रा र तिनको अपाङ्गतासँग सम्बन्धित विवरण

सि. नं.	जिल्ला	शारीरिक अपाङ्गता			बौद्धिक अपाङ्गता			सुनाई सम्बन्धित			कम सुन्ने			पूर्ण दृष्टिविहिन			दृष्टियुक्त			न्यून दृष्टियुक्त			श्रवण दृष्टिविहिन			बोलाई सम्बन्धित			अटिजम			मानसिक अपाङ्गता			अनुवर्षिय रक्तश्राव			बहु अपाङ्गता		
		छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा			
१	रुकुम पश्चिम	४८	५३	१०१	१	०	१	१	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	२	४	०	०	०	१	०	१	०	०	०	५	०	५	
२	सल्यान	३१	४६	७७	१	१	२	०	४	४	०	१	१	७	५	१२	०	१	१	३	०	३	०	०	०	२	२	४	०	०	०	१	२	३	०	०	०	०	०	
३	सुर्खेत	२२	२०	४२	१	३	४	८	९	१७	०	०	०	१	१	२	०	०	०	१	२	३	०	०	०	१	१	२	१	०	१	३	०	३	०	०	१	४	५	
४	दैलेख	४८	५६	१०४	०	०	०	१	०	१	१	१	०	१	१	२	१	०	१	०	२	२	०	०	०	७	६	१३	०	०	०	०	३	३	०	०	०	१	०	१
५	जाजरकोट	६६	७३	१३९	१	०	१	०	२	२	०	२	२	१	०	१	०	०	२	२	१	०	१	०	०	०	०	०	०	०	२	०	२	०	०	०	६	११	१७	
६	डोल्पा	३	३	६	१	०	१	२	०	२	०	०	०	०	०	०	०	०	२	०	२	०	०	०	०	२	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
७	जुम्ला	२२	८	३०	०	१	१	३	३	६	१	०	१	०	०	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	२	२	०	०	०	१	०	१	०	०	०	०	१	१	
८	कालिकोट	४०	३०	७०	३	१	४	१	०	१	१	३	४	२	३	५	०	०	०	२	१	३	०	०	०	२	४	६	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	४	६
९	मुगु	३७	५८	९५	२	०	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	०	२	०	०	१	१	०	१	१	०	०	०	०	०	
१०	हुम्ला	२५	३०	५५	१	४	५	३	६	९	२	१	३	०	०	०	०	०	०	१	४	५	१	०	१	१	१	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	१	२
११	कर्णाली प्रदेश	३४२	३७७	७१९	११	१०	२१	१९	२४	४३	५	७	१२	१२	१०	२२	१	१	२	११	१०	२१	२	०	२	१५	२०	३५	१	१	२	८	६	१४	०	०	०	१६	२१	३७
१२	नेपाल	२४५०	३०७०	५५२०	२१३	२७२	४८५	१५९	१९०	३४९	३२	४५	७७	७२	८३	१५५	१९	४४	६३	८१	९३	१७४	१२	१६	२८	१७०	३३७	५०७	१२४	३४०	४६४	१३१	१६६	२९७	५	११	१६	२६२	३३३	५९५

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको *Flace report* २०८१

यो तालिकाले नेपालका विद्यार्थीहरूमा देखिएका विभिन्न प्रकारका अपाङ्गताहरूको जिल्लागत तथ्याङ्क प्रस्तुत गर्दछ। यसमा विशेषगरी कर्णाली प्रदेशका जिल्लाहरूमा केन्द्रित गरिएको छ र अन्त्यमा कर्णाली प्रदेश र पूरै नेपालको कुल तथ्याङ्क पनि देखाइएको छ। कर्णाली प्रदेशमा जम्मा ३४२ जना छात्र र ३७७ जना छात्रा गरी कुल ७१९ जनामा शारीरिक अपाङ्गता छ। नेपाल (पंक्ति १२): यो पंक्तिले पूरै देशको कुल तथ्याङ्क देखाउँछ। उदाहरणका लागि, नेपालभरिमा जम्मा २४५० जना छात्र र ३०७० जना छात्रा गरी कुल ५५२० जनामा शारीरिक अपाङ्गता छ।

३.६ बालविकास केन्द्रमा भएका छात्र छात्राको जातिगत विवरण

हरेक जात, धर्म, समुदायका छात्र छात्राहरूको बालविकास केन्द्रमा पहुँच पुग्न नितान्त जरुरी छ र सोहीअनुसार सङ्घ, प्रदेश, र स्थानीय तहले पनि आवश्यक ठाउँमा बालविकास केन्द्र खोल्ने, सहजकर्ता वा शिक्षक सोही क्षेत्रको नियुक्ति गर्ने र अभिभावकलाई जानकारी गराउने प्रयास गरेका छन्। तालिका २.६ ले बालविकास केन्द्रमा जाति/समुदायको पहुँचको अवस्था के छ भन्ने जानकारी दिएको छ। कर्णाली प्रदेशको चार शैक्षिक सत्रको तहगत विद्यार्थी तथ्याङ्कको विस्तृत विश्लेषण तल प्रस्तुत गरिएको छ। पछिल्लो पटक उपलब्ध गराउनुभएको तालिकामा आधारित छ, जसमा शैक्षिक सत्र २०८१ को कक्षा ९-१० को दलित प्रतिशत २३.०% रहेको छ।

तालिका १.१० कर्णाली प्रदेशको विद्यालय शिक्षामा दलित तथा जनजाति विद्यार्थीको उपस्थिति: ४
शैक्षिक सत्रको तथ्याङ्क विश्लेषण (२०७८-२०८१)

साल	शैक्षिक सत्र २०७८		शैक्षिक सत्र २०७९		शैक्षिक सत्र २०८०		शैक्षिक सत्र २०८१	
शैक्षिकतह	दलित %	जनजाति %	दलित %	जनजाति %	दलित %	जनजाति %	दलित %	जनजाति %
आधारभूत तह (कक्षा १-५)	30.3	11.8	32.1	11.1	32.7	11.2	29.9	11.6
आधारभूत तह (कक्षा ६-८)	26.7	12.2	27.9	11.7	28.3	11.8	27.0	12.3
आधारभूत तह (कक्षा १-८)	29.1	12.0	30.6	11.3	31.1	11.4	28.9	11.7
माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०)	21.5	12.6	22.8	11.8	23.0	11.8	23.0	11.0
माध्यमिक तह (कक्षा ११-१२)	17.7	13.4	17.5	12.1	18.2	11.6	18.5	10.9
माध्यमिक तह (कक्षा ९-१२)	20.1	12.9	20.7	11.9	20.9	11.7	21.1	11.5

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको *Place report 278 to 2081*

आधारभूत तह (कक्षा १-५) मा दलित विद्यार्थीको प्रतिशत लगातार ३०% को हाराहारीमा छ (२०८० मा ३२.७% सम्म पुगेको)। यो कर्णाली प्रदेशको दलित जनसङ्ख्याको अनुपातभन्दा बढी हुनसक्छ, जसले विद्यालय भर्ना अभियान र शिक्षामा पहुँचको प्रयास आधारभूत तहमा सफल भएको देखाउँछ। तर, जति-जति कक्षा माथि जान्छ, दलित विद्यार्थीको प्रतिशत ह्वात्तै घटेको देखिन्छ। जनजाति विद्यार्थीहरूको प्रतिशत लगभग सबै तहमा ११% देखि १३% को बिचमा स्थिर रहेको देखिन्छ। आधारभूत तह (कक्षा १-५) देखि माध्यमिक तह (कक्षा ११-१२) सम्म उनीहरूको प्रतिशतमा ठूलो गिरावट देखिदैन।

यसै गरी तालिका १.११ मा बालविकास केन्द्रमा छात्रा र छात्रहरूको सङ्ख्या जातिगत विवरण तलको तालिकाले कर्णाली प्रदेश, प्रदेशअन्तर्गतका जिल्ला र नेपालको तथ्याङ्क प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १.११ बालविकास केन्द्रमा भएका छात्र/छात्राको जातिगत विवरण

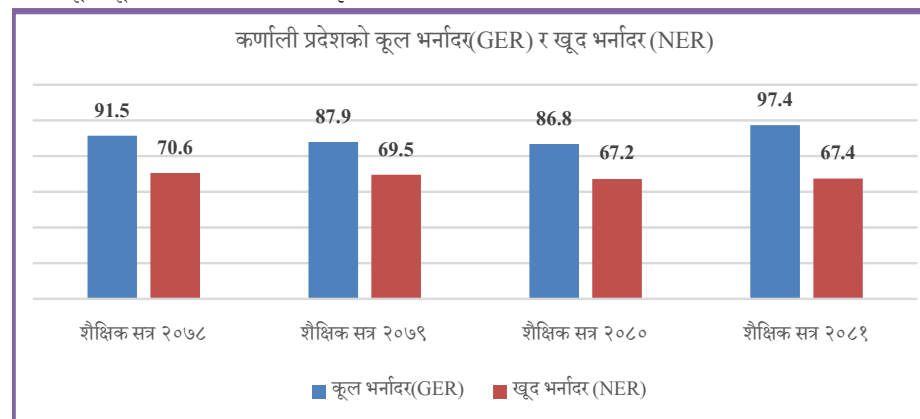
सि.नं.	जिल्ला	दलित विद्यार्थी संख्या						जनजाति विद्यार्थी संख्या					
		सामुदायिक विद्यालय			संस्थागत विद्यालय			सामुदायिक विद्यालय			संस्थागत विद्यालय		
		केटि	केटा	जम्मा	केटि	केटा	जम्मा	केटि	केटा	जम्मा	केटि	केटा	जम्मा
१	रुकुम पश्चिम	784	836	1620	178	278	456	430	479	909	150	287	437
२	सल्यान	524	615	1139	305	413	718	510	517	1027	275	358	633
३	सुर्खेत	1512	1608	3120	780	944	1724	720	755	1475	1038	1362	2400
४	दैलेख	1498	1441	2939	45	78	123	314	323	637	92	135	227
५	जाजरकोट	1377	1414	2791	35	61	93	346	360	706	110	167	277
६	डोल्पा	192	211	403	25	38	63	275	283	558	10	10	20
७	जुम्ला	458	484	942	11	23	34	23	23	46	62	112	174
८	कालिकोट	1415	1398	2813	1	3	4	19	19	38	35	66	101
९	मुगु	411	406	817	5	6	11	61	66	127	11	10	21
१०	हुम्ला	521	509	1030	28	52	51	346	397	743	12	19	31
११	कर्णाली प्रदेश	8692	8922	17614	1413	1896	3277	3044	3222	6266	1795	2526	4321
१२	नेपाल	65835	69346	135181	94988	123617	217440	100784	107965	208749	26506	37871	64377

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको *Flace report* २०८१

नेपालभरका सामुदायिक विद्यालयमा दलित समुदायका छात्र छात्राको सङ्ख्या १३५९८१ जना रहेकोमा कर्णाली प्रदेशमा १७६१४ जना रहेको छ भने जनजाति समुदायका छात्र छात्राको सङ्ख्या नेपालमा २०८७४९ रहेकोमा यस प्रदेशमा ६२६६ जना जनजाति विद्यार्थी रहेको पनि माथिको तालिकाबाट देख्न सकिन्छ। यसबाट कर्णाली प्रदेशमा दलित र जनजातिभन्दा पनि ब्राह्मण, क्षेत्रीको बाहुल्य धेरै रहेको प्रस्टैसाँ थाहा पाउन सकिन्छ। नेपालभरका संस्थागत विद्यालयमा दलित समुदायका छात्र छात्राको सङ्ख्या २१७४४० जना रहेकोमा कर्णाली प्रदेशमा ३२७७ जना रहेको छ भने जनजाति समुदायका छात्र छात्राको सङ्ख्या नेपालमा ६४३७७ जना रहेकोमा यस प्रदेशमा ४३२१ जना जनजाति विद्यार्थी संस्थागत विद्यालयमा रहेको पनि माथिको तालिकाबाट देख्न सकिन्छ।

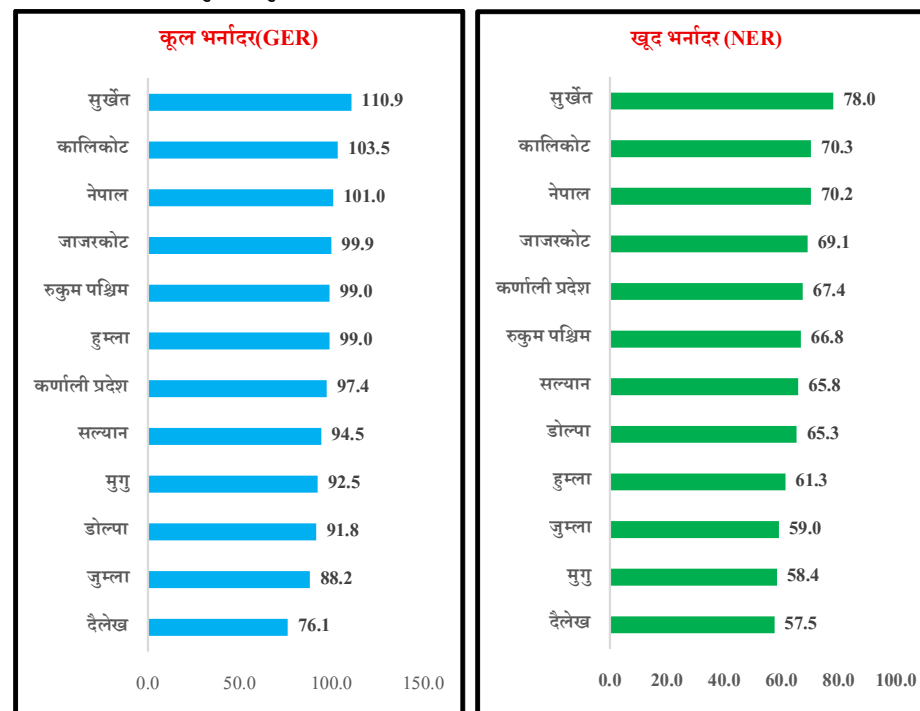
३.७ बालविकास केन्द्रको खुद भर्ना दर र कुल भर्ना दर

विद्यालय शिक्षामा विद्यार्थीको पहुँच र प्रणालीको प्रभावकारितालाई मापन गर्ने दुई महत्त्वपूर्ण सूचकहरू—कुल भर्नादर (GER) र खुद भर्नादर (NER) हुन्। कुनै निश्चित शैक्षिक तह (जस्तै: आधारभूत तह) मा भर्ना भएका सबै उमेर समूहका विद्यार्थीको सङ्ख्यालाई सोही तहका लागि तोकिएको आधिकारिक उमेर समूहको कूल जनसङ्ख्याले भाग गरेर निकालिने प्रतिशत हो कूल भर्नादर(GER)। कुनै निश्चित शैक्षिक तहमा भर्ना भएका सोही तहको आधिकारिक उमेर समूहका विद्यार्थीको सङ्ख्यालाई सोही उमेर समूहको कूल जनसङ्ख्याले भाग गरेर निकालिने प्रतिशत हो खुद भर्नादर (NER)। कूल भर्ना दर र खुद भर्ना दर १००% हुनु भनेको बालविकास केन्द्रमा उपर्युक्त समूहका छात्र छात्रा भर्ना भएका र सो केन्द्रमा आउनु पर्ने सबै बालबालिकहरू बालविकास केन्द्रमा आइपुगीसकेका छन् भन्ने जानकारी प्रस्ट हुन्छ। कर्णाली प्रदेशको विद्यालय शिक्षामा विद्यार्थीको पहुँच र प्रणालीको प्रभावकारितालाई मापन गर्ने दुई महत्त्वपूर्ण सूचकहरूको चार वर्षीय प्रवृत्ति तलको बार-ग्राफले देखाउँछ।

माथिको ग्राफमा हेर्दा सुरुका तीन वर्ष (२०७८-२०८०) मा GER मा सामान्य गिरावट देखिएको छ। तर, शैक्षिक सत्र २०८१ मा GER बढेर ९७.४% पुगेको छ। यो एक सकारात्मक सङ्केत हो, जसले विद्यालय जाने उमेर समूहका लगभग सबै बालबालिका (उमेरभन्दा बढीका सहित) विद्यालयको पहुँचमा आएको देखाउँछ। यसले भर्ना अभियान जस्ता कार्यक्रमहरू सफल भएको मान्न सकिन्छ। NER को तथ्याङ्कले चिन्ताजनक अवस्था देखाउँछ। यो चार वर्षको अवधिमा लगभग स्थिर र न्यून छ। २०७८ देखि २०८० सम्म यो दर क्रमशः घट्दै गएको छ र २०८१ मा पनि खासै सुधार भएको छैन। ६७.४% को NER ले के सङ्केत गर्छ भने, कर्णालीमा सही उमेर समूहका लगभग ३३% बालबालिका अझै पनि विद्यालय बाहिर छन् वा सही उमेरमा सही कक्षामा भर्ना भएका छैनन्।

प्रदेश तथा जिल्लागत कुल र खुद भर्ना दरको अवस्था : शैक्षिक सत्र २०८१

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको Fface report 2078 to 2081

सुर्खेत जिल्लाको कुल भर्नादर सबैभन्दा बढी (११०.९%) छ, जुन राष्ट्रिय औसतभन्दा पनि निकै माथि हो। यसपछि कालिकोट (१०३.५%) को स्थान आउँछ। भर्नादर १००% भन्दा बढी हुनुले तोकिएको उमेर समूहभन्दा बाहिरका (उमेर नाघेका वा कम उमेरका) विद्यार्थीहरू पनि विद्यालयमा भर्ना भएको सङ्केत गर्छ, जुन भर्ना अभियानको पहुँच विस्तार भएको मान्न सकिन्छ। दैलेख जिल्लाको भर्नादर सबैभन्दा कम (७६.१%) छ, जुन कर्णाली प्रदेश र राष्ट्रिय औसतभन्दा निकै तल हो।

सुर्खेत जिल्लाको खुद भर्नादर (७८.०%) सबैभन्दा बढी छ। यो दर राष्ट्रिय औसत (७०.२%) र कर्णाली प्रदेशको औसत (६७.४%) भन्दा निकै माथि हो, जसले सुर्खेतमा सही उमेरका बालबालिकाको भर्ना स्थिति राम्रो रहेको देखाउँछ। यसपछि कालिकोट (७०.३%) को स्थान आउँछ, जुन राष्ट्रिय औसतभन्दा थोरै माथि छ। दैलेख जिल्लाको खुद भर्नादर सबैभन्दा कम (५७.५%) छ। यो कर्णाली प्रदेश र राष्ट्रिय दुवै औसतभन्दा धेरै कम हो। त्यसैगरी मुगु (५८.४%) र जुम्ला (५९.०%) को अवस्था पनि निकै कमजोर देखिन्छ। यी जिल्लाहरूमा ठूलो सङ्ख्यामा बालबालिका या त विद्यालय बाहिर छन् वा सही उमेरमा भर्ना भएका छैनन् भन्ने देखिन्छ।

तालिका १.१२ कक्षा तहगत र छात्र छात्राअनुसार कूल भर्नादर र खुद भर्नादर विवरण:

District		Rukum Paschim	Salyan	Surkhet	Daiilekh	Jajarkot	DoIpa	Jumla	Kalikot	Mugu	Humla	Karnali	Nepal
Gross	G	99.4	89.6	106.8	75.4	96.3	104.2	90.9	101.5	93.1	107.7	95.9	99.6
Enrollment	B	98.7	99.1	114.5	76.8	103.6	82.5	86.0	105.5	91.9	91.9	98.7	102.1
Rate (ECD/PPC)	T	99.0	94.5	110.9	76.1	99.9	91.8	88.2	103.5	92.5	99.0	97.4	101.0
Net	G	67.4	65.1	76.5	58.9	65.9	74.3	63.1	68.7	63.4	67.5	67.7	70.3
Enrollment	B	66.2	66.5	79.4	56.3	72.1	58.6	55.6	71.8	53.9	56.3	67.2	70.2
Rate (ECD/PPC)	T	66.8	65.8	78.0	57.5	69.1	65.3	59.0	70.3	58.4	61.3	67.4	70.2
	G	125.4	113.7	128.8	125.4	136.0	126.6	136.0	130.0	116.8	123.8	126.9	125.1
GER (1-5)	B	142.2	124.2	145.9	135.5	136.4	125.1	143.2	136.8	120.3	123.1	136.7	135.8
	T	133.6	118.9	137.5	130.3	136.2	125.9	139.4	133.2	118.5	123.5	131.7	130.5
	G	95.2	95.8	94.9	95.5	92.8	94.6	93.7	92.6	92.7	95.6	94.5	94.5
NER (1-5)	B	94.9	96.1	95.9	95.2	94.7	95.3	94.6	95.7	94.4	94.8	95.3	94.3
	T	95.0	96.0	95.4	95.4	93.7	94.9	94.1	94.0	93.5	95.2	94.9	94.4
	G	115.8	114.4	117.2	115.9	113.8	119.6	119.3	116.1	116.2	123.5	116.3	114.7
GER (6-8)	B	112.4	114.1	123.0	113.1	111.1	119.6	117.4	114.6	109.2	116.5	115.9	115.3
	T	114.1	114.2	120.1	114.5	112.5	119.6	118.4	115.3	112.6	120.0	116.1	115.0
	G	93.4	93.1	94.4	93.9	94.2	90.8	93.4	93.8	93.1	90.7	93.7	93.6
NER (6-8)	B	93.7	93.5	94.1	93.2	93.4	92.3	92.8	93.3	93.0	93.0	93.5	93.7
	T	93.5	93.3	94.3	93.5	93.8	91.5	93.1	93.6	93.0	91.8	93.6	93.6
	G	96.0	94.5	93.7	98.2	96.9	97.9	97.7	93.9	95.7	94.2	95.7	98.0
GER (9-10)	B	103.6	94.8	96.5	99.2	100.4	99.0	101.5	96.7	94.7	95.1	98.2	100.2
	T	99.6	94.7	95.1	98.7	98.6	98.5	99.5	95.3	95.2	94.6	96.9	99.1
	G	68.7	70.0	75.3	68.6	66.0	79.3	67.2	69.9	79.2	76.7	70.7	77.3
NER (9-10)	B	72.8	73.0	68.8	75.6	70.7	77.1	64.6	68.4	83.5	74.5	71.5	74.2
	T	70.7	71.5	72.0	72.0	68.3	78.2	66.0	69.2	81.3	75.6	71.1	75.8
	G	78.3	64.0	58.7	55.4	87.8	73.3	70.8	72.7	67.5	65.1	67.4	58.9
GER (11-12)	B	76.6	61.3	60.1	56.0	90.8	87.3	82.8	78.1	73.4	75.0	69.6	68.3
	T	77.5	62.7	59.4	55.7	89.3	79.6	76.4	75.3	70.2	69.4	68.5	63.3
	G	48.7	47.9	48.6	42.3	49.9	40.8	44.1	52.3	35.5	39.5	46.9	37.5
NER (11-12)	B	43.6	35.6	43.7	36.1	47.8	39.6	41.6	48.7	40.1	35.2	42.0	36.8
	T	46.3	42.0	46.1	39.4	48.8	40.2	42.9	50.5	37.6	37.6	44.5	37.1
	G	87.0	78.0	75.6	76.3	92.5	85.7	84.7	83.5	81.8	80.4	81.3	77.1
GER (9-12)	B	90.1	77.0	77.7	77.5	95.6	94.0	92.6	87.6	85.1	86.9	83.9	84.3
	T	88.4	77.5	76.7	76.8	94.0	89.7	88.4	85.5	83.4	83.5	82.6	80.6
	G	58.5	58.0	61.4	55.1	58.1	60.2	56.0	61.2	57.7	59.1	58.6	56.1
NER (9-12)	B	58.2	53.1	55.8	55.8	59.3	60.9	53.7	58.7	64.0	58.5	56.7	55.5
	T	58.4	55.6	58.6	55.4	58.7	60.5	54.9	60.0	60.7	58.8	57.7	55.8

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको Face report २०८१

३.३.७ बालविकास केन्द्रमा आवश्यक पर्ने सामग्री तथा अन्य जानकारीहरू

शिक्षक गाइड, बालसामग्री, बुक कर्नर, निर्देशिका, सन्दर्भ सामग्रीहरू सिकाइका लागि चाहिने महत्त्वपूर्ण तत्वहरू हुन् । यस्ता सामग्रीहरूको उपलब्धता र प्रयोगबाट नै शिक्षण सिकाइ प्रभावकारी हुँदै जाने पनि हो । तल दिएको तालिकाले नेपालभरका सामुदायिक विद्यालयमा सञ्चालित विद्यालयमा आधारित बालविकास केन्द्र र समुदायमा छुट्टै चलेका समुदायमा आधारित बालविकास केन्द्रहरूको शिक्षण सामग्री लगायत अन्य जानकारीहरूको बारेमा प्रस्ट पार्दछ ।

तालिका १.१३: बालविकास केन्द्रमा आवश्यक पर्ने सामग्रीको विवरण :

सि.नं.	जिल्ला/प्रदेश/नेपाल	बालविकास केन्द्र संख्या	शिक्षक गाइड	बाल सामग्री	बुक कर्नर	पाठ्यक्रम	स्थानीय पाठ्यक्रम	सन्दर्भ सामग्री
१	रुकुम पश्चिम	२७६	१९८	१५७	१६८	११७	२२२	१३०
२	सल्यान	४२३	३२७	२७६	२९३	२३६	३५१	२३९
३	सुर्खेत	४९२	४०९	३५४	३१०	३०२	३८७	३०८
४	दैलेख	४७३	३८१	३५०	२९२	२७८	३३२	२९१
५	जाजरकोट	४१९	२९३	२२८	२५१	१६०	२३०	१५२
६	डोल्पा	१०९	८७	८१	८०	६४	६४	६५
७	जुम्ला	१७५	१२३	९८	११५	७३	१००	७८
८	कालिकोट	२८४	१७६	१७४	१३६	१२२	१३२	११२
९	मुगु	१४०	९७	९३	८२	६३	८८	७१
१०	हुम्ला	१४२	११८	१००	८५	७६	७२	८६
११	कर्णाली प्रदेश	२९३३	२२०९	१९११	१८१२	१४९१	१९७८	१५३२
१२	नेपाल	२७२९८	१८९२१	१६६२३	१५२७१	१४०५३	१६७५६	१३८४०

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको Face report २०८१

कर्णाली प्रदेशभर भएका २९३३ वटा बालविकास केन्द्रमध्ये २२०९ ओटा शिक्षक गाइड रहेको, १९११ ओटा बालसामग्री, १८१२ ओटा बुक कर्नर, १४९१ ओटा पाठ्यक्रम, १९७८ ओटा स्थानीय पाठ्यक्रम र ४५१ ओटा सन्दर्भ सामग्री पुगेको माथिको तालिकाले देखाएको छ भने बाँकी बालविकास केन्द्रमा सो अवस्था नरहेको पनि सोही तालिकाले देखाएको छ ।

३.३.८ : कक्षा १ मा भर्ना भएका विद्यार्थीहरूमाथि बालविकास केन्द्रको अनुभव

सानो उमेरका छात्र छात्राहरूको स्मरण शक्ति पनि बलियो हुने र सो उमेर समूहका छात्र छात्राहरू बढी जिज्ञासु पनि हुने हुँदा प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रलाई महत्त्वका साथ हेरिएको छ । यसैकारणले गर्दा प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रलाई नेपाललगायत विश्वका हरेक राष्ट्रले महत्त्वका साथ आफ्ना योजना, नीति तथा कार्यक्रममा समावेश गरेका छन् । तलको तालिकाले कक्षा १ मा भर्ना हुन आएका विद्यार्थीहरूमध्ये कति प्रतिशत विद्यार्थीले बालविकास केन्द्रको अनुभव लिएर आएका छन् भन्ने प्रस्ट पार्दछ ।

तालिका १.१४: कक्षा १ मा भर्ना भएका विद्यार्थीमध्ये बालविकास केन्द्रको अनुभव भएका विद्यार्थीको प्रतिशत

S.N.	District	G1 ECED Experience %		
		Girls	Boys	Total
1	Rukum Paschim	76.2	81.6	79.1
2	Salyan	75.9	78.8	77.4
3	Surkhet	79.6	73.3	76.1
4	Dailekh	74.4	80.2	77.4
5	Jajarkot	80.6	81.3	81.0
6	Dolpa	73.2	74.5	73.8
7	Jumla	68.0	78.4	73.5
8	Kalikot	76.4	78.6	77.5
9	Mugu	79.8	82.8	81.4
10	Humla	72.2	73.1	72.6
11	Karnali	76.7	77.9	77.3
12	Nepal	75.6	76.9	76.3

माथि प्रस्तुत गरिएको तालिकाअनुसार कर्णाली प्रदेशमा कक्षा १ मा भर्ना भएका विद्यार्थीहरू मध्ये ७७% ले प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रको अनुभव लिएर आएका छन् भने सो स्कुलमा नेपालभरको लागि ७६% रहेको छ। यसरी हेर्दा कर्णाली प्रदेश यो सूचकमा कमजोर देखिएको छ। जिल्लागत रूपमा हेर्दा सबैभन्दा कमजोर जिल्ला हुम्ला रहेको छ जहाँ कक्षा १ का ७२% विद्यार्थीहरूले मात्र बालविकास केन्द्रको अनुभव लिएर विद्यालय प्रवेश गरेको देखिन्छ।

३.८ विद्यालय सङ्ख्या

३.४.१ परिचय

यस खण्डमा कर्णाली प्रदेशभर सञ्चालित विद्यालयका बारेमा जानकारी दिइएको छ। विषेशतः नेपालमा दुई खाले विद्यालयहरू रहेका छन्, पहिलो सामुदायिक विद्यालय र दोस्रो संस्थागत विद्यालय। सामुदायिक विद्यालयमा पूर्ण वा आंशिक रूपमा सङ्घीय, प्रदेश र स्थानीय सरकारको लगानी रहेको हुन्छ भने संस्थागत विद्यालयमा अभिभावकले शुल्क तिरेर आफ्ना बालबालिकाहरूलाई पठाउने गरेका हुन्छन्। धार्मिक प्रकृतिका विद्यालयहरू पनि यस प्रदेशमा सञ्चालित छन् (मदरसा, गुम्बा र आश्रम) र यी विद्यालयहरूले सरकारमार्फत अनुदान पनि प्राप्त गर्छन्। यस्ता विद्यालयलाई पनि सामुदायिक विद्यालयको रूपमा गणना गरिएको हुन्छ र यी विद्यालयले नेपाल सरकारले मार्गनिर्देश गरेको पाठ्यपुस्तक र निर्देशिकाहरू प्रयोग गरेका हुन्छन्। धार्मिक प्रकृति तर संस्थागत रूपमा गुठी वा कम्पनी ऐनमार्फत चलेका विद्यालयहरूलाई भने संस्थागत विद्यालयमा गणना गरिएको हुन्छ।

३.४.२ विद्यालय सङ्ख्या

शैक्षिक शत्र २०८१ मा नेपालभर विद्यालय रहेको जानकारी तलको तालिकाले दिएको छ जसमध्ये ३३४७० ओटा सामुदायिक विद्यालय र बाँकी ७८१४ ओटा संस्थागत विद्यालय रहेका छन्। कर्णाली प्रदेशमा शैक्षिक शत्र २०८१ मा ३३८४ ओटा सामुदायिक विद्यालय र २७० ओटा संस्थागत विद्यालय रहेका छन्।

तालिका १.१४: विद्यालयको प्रकारअनुसार विद्यालय सङ्ख्या

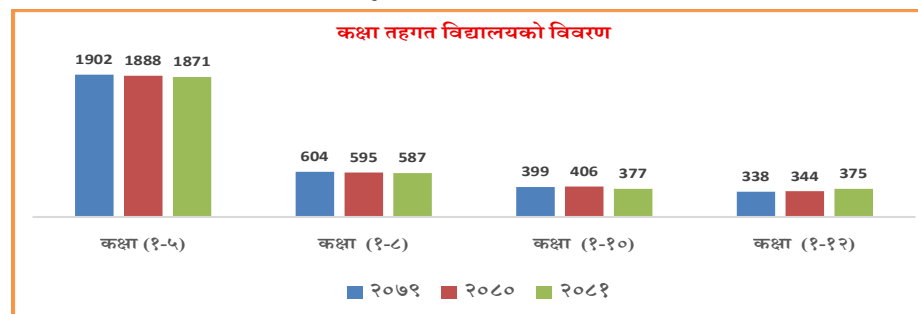
जिल्ला	कूल जम्मा	सामुदायिक विद्यालय		संस्थागत विद्यालय	
		सङ्ख्या	प्रतिशत	सङ्ख्या	प्रतिशत
रुकुम पश्चिम	३२४	३०९	९५.३७	१५	४.६३
सल्यान	४८५	४३८	९०.३१	४७	९.६९
सुर्खेत	६६९	५३२	७९.५२	१३७	२०.४८
दैलेख	५१२	४९४	९६.४८	१८	३.५२
जाजरकोट	५४१	५२५	९७.०४	१६	२.९६
डोल्पा	१०५	१०२	९७.१४	३	२.८६
जुम्ला	२३५	२२२	९४.४७	१३	५.५३
कालिकोट	४४७	४३७	९७.७६	१०	२.२४
मुगु	१६१	१५३	९५.०३	८	४.९७
हुम्ला	१७५	१७२	९८.२९	३	१.७१
कर्णाली प्रदेश	३६५४	३३८४	९२.६१	२७०	७.३९
नेपाल	४१२८४	३३४७०	८१.०७	७८१४	१८.९३

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको Face report २०८१

नेपालभर भएका विद्यालयको तुलनामा कर्णाली प्रदेशमा ३६५४ ओटा विद्यालय रहेको छ। नेपालभर सामुदायिक विद्यालयको प्रतिशत ८१.०७ रहरहेँदा कर्णाली प्रदेशमा ९२.६१% रहेको छ भने संस्थागत विद्यालयको प्रतिशत ७.३९% रहेको छ।

३.४.३ तहगत विद्यालयहरूको विवरण

विद्यालय शिक्षामा बालविकास केन्द्रको अलावा आधारभूत तह र माध्यमिक गरी दुई तह रहेका छन् जसअन्तर्गत कक्षा १ देखि कक्षा ८ सम्म चलेका विद्यालयलाई आधारभूत तह भन्ने गरिएको छ। यस तहअन्तर्गत कक्षा १ मात्र चलेका विद्यालय पनि हुन सक्नेछन्। त्यस्तै कक्षा १ देखि ८ सम्म चलेका वा कक्षा ६ देखि ८ सम्म मात्र चलेका विद्यालय पनि हुन सक्नेछन्। कर्णाली प्रदेशमा शैक्षिक सत्र २०८१ मा कक्षा तहगत आधारभूत र माध्यमिक विद्यालयहरूको विवरण तलको ग्राफले प्रस्तुत गरेको छ।

यस ग्राफले कर्णाली प्रदेशको शैक्षिक संरचनामा भइरहेको परिवर्तनलाई दर्शाउँछ, जहाँ तल्लो तहका विद्यालयहरूको सङ्ख्या घट्दो र माथिल्लो तहका विद्यालयहरूको सङ्ख्या बढ्दो क्रममा देखिन्छ ।

३.४.४ Total School by Level (तहगत कुल विद्यालय) र Total School by Unit (इकाइगत कुल विद्यालय) को विवरण
 “Total School by Level” एक तथ्याङ्कीय वर्गीकरण हो, जसमा विद्यालयहरूलाई उनीहरूले प्रदान गर्ने शिक्षाको स्तर वा तह (जस्तै: प्राथमिक, माध्यमिक) को आधारमा समूहबद्ध गरी कुल सङ्ख्या गणना गरिन्छ। यसले देश वा कुनै निश्चित क्षेत्रको शैक्षिक संरचनाको उचाइ (Vertical structure) देखाउँछ। “Total School by Unit” एक तथ्याङ्कीय वर्गीकरण हो, जसमा विद्यालयहरूलाई शैक्षिक तहको सट्टा अन्य साभ्ना विशेषता वा ‘एकाइ’ को आधार मा समूहबद्ध गरी कुल सङ्ख्या गणना गरिन्छ।

तालिका १.१५ ले कर्णाली प्रदेशमा शैक्षिक सत्र २०८१ मा जम्मा आधारभूत र माध्यमिक तहअनुसार तहगत र इकाइगत कुल विद्यालयहरूको विवरण तलको तालिकामा दिएको छ :

तालिका १.१५: कर्णाली प्रदेशमा आधारभूत र माध्यमिक तहको जम्मा तहगत र इकाइगत विद्यालय सङ्ख्या

District	Total Schools By Unit					Total Schools By Level				
	Total Schools	Basic (1-5)	Basic (1-8)	Sec (1-10)	Sec (1-12)	Total Schools	Basic (1-5)	Basic (1-8)	Sec (1-10)	Sec (1-12)
Rukum Paschim	292	161	49	39	43	292	287	128	80	43
Salyan	470	294	84	52	40	470	470	176	92	40
Surkhet	633	331	126	91	85	633	629	300	175	85
Dailekh	493	294	84	49	66	493	492	198	114	66
Jajarkot	433	268	87	39	39	433	422	165	77	39
Dolpa	112	67	27	9	9	112	112	45	18	9
Jumla	189	104	33	26	26	189	187	85	52	26
Kalikot	295	171	47	33	44	295	294	123	76	44
Mugu	147	93	20	23	11	147	147	53	34	11
Humla	146	88	30	16	12	146	138	58	28	12
Karnali Province	3210	1871	587	377	375	3210	3178	1331	746	375
Nepal	35447	17257	6648	6493	5049	35447	35154	18011	11424	5049

Source: Flash Report-२०८१

३.४.५ आधारभूत विद्यालयको तहगत र इकाइगत विद्यालय विवरण

तालिका १.१६: आधारभूत तहको जम्मा इकाइगत (Total school by Unit) विद्यालय सङ्ख्या

District	Total Schools By Unit			Community Schools by Unit			Institutional Schools by Unit		
	Total Schools	Basic (1-5)	Basic (1-8)	Total Schools	Basic (1-5)	Basic (1-8)	Total Schools	Basic (1-5)	Basic (1-8)
Rukum Paschim	210	161	49	199	152	47	11	9	2
Salyan	378	294	84	341	269	72	37	25	12
Surkhet	457	331	126	378	292	86	79	39	40
Dailekh	378	294	84	361	283	78	17	11	6
Jajarkot	355	268	87	341	259	82	14	9	5
Dolpa	94	67	27	91	66	25	3	1	2
Jumla	137	104	33	123	91	32	14	13	1
Kalikot	218	171	47	207	163	44	11	8	3
Mugu	113	93	20	108	90	18	5	3	2
Humla	118	88	30	114	88	26	4	0	4
Karnali	2458	1871	587	2263	1753	510	195	118	77
Nepal	23905	17257	6648	20085	15322	4763	3820	1935	1885

Source: Flash Report-२०८१

तालिका १.१७: आधारभूत तहको जम्मा तहगत (Total school by Level) विद्यालय सङ्ख्या

District	Total Schools By Level			Community Schools by Level			Institutional Schools by Level		
	Total Schools	Basic (1-5)	Basic (1-8)	Total Schools	Basic (1-5)	Basic (1-8)	Total Schools	Basic (1-5)	Basic (1-8)
Rukum Paschim	415	287	128	392	271	121	23	16	7
Salyan	646	470	176	577	423	154	69	47	22
Surkhet	929	629	300	687	489	198	242	140	102
Dailekh	690	492	198	661	472	189	29	20	9
Jajarkot	587	422	165	568	408	160	19	14	5
Dolpa	157	112	45	152	109	43	5	3	2
Jumla	272	187	85	257	173	84	15	14	1
Kalikot	417	294	123	403	283	120	14	11	3
Mugu	200	147	53	189	140	49	11	7	4
Humla	196	138	58	188	134	54	8	4	4
Karnali	4509	3178	1331	4074	2902	1172	435	276	159
Nepal	53165	35154	18011	39049	27134	11915	14116	8020	6096

Source: Flash Report-२०८१

तालिका नं. १.१८: आधारभूत तह १-५ र ६-८ मा कर्णाली प्रदेशमा भएका विद्यार्थीको विवरण

क्र.सं.	जिल्लाको नाम	कक्षा १-५			कक्षा ६-८		
		केटी	केटा	जम्मा	केटी	केटा	जम्मा
१	रुकुम पश्चिम	१०५९७	११५०५	२२१०२	६२९४	६१९४	१२४८८
२	सल्यान	१२२४०	१३१२४	२५३६४	७६९३	७६००	१५२९३
३	सुर्खेत	२५७५७	३०७३७	५६४९४	१५९२२	१७२६३	३३१८५
४	दैलेख	१६९५६	१६९९७	३३९५३	९०१७	८८२९	१७८४६
५	जाजरकोट	१५१०८	१४५६३	२९६७१	८०५६	७६६७	१५७२३
६	डोल्पा	२८७९	२५९४	५४७३	१२६२	११९६	२४५८
७	जुम्ला	८५४५	८०५२	१६५९७	४३४४	३९९१	८३३५
८	कालिकोट	११४००	१०६३९	२२०३९	५८४०	५७५४	११५९४
९	मुगु	४६००	४३८६	८९८६	२३४३	२२९२	४६३५
१०	हुम्ला	४४२५	४०५८	८४८३	२०८७	१९३४	४०२१
११	कर्णाली प्रदेश	११२५०७	११६६५५	२२९१६२	६२८५८	६२७२०	१२५५७८
१२	नेपाल	१६७०१४३	१८४४७८५	३५१४९२८	८८६०१८	९४६१२२	१८३२१४०

Source: Flash Report-२०८१

माथिको तालिका अनुसार कर्णाली प्रदेशमा कक्षा १-५ सम्म अध्ययनरत बालबालिकाको सङ्ख्या जम्मा २२९१६२ जना रहेका छन् । त्यसैगरी कक्षा ६-८ सम्म अध्ययनरत बालबालिकाको सङ्ख्या १२५५७८ जना रहेका छन् ।

३.४.६ माध्यमिक विद्यालयको तहगत र इकाइगत विद्यालय विवरण

माध्यमिक शिक्षाअन्तर्गत कक्षा ९ देखि १२ पर्ने हुँदा कक्षा १ देखि ९, कक्षा १ देखि १०, कक्षा १ देखि ११ र कक्षा १ देखि १२ चलेका विद्यालयहरूको सङ्ख्यालाई तलको तालिकामा राखिएको छ। यस्तै, कक्षा ६ देखि ९/१०, ६ देखि ११/१२, ९ देखि १०, ९ देखि ११/१२ र ११/१२ मात्र चलेका विद्यालयलाई पनि तलको तालिकामा राखिएको छ। शैक्षिक सत्र २०८१ मा हेर्दा नेपालभर इकाइगत विद्यालय हेर्दा कक्षा १० सम्म चलेका माध्यमिक विद्यालयको सङ्ख्या ६४९३ ओटा र कक्षा १२ सम्म चलेका माध्यमिक विद्यालयको सङ्ख्या ५०४९वटा रहेको छ। सामुदायिक विद्यालयको हकमा ३४०१ ओटा विद्यालयमा कक्षा १० सम्म र ३८१२ ओटा मा कक्षा १२ चलेको छ।

तालिका १.१९: माध्यमिक तहको जम्मा इकाइगत विद्यालय (Total school by Unit) सङ्ख्या

District	Total Schools By Unit			Community Schools by Unit			Institutional Schools by Unit		
	Total Schools	Sec (1-10)	Sec (1-12)	Total Schools	Sec (1-10)	Sec (1-12)	Total Schools	Sec (1-10)	Sec (1-12)
Rukum Paschim	82	39	43	77	36	41	5	3	2
Salyan	92	52	40	82	42	40	10	10	0
Surkhet	176	91	85	114	52	62	62	39	23
Dailekh	115	49	66	112	47	65	3	2	1
Jajarkot	78	39	39	78	39	39	0	0	0
Dolpa	18	9	9	18	9	9	0	0	0
Jumla	52	26	26	52	26	26	0	0	0
Kalikot	77	33	44	77	33	44	0	0	0
Mugu	34	23	11	32	21	11	2	2	0
Humla	28	16	12	28	16	12	0	0	0
Karnali	752	377	375	670	321	349	82	56	26
Nepal	11542	6493	5049	7213	3401	3812	4329	3092	1237

Source: Flash Report-२०८१

कर्णाली प्रदेशभर ७५२ ओटा इकाइगत विद्यालयमध्ये ३७७ ओटा विद्यालय कक्षा १० सम्म चलेको छ र ३७५ ओटा विद्यालय कक्षा १२ सम्म चलेको छ। विद्यालयको रुपमा देखाइएको छ।

तालिका १.२०: माध्यमिक तहको जम्मा तहगत विद्यालय (Total school by Level) सङ्ख्या

District	Total Schools By Level			Community Schools by Level			Institutional Schools by Level		
	Total Schools	Sec (1-10)	Sec (1-12)	Total Schools	Sec (1-10)	Sec (1-12)	Total Schools	Sec (1-10)	Sec (1-12)
Rukum Paschim	123	80	43	116	75	41	7	5	2
Salyan	132	92	40	122	82	40	10	10	0
Surkhet	260	175	85	175	113	62	85	62	23
Dailekh	180	114	66	176	111	65	4	3	1
Jajarkot	116	77	39	116	77	39	0	0	0
Dolpa	27	18	9	27	18	9	0	0	0
Jumla	78	52	26	78	52	26	0	0	0
Kalikot	120	76	44	120	76	44	0	0	0
Mugu	45	34	11	43	32	11	2	2	0
Humla	40	28	12	40	28	12	0	0	0
Karnali	1121	746	375	1013	664	349	108	82	26
Nepal	16473	11424	5049	10983	7171	3812	5490	4253	1237

Source: Flash Report-२०८१

३.४.७ धार्मिक विद्यालय

नेपाल सरकारबाट अनुमति वा स्वीकृति प्राप्त गरी सञ्चालित धार्मिक प्रकृतिका विद्यालयहरु नै धार्मिक विद्यालय हुन् । धार्मिक विद्यालयमा मदर्सा, गुम्बा र आश्रम विद्यालय पर्दछन् । यी विद्यालयलाई राष्ट्रिय मूल धारमा ल्याउने उद्देश्यका साथ तीन वर्षिय अन्तरिम योजनाले यी विद्यालयलाई औपचारिक मान्यता पाएको हो । नेपालमा जम्मा १४२४ वटा धार्मिक विद्यालय रहेका छन् भने कर्णाली प्रदेशमा ८ ओटा रहेका छन् ।

तालिका १.२१: जिल्लागत धार्मिक विद्यालयहरुको विवरण

जिल्ला	मदर्सा			गुम्बा			आश्रम			जम्मा धार्मिक विद्यालय
	जम्मा	आधारभूत तह १-८	माध्यमिक तह ९-१२	जम्मा	आधारभूत तह १-८	माध्यमिक तह ९-१२	जम्मा	आधारभूत तह १-८	माध्यमिक तह ९-१२	
रुकुम पश्चिम	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
सल्यान	१	१	०	०	०	०	०	०	०	१
सुर्खेत	०	०	०	०	०	०	१	१	०	१
दैलेख	१	१	०	०	०	०	१	१	०	२
जाजरकोट	०	०	०	१	१	०	०	०	०	१
डोल्पा	०	०	०	१	१	०	०	०	०	१
जुम्ला	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
कालिकोट	०	०	०	०	०	०	१	१	०	१
मुगु	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
हुम्ला	०	०	०	१	१	०	०	०	०	१
कर्णाली प्रदेश	२	२	०	३	३	०	३	३	०	८
नेपाल	१२०७	११८०	२७	६५	५६	९	१५२	९६	५६	१४२४

Source: Flash Report-२०८१

तालिका नं.१.२२ धार्मिक विद्यालयको पालिकागत विवरण

सि.नं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	वडा नं	धार्मिक विद्यालयको नाम	SchoolName	विद्यालय कोड
१	कालिकोट	खाडाचक्र नगरपालिका	१	सरस्वती गुरुकुल आधारभूत विद्यालय	Saraswotigurukul Basic School	640140017
२	कालिकोट	शुभकालिका गाउँपालिका	४	देउराली विविक थाना	Deurali bbk Thana	640280014
३	कालिकोट	पलाता गाउँपालिका	९	उषाकिरण बाविके	USHAKIRANA BA.BI.KE.	640300015
४	जाजरकोट	भेरी नगरपालिका	३	जयमालिका विद्यापिठ	Jaya Malika Bed Badhaya Pith	610140027
५	जाजरकोट	छेडागाड नगरपालिका	२	मालिका विविके मझेरी	Malika Bbk Majheri	610260023
६	डोल्पा	ठुलीभेरी नगरपालिका	३	डोल्पोवन समाज विद्यालय	Dolpo Bon Samaj School	620040012
७	दैलेख	नारायण नगरपालिका	८	वसन्तमाला वेद विद्याआश्रम	Basantamala Veda Vidyashram	600350050
८	दैलेख	आठबिसे नगरपालिका	४	मदरसा हेलेसुनात आधारभूत विद्यालय	Madarsha Ahele Sunnat Basic School	600430018
९	दैलेख	दुल्लु नगरपालिका	१०	पञ्चकोशी मावि विद्याआश्रम	Panchakoshi Secondary Ved Bidhyashram	600160006
१०	सल्यान	छत्रेश्वरी गाउँपालिका	७	मदरसा इस्लामिक आधारभूत विद्यालय	Madarasa Islamik Basic School	550070009
११	सुर्खेत	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	१०	मदरसा मदिना मावि वेलघारी	Madrasa Madina Ma V Belghari	590290015
१२	सुर्खेत	पन्चपुरी नगरपालिका	५	शिवधाम गुरुकुल विद्यालय	Shiva Dham Gurukul School	590020023
१३	हुम्ला	नाम्खा गाउँपालिका	४	नामखुन महामाया गुम्बालवाङ	Namkhung Mahamaya Gumba Yalwang	660180006
१४	दैलेख	भैरवी गा.पा.		मदरसा काडरिया मदिना प्रा.वि. भैरवी		
१५	सुगु			ओर्गेन डोटुललिङ गुम्बा विद्यालय		
१६	सल्यान	छत्रेश्वरी गा.पा.		मदरसा इस्लामिक आ.वि. छत्रेश्वरी		
१७	सुर्खेत	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	६	मदरसा फैजुल उलुम वी.न.		
१८	जुम्ला	चन्दननाथ न.पा.		चन्दननाथ गुरुकुल		
१९	जुम्ला	चन्दननाथ न.पा.		बुद्ध दर्शन सङ्घ चन्दननाथ		

स्रोत: IEMIS 2081

तालिका नं. १.२३ स्थानीय तह अनुसार धार्मिक विद्यालयमा भएका विद्यार्थीहरूको विवरण

स्थानीय तह अनुसार धार्मिक विद्यालयमा भएका विद्यार्थीहरूको विवरण:										Source: IEMIS 2081						
सि. नं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	वडा नं	धार्मिक विद्यालयको नाम	कक्षा १-५				कक्षा ६-८				कक्षा ९-१०			
					केटी	केटा	अन्य	जम्मा	केटी	केटा	अन्य	जम्मा	केटी	केटा	अन्य	जम्मा
१	कालिकोट	खाडाचक्र नगरपालिका	१	सरस्वती गुरुकुल आधारभूत विद्यालय	26	16	6	43	0	0	0	0	0	0	0	0
२	कालिकोट	शुभकालिका गाउँपालिका	४	देउराली विविक थाना	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
३	कालिकोट	पलाता गाउँपालिका	९	उषाकिरण बाविके	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
४	जाजरकोट	भेरी नगरपालिका	३	जयमालिका विद्यापिठ	22	27	12	42	0	0	0	0	0	0	0	0
५	जाजरकोट	छेडागाड नगरपालिका	२	मालिका विविके मझेरी	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
६	डोल्पा	ठुलीभेरी नगरपालिका	३	डोल्पोवन समाज विद्यालय	24	15	10	36	5	1	0	6	0	0	0	0
७	दैलेख	नारायण नगरपालिका	७	बसन्तमाला भेडा विद्याआश्रम	0	6	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0
८	दैलेख	आठबिसे नगरपालिका	४	मदरसा हेलेसुनात आधारभूत विद्यालय	9	10	0	19	0	0	0	0	0	0	0	0
९	दैलेख	दुल्लु नगरपालिका	१०	पन्चकोषि निमावि विद्याआश्रम	3	13	4	15	0	19	0	19	0	9	0	9
१०	मुगु	मुगुमकामाँरोडगाउँपालिका	६	नेरा प्रावि रियुष	1	4	1	5	0	0	0	0	0	0	0	0
११	सल्यान	छत्रेश्वरी गाउँपालिका	७	मदरसा इस्लामिक आधारभूत विद्यालय	12	13	3	25	0	0	0	0	0	0	0	0
१२	सुर्खेत	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	१०	मदरसा मदिना मावि वेलघारी	39	42	16	86	53	33	0	86	11	7	0	18
१३	सुर्खेत	पन्चपुरी नगरपालिका	५	शिवधाम गुरुकुल विद्यालय	4	5	4	5	0	3	0	3	0	0	0	0
१४	हुम्ला	नाम्खा गाउँपालिका	४	नामखुन महामाया गुम्बा यालवाड	60	115	29	173	51	60	0	111	0	0	0	0
कूल जम्मा विद्यार्थी					200	266	85	455	109	116	0	225	11	16	0	27

तालिका १.२४: धार्मिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीको जिल्लागत विवरण:

जिल्ला	कक्षा १-५			कक्षा ६-८			कक्षा ९-१०			कक्षा ११-१२		
	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
रुकुमपश्चिम	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
सल्यान	१३	१४	२७	०	०	०	०	०	०	०	०	०
सुर्खेत	०	९	९	०	३	३	०	०	०	०	०	०
दैलेख	९	१६	२५	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जाजरकोट	१८	३६	५४	०	०	०	०	०	०	०	०	०
डोल्पा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जुम्ला	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
कालिकोट	२५	१७	४२	०	०	०	०	०	०	०	०	०
मुगु	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
हुम्ला	५३	१३५	१८८	५२	५९	१११	०	०	०	०	०	०
कर्णालीप्रदेश	११८	२२७	३४५	५२	६२	११४	०	०	०	०	०	०
नेपाल	५८३७०	४८१६९	१०६५३	६०८५	५५१९	११६०४	१२६१	१३१४	२५७५	१८९	४७५	६६४

Source: Flash Report-२०८१

तालिका १.२५: कर्णाली प्रदेशभित्रका सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयमा १००० वा सोभन्दा बढी विद्यार्थी भएका विद्यालयहरूको विवरण

कर्णाली प्रदेशभित्रका १००० वा सो भन्दा बढी विद्यार्थी भएका विद्यालयहरूको विवरण								स्रोत: IEMIS 2081
S.N	District	Local level	Ward	School Name	Head Teacher Name	HT Contact Number	SchoolType	Total
1	Surkhet	Birendranagar Municipality	6	Jana Ma V Birendranagar- 6, Surkhet	Yam Bahadur Shrestha	9848047316	Public	2900
2	Surkhet	Birendranagar Municipality	12	Amar Jyoti Ma V Neware Birendranagar -12, surkhet	Khagendra Thapa	9848040588	Public	2358
3	Surkhet	Birendranagar Municipality	3	South Asian Scholars Academy Tatapani	Chhatra Bahadur Baduwal	9858039571	Private	2140
4	Surkhet	Birendranagar Municipality	10	Eager Bridge Boarding Secondary School	Dipen Bhusal	9868983664	Private	2021
5	Jumla	Chandannath Municipality	4	Shree Chandannath Model Secondary School	Tanka Bahadur Mahat	9858320660	Public	1898
6	Rukum Paschim	Chaurjahari Municipality	2	Shital Secondary School	Yadu Rana	9745203728	Public	1837
7	Surkhet	Birendranagar Municipality	1	Mount Everest Secondary School Dhodekhali	Hem prakash Dhungena	9858059699	Private	1687
8	Surkhet	Birendranagar Municipality	7	Krishna Sanskrit Tatha Sadharan Ma Vi Itram Birendranagar surkhet	Ganesh Kumar Dhakal	9848002143	Public	1645
9	Surkhet	Panchapuri Municipality	2	Surya Prakash Secondary School	Tikaram Bastola	9858053401	Public	1487
10	Surkhet	Birendranagar Municipality	9	Shiva Ma V Latikoili	Navaraj Ghimire	9848280215	Public	1477
11	Rukum Paschim	Sanibheri Rural Municipality	9	Rapti Gyanodaya Secondary School	CHANDRA BAHADUR PARIYAR	9843678133	Public	1466
12	Surkhet	Birendranagar Municipality	6	Usha Bal Vatika Secondary School	Sushil Bhusal	9848037904	Private	1338
13	Salyan	Darma Rural Municipality	3	Janajyoti Secondary School	Min Bahadur oli	9869665895	Public	1332
14	Surkhet	Birendranagar Municipality	6	Nepal Rastriya Secondary School	Ganesh Kumar Neupane	9858051178	Public	1317
15	Surkhet	Birendranagar Municipality	1	Tripureswar Ma V Dhodekhali	Rudra Bahadur Khatri	9858052787	Public	1298

S.N	District	Local level	Ward	School Name	Head Teacher Name	HT Contact Number	School Type	Total
16	Surkhet	Bheriganga Municipality	12	Chhinchu English Boarding School	Dr. Baburam Bhusal	9858053600	Private	1280
17	Jajarkot	Chhedagad Municipality	3	Jana Priya Secondary School	Jaya Bahadur Thapa	9866813816	Public	1271
18	Salyan	Sharada Municipality	1	Shiva Jan Secondary School	Jivan Kumari Rawat	9849100131	Public	1269
19	Surkhet	Birendranagar Municipality	3	Harvestmoon Secondary Boarding School Tatapani	Sita Kumari Pandey	9847871799	Private	1221
20	Rukum Paschim	Musikot Municipality	1	Tribhuvan Janata Secondary School	GOPIRAM K.C.	9847876990	Public	1202
21	Dailekh	Narayan Municipality	1	Tribhuvan Secondary School	NIRAK BAHADUR TARAMI	9848043714	Public	1201
22	Rukum Paschim	Chaurjahari Municipality	11	Himalaya Secondray School	Bhim Bahadur Oli	9868287000	Public	1187
23	Jumla	Chandannath Municipality	10	SHREE RATNACHUDESHWOR SECONDARY SCHOOL	Krishna Bahadur Rokaya	9849100719	Public	1174
24	Rukum Paschim	Musikot Municipality	5	New Moonlight Secondary Boarding School	Khadaka Bahadur Kunwor	9847999396	Private	1158
25	Rukum Paschim	Musikot Municipality	1	Bijayshwori Secondary Eng. Medium B. School	Jay Bahadur Thapa	9868633813	Private	1150
26	Salyan	Bagchaur Municipality	4	Saraswati Secondary School Shivarath	NARESH KUMAR KC	9849029784	Public	1136
27	Surkhet	Gurbhakot Municipality	6	Nepal Rastriya Ma V Badakholi	Dhal Bahadur Khatri	9848107444	Public	1129
28	Surkhet	Bheriganga Municipality	12	Deuti Bidya Mandir Secondary School	Nokh Bahadur Khatri	Nokh Bahadur Khatri	Private	1124
29	Jumla	Chandannath Municipality	7	Janata Secondary School	Harikrishn mahat	9848300494	Public	1091
30	Rukum Paschim	Musikot Municipality	5	Yamunananda Namuna Sec. School	Kam Prasad Devkota	9866904148	Public	1088
31	Jajarkot	Barekot Rural Municipality	2	Birendra Aishwarya Madhyamik Bidhyalaya	Gorakha Bahadur Singh	9844480126	Public	1084
32	Dailekh	Dullu Municipality	7	Vijaya Secondary School	Keshav Bahadur Bhandari	9858051752	Public	1070

S.N	District	Local level	Ward	School Name	Head Teacher Name	HT Contact Number	SchoolType	Total
33	Jajarkot	Bheri Municipality	11	Shiv Shankar Ma Vi	Sanat Prasad Sharma	9844869072	Public	1049
34	Mugu	Chhayanath Rara Municipality	1	Mahakali Model Secondary School	khadga bahadur rokaya	9858322860	Public	1048
35	Salyan	Bagchaur Municipality	2	Jana Kalyan Model Secondary School Tharmare	Chudamani KC	9857878006	Public	1038
36	Surkhet	Panchapuri Municipality	5	vidhya Jyoti secondary school	Drona Raj Pathak	9858052115	Public	1024
37	Surkhet	Bheriganga Municipality	12	Sharada Secondary School	Jitendra Raj Oli	9848156832	Public	1013
38	Jajarkot	Nalagad Municipality	7	Tribhuwan Secondary School	Yogendra Raj Rc	984-9524475	Public	1013
39	Jumla	Chandannath Municipality	2	Karnali Secondary School	Minraj Sharma	9848357385	Public	1009
40	Surkhet	Birendranagar Municipality	4	Sos Hermann Gmeiner School Kalagaun	Harihar Basnet	9858055505	Private	1000

तालिका १.२६ कर्णाली प्रदेशमा रहेका सामुदायिक सिकास केन्द्रहरूको विवरण

सिन	जिल्ला	कोड.	स्थानीय तह	सामुदायिक सिकाइकेन्द्रको नाम	परिचालकको नाम	सम्पर्क नं
1	सुर्खेत	5900101	Barahatal R.M.	ज्ञानज्योति सा.सि.केन्द्र	parbati kumari kathayat	9848288362
2	सुर्खेत	5900201	Bheriganga M.	पारिजात सा.सि.केन्द्र	Laxmi Rajbanshi	9841152623
3	सुर्खेत	5900202	Bheriganga M.	नवदु गाँ सा.सि.केन्द्र	laxmi rajwanshi	9841152623
4	सुर्खेत	5900203	Bheriganga M.	शहिद सा.सि.केन्द्र	Kamala Rana	9848163892
5	सुर्खेत	5900204	Bheriganga M.	मैनतडा सा.सि.केन्द्र	Madhuri Basyal	9769980632
6	सुर्खेत	5900301	Birendranagar M.	बाङ्गेसिमल सा.सि.केन्द्र, वीरेन्द्रनगर १	Kusum Puri	9848227262
7	सुर्खेत	5900302	Birendranagar M.	उत्तरगंगा सा.सि.केन्द्र	Khagisara Bhandari	9768295313
8	सुर्खेत	5900303	Birendranagar M.	काक्रेविहार सा.सि.केन्द्र	Bimala Kumari Thapa	9848063000
9	सुर्खेत	5900305	Birendranagar M.	ग्रामिण जागरण सा.सि.केन्द्र	Gita Sharma Poudel	9848214000
10	सुर्खेत	5900306	Birendranagar M.	गर्पनसा.सि.केन्द्र	विष्णु कुमारी वि क	9840519558
11	सुर्खेत	5900401	Chaukune R.M.	सामुदायिक सिकाइ केन्द्र, गुटु	Mina Kumari Dhamala	9868243414
12	सुर्खेत	5900402	Chaukune R.M.	सिर्जनशिल सा.सि.केन्द्र	Lalita Kumari Thapa	9864964664
13	सुर्खेत	5900403	Chaukune R.M.	सा.सि.केन्द्र घाटगाउ	Indrasara Timilsaina Upadhayaya	9848634502
14	सुर्खेत	5900502	Chingad R.M.	भैरव सा.सि.केन्द्र	Gita Rana	9867363579
15	सुर्खेत	5900503	Chingad R.M.	जागरण सा.सि.केन्द्र, चिगाड	Purna Adhakari	9844873469
16	सुर्खेत	5900601	Gurbhakot M.	मेहेलकुना सा.सि.केन्द्र	Nanda Regmi	9848243364
17	सुर्खेत	5900602	Gurbhakot M.	गुर्भाकोट सा.सि.केन्द्र	Mainadebi Shah Shahi	9868924709
18	सुर्खेत	5900606	Gurbhakot M.	घुमखोला सा.सि.केन्द्र	Pabitra Kumari Bhattarai	9825461342
19	सुर्खेत	5900701	Lekbesi M.	जनसेवा सा.सि.केन्द्र, लेकबेसी	Alina Adhikari	9866710054
20	सुर्खेत	5900802	Panchpuri M.	सालकोट सा.सि.केन्द्र	Kamala Bhandari	9868947515
21	सुर्खेत	5900803	Panchpuri M.	सा.सि.केन्द्र वावियाचौर	Sarmila Bhandari	9848120008
22	सुर्खेत	5900901	Simta R.M.	माइभगवती सा.सि.केन्द्र	Sabitra Oli Rana	9866758554
23	सुर्खेत	5900902	Simta R.M.	महादेव सा.सि.केन्द्र	Hima Kumari Singh	9868053996
24	सुर्खेत	5900903	Simta R.M.	त्रिवेणी सा.सि.केन्द्र	Tika Kumari B K	9748492364

सिन	जिल्ला	कोड.	स्थानीय तह	सामुदायिक सिकाइकेन्द्रको नाम	परिचालकको नाम	सम्पर्क नं
25	जाजरकोट	6100101	Barekot R.M.	खामेहिमाल सा.सि.केन्द्र		
26	जाजरकोट	6100102	Barekot R.M.	लालीगुराँस सा.सि.केन्द्र		
27	जाजरकोट	6100104	Barekot R.M.	सगरमाथा सा.सि.केन्द्र		
28	जाजरकोट	6100201	Bheri M.	गणेश सा.सि.केन्द्र	sumitra chand	9866973899
29	जाजरकोट	6100202	Bheri M.	पुन्मा सा.सि.केन्द्र	samjhana singh Shahi	9868104493
30	जाजरकोट	6100203	Bheri M.	जनउत्थान सा.सि.केन्द्र	Mina Rokay	9849890272
31	जाजरकोट	6100204	Bheri M.	जनविमास सा.सि.केन्द्र		
32	जाजरकोट	6100301	Chhedagad M.	एकता सा.सि.केन्द्र	Laxmi Basnet	9841877510
33	जाजरकोट	6100302	Chhedagad M.	मालिका सा.सि.केन्द्र	Kalika Karki	9764242656
34	जाजरकोट	6100303	Chhedagad M.	सम्प्रेषण सा.सि.केन्द्र		
35	जाजरकोट	6100304	Chhedagad M.	पजारु सा.सि.केन्द्र	Jana Kumari Rawat	9742948516
36	जाजरकोट	6100401	Junichande R.M.	रविकिरण सा.सि.केन्द्र		
37	जाजरकोट	6100402	Junichande R.M.	दह सा.सि.केन्द्र		
38	जाजरकोट	6100501	Kuse R.M.	झादेव सा.सि.केन्द्र		
39	जाजरकोट	6100502	Kuse R.M.	जनज्योति सा.सि.केन्द्र		
40	जाजरकोट	6100503	Kuse R.M.	अरुणोदय सा.सि.केन्द्र कुसे २ टालेगाउँ जाजरकोट	प्रशंससिंह	९८४०८०००९४
41	जाजरकोट	6100601	Shibalaya R.M.	सुप्रभात सा.सि.केन्द्र		
42	जाजरकोट	6100602	Shibalaya R.M.	नवजिवन सा.सि.केन्द्र	Sarmila Regmi	9742260882
43	जाजरकोट	6100701	Nalagad M.	शान्ति ज्ञानकुञ्ज सा.सि.केन्द्र	Sunita Singh	9866532187
44	जाजरकोट	6100702	Nalagad M.	कस्तुरी सा.सि.केन्द्र	Bimala Basnet	9742812090
45	जाजरकोट	6100703	Nalagad M.	जुनतारा सा.सि.केन्द्र	Kamala Gautam	9841869581
46	जाजरकोट	6100704	Nalagad M.	खगेनकोट सा.सि.केन्द्र	Parbati Singh	9845260953
47	जाजरकोट	6100705	Nalagad M.	सगरमाथा सा.सि.केन्द्र	Bhagawati Shahi	9847745293
48	दैलेख	6000101	Aathabis M.	नमुना सिकाइ केन्द्र		
49	दैलेख	6000102	Aathabis M.	समाजसुधार सिकाइ केन्द्र		
50	दैलेख	6000103	Aathabis M.	बोटकाफल सिकाइ केन्द्र		
51	दैलेख	6000104	Aathabis M.	लाटानाथ सिकाइ केन्द्र		
52	दैलेख	6000105	Aathabis M.	कालिका सिकाइ केन्द्र		
53	दैलेख	6000201	Bhagawatimai R.M.	विन्द्रयावासिनी सा.सि.केन्द्र	Harimaya Lamsal Adhikari	9816593250
54	दैलेख	6000202	Bhagawatimai R.M.	वडाभैरव सा.सि.केन्द्र	Sita Rawat Thapa	9749972354

सिन	जिल्ला	कोड.	स्थानीय तह	सामुदायिक सिकाइकेन्द्रको नाम	परिचालकको नाम	सम्पर्क नं
55	दैलेख	6000203	Bhagawatimai R.M.	भगवतीमाई सा.सि.केन्द्र		
56	दैलेख	6000204	Bhagawatimai R.M.	ज्वाला सा.सि.केन्द्र	Khagisara Thapa	9847415306
57	दैलेख	6000301	Bhairabi R.M.	छामघाट सा.सि.केन्द्र		
58	दैलेख	6000302	Bhairabi R.M.	आर्दश सा.सि.केन्द्र	पवित्राकुमारी सुवेदी	9766698402
59	दैलेख	6000303	Bhairabi R.M.	कालिका सा.सि.केन्द्र		
60	दैलेख	6000401	Chamunda Bindrasaini M.	चामुण्डा सा.सि.केन्द्र	Man Kumari Kandel Acharya	9742944391
61	दैलेख	6000402	Chamunda Bindrasaini M.	भैरव सा.सि.केन्द्र	Purnima Kumari Shah	9845804215
62	दैलेख	6000501	Dullu M.	काफलपानी सा.सि.केन्द्र	Bhagawati Kumari Thapa Karki	9866643702
63	दैलेख	6000502	Dullu M.	सृजनशिल सा.सि.केन्द्र	Takma Kumari Karki	9845710647
64	दैलेख	6000503	Dullu M.	जागरण सामुदायिक सिकाइ केन्द्र		
65	दैलेख	6000504	Dullu M.	उज्वल सा.सि.केन्द्र	Bhadra Kumari Khadka	9848141507
66	दैलेख	6000505	Dullu M.	नवसंरचना सा.सि.केन्द्र	Nanda Kumari Yogi	9844883250
67	दैलेख	6000506	Dullu M.	कुलदेवता सा.सि.केन्द्र		
68	दैलेख	6000507	Dullu M.	ज्वाला सा.सि.केन्द्र	Krishna Kumari Shahi	9848230189
69	दैलेख	6000509	Dullu M.	देउती सा.सि.केन्द्र	lamsalsarala081@gmail.com	9848501605
70	दैलेख	6000510	Dullu M.	मालिका सामुदायिक सिकाइ केन्द्र	Durga Kumari Regmi	9868090431
71	दैलेख	6000511	Dullu M.	भैरवस्थान सामुदायिक सिकाइकेन्द्र	Gita Kumari Upadhyaya	9844857164
72	दैलेख	6000512	Dullu M.	भैरवस्थान सा.सि.केन्द्र	shamjhana k.c.	9815555201
73	दैलेख	6000601	Dungeshwor R.M.	भगवती सा.सि.केन्द्र	Ratna Kumari Neupane	9814531752
74	दैलेख	6000602	Dungeshwor R.M.	जनचेतनशिल सा.सि.केन्द्र	लक्ष्मीकुमारी पराजुली	9864735082
75	दैलेख	6000603	Dungeshwor R.M.	फुलबारी सा.सि.केन्द्र	mina kumari khatri	9848001961
76	दैलेख	6000701	Gurans R.M.	सृजनशिल सा.सि.केन्द्र	Sita Kumari Paudyal	9826566761

सिन	जिल्ला	कोड.	स्थानीय तह	सामुदायिक सिकाइकेन्द्रको नाम	परिचालकको नाम	सम्पर्क नं
77	दैलेख	6000702	Gurans R.M.	दीपज्योती सामुदायिक सिकाइ केन्द्र	Indra Kumari Gurung	9868165887
78	दैलेख	6000703	Gurans R.M.	रतिखोला सामुदायिक सिकाइ केन्द्र	Dhan Kumari Shahi	9812551063
79	दैलेख	6000704	Gurans R.M.	प्रगतिशिल सा.सि.केन्द्र	Pabitra Kumari Shahi Mahatara	9816585539
80	दैलेख	6000801	Mahabu R.M.	भैरवी सा.सि.केन्द्र		
81	दैलेख	6000802	Mahabu R.M.	मालिका सामुदायिक सिकाइ केन्द्र		
82	दैलेख	6000803	Mahabu R.M.	खरिगैरा सामुदायिक सिकाइ केन्द्र		
83	दैलेख	6000901	Narayan M.	सरस्वती सा.सि.केन्द्र	Dipa Kandel	9869971798
84	दैलेख	6000902	Narayan M.	नमुना सा.सि.केन्द्र	Nanda Neupane	9868182024
85	दैलेख	6000903	Narayan M.	मालिका सा.सि.केन्द्र	Pabisara Sharma	9848116576
86	दैलेख	6000904	Narayan M.	पन्चकोशी सा.सि.केन्द्र	Shanti kumari basnet	9767884119
87	दैलेख	6001001	Naumule R.M.	झरना सा.सि.केन्द्र	Kamala Kumari Devkota	9812549702
88	दैलेख	6001002	Naumule R.M.	नौमुल सा.सि.केन्द्र	Mamata Bk	9804518719
89	दैलेख	6001003	Naumule R.M.	महाबु सा.सि.केन्द्र	Pabitra Dhakal	9864942331
90	दैलेख	6001004	Naumule R.M.	अरनिको सा.सि.केन्द्र	Bisna Kumari Singh	9815517742
91	दैलेख	6001101	Thantikandh R.M.	जनचेतना सामुदायिक सिकाइ केन्द्र	Laxmi Kumari Budha Rawat	9844872745
92	दैलेख	6001102	Thantikandh R.M.	मदानताल सा.सि.केन्द्र	Manisha Kumari Shahi	9849689392
93	सल्यान	5500101	Chhinnamasta R.M.	कालिका सासिके कोटमौला		
94	सल्यान	5500102	Bagchaur M.	हंसवाहिनी सासिके थारमारे	Bimala kumari dangi k.c	9821455204
95	सल्यान	5500103	Bagchaur M.	जनजागरण सासिके कोटवारा	Khima oli	9810850902
96	सल्यान	5500201	Bangad Kupinde M.	सल्ली सासिके देवस्थल	Gauri Pun	9828022093
97	सल्यान	5500202	Dakneshwori M.	धाँजरीपिपल सा.सि.केन्द्र		
98	सल्यान	5500301	Chhatreshwori R.M.	शंखमुल सामुदायिक सिकाई केन्द्र	Deaumata Oli	9749282102
99	सल्यान	5500401	Darma R.M.	सूर्योदय सासिके ढाकाडम	Rita Dc	9869474095
100	सल्यान	5500501	Kumakh R.M.	सिद्धकुमाख सासिके रागेचौर	Kamana Achrya	9868155894

सिन	जिल्ला	कोड.	स्थानीय तह	सामुदायिक सिकाइकेन्द्रको नाम	परिचालकको नाम	सम्पर्क नं
101	सल्यान	5500601	Kalimati R.M.	शारदा जनकल्याण सासिके रामपुर	Menaka Acharya	9868648912
102	सल्यान	5500602	Kumakh R.M.	शिद्धकुमाखी सासिके	कुमाखगाउँपालिका-३, रागेचौर, सल्यान	९८६८१५५८९४
103	सल्यान	5500701	Kapurkot R.M.	सरस्वति सासिके रिम	Shirjana Kc	9810891440
104	सल्यान	5500702	Kapurkot R.M.	कपुरकोट सासिके कपुरकोट	Ram Maya Oli	9842720958
105	सल्यान	5500801	Kumakh R.M.	मालिका सासिके वडागाउँ	Kalika Shah	9822872661
106	सल्यान	5500901	Sharada M.	आस्था सासिके खलंगा	Muna Hamal	9847844653
107	सल्यान	5500902	Siddha Kumakh R.M.	शारदा सा.सि.केन्द्र सिद्धकुमाख ३	Champa DEVI Chalaune	9768212796
108	सल्यान	5500903	Sharada M.	लेखजागरण सासिके स्थानीखाल	Bali Kumari Budha	9845308400
109	सल्यान	5500904	Sharada M.	मार्के सासिके	Narayani Bista	9847889350
110	सल्यान	5500905	Saptakoshi M.	भुवनेश्वरी सासिके हिवल्चा	Sunita Kumari Khadka	9847654804
111	रुकुम पश्चिम	5400101	Aathbiskot M.	समाजसुधार सासिके आठविसकोट २	Dipa Yari Budha	9765458224
112	रुकुम पश्चिम	5400102	Aathbiskot M.	सिद्धशाईकुमारी सासिके आठविसकोट ११	Ramita Aagri	9765521196
113	रुकुम पश्चिम	5400103	Aathbiskot M.	ठुलीभेरी सासिके आठविसकोट ९	Champa Kumari Shahi	9866818431
114	रुकुम पश्चिम	5400104	Marchawari R.M.	हरियाली सासिके आठविसकोट १४	Chandra Kumari Budha Magar	९८६६५९२४२५
115	रुकुम पश्चिम	5400105	Aathbiskot M.	जनचेतना सासिके आठविसकोट ४	Dipa Basnet Kc	9862799375
116	रुकुम पश्चिम	5400201	Banphikot R.M.	मेलगैरी सासिके बाँफीकोट २	Anita Kc Nath	9861077135
117	रुकुम पश्चिम	5400202	Banphikot R.M.	सिद्धार्थ जनता सासिके बाँफीकोट ६	Jibankala Chand Kusari	9866537780
118	रुकुम पश्चिम	5400203	Banphikot R.M.	स्यार्पुदह सासिके बाँफीकोट ४	Sangita K.C.	9866904119
119	रुकुम पश्चिम	5400401	Siddharthanagar M.	लेकबेशी सामुदायिक सिकाइ केन्द्र चौनपा १४		
120	रुकुम पश्चिम	5400402	Siddharthanagar M.	समाजविकास सासिके चौनपा ११		

सिन	जिल्ला	कोड.	स्थानीय तह	सामुदायिक सिकाइकेन्द्रको नाम	परिचालकको नाम	सम्पर्क नं
121	रुकुम पश्चिम	5400404	Siddharthanagar M.	कीर्तिखम्बा सासिके चौनपा ७		
122	रुकुम पश्चिम	5400501	Musikot M.	प्रभात सासिके मुसिकोट १४	Nirmala Roka Magar	9810845734
123	रुकुम पश्चिम	5400502	Musikot M.	सासिके सेरीगाउँ मुसिकोट ५	Ganesha Pun Magar	9866907271
124	रुकुम पश्चिम	5400503	Musikot M.	सिस्ने सासिके मुसिकोट १२	दीपाचन्द	9849096188
125	रुकुम पश्चिम	5400504	Musikot M.	श्री पारिजात सामुदायिक अध्यन केन्द्र	Bimala Oli	9866853660
126	रुकुम पश्चिम	5400505	Shuddhodhan R.M.	सृजनशील सासिके मुसिकोट ७		
127	रुकुम पश्चिम	5400506	Musikot M.	श्री सामुदायिक सिकाई केन्द्र	Khima Bista Oli	9866539239
128	रुकुम पश्चिम	5400701	Chhatreshwori R.M.	प्रगतिशिल सासिके सानीभेरी ११	Samiksha Oli	9861536594
129	रुकुम पश्चिम	5400702	Chhatreshwori R.M.	प्रगतिशिल सासिके सानीभेरी २	Jaya Kumari Pun	9842410703
130	रुकुम पश्चिम	5400703	Chhatreshwori R.M.	सानीभेरी सासिके सानीभेरी ४	Pabitra Khatri Oli	9745532214
131	रुकुम पश्चिम	5400704	Sani Bheri R.M.	दीपज्योती सासिके सानीभेरी ९	Bina Oli Bhandari	9868271438
132	रुकुम पश्चिम	5400901	Kapurkot R.M.	दिव्यज्योती सासिके त्रिवेणी १		
133	रुकुम पश्चिम	5400902	Kapurkot R.M.	ज्ञानकुञ्ज सासिके त्रिवेणी ७		
134	रुकुम पश्चिम	5400903	Tribeni R.M.	सिद्धगुफा सासिके त्रिवेणी ८	Saabita Sharma	9849187997
135	कालिकोट	6400101	Shubhakalika R.M.	लालीगुराँस सा.सिकाई केन्द्र	Panchakala Rana	9848301620
136	कालिकोट	6400102	Shubhakalika R.M.	महादेव सा.सि. केन्द्र	Lalita Kumari Shahi	9868258726
137	कालिकोट	6400103	Shubhakalika R.M.	नवचेतना सा.सि.केन्द्र	Shanti Kumari Shahi	9767881342
138	कालिकोट	6400201	Khandachakra M.	दसाला सा.सि.केन्द्र		

सिन	जिल्ला	कोड.	स्थानीय तह	सामुदायिक सिकाइकेन्द्रको नाम	परिचालकको नाम	सम्पर्क नं
139	कालिकोट	6400202	Khandachakra M.	खाडाचक्र सा.सि.केन्द्र		
140	कालिकोट	6400203	Khandachakra M.	चुली सा.सि.केन्द्र पाखा		
141	कालिकोट	6400204	Khandachakra M.	चुलीमालीका सामुदायिक सिकाइ केन्द्र	बिजुलीकुमारी बम शाही	9864366332
142	कालिकोट	6400205	Khandachakra M.	Mahadev CLC		
143	कालिकोट	6400301	Mahawai R.M.	जगनाथ सा.सि.केन्द्र ओदा	संगिताशाही	9744274530
144	कालिकोट	6400302	Mahawai R.M.	सा.सि.केन्द्र	पुमाशाही	९८६८३५०६२९
145	कालिकोट	6400303	Mahawai R.M.	समुद्र सा.सि.केन्द्र, कुनी	Sanumaya Shahi	9858320269
146	कालिकोट	6400401	Naraharinath R.M.	जनसन्देश सा.सि.के. कोटवाडा	Namsara Bista	9848389015
147	कालिकोट	6400402	Naraharinath R.M.	पोखरा सा.सि.के. रुप्सा	Mina Kumari Batala	9862528960
148	कालिकोट	6400403	Naraharinath R.M.	मष्टादेवी सा.सि.के. कुमालगाउँ	Harina Kumari Bist	9866758275
149	कालिकोट	6400404	Naraharinath R.M.	प्रकाश जनचेतना सा.सि.के. माल्कोट	Ganga Kumari Sahakari	9844883339
150	कालिकोट	6400405	Naraharinath R.M.	बहुप्रतिभा सा.सि.के. लालु		
151	कालिकोट	6400501	Pachaljharana R.M.	प्रभात सा.सि.केन्द्र नानीकोट	Shanti Kumari Shahi	9842371881
152	कालिकोट	6400502	Pachaljharana R.M.	पचालझरना सा.सि.केन्द्र राम्नाकोट	Gorikala Shahi	9848258002
153	कालिकोट	6400503	Pachaljharana R.M.	सरस्वती सा.सि.केन्द्र सिकु	सबिनाबोगटी	9848380351
154	कालिकोट	6400601	Palata R.M.	जनसुधार सा.सि.केन्द्र खाडा	Junadevi Khatri	9742261945
155	कालिकोट	6400602	Palata R.M.	हिमचुली सा.सि.केन्द्र	Binita Neupane	9868381935
156	कालिकोट	6400603	Palata R.M.	जनचेतना सा.सि.केन्द्र खिन	Bija B.K.	9767536289
157	कालिकोट	6400604	Palata R.M.	कर्णाली सा.सि.केन्द्र वडा नं ८	Sabina Kumari Shahi Bam	9742213164
158	कालिकोट	6400703	Raskot M.	प्रतिक सा.सि.के. सिपखाना	Asala Shahi Bam	9866769525
159	कालिकोट	6400704	Raskot M.	आरवि के एम सा.सि.केन्द्र	Kalpana Kumari Shahi	9745951710

सिन	जिल्ला	कोड.	स्थानीय तह	सामुदायिक सिकाइकेन्द्रको नाम	परिचालकको नाम	सम्पर्क नं
160	कालिकोट	6400705	Raskot M.	एविसिआरजि सा.सि.केन्द्र फुकोट	sarita kumari baral	9866764534
161	कालिकोट	6400801	Sanni Tribeni R.M.	पन्चदेवल सा.सि.क. मेहेलमुडी	Mitthu Devi Bam	9858322530
162	कालिकोट	6400802	Sanni Tribeni R.M.	कर्णाली सा.सि.के. रकु	Nirmala Kumari Bist	9848394495
163	कालिकोट	6400803	Sanni Tribeni R.M.	त्रिवेणी सा.सि.केन्द्र मुग्रा	Jhimu Budha	9848320372
164	कालिकोट	6400901	Tilagupha M.	मालिका सा.सि. केन्द्र न.पा. १		
165	कालिकोट	6400902	Tilagupha M.	बजेडी सा.सि.केन्द्र		
166	कालिकोट	6400903	Tilagupha M.	तिलाकर्णाली सा.सि.केन्द्र		
167	कालिकोट	6400904	Tilagupha M.	तिलागुफा सा.सि.केन्द्र न.पा. ४		
168	कालिकोट	6400905	Tilagupha M.	नवप्रतिभा सा.सि.केन्द्र न.पा. ६		
169	कालिकोट	6400906	Tilagupha M.	रातिमाटा सा.सि.केन्द्र न.पा. ७		
170	कालिकोट	6400907	Tilagupha M.	चिल्खाया सा.सि.केन्द्र न.पा. ९		
171	जुम्ला	6300101	Chandannath M.	कार्तिकास्वामी सा.सि.केन्द्र	Purnima Khatri Shahi	9848319006
172	जुम्ला	6300102	Chandannath M.	ज्योति सा.सि.केन्द्र	Ratnalaxmi Rawal	9864793154
173	जुम्ला	6300103	Chandannath M.	तलिउम सा.सि.केन्द्र	Ambika Achrya	9745509757
174	जुम्ला	6300104	Chandannath M.	चन्दननाथ सा.सि.केन्द्र	Sapana Bhakri	9869702492
175	जुम्ला	6300201	Guthichaur R.M.	गाठिचौर सा.सि.केन्द्र	Kalpana Thapa	9767909266
176	जुम्ला	6300202	Guthichaur R.M.	kalpana thapa	kalpana Thapa	9767909266
177	जुम्ला	6300301	Hima R.M.	बड्की सा.सि.केन्द्र	Kalpana Yogi	9864625918
178	जुम्ला	6300302	Hima R.M.	कालिकाखेतु सा.सि.केन्द्र	Muna Kumari Shahi	9845587238
179	जुम्ला	6300303	Hima R.M.	महाबै पाथरखोला सा.सि.केन्द्र	सुसिलाकुमारी विष्ट	9844866386
180	जुम्ला	6300401	Kanakasundari R.M.	मालिकाबाता सा.सि.केन्द्र	Phulmaya Budha	9863138910
181	जुम्ला	6300402	Kanakasundari R.M.	पाण्डवगुफा सा.सि.केन्द्र	Jayalaxmi Rokaya	9869980712

सिन	जिल्ला	कोड.	स्थानीय तह	सामुदायिक सिकाइकेन्द्रको नाम	परिचालकको नाम	सम्पर्क नं
182	जुम्ला	6300403	Kanakasundari R.M.	विराट सा.सि.केन्द्र	Sumitra Dhakal	9868028527
183	जुम्ला	6300501	Patrasi R.M.	पातारासी सा.सि.केन्द्र	Nabina Budha	9868321262
184	जुम्ला	6300502	Patrasi R.M.	पटमारा सा.सि.केन्द्र	Phulmaya Budha	9868309483
185	जुम्ला	6300503	Patrasi R.M.	ज्योति सा.सि.केन्द्र	सरस्वतीबुढा	९७४२२१९७४३
186	जुम्ला	6300504	Patrasi R.M.	छुमचौर सा.सि.केन्द्र	Urmila Budha	9864745100
187	जुम्ला	6300601	Sinja R.M.	धापा सा.सि.केन्द्र	ishwari devi upadhyay	9848396102
188	जुम्ला	6300701	Tatopani R.M.	हाकु सा.सि.केन्द्र		
189	जुम्ला	6300702	Tatopani R.M.	वनियादेयार सा.सि.केन्द्र		
190	जुम्ला	6300703	Tatopani R.M.	भुरीचुला सा.सि.केन्द्र		
191	जुम्ला	6300801	Tila R.M.	रारालिहि सा.सि.केन्द्र	Rajukala Thapa Budha	9769827588
192	जुम्ला	6300802	Tila R.M.	कुडारी सा.सि.केन्द्र	Chandra Kumari Singh	९८६४७९६९४०
193	जुम्ला	6300803	Tila R.M.	घोडेमहादेव सा.सि.केन्द्र	Sirjana Kumari Budha	9864944188
194		6300804	Tila R.M.	मालिकाठाटा सा.सि.केन्द्र	Nirmaya Bohora	9767897768
195	हुम्ला	6600101	Adanchuli R.M.	श्रीनगर सा.अ.के.		
196	हुम्ला	6600102	Adanchuli R.M.	कालिका सा.अ.के.		
197	हुम्ला	6600201	Chankheli R.M.	मेल्लछाम सा.अ.के.		
198	हुम्ला	6600202	Chankheli R.M.	दर्मा सा.अ.के.		
199	हुम्ला	6600203	Chankheli R.M.	मिमि सा.अ.के.		
200	हुम्ला	6600204	Chankheli R.M.	श्रीमष्टा सा.अ.के.		
201	हुम्ला	6600301	Kharpunath R.M.	खापुनाथ सा.अ.के.	Usha Hamal Shahi	9848369818
202	हुम्ला	6600302	Kharpunath R.M.	लाली सा.अ.के.	Ramdebi Rokaya	9868099317
203	हुम्ला	6600303	Kharpunath R.M.	छिप्रा सा.अ.के.	Jaya Debi Rawat Rokaya	9849354015
204	हुम्ला	6600304	Kharpunath R.M.	राया सा.अ.के.	Bastola Rokaya	9868311047
205	हुम्ला	6600305	Kharpunath R.M.	लाली सा.अ.के.	Laxmi Rawal	9848326111
206	हुम्ला	6600401	Namkha R.M.	खगालगाउ सा.अ.के.		
207	हुम्ला	6600501	Sarkegad R.M.	रोडिकोट सा.अ.के.		

सिन	जिल्ला	कोड.	स्थानीय तह	सामुदायिक सिकाइकेन्द्रको नाम	परिचालकको नाम	सम्पर्क नं
208	हुम्ला	6600502	Sarkegad R.M.	सर्किदेउ सा.अ.के		
209	हुम्ला	6600503	Sarkegad R.M.	सायाँ सा.सि.केन्द्र	Kopila Shahi	9866500323
210	हुम्ला	6600504	Sarkegad R.M.	जैर सा.अ.के		
211	हुम्ला	6600505	Sarkegad R.M.	वराई सा.अ.के		
212	हुम्ला	6600506	Sarkegad R.M.	गोठी सा.अ.के.		
213	हुम्ला	6600601	Simkot R.M.	स्याडाँ सामुदायिक सिकाई केन्द्र	Devisara Budha	9848388091
214	हुम्ला	6600602	Simkot R.M.	डाँडाप्प्या सा.अ.के.	Bharati Shahi	9848313304
215	हुम्ला	6600603	Simkot R.M.	सिमिकोट सा.अ.के.	Jundevi Shahi	9868393131
216	हुम्ला	6600605	Simkot R.M.	ठेहे सा.अ.के	Dhanaki Rawat	9860684942
217	हुम्ला	6600701	Tanjakot R.M.	गोठेलवाडा सा.अ.के	जनसराधमला	९८६२५३१०८१
218	हुम्ला	6600702	Tanjakot R.M.	मैला सा.अ.के.		
219	हुम्ला	6600703	Tanjakot R.M.	रामदेव सा.सि.केन्द्र	कलसाकुमारी मल्ल	९८६३६५४२७६
220	डोल्पा	6200101	Chharka Tangsong R.M.	छार्का सामुदायिक अध्ययन केन्द्र		
221	डोल्पा	6200301	Jagadulla R.M.	सचेतना (त्रिपुरा) सामुदायिक अध्ययन केन्द्र		
222	डोल्पा	6200302	Jagadulla R.M.	नवयुग (रिमी) सामुदायिक अध्ययन केन्द्र		
223	डोल्पा	6200401	Kaika R.M.	लावन सामुदायिक अध्ययन केन्द्र		
224	डोल्पा	6200402	Kaika R.M.	शहरतारा सामुदायिक अध्ययन केन्द्र		
225	डोल्पा	6200501	Mudkechula R.M.	भगवतीसामुदायिक अध्ययन केन्द्र		
226	डोल्पा	6200502	Mudkechula R.M.	कालिका सामुदायिक अध्ययन केन्द्र		
227	डोल्पा	6200503	Mudkechula R.M.	मष्टादेवी सामुदायिक अध्ययन केन्द्र		
228	डोल्पा	6200504	Mudkechula R.M.	अन्नपूर्ण सा.सि.केन्द्र		
229	डोल्पा	6200601	Shey Phoksundo R.M.	साल्दाङ्ग सामुदायिक अध्ययन केन्द्र		
230	डोल्पा	6200602	Shey Phoksundo R.M.	फोक्सुन्डो सामुदायिक अध्ययन केन्द्र		

सिन	जिल्ला	कोड.	स्थानीय तह	सामुदायिक सिकाइकेन्द्रको नाम	परिचालकको नाम	सम्पर्क नं
231	डोल्पा	6200603	Shey Phoksundo R.M.	मुक्पोराङ सामुदायिक अध्ययन केन्द्र		
232	डोल्पा	6200701	Thuli Bheri M.	सूचना संचार तथा शिक्षा सामुदायिक सिकाइ केन्द्र	वविकिशोरगुरुङ	9858000002
233	डोल्पा	6200702	Thuli Bheri M.	आदर्श सामुदायिक अध्ययन केन्द्र	Mina Malla	9861094168
234	डोल्पा	6200703	Thuli Bheri M.	माझफाल सामुदायिक अध्ययन केन्द्र	Dhan kumari B.K.	9742956404
235	डोल्पा	6200704	Thuli Bheri M.	मष्टा सा.सि.केन्द्र	लक्ष्मिकुमारि रोकाया	1234567890
236	डोल्पा	6200801	Tripurasundari M.	जनचेतना सामुदायिक अध्ययन केन्द्र		
237	डोल्पा	6200802	Tripurasundari M.	महामष्टा सामुदायिक अध्ययन केन्द्र		
238	डोल्पा	6200803	Tripurasundari M.	जनजागरण (भगवती) सामुदायिक अध्ययन केन्द्र		
239	डोल्पा	6200805	Tripurasundari M.	महादेव सामुदायिक अध्ययन केन्द्र		
240	डोल्पा	6200806	Tripurasundari M.	त्रिपुरा सामुदायिक अध्ययन केन्द्र		
241	सुगु	6500101	Chhayanath Rara M.	छायानाथ सा.सि.केन्द्र	Hasta Devi Bham Malla	9863142182
242	सुगु	6500102	Chhayanath Rara M.	रोवा सा.सि.केन्द्र	Jaya Rupa Budha	9844898547
243	सुगु	6500103	Chhayanath Rara M.	चखेली सा.सि.केन्द्र	Dil Maya Khadka	9841802296
244	सुगु	6500105	Chhayanath Rara M.	rara samudayik siksi kendra	Gauri Rawal	9866848519
245	सुगु	6500201	Khatyad R.M.	कोटडाँडा सा.सि.केन्द्र		
246	सुगु	6500202	Khatyad R.M.	जनहित सा.सि.केन्द्र		
247	सुगु	6500203	Khatyad R.M.	समाजसुधार सा.सि.केन्द्र		
248	सुगु	6500204	Khatyad R.M.	गतिशील सा.सि.केन्द्र		
249	सुगु	6500205	Khatyad R.M.	जगतमाला सा.सि.केन्द्र		
250	सुगु	6500206	Khatyad R.M.	हिमशिखर सा.सि.केन्द्र		
251	सुगु	6500207	Khatyad R.M.	कोटडाडा सा.सि.केन्द्र		
252	सुगु	6500208	Khatyad R.M.	जनहित सा.सि.केन्द्र		

सिन	जिल्ला	कोड.	स्थानीय तह	सामुदायिक सिकाइकेन्द्रको नाम	परिचालकको नाम	सम्पर्क नं
253	सुगु	6500301	Mugum Karmarong R.M.	नेछेन सा.सि.केन्द्र		
254	सुगु	6500302	Mugum Karmarong R.M.	मांग्री सा.सि.केन्द्र		
255	सुगु	6500303	Mugum Karmarong R.M.	एब्लाड सा.सि.केन्द्र		
256	सुगु	6500401	Soru R.M.	परिवर्तन सा.सि.केन्द्र	Laxmi Malla	9866848683
257	सुगु	6500402	Soru R.M.	गोरखनाथ सा.सि.केन्द्र		
258	सुगु	6500403	Soru R.M.	प्रगतिशील सा.सि.केन्द्र	Lal sara budha	9858038422
259	सुगु	6500404	Soru R.M.	धैनकोट सा.सि.केन्द्र		
260	सुगु	6500405	Soru R.M.	कालिका सा.सि.केन्द्र		
261	सुगु	6500406	Soru R.M.	नवज्योती सा.सि.केन्द्र	Kalpana Shahi Malla	9848317868

३.४.८ आधारभूत तह शिक्षा

प्रतिवेदनको यस खण्डमा कर्णाली प्रदेशको आधारभूत र माध्यमिक तहमा भर्ना भएका विद्यार्थीहरूको सङ्ख्यालाई प्रस्तुत गरिएको छ। साथै यस खण्डमा विद्यार्थी शिक्षकको औसत तथा विद्यालयमा दलित, जनजाति, मधेशी तथा अन्य समुदायका विद्यार्थीहरूको सङ्ख्याको जानकारी गराउँदछ।

आधारभूत तहमा विद्यार्थीको सङ्ख्या

कर्णाली प्रदेशको आधारभूत तहका (कक्षा १ देखि ८) ३५४७४० जना विद्यार्थीहरूमध्ये कक्षा १ देखि ५ सम्म २२९९६२ जना विद्यार्थीहरू र कक्षा ६ देखि ८ सम्मका १२४७७८ जना विद्यार्थीहरू रहेका छन्। आधारभूत तहमा प्रतिशतमा भने ६४.५८% विद्यार्थीहरू कक्षा ६ देखि ८ सम्म र ३५.४२% विद्यार्थीहरू रहेका छन्।

तालिका १.२७ कक्षा १-८ मा अध्ययनरत विद्यार्थीको विवरण

जिल्ला	कक्षा १-५			कक्षा ६-८		
	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
रुकुमपश्चिम	१०५९७	११५०५	२२१०२	६२९४	६९९४	१२४८८
सल्यान	१२२४०	१३१२४	२५३६४	७६९३	७६००	१५२९३
सुर्खेत	२५७५७	३०७३७	५६४९४	१५९२२	१७२६३	३३१८५
दैलेख	१६९५६	१६९९७	३३९५३	९०१७	८८२९	१७८४६
जाजरकोट	१५१०८	१४५६३	२९६७१	८०५६	७६६७	१५७२३
डोल्पा	२८७९	२५९४	५४७३	१२६२	११९६	२४५८
जुम्ला	८५४५	८०५२	१६५९७	४३४४	३९९१	८३३५

जिल्ला	कक्षा १-५			कक्षा ६-८		
	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
कालिकोट	११४००	१०६३९	२२०३९	५८४०	५७५४	११५९४
मुगु	४६००	४३८६	८९८६	२३४३	२२९२	४६३५
हुम्ला	४४२५	४०५८	८४८३	२०८७	१९३४	४०२१
कर्णाली प्रदेश	११२५०७	११६६५५	२२९१६२	६२८५८	६२७२०	१२५५७८
नेपाल	१६७०१४३	१८४४७८५	३५१४९२८	८८६०१८	९४६१२२	१८३२१४०

Source: Flash Report-२०८१

तालिका १.२८ कर्णाली प्रदेशका जिल्लाहरूमा सञ्चालन रहेका प्राविधिक धारका विद्यालयहरू

क्र.सं	जिल्ला	विद्यालयको नाम	पालिकाको नाम	विषय	संख्या
१	रुकुम	शितल मावि चौरजहारी	चौरजहारी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ्ग	१
२	दैलेख	त्रिभुवन मावि दैलेखबजार	नारायण नपा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ्ग	४
३		विजया मावि दुल्लु	दुल्लु नपा	वाली विज्ञान	
४		ज्वाला मावि वेस्तडा	भगवतिमाइ गापा	वाली विज्ञान	
५		भैरव मावि नौमुले	नौमुले गापा	वाली विज्ञान	
६	जाजरकोट	नारायणी मावि कार्कीगाउँ	छेडागाड नपा	वाली विज्ञान	२
७		लक्ष्मी प्राप्ति मावि खुर्पा	कुशे गापा	वाली विज्ञान	
८	हुम्ला	सिता मावि छिप्रा	खार्पुनाथ गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ्ग	३
९		मानसरोवर मावि सिमकोट	सिमकोट गापा	वाली विज्ञान	
१०		महावौद्ध मावि यल्लाङ्ग	नाम्खा गापा	वाली विज्ञान	
११	डोल्पा	त्रिपुरा मावि काङ्गाउँ	जगदुल्ला गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ्ग	४
१२		अरनिको मावि शहरतारा	काङ्के गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ्ग	
१३		जनप्रभा मावि लिक्कु	त्रिपुरा सुन्दरी नपा	सिभिल इन्जिनियरिङ्ग	
१४		कालिका मावि कालिका	मुङ्केचुला गापा	पशु विज्ञान	
१५	मुगु	बुद्ध मावि माग्री	कार्मारुङ गापा	पशु विज्ञान	२
१६		कालिका मावि श्रीकोट	खत्याड गापा	वाली विज्ञान	
१७	जुम्ला	सरस्वति मावि तिला	तिला	कृषि विज्ञान	३
१८		नेत्रज्योति मावि हिमा	हिमा गापा	कृषि विज्ञान	
१९		जनता मावि चन्दननाथ	चन्दननाथ नपा	सिभिल ईन्जिनियरिङ्ग	
२०	सल्यान	त्रिभुवन मावि लुहापिङ	शारदा नपा	सिभिल ईन्जिनियरिङ्ग	११
२१		जनकल्याण मावि थारमारे	बागचौर नपा	वाली विज्ञान	
२२		शिवजन मावि शितलपाटी	शारदा नपा	वाली विज्ञान	
२३		जनता मावि काभ्रा	त्रिवेणी गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ्ग	
२४		जनता मावि रागेचौर	कुमाख गापा	वाली विज्ञान	

क्र.सं	जिल्ला	विद्यालयको नाम	पालिकाको नाम	विषय	संख्या
२५		निराजन मावि ढोरचौर	सिद्धकुमाख गापा	पशु विज्ञान	
२६		जीवन ज्योति मावि रिम	कपुरकोट गापा	वाली विज्ञान	
२७		जनज्योति मावि भलचौर	दार्मा गापा	पशु विज्ञान	
२८		शारदा मावि शंखमुल	छत्रेश्वरी गापा	वाली विज्ञान	
२९		वालकल्याण मावि टोड्कै	वागचौर नपा	वन विज्ञान	
३०	कालिकोट	पञ्चदेवल मावि मेहलमुडी	सान्नी त्रिवेणी गापा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ्ग	१
३१	सुर्खेत	शिव मावि लाटिकोइली	वीरेन्द्रनगर नपा	वाली विज्ञान	३
३२		ने.रा.मा.वि वडाखोली	गुर्भाकोट नपा	वाली विज्ञान	
३३		सूर्यप्रकाश मावि पलैटे	पञ्चपुरी नपा	पशुविज्ञान	

स्रोत : शैक्षिक प्रोफाइल २०८०

तालिका १.२९ कर्णाली प्रदेशमा रहेका सामुदायिक, आंगिक र निजी क्याम्पसहरू:

कर्णाली प्रदेशका क्याम्पसहरूको विवरण

क्र.सं.	जिल्ला	क्याम्पसको नाम	ठेगाना	किसिम	कैफियत
१	हुम्ला	मानसरोवर बहुमुखी क्याम्पस	सिमकोट ५ हुम्ला	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
२	हुम्ला	हिमज्योति बहुमुखी क्याम्पस	सर्केगाड-५ हुम्ला	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
३	हुम्ला	गल्वा बहुमुखी क्याम्पस	अदानचुली ३ हुम्ला	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
४	सल्यान	शिवजन क्याम्पस सितलपाटी	शारदा नपा सल्यान	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
५	सल्यान	सल्यान बहुमुखी क्याम्पस	शारदा नपा सल्यान	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
६	सल्यान	जनकल्याण क्याम्पस थारमारे	बागचौर नपा सल्यान	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
७	सल्यान	शारदा क्याम्पस शैखमुल	छत्रेश्वरी गापा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
८	सल्यान	कपुरकोट बहुमुखी क्याम्पस	कपुरकोट गापा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सार्वजनिक
९	सल्यान	फारुला बहुमुखी क्याम्पस	दार्मा गापा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
१०	सल्यान	वनगाड क्याम्पस वनगाड	वनगाड कुपिण्डे नपा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
११	मुगु	हिरापूर्ण सुरेन्द्र महादेव मष्टा चतुर्देव क्याम्पस	तातापानी लुङ मुगु	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सार्वजनिक
१२	मुगु	रारा बहुमुखी क्याम्पस	नाउर मुगु	मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय	आंगिक
१३	जुम्ला	जुम्ला बहुमुखी क्याम्पस	खलङ्गा जुम्ला	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	आंगिक
१४	जुम्ला	सिंजा बहुमुखी क्याम्पस	सिंजा जुम्ला	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
१५	जुम्ला	कर्णाली स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान	चन्दननाथ जुम्ला	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
१६	जाजरकोट	भेरी ज्ञानोदय क्याम्पस	खलङ्गा जाजरकोट	मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय	आंगिक
१७	जाजरकोट	जनज्ञानपुञ्ज क्याम्पस दशेरा	छेडागाड नपा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
१८	जाजरकोट	नलगाड बहुमुखी क्याम्पस	नलगाड नपा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
१९	जाजरकोट	मालिका बहुमुखी क्याम्पस	कुशे गापा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक

क्र.सं.	जिल्ला	क्याम्पसको नाम	ठेगाना	किसिम	कैफियत
२०	डोल्पा	डोल्पा क्याम्पस दुनै	ठुली भेरी नपा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
२१	डोल्पा	लिकु संयुक्त क्याम्पस	त्रिपुरासुन्दरीनपा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
२२	कालिकोट	तिलाकर्णाली बहुमुखी क्याम्पस	खाडाचक्र नपा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सार्वजनिक
२३	कालिकोट	जनचेतना बहुमुखी क्याम्पस	सान्नीत्रिवेणी गापा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
२४	कालिकोट	नन्दादेवि बहुमुखी क्याम्पस	नरहरिनाथ गापा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
२५	कालिकोट	कर्णाली प्राविधिक बहुमुखी क्याम्पस	रास्कोट नपा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
२६	रुकुम	मुसिकोट बहुमुखी क्याम्पस	मुसिकोट नपा	मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय	आंगिक
२७	रुकुम	रुकुमेली क्याम्पस	मुसिकोट नपा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
२८	रुकुम	जहारी क्याम्पस खोलागाउँ	चौरजहारी नपा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
२९	रुकुम	शितल क्याम्पस चौरजहारी	चौरजहारी नपा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
३०	रुकुम	सानोभेरी शिक्षा क्याम्पस सिम्ली	सानोभेरी गापा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
३१	रुकुम	सिम्रतु क्याम्पस सिम्रतु	त्रिवेणी गापा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
३२	रुकुम	राडीज्युला शिक्षा क्याम्पस	आठविसकोट नपा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
३३	रुकुम	स्यापुं बहुमुखी क्याम्पस	वाँफिकोट गापा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
३४	दैलेख	नारायण बहुमुखी क्याम्पस	नारायण नपा	म.प. विश्वविद्यालय	सामुदायिक
३५	दैलेख	द्रोणाञ्चल शिक्षा क्याम्पस	दुल्लु नपा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
३६	दैलेख	आठविस शिक्षा क्याम्पस	आठविस नपा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
३७	दैलेख	कोटदेवल जनआदर्श क्याम्पस	डुङ्गेश्वरगापा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
३८	दैलेख	चामुण्डा कलेज चामुण्डा	चामुण्डाविन्दौसैनी नपा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
३९	सुर्खेत	सुर्खेत बहुमुखी क्याम्पस	वीरेन्द्रनगरनपा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	आंगिक
४०	सुर्खेत	सिम्ता बहुमुखी क्याम्पस	सिम्तागापा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
४१	सुर्खेत	शिखर बहुमुखी क्याम्पस रामघाट	भेरीगंगानपा	मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय	सामुदायिक
४२	सुर्खेत	अमरदिप बहुमुखी क्याम्पस नेवारे	वीरेन्द्रनगरनपा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
४३	सुर्खेत	विद्यापुर जनता बहुमुखी क्याम्पस	पञ्चपुरीनपा	मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय	सार्वजनिक
४४	सुर्खेत	गुर्भाकोट बहुमुखी क्याम्पस साहारे	गुर्भाकोट	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	सामुदायिक
४५	सुर्खेत	गुमी बहुमुखी क्याम्पस	गुर्भाकोट	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	
४६	सुर्खेत	साहारा क्याम्पस	वीरेन्द्रनगरनपा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	निजी
४७	सुर्खेत	सुर्खेत मोडेल कलेज	वीरेन्द्रनगरनपा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	निजी
४८	सुर्खेत	सिद्धपाइल क्याम्पस	वीरेन्द्रनगरनपा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	निजी
४९	सुर्खेत	ज्ञानसिन्धु कलेज	वीरेन्द्रनगरनपा	त्रिभुवन विश्वविद्यालय	निजी
५०	सुर्खेत	एम फिल पिएच डि कार्यक्रम	वीरेन्द्रनगरनपा	मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय	सार्वजनिक
५१	सुर्खेत	ब्राइट मध्यपश्चिम कृषि तथा वन क्याम्पस	वीरेन्द्रनगरनपा		निजी
५२	सुर्खेत	स्कूल अफ म्यानेजमेन्ट	वीरेन्द्रनगरनपा	मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय	सार्वजनिक

क्र.सं.	जिल्ला	क्याम्पको नाम	ठेगाना	किसिम	कैफियत
५३	सुर्खेत	इन्जिनियरिङ केन्द्रीय क्याम्पस	वीरेन्द्रनगरनपा	मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय	सार्वजनिक
५४	सुर्खेत	मानविकी र सामाजिकशास्त्र केन्द्रीय क्याम्पस	वीरेन्द्रनगरनपा	मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय	सार्वजनिक
५५	सुर्खेत	स्कुल अफ ल	वीरेन्द्रनगरनपा	मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय	सार्वजनिक
५६	सुर्खेत	शिक्षाशास्त्र केन्द्रीय क्याम्पस	वीरेन्द्रनगरनपा	मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय	सार्वजनिक
५७	सुर्खेत	व्यवस्थापन केन्द्रीय क्याम्पस	वीरेन्द्रनगरनपा	मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय	सार्वजनिक
५८	सुर्खेत	विज्ञान तथा प्रविधि केन्द्रीय क्याम्पस	वीरेन्द्रनगरनपा	मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय	सार्वजनिक

स्रोत: शिक्षा विकास निर्देशनालय सुर्खेतको शैक्षिक प्रोफाइल २०८०

तालिका १.३० आधारभूत तहमा दलित र जनजाति विद्यार्थीहरुको विवरण

सि.नं.	जिल्ला	दलित विद्यार्थी संख्या						जनजाति विद्यार्थी संख्या					
		सामुदायिक विद्यालय			संस्थागत विद्यालय			सामुदायिक विद्यालय			संस्थागत विद्यालय		
		कक्षा १-५			कक्षा १-५			कक्षा १-५			कक्षा १-५		
		केटि	केटा	जम्मा	केटि	केटा	जम्मा	केटि	केटा	जम्मा	केटि	केटा	जम्मा
१	रुकुम पश्चिम	२६१७	२७३२	५३४९	२०९	३४१	५५०	१३८०	१४३१	२८११	१७९	३०२	४८१
२	सल्यान	२०७३	२०२५	४०९८	२९५	४२८	७२३	१७१३	१६९४	३४०७	३७८	५२५	९०३
३	सुर्खेत	६३२९	६४६८	१२७९७	१४६३	२२०२	३६६५	२८२९	२९३८	५७६७	१३३१	१७५३	३०८४
४	दैलेख	६७६५	६६५९	१३४२४	१३९	२१८	३५७	१४६३	१३८७	२८५०	१२९	१५८	२८७
५	जाजरकोट	५२१५	५०५७	१०२७२	८९	१६३	२५२	१२८९	१३१०	२५९९	५६	८३	१३९
६	डोल्पा	५८३	५११	१०९४	७	९	१६	८७५	७३७	१६१२	२८	४९	७७
७	जुम्ला	१६००	१४१३	३०१३	७६	१४४	२२०	६९	६२	१३१	२९	२२	५१
८	कालिकोट	४११२	३८२८	७९४०	४९	१४४	१९३	८९	६४	१५३	६	१०	१६
९	मुगु	१३१३	११९६	२५०९	२३	६३	८६	९९	१०९	२०८	५३	४६	९९
१०	हुम्ला	९६०	९२२	१८८२	२४	२०	४४	८१८	६७४	१४९२	६६	८३	१४९
११	कर्णाली प्रदेश	३१५६७	३०८११	६२३७८	२३७४	३७३२	६१०६	१०६२४	१०४०६	२१०३०	२२५५	३०३१	५२८६
१२	नेपाल	२५१९७८	२४८१९७	५००१७५	४६०३१	६८०१७	११४०४८	३२१६९९	३१६२७७	६३७९७६	१८६६३६	२३९६२७	४२६२६३

स्रोत: Flash Report-२०८१

माथिको तालिकाअनुसार कर्णाली प्रदेशमा कक्षा १-५ सम्म सामुदायिक विद्यालयमा दलित विद्यार्थी सङ्ख्या ६२३७८ जना र जनजाति विद्यार्थी सङ्ख्या २१०३० जना रहेका छन् । त्यसैगरी संस्थागत विद्यालयमा कर्णाली प्रदेशमा दलित विद्यार्थीको सङ्ख्या ६१०६ जना देखिएको छ भने जनजाति विद्यार्थीको सङ्ख्या ५२८६ जना रहेको छ ।

तालिका १.३१ जातजाति अनुसार सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयहरूमा रहेका विद्यार्थी विवरण

सि.नं.	जिल्ला	दलित विद्यार्थी संख्या						जनजाति विद्यार्थी संख्या					
		सामुदायिक विद्यालय			संस्थागत विद्यालय			सामुदायिक विद्यालय			संस्थागत विद्यालय		
		कक्षा ६-८			कक्षा ६-८			कक्षा ६-८			कक्षा ६-८		
		केटि	केटा	जम्मा	केटि	केटा	जम्मा	केटि	केटा	जम्मा	केटि	केटा	जम्मा
१	रुकुम पश्चिम	१४९४	१३८५	२८७९	३०	४९	७९	८१२	८८६	१६९८	५०	७१	१२१
२	सल्यान	१४७७	१३६२	२८३९	५९	७६	१३५	१२३३	१२३५	२४६८	८९	१००	१८९
३	सुर्खेत	४२६७	३८४६	८११३	४५२	६५६	११०८	२३६३	२२५४	४६१७	५७६	७३३	१३०९
४	दैलेख	३०६८	२९३३	६००१	१२	२९	४१	८६६	९२०	१७८६	१८	२३	४१
५	जाजरकोट	२५२०	२४८०	५०००	४	६	१०	८०२	७४५	१५४७	८	१५	२३
६	डोल्पा	२१०	२४२	४५२	०	२	२	२७९	२१३	४९२	१५	१०	२५
७	जुम्ला	८२५	८००	१६२५	०	०	०	५०	४६	९६	०	०	०
८	कालिकोट	१९१८	१७९२	३७१०	०	१	१	५१	४३	९४	०	०	०
९	मुगु	५९५	६२३	१२१८	३	९	१२	९३	२७	१२०	३	१	४
१०	हुम्ला	३५७	३५९	७१६	४	५	९	३४१	३१८	६५९	१५	१३	२८
११	कर्णाली प्रदेश	१६७३१	१५८२२	३२५५३	५६४	८३३	१३९७	६८९०	६६८७	१३५७७	७७४	९६६	१७४०
१२	नेपाल	१३१५५२	१२३९४९	२५५५०१	१४६६५	२१९३७	३६६०२	२१६८२७	२०३६७५	४२०५०२	८२१७८	१०७३७५	१८९५५३

स्रोत: Flash Report-२०८१

माथिको तालिका अनुसार कर्णाली प्रदेशमा कक्षा ६-८ सम्म सामुदायिक विद्यालयमा दलित विद्यार्थी सङ्ख्या ३२५५३ जना र जनजाति विद्यार्थी सङ्ख्या १३५७७ जना रहेका छन्। त्यसैगरी संस्थागत विद्यालयमा कर्णाली प्रदेशमा दलित विद्यार्थीको सङ्ख्या १३९७ जना देखिएको छ भने जनजाति विद्यार्थीको सङ्ख्या १७४० जना रहेको छ।

३.४.८ आधारभूत तथा माध्यमिक तहमा कक्षोन्नति (Promotion), पुनरावृत्ति (Repetition) र विद्यालय छोड्ने (Dropout) दर (Rate)

१. कक्षोन्नति दर (Promotion Rate)

पदोन्नति दर भन्नाले कुनै एक शैक्षिक सत्रमा निश्चित कक्षामा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूमध्ये कति प्रतिशत विद्यार्थीहरू उक्त कक्षा सफलतापूर्वक उत्तीर्ण गरी अर्को शैक्षिक सत्रमा माथिल्लो कक्षामा भर्ना भए भन्ने कुराको मापन गर्ने सूचक हो । यो शैक्षिक प्रणालीको सफलता र सक्षमताको एक सकारात्मक सूचक हो ।

तालिका १.३२ तीन शैक्षिक सत्रको जिल्लागत पदोन्नति दर (Promotion Rate)

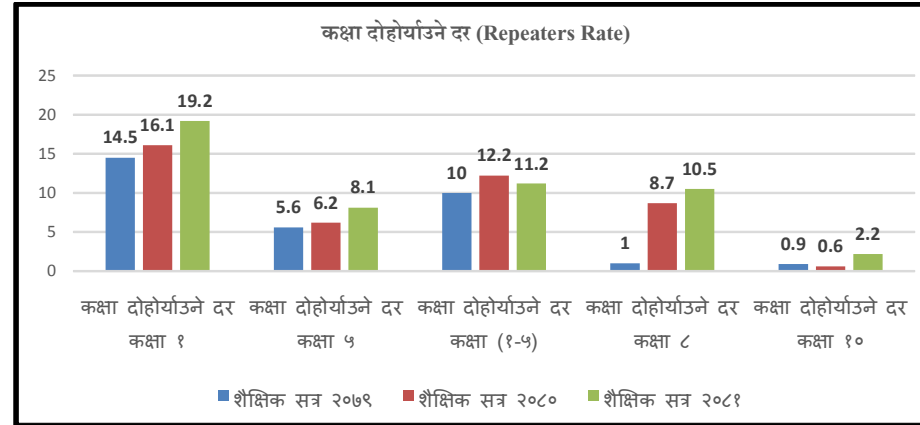
सि.नं.	जिल्ला	शैक्षिक सत्र २०७९				शैक्षिकसत्र २०८०				शैक्षिक सत्र २०८१			
		कक्षा १-५	कक्षा ६-८	कक्षा ९-१०	कक्षा ११-१२	कक्षा १-५	कक्षा ६-८	कक्षा ९-१०	कक्षा ११-१२	कक्षा १-५	कक्षा ६-८	कक्षा ९-१०	कक्षा ११-१२
१	रुकुमपश्चिम	८६.९	९५.२	९८.७	९८.०	८५.८	८७.३	९७.३	९२.२	८२.९	८९.८	९७.९	९५.९
२	सल्यान	९०.४	९५.३	९८.०	९६.९	८६.८	८८.९	९८.६	९४.९	८४.९	८८.०	९८.३	९९.४
३	सुर्खेत	९०.९	९५.४	९६.४	९५.३	७७.८	८६.५	९८.५	९२.६	८३.३	८३.३	९५.९	८८.५
४	दैलेख	८६.४	९४.९	९८.७	९७.९	८२.०	८६.९	९८.६	९२.७	७४.७	८९.९	९३.९	८७.७
५	जाजरकोट	८६.८	९४.५	९७.५	९६.९	८०.८	८३.०	९८.६	९२.८	७७.९	९९.६	९६.०	९३.३
६	डोल्पा	८६.५	९४.७	९८.३	९६.३	७९.६	८४.९	९९.०	९२.२	८२.७	९२.६	९४.९	९२.४
७	जुम्ला	९०.७	९५.०	९९.०	९७.७	८४.०	८७.९	९६.५	९२.७	७४.०	८८.९	९९.४	८७.२
८	कालिकोट	८९.०	९३.५	९७.५	९३.४	८७.०	८८.३	९८.८	९४.७	७९.९	८९.३	९७.२	९९.८
९	मुगु	८४.३	९४.५	९८.५	९६.२	७८.०	८८.९	९८.०	९३.५	७७.६	८५.७	९९.५	९६.९
१०	हुम्ला	८८.०	९४.५	९९.०	९७.३	८५.०	८३.४	९९.५	८९.३	७४.०	८८.०	९९.३	९५.४
११	कर्णाली प्रदेश	८६.९	९४.८	९८.४	९७.०	७९.२	८५.८	९७.२	९९.५	७९.०	८७.०	९५.८	९०.८
१२	नेपाल	८८.५	९५.९	९८.४	९६.६	८३.८	८८.२	९८.४	९३.४	८३.०	८७.४	९७.६	९२.२

Source: Flace Report 2079 to 2081

२. पुनरावृत्ति दर (Repetition Rate)

पुनरावृत्ति दर भन्नाले कुनै एक शैक्षिक सत्रमा निश्चित कक्षामा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूमध्ये कति प्रतिशत विद्यार्थीहरू अर्को शैक्षिक सत्रमा पनि सोही कक्षा दोहोर्‍याएर बसे भन्ने कुराको मापन गर्ने सूचक हो । यसलाई कक्षा दोहोर्‍याउने दर पनि भनिन्छ ।

प्रस्तुत बार ग्राफले कर्णाली प्रदेशको विद्यालय शिक्षाका विभिन्न तह र कक्षाहरूमा कक्षा पुनरावृत्ति दर (Repetition Rate) को अवस्थालाई चित्रण गर्दछ ।

समग्रमा, अधिकांश कक्षाहरूमा कक्षा दोहोर्‍याउने दर बढ्दो क्रममा छ । सबैभन्दा बढी कक्षा दोहोर्‍याउने दर कक्षा १ मा र सबैभन्दा नाटकीय वृद्धि कक्षा ८ मा देखिनुले आधारभूत तहको सुरु र अन्त्य दुवै चरणमा गम्भीर समस्याहरू छन् भन्ने देखाउँछ ।

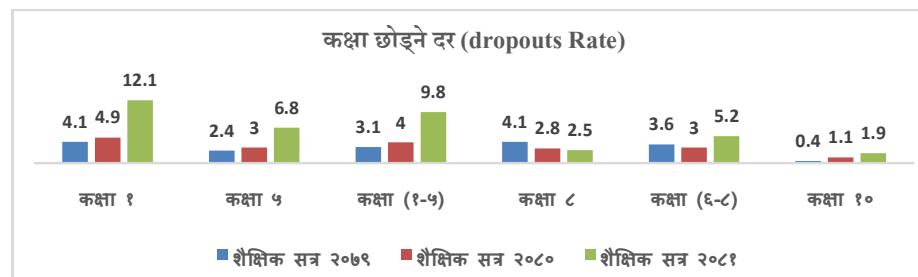
तालिका १.३३ तीन शैक्षिक सत्रको जिल्लागत कक्षा पुनरावृत्ति दर (Repetition Rate)

सि.नं.	जिल्ला	शैक्षिक सत्र २०७९			शैक्षिकसत्र २०८०			शैक्षिक सत्र २०८१		
		कक्षा १-५	कक्षा ६-८	कक्षा ९-१०	कक्षा १-५	कक्षा ६-८	कक्षा ९-१०	कक्षा १-५	कक्षा ६-८	कक्षा ९-१०
१	रुकुमपश्चिम	१०.६	१.५	१.१	६.८	६.६	२.९	७.९	५.३	१.१
२	सल्यान	६.०	०.९	२.८	५.५	४.६	१.६	७.०	७.२	३.२
३	सुर्खेत	५.८	१.६	३.९	१३.५	६.५	२.४	८.२	१०.८	५.३
४	दैलेख	९.७	१.१	०.७	११.३	७.०	२.५	१२.४	४.९	५.७
५	जाजरकोट	७.७	१.१	१.२	१४.४	११.१	२.६	१३.५	५.२	३.०
६	डोल्पा	९.०	१.४	२.१	१४.३	९.७	२.६	१०.७	१.७	०.३
७	जुम्ला	५.१	१.२	१.४	८.३	५.४	१.१	१४.०	४.९	१.५
८	कालिकोट	१५.९	४.४	५.२	४.८	४.८	१.१	१८.६	१३.९	४.४
९	मुगु	११.६	१.९	२.२	१२.४	४.६	१.६	१४.६	१०.३	०.९
१०	हुम्ला	६.६	०.९	१.१	८.८	१०.७	५.६	१२.३	५.५	१.३
११	कर्णालीप्रदेश	१०.०	१.३	१.७	१२.२	६.६	२.६	११.२	७.८	३.६
१२	नेपाल	७.८	१.४	२.२	८.७	५.२	२.२	८.७	७.२	३.२

३. विद्यालय छाड्ने दर (Dropout Rate)

विद्यालय छाड्ने दर भन्नाले कुनै शैक्षिक सत्रमा भर्ना भएका विद्यार्थीहरूमध्ये अर्को शैक्षिक सत्र सुरु हुनुअघि वा अर्को कक्षामा भर्ना नभई शैक्षिक प्रणालीबाट बाहिरिने विद्यार्थीहरूको प्रतिशत हो। यी विद्यार्थीहरूले आफ्नो तत्कालीन शिक्षा पूरा नगरी बिचमै पढाइ छाडेका हुन्छन्।

प्रस्तुत बार ग्राफले कर्णाली प्रदेशको विद्यालय शिक्षाका विभिन्न तह र कक्षाहरूमा कक्षा छाड्ने दर (Dropout Rate) को अवस्थालाई चित्रण गर्दछ।

तालिका १.३४ तीन शैक्षिक सत्रको जिल्लागत कक्षा छाड्ने दर (Dropout Rate)

सि. नं.	जिल्ला	शैक्षिक सत्र २०७९						शैक्षिक सत्र २०८०						शैक्षिक सत्र २०८१					
		कक्षा १	कक्षा १-५	कक्षा ८	कक्षा ६-८	कक्षा १०	कक्षा ९-१०	कक्षा १	कक्षा १-५	कक्षा ८	कक्षा ६-८	कक्षा १०	कक्षा ९-१०	कक्षा १	कक्षा १-५	कक्षा ८	कक्षा ६-८	कक्षा १०	कक्षा ९-१०
१	रुकुमपश्चिम	३.५	१.८	३.२	२.९	०.३	०.६	४.३	३.३	२.८	२.७	१.८	११.४	९.२	२.३	४.९	१.१	३.७	
२	सल्यान	३.४	२.२	३.१	२.८	०.३	०.७	४.४	३.४	२.४	२.७	०.९	११.५	८.९	३.६	४.८	१.०	५.४	
३	सुर्खेत	३.०	१.९	२.५	२.३	०.२	०.४	४.७	४.२	३.१	३.४	१.०	१०.५	८.५	१.८	५.८	१.२	६.२	
४	दैलेख	४.५	३.६	४.२	४.०	०.८	१.१	४.३	३.०	२.१	२.५	०.८	१६.१	१२.९	१.७	६.०	०.८	६.६	
५	जाजरकोट	५.४	४.४	३.९	४.५	०.८	१.४	२.३	१.९	३.२	२.७	१.०	११.६	८.६	२.३	३.२	२.४	३.८	
६	डोल्पा	४.७	३.६	४.२	३.८	०.६	१.२	४.३	३.०	३.१	३.३	०.३	४.८	६.६	५.०	५.६	४.६	७.३	
७	जुम्ला	४.१	२.८	३.२	३.८	०.२	०.५	५.०	३.४	२.६	२.१	२.४	१४.१	१२.०	३.६	६.२	८.२	११.३	
८	कालिकोट	४.१	३.०	४.३	३.७	०.५	१.१	४.३	३.३	३.०	३.२	०.३	१३.५	१०.३	२.७	४.८	१.२	३.८	
९	मुगु	४.२	३.४	५.५	४.३	०.६	१.२	४.२	४.१	२.९	३.५	१.५	७.२	७.८	०.९	४.०	०.४	२.२	
१०	हुम्ला	५.५	४.३	५.७	५.२	०.२	१.२	३.५	२.५	२.७	२.६	०.३	१३.२	१३.७	६.६	६.४	०.५	३.३	
११	कर्णाली प्रदेश	४.१	३.१	४.१	३.६	०.४	०.८	४.९	४.०	२.८	३.०	१.१	१२.१	९.८	२.५	५.२	१.९	५.५	
१२	नेपाल	३.७	२.६	३.६	३.३	०.३	०.७	३.८	३.२	२.८	२.८	०.८	९.१	२.६	२.९	५.४	१.२	४.७	

Source: Flace Report 2079 to 2081

तालिका १.३५ जिल्लागत कुल भर्नादर र खुद भर्नादर कक्षा १-५ र कक्षा ६-८ सम्म

सि. नं.	जिल्ला	कुल भर्नादर कक्षा (१-५)			खुद भर्नादर कक्षा (१-५)			कुल भर्नादर कक्षा (६-८)			खुद भर्नादर कक्षा (६-८)		
		केटी	केटा	जम्मा	केटी	केटा	जम्मा	केटी	केटा	जम्मा	केटी	केटा	जम्मा
१	रुकुमपश्चिम	१२५.४	१४२.२	१३३.६	९५.२	९४.९	९५.०	११५.८	११२.४	११४.१	९३.४	९३.७	९३.५
२	सल्यान	११३.७	१२४.२	११८.९	९५.८	९६.१	९६.०	११४.४	११४.१	११४.२	९३.१	९३.५	९३.३
३	सुर्खेत	१२८.८	१४५.९	१३७.५	९४.९	९५.९	९५.४	११७.२	१२३.०	१२०.१	९४.४	९४.१	९४.३
४	दैलेख	१२५.४	१३५.५	१३०.३	९५.५	९५.२	९५.४	११५.९	११३.१	११४.५	९३.९	९३.२	९३.५
५	जाजरकोट	१३६.०	१३६.४	१३६.२	९२.८	९४.७	९३.७	११३.८	१११.१	११२.५	९४.२	९३.४	९३.८
६	डोल्पा	१२६.६	१२५.१	१२५.९	९४.६	९५.३	९४.९	११९.६	११९.६	११९.६	९०.८	९२.३	९१.५
७	जुम्ला	१३६.०	१४३.२	१३९.४	९३.७	९४.६	९४.१	११९.३	११७.४	११८.४	९३.४	९२.८	९३.१
८	कालिकोट	१३०.०	१३६.८	१३३.२	९२.६	९५.७	९४.०	११६.१	११४.६	११५.३	९३.८	९३.३	९३.६
९	मुगु	११६.८	१२०.३	११८.५	९२.७	९४.४	९३.५	११६.२	१०९.२	११२.६	९३.१	९३.०	९३.०
१०	हुम्ला	१२३.८	१२३.१	१२३.५	९५.६	९४.८	९५.२	१२३.५	११६.५	१२०.०	९०.७	९३.०	९१.८
११	कर्णाली प्रदेश	१२६.९	१३६.७	१३१.७	९४.५	९५.३	९४.९	११६.३	११५.९	११६.१	९३.७	९३.५	९३.६
१२	नेपाल	१२५.१	१३५.८	१३०.५	९४.५	९४.३	९४.४	११४.७	११५.३	११५.०	९३.६	९३.७	९३.६

Source: Flash Report-२०८१

तालिका १.३५ ले कुल भर्ना दर र खुद भर्ना दर आधारभूत तहको कक्षा १ देखि ५ र कक्षा ६ देखि ८ सम्मको अवस्थालाई चित्रण गर्दछ। यस तालिकामा खुद भर्ना दरले अझै पनि बालबालिकाहरु स्कूल बाहिर छन् भन्ने अवस्थालाई दर्शाउँदछ।

३.४.५ कक्षा ८ को परीक्षामा स्थानीय विषयको प्रयोग

इमिसको विकास प्रयोगले स्थानीय सरकारलाई कक्षा ८ को वार्षिक परीक्षा सञ्चालनमा इमिस प्रणालीले सहयोग पुगेको छ। यस कार्यले स्थानीय सरकारलाई व्यक्तिगत तवरले बनाएको सफ्टवेयरमा डाटा भण्डारण तथा प्रयोगलाई निरुत्साहित गरेको छ। सङ्घीय सरकारले कक्षा ८ को परीक्षाको डाटा भण्डारणमा सहयोग पुगेको छ। तीनै तहका सरकारलाई कक्षा ८ को परीक्षाको सूचना प्रयोग तथा विश्लेषण गर्न सहज पुगेको छ। तालिका ४.१९ ले स्थानीय विषय विवरण प्रस्तुत गरेको छ जुन सम्बन्धित स्थानीय तहको विद्यालयहरुमा प्रयोगमा आइरहेको छ।

तालिका १.३६ कक्षा ८ परीक्षाका लागि स्थानीय विषयहरु

विषयहरु	विषयहरु	विषयहरु	विषयहरु
कम्प्युटर	बेद	लेखा	संस्कृत साहित्य
हास्वेच्छिक गणित	तिबेटियन	संस्कृत भाषा	आचरण सचेतनाशिक्षा
संस्कृत व्याकरण	उर्दू	नीतिशास्त्र	अरेबिक
संस्कृत रचना	हाम्रो मेचीनगर	Falit Astrology	दिनियात
कर्मकाण्ड	हाम्रो गोकर्णेश्वर	स्वेच्छिक अंग्रेजी	सामाजिक इतिहास
पर्यटन विकास	हाम्रो बनेपा	कपिलबस्तु र बौद्धशिक्षा	हाम्रो हुप्सेकोट
कमलामार्गको पहिचान	भोटभाषा	बौद्धशिक्षा	सामाजिक शिक्षा संस्कृत
संगीत	हाम्रो सुनवल	गल्छी स्थानीय पाठ्यक्रम	हाम्रो ढाकुरबाबा

विषयहरू	विषयहरू	विषयहरू	विषयहरू
मैथली	ध्यान	योगा	हाम्रो इन्द्रसरोवर
हाम्रो चौरपाटी	संस्कृत भाषा	अंग्रेजी व्याकरण	Yajurveda
भोटभाषा	चिच्चो करिमे	हाम्रो कागेश्वरी मनहरा	हाम्रो भिरकोट
हार्मी वीरिन्द्रनगर			

विद्यालय तहको शिक्षामा स्थानीय पाठ्यक्रम प्रयोगको प्रावधान रहेको छ । यस तालिकामा मुख्य विषयहरूलाई समावेश गरिएको छैन जस्तै नेपाली, अंग्रेजी, गणित, विज्ञान तथा वातावरण शिक्षा, सामाजिक शिक्षा तथा जनसङ्ख्या, नैतिक शिक्षा, स्वास्थ्य तथा शारीरिक शिक्षा, पेसा, व्यावसाय तथा प्राविधिक शिक्षा ।

३.४.१० माध्यमिक तह शिक्षा कक्षा (९-१२)

शिक्षासम्बन्धी ऐन २०२८ तथा नियमावली २०५९ ले विद्यालय शिक्षामा कक्षा ९-१२ सम्म शिक्षा नै माध्यमिक शिक्षा हो । यस खण्डमा कर्णाली प्रदेशको माध्यमिक तहमा भर्ना भएका विद्यार्थीहरूको सङ्ख्यालाई प्रस्तुत गरिएको छ । साथै यस खण्डमा विद्यार्थी शिक्षकको औसत तथा विद्यालयमा दलित, जनजाति, मधेशी तथा अन्य समुदायका विद्यार्थीहरूको सङ्ख्याको जानकारी गराउँदछ ।

तालिका १.३७ माध्यमिक तह ९-१२ मा अध्ययनरत विद्यार्थीको जिल्लागत विवरण						
जिल्ला	कक्षा ९-१०			कक्षा ११-१२		
	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
रुकुम पश्चिम	३८७४	३८५६	७७३०	३२७२	२८६४	६१३६
सल्यान	४५२३	४३४४	८८६७	३६३७	३१८६	६८२३
सुर्खेत	८३०३	८८६५	१७१६८	५६०८	५८७६	११४८४
दैलेख	५९७९	५४८३	११४६२	३५४९	३१२८	६६७७
जाजरकोट	५१४१	५०५०	१०१९१	४४५२	४५१०	८९६२
डोल्पा	७६३	८२७	१५९०	५६६	५५२	१११८
जुम्ला	२९१६	२७७५	५६९१	१९७२	२०४५	४०१७
कालिकोट	३५९९	३५९७	७१९६	२६९८	२८११	५५०९
मुगु	११८९	११६८	२३५७	८१४	७३५	१५४९
हुम्ला	१०२६	१०६०	२०८६	६३५	५७५	१२१०
कर्णाली प्रदेश	३७३१३	३७०२५	७४३३८	२७२०३	२६२८२	५३४८५
नेपाल	४८५१४१	५०४७४४	९८९८८५	३३१८२२	३४२०३३	६७३८५५

स्रोत: शिक्षा विकास तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र २०८१ place Report

माथिको तालिकाअनुसार नेपालमा जम्मा कक्षा ९-१० र ११-१२ मा अध्ययनरत विद्यार्थी सङ्ख्या १६६३७४० जना रहेका छन् भने कर्णाली प्रदेशमा जम्मा १२७८२३ जना रहेका छन् । कक्षा ९-१०मा कर्णालीमा ७४३३८ जना र ११-१२ मा ५३४८५ जना विद्यार्थी रहेका छन् ।

तालिका नं.१.३८ कर्णाली प्रदेश माध्यमिक विद्यालय कक्षा ९-१२ मा अध्ययनरत कक्षागत विद्यार्थीको विवरण

कक्षा	सामुदायिक			संस्थागत			Community	Institutional
	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	Share of students	
कक्षा ९	१८१४४	१७६२५	३५७६९	९१७	१२८९	२२०६	३०	३३
कक्षा १०	१७३९९	१६८५१	३४२५०	८५३	१२६०	२११३	२८	३१
कक्षा ११	१२२०४	१२०७७	२४२८१	७९८	१०३०	१८२८	२०	२७
कक्षा १२	१३९३५	१२८१२	२६७४७	२६६	३६३	६२९	२२	९
कर्णाली	६१६८२	५९३६५	१२१०४७	२८३४	३९४२	६७७६	१००	१००

Source: Flash Report-२०८१

तालिका १.३९ माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०) मा दलित र जनजाति विद्यार्थीहरूको विवरण

सि. नं.	जिल्ला	दलित विद्यार्थी संख्या						जनजाति विद्यार्थी संख्या					
		सामुदायिक विद्यालय			संस्थागत विद्यालय			सामुदायिक विद्यालय			संस्थागत विद्यालय		
		कक्षा ९-१०			कक्षा ९-१०			कक्षा ९-१०			कक्षा ९-१०		
		केटि	केटा	जम्मा	केटि	केटा	जम्मा	केटि	केटा	जम्मा	केटि	केटा	जम्मा
१	रुकुम पश्चिम	७२६	७७४	१५००	७	१२	१९	५९१	६००	११९१	१७	२७	४४
२	सल्यान	७२६	६६२	१३८८	९	२९	३८	६९८	७००	१३९८	२३	२१	४४
३	सुर्खेत	१९४४	१९४१	३८८५	१८२	२४१	४२३	१३११	१२२४	२५३५	२३०	३२०	५५०
४	दैलेख	१६८४	१४७८	३१६२	४	२	६	५९४	५४६	११४०	७	८	१५
५	जाजरकोट	१४१४	१४५२	२८६६	०	०	०	५३८	४९७	१०३५	०	०	०
६	डोल्पा	११२	१३६	२४८	०	०	०	१४५	१२१	२६६	०	०	०
७	जुम्ला	४९१	४८१	९७२	०	०	०	७२	४२	११४	०	०	०
८	कालिकोट	९५६	९३९	१८९५	०	०	०	२५	३१	५६	०	०	०
९	मुगु	१७	२२६	३९७	१	०	१	८०	४१	१२१	२	०	२
१०	हुम्ला	१४०	१६०	३००	०	०	०	१९७	१८५	३८२	०	०	०
११	कर्णाली प्रदेश	८३६४	८२४९	१६६१३	२०३	२८४	४८७	४२५१	३९८७	८२३८	२७९	३७६	६५५
१२	नेपाल	६१४४९	५८३१४	११९७६३	५९६०	८४७६	१४४३६	१३२६१७	११६३०९	२४८९२६	४१७१७	५१८८१	९३५९८

Source: Flash Report-२०८१

माथिको तालिकाअनुसार कर्णाली प्रदेशमा कक्षा ९-१० सम्म सामुदायिक विद्यालयमा दलित विद्यार्थी सङ्ख्या १६६१३ जना र जनजाति विद्यार्थी सङ्ख्या ८२३८ जना रहेका छन् । त्यसैगरी संस्थागत विद्यालयमा कर्णाली प्रदेशमा दलित विद्यार्थीको सङ्ख्या ४८७ जना देखिएको छ भने जनजाति विद्यार्थीको सङ्ख्या ६५५ जना रहेको छ ।

तालिका १.४० माध्यमिक तह (कक्षा ११-१२) मा दलित र जनजाति विद्यार्थीहरूको विवरण

सि. नं.	जिल्ला	दलित विद्यार्थी संख्या						जनजाति विद्यार्थी संख्या					
		सामुदायिक विद्यालय			संस्थागत विद्यालय			सामुदायिक विद्यालय			संस्थागत विद्यालय		
		कक्षा ११-१२			कक्षा ११-१२			कक्षा ११-१२			कक्षा ११-१२		
		केटि	केटा	जम्मा	केटि	केटा	जम्मा	केटि	केटा	जम्मा	केटि	केटा	जम्मा
१	रुकुम पश्चिम	५९१	४८७	१०७८	०	२	२	५९१	४७७	९८८	२	१	३
२	सल्यान	४९०	४५९	९४९	०	०	०	४९२	४२४	९१६	०	०	०
३	सुर्खेत	११४६	१०७८	२२२४	९०	१३९	२२९	८७३	६७७	१५५०	१८१	१७१	३५२
४	दैलेख	६६७	६५३	१३२०	०	०	०	३६०	३३४	६९४	०	०	०
५	जाजरकोट	१०६५	९९६	२०६१	०	०	०	३९७	४०९	८०६	०	०	०
६	डोल्पा	५३	८०	१३३	०	०	०	८६	५२	१३८	०	०	०
७	जुम्ला	२२०	२४९	४६९	०	०	०	५२	३१	८३	०	०	०
८	कालिकोट	४६८	५५०	१०१८	०	०	०	२०	३०	५०	०	०	०
९	मुगु	१०३	१२९	२३२	०	०	०	४७	१६	६३	०	०	०
१०	हुम्ला	८१	१०२	१८३	०	०	०	११८	८९	२०७	०	०	०
११	कर्णाली प्रदेश	४८८४	४७८३	९६६७	९०	१४१	२३१	२९५६	२५३९	५४९५	१८३	१७२	३५५
१२	नेपाल	३२०५०	२९०७०	६११२०	५१२२	७०३०	१२१५२	८६७६२	६९६७९	१५६४४१	३३५००	४०३३०	७३८३०

Source: Flash Report-२०८१

माथिको तालिकाअनुसार कर्णाली प्रदेशमा कक्षा ११-१२ सम्म सामुदायिक विद्यालयमा दलित विद्यार्थी सङ्ख्या ९६६७ जना र जनजाति विद्यार्थी सङ्ख्या ५४९५ जना रहेका छन्। त्यसैगरी संस्थागत विद्यालयमा कर्णाली प्रदेशमा दलित विद्यार्थीको सङ्ख्या २३१ जना देखिएको छ भने जनजाति विद्यार्थीको सङ्ख्या ३५५ जना रहेको छ।

३.४.११ माध्यमिक तहमा कुल तथा खुद भर्नादर -कक्षा (९-१०) र कक्षा (११-१२)

कुल भर्नादर भन्नाले एक निश्चित तहको शिक्षा जम्मा भर्नादरलाई बुझाउँदछ जुन अफिसियल उमेर समूह-अनुसारको शिक्षा तहमा भर्ना प्रतिशतलाई मानिन्छ। कुल भर्नादर १०० प्रतिशतभन्दा बढी हुन सक्दछ किनकि यसमा कम वा बढी उमेरमा विद्यार्थी भर्ना तथा कक्षा पुनरावृत्ति हुने गर्दछ। खुद भर्नादरमा अफिसियल उमेरअनुसारको समूहलाई विभिन्न शिक्षा तहमा मात्र भर्ना गरिएको हुन्छ। माध्यमिक तहको कक्षा ९ देखि १० सम्मको उमेर समूह १३ वर्ष देखि १४ वर्ष सम्मका हुन्छन् भने कक्षा ११ देखि १२ सम्मको उमेर समूह १५ वर्ष देखि १६ वर्षका हुन्छन्। यो दर अनुमानित जनसङ्ख्यालाई आधार मानिएर गणना गरिन्छ।

तालिका १.४१ जिल्लागत माध्यमिक तहअनुसार कुल र खुद भर्नादर

जिल्ला	कुलभर्नादर कक्षा (१-१०)		खुदभर्नादर कक्षा (१-१०)		कुलभर्नादर कक्षा (११-१२)		खुदभर्नादर कक्षा (११-१२)	
	केटी	केटा	जम्मा	केटी	केटा	जम्मा	केटी	केटा
रुकुमपश्चिम	९६.०	१०३.६	१९९.६	६८.७	७२.८	१४१.५	७६.६	८०.५
सल्यान	९४.५	९४.८	१८९.३	७०.०	७३.०	१४३.०	६९.३	६२.७
सुर्खेत	९३.७	९६.५	१९०.२	७५.३	६८.८	१४४.१	५९.४	४८.६
दैलेख	९८.२	९९.२	१९७.४	६८.६	७५.६	१४४.२	५५.७	४२.३
जाजरकोट	९६.९	१००.४	१९७.३	६६.०	७०.७	१३६.७	६९.३	४९.९
डोल्पा	९७.९	९९.०	१९६.९	७९.३	७७.१	१५६.४	७९.६	४०.८
जुम्ला	९७.७	१०१.५	१९९.२	६७.२	६४.६	१३१.८	७६.४	४४.१
कालिकोट	९३.९	९६.७	१९०.६	६९.९	६८.४	१३८.३	७२.७	७८.१
मुगु	९५.७	९४.७	१९०.४	७९.२	८३.५	१६२.७	७३.४	७०.२
हुम्ला	९४.२	९५.१	१८९.३	७६.७	७४.५	१५१.२	७५.०	६९.४
कर्णाली	९५.७	९८.२	१९३.९	७०.७	७१.५	१४२.२	६६.५	४६.९
नेपाल	९८.०	१००.२	१९८.२	७७.३	७४.२	१५१.५	६८.३	६३.३

Source: Flash Report-२०८१

कुल भर्ना दर र खुद भर्ना दरको आदर्श अवस्था भनेको दुवै १०० प्रतिशत रहनु हो जुन उमेरअनुसारको कक्षामा भर्ना हुनु र कुनै पनि बालबालिका विद्यालयबाहिर नहुनुलाई बुझाउँदछ। कुल भर्ना दर १०० प्रतिशतभन्दा बढी हुनुको अर्थ कम उमेर वा बढी उमेरका विद्यार्थी उमेरअनुसारको कक्षामा भर्ना हुनु र खुद भर्ना दर १०० प्रतिशतभन्दा कम हुनुको अर्थ बालबालिकाहरू स्कूलबाहिर छन् भन्ने बुझिन्छ।

तालिका १.४२ माध्यमिक तहमा कुल तथा खुद भर्नादर (कक्षा १-१२)

जिल्ला	कुलभर्नादर कक्षा (१-१२)		जम्मा	खुदभर्नादर कक्षा (१-१२)		जम्मा
	केटी	केटा		केटी	केटा	
रुकुमपश्चिम	८७.०	९०.१	८८.४	५८.५	५८.२	५८.४
सल्यान	७८.०	७७.०	७७.५	५८.०	५३.१	५५.६
सुर्खेत	७५.६	७७.७	७६.७	६१.४	५५.८	५८.६
दैलेख	७६.३	७७.५	७६.८	५५.१	५५.८	५५.४
जाजरकोट	९२.५	९५.६	९४.०	५८.१	५९.३	५८.७
डोल्पा	८५.७	९४.०	८९.७	६०.२	६०.९	६०.५
जुम्ला	८४.७	९२.६	८८.४	५६.०	५३.७	५४.९
कालिकोट	८३.५	८७.६	८५.५	६१.२	५८.७	६०.०
मुगु	८१.८	८५.१	८३.४	५७.७	६४.०	६०.७
हुम्ला	८०.४	८६.९	८३.५	५९.१	५८.५	५८.८
कर्णाली	८१.३	८३.९	८२.६	५८.६	५६.७	५७.७
नेपाल	७७.१	८४.३	८०.६	५६.१	५५.५	५५.८

माथिको तालिकाले कुल भर्ना दर र खुद भर्ना दर आधारभूत तहको कक्षा ९ देखि १२ सम्मको अवस्थालाई चित्रण गर्दछ । यस तालिकाले खुद भर्ना दरले अझै पनि बालबालिकाहरु स्कूलबाहिर छन् भन्ने अवस्थालाई दर्शाउँदछ ।

३.४.१२ आधारभूत तह र माध्यमिक तहमा कार्यरत शिक्षक सङ्ख्या

आधारभूत तह (१-५) को शिक्षक सङ्ख्या

नेपालभर आधारभूत तहमा कक्षा १-५ मा अध्यापनरत शिक्षकको जम्मा सङ्ख्या १५४२३५ जना रहेका छन् । जसमा महिला शिक्षक ८४३८७ जना र पुरुष शिक्षक ६९८४८ जना रहेका छन् । कर्णाली प्रदेशमा आधारभूत तह कक्षा १-५ सम्म जम्मा १०४४९ जना शिक्षक रहेका छन् । जसमा महिला शिक्षक ३९९८ जना र पुरुष शिक्षक ६४५१ जना रहेका छन् । तलको यस तालिकालाई अध्ययन गर्दा नेपालभर आधारभूत तहमा पुरुष शिक्षक भन्दा महिला शिक्षकको सङ्ख्या बढी पाइयो ।

तालिका नं.१.४३ आधारभूत तह १-५ सम्मको शिक्षक सङ्ख्या विवरण

जम्मा शिक्षक कक्षा (१-५)				
क्र.सं.	जिल्ला	महिला	पुरुष	जम्मा
१	रुकुम पश्चिम	३९४	६०८	१००२
२	सल्यान	६१९	९२८	१५४७
३	सुर्खेत	११६०	११३२	२२९२
४	दैलेख	५९२	९४९	१५४१
५	जाजरकोट	४०४	७२९	११३३
६	डोल्पा	१११	३१८	४२९
७	जुम्ला	२१२	४९८	७१०
८	कालिकोट	३१८	६६४	९८२
९	मुगु	९५	२८१	३७६
१०	हुम्ला	९३	३४४	४३७
११	कर्णाली	३९९८	६४५१	१०४४९
१२	नेपाल	८४३८७	६९८४८	१५४२३५

स्रोत: शिक्षा विकास तथा मानव स्रोतविकास केन्द्र २०८१ place Report

तालिका १.४४ आधारभूत तह १-५ का सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका शिक्षक सङ्ख्या

आधारभूत तह कक्षा १-५																					
सामुदायिक विद्यालय																		संस्थागत विद्यालय			
जिल्ला	स्थायी			अस्थायि			राहत			जम्मा स्वीकृत दरबन्दी			निजी स्रोत			जम्मा शिक्षक			निजी स्रोत		
	म	पु	ज	म	पु	ज	म	पु	ज	म	पु	ज	म	पु	ज	म	पु	ज	म	पु	जम्मा
रुकुम पश्चिम	११४	३३३	४४७	५४	७३	१२७	१०२	११५	२१७	२७०	५२१	७९१	५१	४०	९१	३२१	५६१	८८२	७३	४७	१२०
सल्यान	१५५	५३६	६९१	६२	७९	१४१	१५८	१८२	३४०	३७५	७९७	११७२	१३१	५६	१८७	५०६	८५३	१३५९	११३	७५	१८८
सुर्खेत	३७८	६९५	१०७३	८५	७६	१६१	२०३	१३४	३३७	६६६	९०५	१५७१	१३३	६६	१९९	७९९	१७१	१७७०	३६१	१६१	५२२
दलेख	१७६	४८७	६६३	१२२	१५४	२७६	१८६	१६५	३५१	४८४	८०६	१२९०	९२	१२६	२१८	५७६	९३२	१५०८	१६	१७	३३
जाजरकोट	१४६	३९२	५३८	५१	८५	१३६	१५१	१८७	३३८	३४८	६६४	१०१२	३८	५२	९०	३८६	७१६	११०२	१८	१३	३१
डोल्पा	६१	१९१	२५२	३४	८१	११५	७	५	१२	१०२	२७७	३७९	६	४०	४६	१०८	३१७	४२५	३	१	४
जुम्ला	७८	२६३	३४१	३५	७६	१११	२९	४८	७७	१४२	३८७	५२९	५४	९५	१४९	१९६	४८२	६७८	१६	१६	३२
कालिकोट	७८	२७०	३४८	६०	९८	१५८	८०	१३८	२१८	२१८	५०६	७२४	८९	१३७	२२६	३०७	६४३	९५०	११	२१	३२
मुगु	४८	१९५	२४३	२९	५४	८३	४	१०	१४	८१	२५९	३४०	५	१७	२२	८६	२७६	३६२	९	५	१४
हुम्ला	४५	२०२	२४७	२४	६८	९२	१२	३९	५१	८१	३०९	३९०	७	३०	३७	८८	३३९	४२७	५	५	१०
कर्णाली	१२७९	३५६४	४८४३	५५६	८४४	१४००	९३२	१०२३	१९५५	२७६७	५४३१	८१९८	६०६	६५९	१२६५	३३७३	६०९०	९४६३	६२५	३६१	९८६
नेपाल	२२६२०	३९७४९	६२३६९	९९३२	७२५३	१७१८५	११६३६	७९०६	१९५४२	४४१८८	५४९०८	९९०९६	९७८५	४७२३	१४५०८	५३९७३	५९६३१	११३६०४	३०४१४	१०२१७	४०६३१

स्रोत: शिक्षा विकास तथा मानव स्रोतविकास केन्द्र २०८१ flace Report

माथिको तालिका अनुसार नेपाल भरका आधारभूत तह कक्षा १-५ सम्मका सामुदायिक विद्यालयमा स्थायी ६२३६९ जना, अस्थायी १७८५ जना, स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत ९९०९६, राहत १९५४२ र निजी स्रोतमा १४५०८ जना शिक्षक कार्यरत छन्। त्यसैगरी कर्णाली प्रदेशमा आधारभूत तह १-५ मा सामुदायिक विद्यालयतर्फ स्थायी ४८४३, अस्थायी १४००, स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत ८९९८, राहत १९५५, निजी स्रोत १२६५ जना र हेका छन्। त्यसैगरी संस्थागत विद्यालयको नेपालभर आधारभूत तह १-५ मा निजी स्रोतका जम्मा ४०६३१ जना र कर्णाली प्रदेशमा ९८६ जना कार्यरत छन्।

आधारभूत तह (६-८) का सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका शिक्षक सङ्ख्या

नेपालभर आधारभूत तहमा कक्षा ६-८ मा अध्यापनरत शिक्षकको जम्मा सङ्ख्या ६६५४३ जनारहेका छन् । जसमा महिला शिक्षक २३७२७ जना र पुरुष शिक्षक ४१२३१ जना रहेका छन् । कर्णाली प्रदेशमा आधारभूत तह कक्षा ६-८ सम्म जम्मा ४३५६ जना शिक्षक रहेका छन् । जसमा महिला शिक्षक १५१ जना र पुरुष शिक्षक ३००१ जना रहेका छन् । तलको यस तालिकालाई अध्ययन गर्दा आधारभूत तह ६-८ मा पुरुष शिक्षको सङ्ख्या महिला शिक्षकको सङ्ख्या भन्दा बढी पाइयो ।

तालिका १.४५ आधारभूत तह ६-८ सम्मका सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका शिक्षक सङ्ख्या विवरण

जिल्ला	विद्यालय वर्ष: २०८१		
	आधारभूत तह (६-८) का जम्मा विद्यालय		
	जम्मा शिक्षक कक्षा (६-८)		
	महिला	पुरुष	जम्मा
रुकुमपश्चिम	९१	२८९	४४८
सल्यान	१२४	३९१	५२७
सुर्खेत	३२६	७०९	१०९६
दैलेख	१५२	४९६	७३१
जाजरकोट	११९	३७५	५३८
डोल्पा	१६	७९	१०७
जुम्ला	३४	१७८	२४२
कालिकोट	४१	२५१	३४७
मुगु	२०	११३	१५३
हुम्ला	२८	१२०	१६७
कर्णाली	१५१	३००१	४३५६
नेपाल	२३७२७	४१२३१	६६५४३

स्रोत: शिक्षा विकास तथा मानव स्रोतविकास केन्द्र २०८१ place Report

तालिका १.४६ आधारभूत तह ६-८का सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका शिक्षक सङ्ख्या

आधारभूत तह कक्षा (६-८)																					
सामुदायिक विद्यालय																		संस्थागत विद्यालय			
जिल्ला	स्थायी			अस्थायी			राहत		जम्म स्वीकृत दरबन्दी			निजी स्रोत			जम्मा शिक्षक			निजी स्रोत			
	म	पु	ज	म	पु	ज	म	पु	ज	म	पु	ज	म	पु	ज	म	पु	जम्मा			
रुकुम पश्चिम	६	५८	८५	१४	८	६९	२६	९३	११९	४६	१५९	२७३	१३	३०	४३	८५	२८२	४३५	६	७	१३
सल्यान	१२	८१	८८	११	७	३५	१८	८२	१००	४१	१७०	२२३	४७	७७	१२४	१०६	३२९	४४७	१८	६२	८०
सुर्खेत	४५	१६१	२२८	२५	१८	८२	४०	११६	१५६	११०	२९५	४६६	४७	९७	१४४	१९७	५०८	७६६	१२९	२०१	३३०
दैलेख	१७	६७	१०१	२७	१४	१०७	३७	१५२	१८९	८१	२३३	३९७	२८	९४	१२२	१४६	४७९	७०८	६	१७	२३
जाजरकोट	१०	६८	८२	९	६	५५	३७	११६	१५३	५६	१९०	२९०	१९	४५	६४	११२	३५१	५०७	७	२४	३१
डोल्पा	४	३२	३४	५	५	२४	२	१४	१६	११	५१	७४	१	१०	११	१४	७५	१०१	२	४	६
जुम्ला	८	५०	६०	७	६	४१	७	४५	५२	२२	१०१	१५३	५	२९	३४	३४	१७५	२३९	०	३	३
कालिकोट	१२	५०	७२	६	९	६०	६	५३	५९	२४	११२	१९१	११	८५	९६	४१	२५०	३४६	०	१	१
मुगु	९	४१	४४	७	७	४०	०	१७	१७	१६	६५	१०१	२	२६	२८	१८	१०८	१४६	२	५	७
हुम्ला	६	५७	४८	६	६	४६	४	१६	२०	१६	७९	११४	६	१३	१९	२६	१०८	१५३	२	१२	१४
कर्णाली	१२९	६६५	८४२	११७	८६	५५९	१७७	७०४	८८१	४२३	१४५५	२२८२	१७९	५०६	६८५	७७९	२६६५	३८४८	१७२	३३६	५०८
नेपाल	३०३८	११०१७	१३४६१	१८८७	१४३३	५४९९	२७४६	६५४९	९२९५	७६७१	१८९९९	२८२५५	२१२०	३५७१	५६९१	१२५३५	२९११२	४३२३२	१११९२	१२११९	२३३११

स्रोत: शिक्षा विकास तथा मानव स्रोतविकास केन्द्र २०८१ flace Report

माथिको तालिकाअनुसार नेपाल भरका आधारभूत तह कक्षा ६-८ सम्मका सामुदायिक विद्यालय स्थायी १३४६१, अस्थायी ५४९९, स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत २८२५५, राहत ९२९५ र निजी स्रोतमा ५६९१ जना शिक्षक कार्यरत छन्। त्यसैगरी कर्णाली प्रदेशमा आधारभूत तह ६-८ मा सामुदायिक विद्यालयतर्फ स्थायी ८४२, अस्थायी ५५९, स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत २२८२, राहत ८८१, निजी स्रोत ६८५ जना रहेका छन्। त्यसैगरी संस्थागत विद्यालयको नेपालभर आधारभूत तह ६-८ मा निजी स्रोतका जम्मा २३३११ जना र कर्णाली प्रदेशमा ५०८ जना कार्यरत छन्।

माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) का जम्मा शिक्षक सङ्ख्या

नेपालभर आधारभूत तहमा कक्षा ९-१० मा अध्यापनरत शिक्षकको जम्मा सङ्ख्या ४९०२६ जना रहेका छन् । जसमा महिला शिक्षक ९४९० जना र पुरुष शिक्षक ३९५३६ जना रहेका छन् । कर्णाली प्रदेशमा आधारभूत तह कक्षा ९-१० सम्म जम्मा २३०५ जना शिक्षक रहेका छन् । जसमा महिला शिक्षक ३१४ जना र पुरुष शिक्षक १९९१ जना रहेका छन् । तलको यस तालिकालाई अध्ययन गर्दा माध्यमिक तह ९-१० मा पुरुष शिक्षकको सङ्ख्या महिला शिक्षकको सङ्ख्याभन्दा बढी पाइयो ।

तालिका १.४७ माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) का जम्मा शिक्षक सङ्ख्या विवरण

क्र.सं.	जिल्ला	जम्मा शिक्षक कक्षा (९-१०)		
		महिला	पुरुष	जम्मा
१	रुकुम पश्चिम	२३	२०४	२२७
२	सल्यान	२८	२४३	२७१
३	सुर्खेत	११८	५४५	६६३
४	दैलेख	५०	२७४	३२४
५	जाजरकोट	२९	१४९	१७८
६	डोल्पा	१०	७१	८१
७	जुम्ला	१९	१४२	१६१
८	कालिकोट	२५	१७९	२०४
९	मुगु	७	१०२	१०९
१०	हुम्ला	५	८२	८७
११	कर्णाली	३१४	१९९१	२३०५
१२	नेपाल	९४९०	३९५३६	४९०२६

स्रोत: शिक्षा विकास तथा मानव स्रोतविकास केन्द्र २०८१ place Report

माध्यमिक तह ९-१० को शिक्षक सङ्ख्या

तालिका नं.१.४८ सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयमा रहेका शिक्षक सङ्ख्याको जिल्लागत विवरण

आधारभूत तह कक्षा (९-१०)																					
सामुदायिक विद्यालय																		संस्थागत विद्यालय			
जिल्ला	स्थायी			अस्थायी			राहत			जम्म स्वीकृत			निजी स्रोत			जम्मा शिक्षक			निजी स्रोत		
	म	पु	ज	म	पु	ज	म	पु	ज	म	पु	ज	म	पु	ज	म	पु	ज	म	पु	जम्मा
रुकुम पश्चिम	५	६०	६५	५	४९	५४	१०	६५	७५	२०	१७४	१९४	३	१०	१३	२३	१८४	२०७	०	२०	२०
सल्यान	८	६८	७६	६	४९	५५	४	६५	६९	१८	१८२	२००	५	३४	३९	२३	२१६	२३९	५	२७	३२
सुर्खेत	२२	१३०	१५२	९	४१	५०	१८	१०५	१२३	४९	२७६	३२५	१०	३७	४७	५९	३१३	३७२	५९	२३२	२९१
दैलेख	११	६९	८०	२०	६०	८०	११	१०७	११८	४२	२३६	२७८	६	२८	३४	४८	२६४	३१२	२	१०	१२
जाजरकोट	९	४३	५२	५	२६	३१	१०	६१	७१	२४	१३०	१५४	४	१९	२३	२८	१४९	१७७	१	०	१
डोल्पा	२	२०	२२	५	२९	३४	१	१२	१३	८	६१	६९	२	१०	१२	१०	७१	८१	०	०	०
जुम्ला	४	२८	३२	५	५०	५५	७	४७	५४	१६	१२५	१४१	३	१४	१७	१९	१३९	१५८	०	३	३
कालिकोट	७	४४	५१	७	५७	६४	४	५१	५५	१८	१५२	१७०	६	२५	३१	२४	१७७	२०१	१	२	३
मुगु	१	२२	२३	३	३७	४०	२	१६	१८	६	७५	८१	०	१२	१२	६	८७	९३	१	१५	१६
हुम्ला	०	२३	२३	२	३४	३६	२	१५	१७	४	७२	७६	१	१०	११	५	८२	८७	०	०	०
कर्णाली	६९	५०७	५७६	६७	४३२	४९९	६९	५४४	६१३	२०५	१४८३	१६८८	४०	१९९	२३९	२४५	१६८२	१९२७	६९	३०९	३७८
नेपाल	१८२५	९३३४	१११५९	१०४६	४०४२	५०८८	१०४६	६१२९	७१७५	३९१७	१९५०५	२३४२२	६३७	२०८८	२७२५	४५५४	२१५९३	२६१४७	४९३६	१७९४३	२२८७९

स्रोत: शिक्षा विकास तथा मानव स्रोतविकास केन्द्र २०८१ place Report

माथिको तालिकाअनुसार नेपाल भरका माध्यमिक तह कक्षा ९-१० सम्मका सामुदायिक विद्यालय स्थायी १११५९, अस्थायी ५०८८, स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत २३४२२, राहत ७१७५ जना र निजी स्रोतमा २७२५ जना शिक्षक कार्यरत छन् । त्यसैगरी कर्णाली प्रदेशमा माध्यमिक तह ९-१०मा सामुदायिक विद्यालयतर्फ स्थायी ५७६, अस्थायी ४९९,स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत १६८८, राहत ६१३, निजी स्रोत १९९ जना रहेका छन् । त्यसैगरीसंस्थागत विद्यालयको नेपालभर आधारभूत तह ९-१० मा निजी स्रोतका जम्मा २२८७९ र कर्णाली प्रदेशमा ३७८ जना कार्यरत छन् ।

माध्यमिक तह ११-१२ को शिक्षक सङ्ख्या

तालिका १.४९ माध्यमिक तह कक्षा (११-१२) का जम्मा शिक्षक सङ्ख्या विवरण

क्र.सं.	जिल्ला	जम्मा शिक्षक कक्षा (११-१२)		
		महिला	पुरुष	जम्मा
१	रुकुम पश्चिम	३	४९	५२
२	सल्यान	६	५७	६३
३	सुर्खेत	२४	१४४	१६८
४	दैलेख	१२	८०	९२
५	जाजरकोट	४	७६	८०
६	डोल्पा	०	२५	२५
७	जुम्ला	२	५१	५३
८	कालिकोट	७	१०१	१०८
९	मुगु	२	४२	४४
१०	हुम्ला	१	२०	२१
११	कर्णाली	६१	६४५	७०६
१२	नेपाल	१६०९	९७५७	११३६६

स्रोत: शिक्षा विकास तथा मानव स्रोतविकास केन्द्र २०८१ flace Report

नेपालभर आधारभूत तहमा कक्षा ११-१२ मा अध्यापनरत शिक्षकको जम्मा सङ्ख्या ११३६६ जना रहेका छन् । जसमा महिला शिक्षक १६०९ जना र पुरुष शिक्षक ९७५७ रहेका छन् । कर्णाली प्रदेशमा आधारभूत तह कक्षा ११-१२ सम्म जम्मा ७०६ जना शिक्षक रहेका छन् । जसमा महिला शिक्षक ६१ जना र पुरुष शिक्षक ६४५ जना छन् । तलको यस तालिकालाई अध्ययन गर्दा माध्यमिक तह ११-१२ मा पुरुष शिक्षकको सङ्ख्या महिला शिक्षकको सङ्ख्याभन्दा बढी पाइयो ।

तालिका १.५० माध्यमिक तह कक्षा ११-१२ को शिक्षक सङ्ख्या

आधारभूत तह कक्षा (११-१२)																					
सामुदायिक विद्यालय																		संस्थागत विद्यालय			
जिल्ला	स्थायी			अस्थायी			राहत			जम्म स्वीकृत			निजी स्रोत			जम्मा शिक्षक			निजी स्रोत		
	म	पु	ज	म	पु	ज	म	पु	ज	म	पु	ज	म	पु	ज	म	पु	ज	म	पु	जम्मा
रुकुम पश्चिम	०	०	०	२	२०	२२	१	२२	२३	३	४२	४५	०	७	७	३	४९	५२	०	०	०
सल्यान	०	०	०	२	१४	१६	१	३४	३५	३	४८	५१	१	७	८	४	५५	५९	२	२	४
सुर्खेत	०	०	०	७	२५	३२	५	६१	६६	१२	८६	९८	३	१८	२१	१५	१०४	११९	९	४०	४९
दलेख	०	०	०	२	२६	२८	७	५३	६०	९	७९	८८	२	१	३	११	८०	९१	१	०	१
जाजरकोट	०	०	०	१	२४	२५	२	५१	५३	३	७५	७८	१	१	२	४	७६	८०	०	०	०
डोल्पा	०	०	०	०	७	७	०	१८	१८	०	२५	२५	०	०	०	०	२५	२५	०	०	०
जुम्ला	०	०	०	२	१४	१६	०	३२	३२	२	४६	४८	०	५	५	२	५१	५३	०	०	०
कालिकोट	०	०	०	०	३५	३५	५	६०	६५	५	९५	१००	२	६	८	७	१०१	१०८	०	०	०
मुगु	०	०	०	२	११	१३	०	२८	२८	२	३९	४१	०	२	२	२	४१	४३	०	१	१
हुम्ला	०	०	०	१	६	७	०	१३	१३	१	१९	२०	०	१	१	१	२०	२१	०	०	०
कर्णाली	०	०	०	१९	१८२	२०१	२१	३७२	३९३	४०	५५४	५९४	९	४८	५७	४९	६०२	६५१	१२	४३	५५
नेपाल	०	०	०	२८३	१६४४	१९२७	३६७	३५८३	३९५०	६५०	५२२७	५८७७	२११	८५८	१०६९	८६१	६०८५	६९४६	७४८	३६७२	४४२०

स्रोत: शिक्षा विकास तथा मानव स्रोतविकास केन्द्र २०८१ place Report

माथिको तालिकाअनुसार नेपाल भरका माध्यमिक तह कक्षा ११-१२ सम्मका सामुदायिक विद्यालय स्थायी शून्य, अस्थायी १९२७, स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत ५८७७, राहत ३९५० जना र निजी स्रोतमा १०६९ जना शिक्षक कार्यरत छन् । त्यसैगरी कर्णाली प्रदेशमा माध्यमिक तह ११-१२ मा सामुदायिक विद्यालयतर्फ स्थायी शून्य, अस्थायी २०१, स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत ५९४ राहत ३९३, निजी स्रोत ५७ जना रहेका छन् । त्यसैगरी संस्थागत विद्यालयको नेपालभर र कर्णाली प्रदेशमा शिक्षकको सङ्ख्या शून्य पाइयो ।

परिच्छेद-४

शिक्षा विकास निर्देशनालयको बजेट तथा कार्यक्रम

४.१ शिक्षा विकास निर्देशनालयले आ.व. २०८१/०८२ मा सम्पादन गरेका प्रमुख कार्यहरू:

आर्थिक वर्ष	प्रमुख कार्य
२०८१/८२	माध्यमिक शिक्षा परीक्षा (SEE) राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डसम्बन्धी कार्य १. आ.व. २०८१/८२ मा ९८५ जनाको प्रतिलिपि प्रमाणपत्र वितरण गरिएको, २. माध्यमिक शिक्षा परीक्षा (SEE) सञ्चालनको सन्दर्भमा शिक्षा विकास निर्देशनालयले १० वटै जिल्लामा उत्तरपुस्तिकाको व्यवस्थापन SEE परीक्षाको खर्च व्यवस्थापन उत्तरपुस्तिका परीक्षण र सम्परीक्षण लगायत समग्र व्यवस्थापकीय जिम्मेवारी बहन गरिरहेको छ। यस वर्ष मात्र प्रदेशभर १८० वटा केन्द्रमार्फत ३७९११ जना परीक्षार्थीले SEE परीक्षा दिएका छन्, ३. १० वटै जिल्लाका लागि ४ लाख ८५ हजार मूल उत्तरपुस्तिका र ५ लाख ९७ हजार थप उत्तरपुस्तिकाको छपाइ तथा व्यवस्थापन गरिएको, ४. १० वटै जिल्लाका १८० वटा परीक्षा केन्द्र खर्च शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइको खर्च र उत्तरपुस्तिका छपाइ तथा ढुवानी खर्च लगायत SEE परीक्षाको खर्च व्यवस्थापन गरेको, ५. शिक्षा विकास निर्देशनालयमा रहेको परीक्षण केन्द्रमा २०८१ को बैशाख महिनामा एसइई परीक्षाको ३६७५८ उत्तरपुस्तिका परीक्षण तथा सम्परीक्षण गराइएको। शिक्षक सेवा आयोगसम्बन्धी कार्य १. आ.व. २०८१/८२मा शिक्षक सेवा आयोगबाट सिफारिस भएका निमा तह तृतीय श्रेणीका ४७ जना उमेदवारको अन्तर्वार्ता सञ्चालन भएको छ। त्यसैगरी आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षातर्फ निम्न माध्यमिक द्वितीय, प्राथमिक प्रथम र प्राथमिक द्वितीय गरी ९५ जनाको अन्तर्वार्ता सञ्चालन भएको छ। २. खुलातर्फ शिक्षक सेवा आयोगबाट कर्णाली प्रदेशमा सिफारिस भएका निमा तहका २६ जना र प्राथमिक, निम्नमाध्यमिक, माध्यमिक तहका ३० जना उमेदवारको जिल्ला छनौटको प्रक्रिया पूरा गरी नियुक्ति तथा पदस्थापनका लागि जिल्लामा पठाइएको छ र नियुक्ति तथा पदस्थापनको अभिलेख व्यवस्थापन गरिएको छ। ३. कर्णाली प्रदेशभरका प्रा, निमा र मा गरी सबै तहका शिक्षकहरूको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन फारमको गोप्य ढङ्गले सङ्कलन, व्यवस्थापन, संरक्षण र अभिलेखीकरण गरिएको छ। ४. निर्देशनालयमा रहेको बढुवा सिफारिस समितिबाट यस आ.व. मा कर्णाली प्रदेशका १० ओटै जिल्लाका प्रा., नि.मा., र मा. तहका ४० विज्ञापनअन्तर्गत १३०७ जना आवेदक शिक्षकको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन भई बढुवाका लागि १४५ जना उमेदवार सिफारिस भएका छन्।

४.२ SEE परीक्षा २०८१ को परीक्षार्थी विवरण

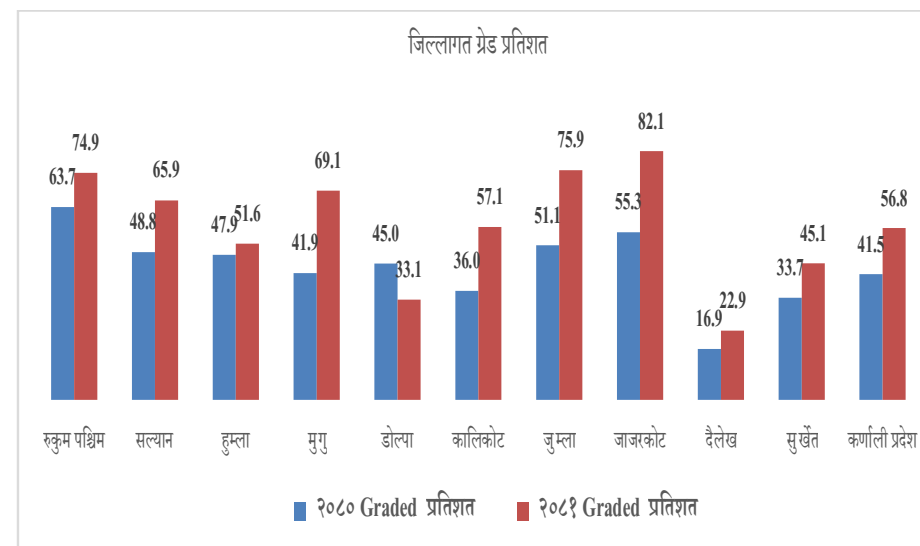
सं.	जिल्ला	परीक्षा केन्द्र संख्या	नियमित परीक्षार्थी विवरण									ग्रेड वृद्धितर्फ परीक्षार्थी विवरण (साधारण र प्राविधिक)			कुल जम्मा		
			साधारण तर्फ			प्राविधिक तर्फ			नियमित जम्मा			छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा
			छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा						
१	रुकुम पश्चिम	15	1733	1605	3338	58	48	106	1791	1653	3444	130	94	224	1921	1747	3668
२	सल्यान	23	1832	1982	3814	149	122	271	1981	2104	4085	101	83	184	2082	2187	4269
३	हुम्ला	7	446	415	861	41	48	89	487	463	950	76	78	154	563	541	1104
४	मुगु	8	389	339	728	27	30	57	416	369	785	67	94	161	483	463	946
५	डोल्पा	4	300	268	568	91	74	165	391	342	733	21	23	44	412	365	777
६	कालिकोट	25	1569	1555	3124	33	39	72	1602	1594	3196	415	478	893	2017	2072	4089
७	जुम्ला	16	1202	1168	2370	73	72	145	1275	1240	2515	84	82	166	1359	1322	2681
८	जाजरकोट	22	२११५	2113	4228	50	61	111	2165	2174	4339	138	191	329	2303	2365	4668
९	दैलेख	27	2095	2409	4504	101	95	196	2196	2504	4700	668	828	1496	2864	3332	6196
१०	सुर्खेत	33	3412	3515	6927	63	67	130	3475	3582	7057	1195	1261	2456	4670	4843	9513
	जम्मा	180	15093	15369	30462	686	656	1342	15779	16025	31804	2895	3212	6107	18674	19237	37911

४.३ SEE परीक्षा २०८१ मा खटिने जनशक्तिको विवरण

क्र.सं.	जिल्ला	परीक्षा केन्द्र संख्या	जम्मा विद्यार्थी संख्या	केन्द्राध्यक्ष	सहायक केन्द्राध्यक्ष	निरीक्षक	परीक्षा सहायक	कार्यालय सहयोगी
१	रुकुम पश्चिम	15	3668	15	24	183	37	73
२	सल्यान	23	4269	23	28	213	43	85
३	हुम्ला	7	1104	7	7	55	11	22
४	मुगु	8	946	8	8	47	9	19
५	डोल्पा	4	777	4	5	39	8	16
६	कालिकोट	25	4089	25	27	204	41	82
७	जुम्ला	16	2681	16	18	134	27	54
८	जाजरकोट	22	4668	22	31	233	47	93
९	दैलेख	27	6196	27	41	311	62	124
१०	सुर्खेत	33	9513	33	63	476	95	190
	जम्मा	180	37911	180	252	1895	380	758

४.४ कर्णाली प्रदेशको माध्यमिक परीक्षा (SEE) नतिजा २०८१

कर्णाली प्रदेश र जिल्लागत माध्यमिक परीक्षा (SEE) नतिजा २०८०/२०८१

कर्णाली प्रदेशको जिल्लागत तथा विद्यालयअनुसार माध्यमिक परीक्षा (SEE) को नतिजा

मुगुको २०८११ सालको SEE नतिजा					
क्र स	विद्यालयको नाम	जम्मा विद्यार्थी जम्मा	उत्तीर्ण	अनुत्तिर्ण	प्रतिशत
१	महाकाली मा वि श्रीनगर	७६	७०	६	९२.११
२	लोकप्रिय मा वि गम्था	४१	१२	२९	२९.२७
३	जगतमाला मा वि धैन	२०	१०	१०	५०.००
४	बुद्ध मा वि मां ग्री	११	९	२	८१.८२
५	बुद्ध मा वि मां ग्री	३४	३४	०	१००.००
६	महादेव मष्टा मा विलुई	४४	१४	३०	३१.८२
७	भवानी मा वि पुरमुरु	६	५	१	८३.३३
८	जनज्योति मा विनाथपुर्	२३	२२	१	९५.६५
९	सर्वोदय मा वि सुकाढिक	३५	२८	७	८०.००
१०	पन्चोदय मा वि नखर्जी	५६	४४	१२	७८.५७
११	कर्णाली मा वि टोप्ला	३६	३१	५	८६.११
१२	प्रभात मा वि रोवा	३०	२३	७	७६.६७
१३	कालिका मा वि बुगा	३२	१२	२०	३७.५०
१४	विजय मा वि कालै	३९	३३	६	८४.६२
१५	महादेव मा विह्याङ्गलु	२२	२०	२	९०.९१
१६	महाकाली मा वि श्रीनगरखुला	३०	२१	९	७०.००
१७	ने रा मा वि धैनकोट	३१	१६	१५	५१.६१
१८	गुरु मा वि भिई	८	५	३	६२.५०
१९	सरस्वती मा वि रिखियाँ	१७	१३	४	७६.४७
२०	बालशिक्षा मा वि कवा	५२	८	४४	१५.३८
२१	थापा बोडिङ्ग गमगढी	२	२	०	१००.००
२२	रारा मा वि कच्चे	४१	२३	१८	५६.१०
२३	प्रकाश मा वि लुम	१७	१४	३	८२.३५
२४	ने रा मा वि मुर्मा	१०	७	३	७०.००
२५	जनजागरण मा वि सेरी	२६	३	२३	११.५४
२६	ने रा मा वि जिउका	१६	१	१५	६.२५
२७	भगवती मा वि लाम्पुपन्सेरी	५१	१०	४१	१९.६१
२८	कालिका मा वि लिब्रु	३१	२९	२	९३.५५
२९	ने रा मिन मा विभारेकोट	२९	२५	४	८६.२१
३०	ने रा मा वि शोभा	१०	९	१	९०.००
३१	ने रा मा वि कर्मासी	१६	३	१३	१८.७५
३२	हिमोदय मा वि बाम	१८	१४	४	७७.७८
३३	ने रा आवासिय मा वि ताखा	३४	३४	०	१००.००
३४		९४४	६०४	३४०	६३.९८

सुर्खेतको २०८१ सालको SEE को विद्यालयगत नतिजा					
१		जम्मा	उत्तीर्ण	अनुत्तिर्ण	प्रतिशत
२	आनन्द मावि गुमी	१३६	१६	१२०	११.७६
३	सुर्यज्योती मावि मेहेलकुना	७७	५१	२६	६६.२३
४	जनसेवा मावि सहारे	१२८	१०६	२२	८२.८१
५	भेरी मावि घुमखहरे	५५	१६	३९	२९.०९
६	जनज्ञानभण्डार मावि कोटखोला	१०९	५८	५१	५३.२१
७	नेरामावि वडाखोली प्राविधिक धार	३९	१	३८	२.५६
८	नेरामावि वडाखोली	१०८	४७	६१	४३.५२
९	नेरामावि ज्यामिरेदहचौर	४५	६	३९	१३.३३
१०	कालिका मावि नादेधारापानी	४४	४२	२	९५.४५
११	सरस्वती मावि सिमघाट	२८	८	२०	२८.५७
१२	नेरामावि कोप्ची	५१	१५	३६	२९.४१
१३	देउती इ मि वो मेहेलकुना	२५	२३	२	९२.००
१४	गुर्भाकोट युनाइटेड	१२	२	१०	१६.६७
१५	शिव इ वो स्कुल गुर्भाकोट	१७	१५	२	८८.२४
१६	पिसल्याण्ड युनाइटेड	११	११	०	१००.००
१७	साहारा ई मि स्कुल वोटेचौर	७	७	०	१००.००
१८	भैरव मावि अवलचिंग	३४	७	२७	२०.५९
१९	मालिका मावि मटेला	१४	१	१३	७.१४
२०	इन्द्रेणी मावि गोगने	१०	०	१०	०.००
२१	जनता मावि रानीवास	३१	१२	१९	३८.७१
२२	सरस्वती मावि पाम्का	२०	१	१९	५.००
२३	भेरी मावि रानीघाट	३२	११	२१	३४.३८
२४	नेरामावि कांडाघुवानी	५	३	२	६०.००
२५	नेरामावि धौलाचाखाचौर	१६	९	७	५६.२५
२६	जगन्नाथ मावि विजौरा	५०	११	३९	२२.००
२७	जनजागृत मावि तोश्रा	२५	७	१८	२८.००
२८	जीवनज्योती मावि गुटु	५१	१२	३९	२३.५३
२९	नेरामावि लगाम	३५	५	३०	१४.२९
३०	सरस्वती मावि घाटगाउ	१२	३	९	२५.००
३१	नेरामावि वेतान	२२	४	१८	१८.१८
३२	विद्याज्योती मावि सुन्दरपुर	२०	७	१३	३५.००
३३	देवस्थान मावि कुमाला	११	२	९	१८.१८
३४	नेरामावि धनरास	२	०	२	०.००
३५	सिद्धेश्वरी मावि सान्नेधारी	२५	५	२०	२०.००

३६	नेरामावि शोभानचौर	११	२	९	१८.१८
३७	ने रा मावि भट्टेसेरा	९	४	५	४४.४४
३८	वावियाचौर इ वोडिड	१०	९	१	९०.००
३९	विद्याभुमी बोर्डिंग स्कूल	२४	१४	१०	५८.३३
४०	जनता मावि विद्यापुर	६७	७	६०	१०.४५
४१	सूर्य प्रकाश मावि पलैटे	१८१	३३	१४८	१८.२३
४२	सूर्य प्रकाश माविपलैटे प्राविधिक धार	४१	७	३४	१७.०७
४३	विधज्योती मावि वावियाचौर	१४२	४३	९९	३०.२८
४४	मालिका मावि पैसरा	३१	३	२८	९.६८
४५	जनसृजना मावि तातापानी	६३	१०	५३	१५.८७
४६	नेरामावि वुढाखाली	२०	२	१८	१०.००
४७	सिद्धेश्वरी मावि दहसाने	२८	१	२७	३.५७
४८	जनज्योती मावि जामु	४८	६	४२	१२.५०
४९	छिन्चु इ मि वो स्कूल	५४	३९	१५	७२.२२
५०	देउति विद्या मन्दिर छिन्चु	३९	३०	९	७६.९२
५१	शारदा मावि छिन्चु	९९	१४	८५	१४.१४
५२	जनज्योती मावि झिम्नी	८९	२२	६७	२४.७२
५३	शिखर मावि रामघाट	५९	२३	३६	३८.९८
५४	सरस्वती मावि डुंगिखोला	३३	२	३१	६.०६
५५	जनज्योती मावि काल्पानी	३७	४	३३	१०.८१
५६	सामुदायिक मावि मोहोटी	३०	२	२८	६.६७
५७	नेरामावि भयर्ग	२०	१	१९	५.००
५८	प्रभात मावि थानिचौर	५६	८	४८	१४.२९
५९	नेरामावि लोदे	४८	१३	३५	२७.०८
६०	नेरामावि सानोजात्रि	५७	६	५१	१०.५३
६१	चन्द्रज्योती मावि चन्द्रपुर	५२	१०	४२	१९.२३
६२	लालिगुरास मावि रामघाट	३४	५	२९	१४.७१
६३	सामुदायिक मावि सनिमोर	१४	२	१२	१४.२९
६४	चन्द्रोदय मावि काँशिपुर	३०	१०	२०	३३.३३
६५	भवानी मावि चिउरीगैरा	५०	८	४२	१६.००
६६	सूर्यज्योती माविहरे	२३	२	२१	८.७०
६७	जीवनज्योती मावि दशरथपुर	९५	३९	५६	४१.०५
६८	खाँडदेवी मावि चौरासे	४७	१०	३७	२१.२८
६९	सरस्वती मावि कल्याण	४३	१०	३३	२३.२६
७०	आदर्श मावि लेखफर्सा	१०५	४९	५६	४६.६७

७१	ने रा मावि नेटा	१६	१	१५	६.२५
७२	सरस्वती मावि सिमदमार	६	०	६	०.००
७३	नेरामावि कुइनेपानी	१९	०	१९	०.००
७४	जनक मावि गम्बोला	३४	४	३०	११.७६
७५	नेरामावि चुनियापानी	११	२	९	१८.१८
७६	लक्ष्मी मावि लवना	३४	४	३०	११.७६
७७	पशुपति मावि पुल्टा	१८	२	१६	११.११
७८	सरस्वती मावि सिरुपाटा	३८	४	३४	१०.५३
७९	जनज्योती मावि वड्डिचौर	७४	११	६३	१४.८६
८०	भेरी मावि तरंगा	३८	६	३२	१५.७९
८१	विजयश्वरी मावि हरिहरपुर	२२	२	२०	९.०९
८२	सरस्वती मावि चेपांग	६७	७	६०	१०.४५
८३	सुर्यज्योती माविलामाखाली	२२	०	२२	०.००
८४	नेरामावि नयाँवन	३२	०	३२	०.००
८५	जनजागृत मावि दमार	१३	३	१०	२३.०८
८६	इगरत्रिज मावि बुलबुलेगेट	१८१	१६०	२१	८८.४०
८७	एसओएस हरमन माइनर	८४	८३	१	९८.८१
८८	इलाइट बो स्कुल	१८	८	१०	४४.४४
८९	उषा वालवाटिका मावि	७३	४७	२६	६४.३८
९०	आदर्शराज मेमोरियल बोर्डिंग	४२	२७	१५	६४.२९
९१	सुखेत होराइजन	४९	३१	१८	६३.२७
९२	सेन्टमेरिज को अपरेटिभ	५३	३३	२०	६२.२६
९३	जनप्रिय स्कुल	२६	२३	३	८८.४६
९४	चिल्ड्रेन प्याराडाइज	२७	१५	१२	५५.५६
९५	चन्द्रसूर्य एकेडेमी विनपा ४	४२	२७	१५	६४.२९
९६	सुप्रिम एकेडेमी	९	६	३	६६.६७
९७	सिद्धार्थ ने को एकेडेमी	२९	२३	६	७९.३१
९८	साउथ स्कलर्स एकाडेमी	९०	७४	१६	८२.२२
९९	माउन्ट एभरेष्ट बोस्कुल	६१	५६	५	९१.८०
१००	ब्राइटल्याण्ड एकेडेमी	९	६	३	६६.६७
१०१	यज्ञपिस होम एकेडेमी	७	६	१	८५.७१
१०२	सुखेत एजुकेशनल डेभलपमेन्ट ए	१३	११	२	८४.६२
१०३	हार्भेष्टमुन एकेडेमी	४५	४१	४	९१.११
१०४	सैनिक आवासिय महाविद्यालय	९७	८४	१३	८६.६०
१०५	बुलबुले भेरी एकेडेमी	३१	२४	७	७७.४२

१०६	विद्याज्योती सहकारी	१५	११	४	७३.३३
१०७	भ्याली मेरीडियन	११	११	०	१००.००
१०८	एडभान्स वेटर एकाडेमी	८	६	२	७५.००
१०९	देउती वाल विद्या निकेतन	१७	१६	१	९४.१२
११०	अरनिको वो स्कुल	१४	३	११	२१.४३
१११	पब्लिक एकेडेमी	२५	१६	९	६४.००
११२	सुर्योदय मावि	२६	१९	७	७३.०८
११३	कोपिला भ्याली स्कुल	१९	१	१८	५.२६
११४	काक्रेविहार वो स्कुल	२२	१३	९	५९.०९
११५	उतरगंगा इ मि वो स्कुल	२०	१८	२	९०.००
११६	सिद्धपाइला वो स्कुल	३२	३०	२	९३.७५
११७	गोल्डेन वर्ड एकेडेमी	१२	२	१०	१६.६७
११८	नोवेल एकाडेमी	६	४	२	६६.६७
११९	अप्रितम एकेडेमी	१९	१६	३	८४.२१
१२०	मध्यपश्चिम इ मि बोस्कुल	२०	१७	३	८५.००
१२१	मोर्डन पब्लिक	१०	१०	०	१००.००
१२२	नवज्योति स्कुल	५२	४९	३	९४.२३
१२३	वालदिप युनाइटेड	२५	५	२०	२०.००
१२४	सुर्खेत लिटिल फ्लावर	७	४	३	५७.१४
१२५	नासा एकेडेमी	९	९	०	१००.००
१२६	सुर्खेत एजुकेशनल मल्टीपल एकाडेमी	६	६	०	१००.००
१२७	सुर्खेत मोडल एकाडेमी	६	४	२	६६.६७
१२८	ग्रिनल्याण्ड एकाडेमी पतेनी रोड	२०	२०	०	१००.००
१२९	हयूरिष्टिक स्कुल रिसे नेवारे	९	७	२	७७.७८
१३०	सनसाईन एकाडेमी ढोडेखाली	४	२	२	५०.००
१३१	निकोलस ई वो स्कुल भैरवस्थान	९	८	१	८८.८९
१३२	मोरनिङ स्टार ई मि स्कुल	१४	११	३	७८.५७
१३३	जन मावि वीरेन्द्रनगर	१६०	११०	५०	६८.७५
१३४	अमरज्योती मावि नेवारे	३९५	२०५	१९०	५१.९०
१३५	आदर्श मावि मेहेली	३०	३	२७	१०.००
१३६	कृष्ण संस्कृत मावि इत्राम	८२	४५	३७	५४.८८
१३७	शिव मावि लाटिकोइली प्राविधिक धार	५०	२३	२७	४६.००
१३८	शिव मावि लाटिकोइली	५७	२२	३५	३८.६०
१३९	भैरव मावि भैरवस्थान	१०२	९२	१०	९०.२०
१४०	त्रिपुरेश्वर मावि ढोडेखाली	१०७	१०२	५	९५.३३

१४१	जनसेवा मावि घुसा	७३	२३	५०	३१.५१
१४२	सिद्ध मावि गढी	२१	२	१९	९.५२
१४३	नेरामावि करैखोला	५०	३	४७	६.००
१४४	नेरामावि गाग्रेताल	९७	४५	५२	४६.३९
१४५	शिव मावि धुलियाविट	८६	२०	६६	२३.२६
१४६	नेरामावि वीरेन्द्रनगर	११५	५२	६३	४५.२२
१४७	प्रभात मावि कोलडाँडाँ	५१	२८	२३	५४.९०
१४८	कोपिला मावि पर्सेनी	३५	९	२६	२५.७१
१४९	आनन्द मावि कृष्णगंज	१९	०	१९	०.००
१५०	अमरज्योती मावि नेवारेखुला	२०	२	१८	१०.००
१५१	नेरामावि पारेगाउ	८	०	८	०.००
१५२	नेरामावि रतु देविस्थान	१३	५	८	३८.४६
१५३	मदरसा मदिना	१०	०	१०	०.००
१५४	नेरामावि नलखोला	१७	४	१३	२३.५३
१५५	हरिडिलभुमी मावि तातापानी	४४	२२	२२	५०.००
१५६	नेरामावि चिसापानी	३५	३	३२	८.५७
१५७	नेरामावि खजुरा	४९	१४	३५	२८.५७
१५८	सिद्ध बहिरा वालकको स्कुल	११	११	०	१००.००
१५९	डाइनामिक इ मि बोस्कुल	१३	११	२	८४.६२
१६०	सरस्वती मावि रागसपाईला	३१	२	२९	६.४५
१६१	भानु मावि वजेडीचौर	२७	२३	४	८५.१९
१६२	जनकल्याण मावि काप्रीचौर	१७	७	१०	४१.१८
१६३	हिमालय मावि चोल्पा	२९	१०	१९	३४.४८
१६४	जीवनज्योती मावि काफलकोट	३२	२४	८	७५.००
१६५	वागेश्वरी मावि राकम	४५	३५	१०	७७.७८
१६६	भगवती मावि गान्द्रा	२९	१८	११	६२.०७
१६७	सुर्यज्योति मावि सुन्तोला	१०	१	९	१०.००
१६८	नेरामावि लापु आग्रीगाउ	१५	८	७	५३.३३
१६९	नेरामावि खेल्नेचौर	११	६	५	५४.५५
१७०	नेरामावि वजेडा आली	३०	२४	६	८०.००
१७१	सरस्वती मावि काँडासिम्ता	१३	०	१३	०.००
१७२	नेरामावि साहुखोला	२६	११	१५	४२.३१
१७३	जिल्लाको कुल जम्मा	७०२८	३१४८	३८८०	४४.७९

हुम्लाको २०८१ सालको SEE को विद्यालयगत नतिजा					
क्र स	विद्यालयको नाम	जम्मा	उत्तीर्ण	अनुत्तिर्ण	प्रतिशत
१	श्री महाबौद्ध मावि याल्वाङ	३८	२१	१७	५५.२६
२	श्री मानसरोवर नमूना मावि	७३	३४	३९	४६.५८
३	श्री बालमन्दिर मावि सिमकोट	४७	२१	२६	४४.६८
४	श्री कर्णाली मावि चौगनफया	३१	४	२७	१२.९०
५	श्री सैपालि हिमाल मावि स्याँडा	१०	१	९	१०.००
६	श्री कैलाश मावि डाडाँफैया	२५	२	२३	८.००
७	श्री रलिङ मावि बरगाउँ	१३	१	१२	७.६९
८	श्री मानसरोवर नमूना मावि (खुला)	१६	१	१५	६.२५
९	श्री रामदेव मावि ठेह	२६	१	२५	३.८५
१०	श्री सिता नमूना मावि छिप्रा	३४	२२	१२	६४.७१
११	श्री मान्धारा मावि खार्पुनाथ	२५	१०	१५	४०.००
१२	श्री मालिका मावि लाली	२३	२	२१	८.७०
१३	श्री शंकर मावि थाली	९	२	७	२२.२२
१४	श्री हुम्ला मावि राया	१०	१	९	१०.००
१५	श्री लालिगुराँस मावि लिप्नेड	४२	३४	८	८०.९५
१६	श्री हिमज्योती मावि सर्केगाड	६२	६०	२	९६.७७
१७	श्री कोट मावि रोडिकोट	७७	५७	२०	७४.०३
१८	श्री सरस्वती मावि जैर	३३	२६	७	७८.७९
१९	श्री महादेव मावि दार्मा	३६	३५	१	९७.२२
२०	श्री हिमालय मावि मेल्लाम	८	८	०	१००.००
२१	श्री सूर्योदय मावि श्रीनगर	९१	२९	६२	३१.८७
२२	श्री ज्ञानोदय मावि लौठी	४८	२७	२१	५६.२५
२३	श्री सल्लाघारी नमूना मावि	२२	९	१३	४०.९१
२४	श्री कैलाशपुरी मावि पाल्स	२९	१३	१६	४४.८३
२५	श्री मदनदेव मावि पाँदा	१४	१३	१	९२.८६
२६	श्री चन्द्रप्रकाश मावि ताँजाकोट	४४	२६	१८	५९.०९
२७	श्री धर्मोदय मावि ताँजाकोट	४७	१८	२९	३८.३०
२८	श्री जनप्रकाश मावि ताँजाकोट	१७	५	१२	२९.४१
जम्मा		१५०	४८३	४६७	50.84

जुम्लाको २०८१ सालको SEE को विद्यालयगत नतिजा					
क्र स	विद्यालयको नाम	जम्मा	उत्तीर्ण	अनुत्तिर्ण	प्रतिशत
१	चन्दननाथ मा.वि.खलंगा जुम्ला	२१२	१८३	२९	८६.३२
२	कनकासुन्दरी मा.वि.लुङ्कु जुम्ला	९४	६३	३१	६७.०२
३	भैरव मा.वि. नराकोट, जुम्ला	४३	४१	२	९५.३५
४	सरस्वती मा.वि.कुडारी, जुम्ला	६४	३३	३१	५१.५६
५	ऋणमोक्ष मा.वि.डिल्लीचौर, जुम्ला	८९	६२	२७	६९.६६
६	देउराली मा.वि.जुम्लाकोट	४१	१०	३१	२४.३९
७	रत्नचूडेश्वर मा.वि.बोहोरागाउँ	३४	२५	९	७३.५३
८	हिमशिखर मा.वि. तातोपानी, जुम्ला	५६	४२	१४	७५.००
९	दुर्गा मा.वि. लाम्ना, जुम्ला	४१	२९	१२	७०.७३
१०	कालिका मा.वि. तलिकुङ्ग जुम्ला	५१	४५	६	८८.२४
११	त्रिभुवनमा.वि. झारज्वाला, जुम्ला	२०	१८	२	९०.००
१२	कर्णाली मा.वि. अनामनगर, जुम्ला	६७	५८	९	८६.५७
१३	कैलाश मा.वि. फुग्र, जुम्ला	५९	२९	३०	४९.१५
१४	जनज्योती मा.वि.बारकोटेवाडा, जुम्ला	१२	१२	०	१००.००
१५	नेत्रज्योती मा.वि.हाँकु, जुम्ला	४५	४०	५	८८.८९
१६	कोइलीचरी मा.वि. लुम्, जुम्ला	२४	२२	२	९१.६७
१७	जनजागृती मा.वि.ताम्ती, जुम्ला	३०	२०	१०	६६.६७
१८	मालिका मा.वि.धापा, जुम्ला	३८	३७	१	९७.३७
१९	राहदेव मा.वि. मोफ्ला, जुम्ला	६५	६२	३	९५.३८
२०	सीता मा.वि.रारालिही, जुम्ला	७३	३१	४२	४२.४७
२१	पाण्डवगुफा मा.वि.कोटघर, जुम्ला	४६	३२	१४	६९.५७
२२	जनता मा.वि. महतगाउँ, जुम्ला	२३८	२१२	२६	८९.०८
२३	भैरव मा.वि.धुपिदुस्का जुम्ला	४३	३७	६	८६.०५
२४	भानु मा.वि. पाथरखोला, जुम्ला	२८	२७	१	९६.४३
२५	कालिका मा.वि. बड्की, जुम्ला	४५	३८	७	८४.४४
२६	सत्यवादी मा.वि.दशौदी, जुम्ला	४२	३८	४	९०.४८
२७	नेपाल राष्ट्रियमा.वि. मालिकाबोता, जुम्ला	२५	१९	६	७६.००
२८	चन्दननाथ मा.वि.खलंगा(खुला) जुम्ला	४८	२१	२७	४३.७५
२९	महादेव मा.वि.बुभ्रमाडिचौर, जुम्ला	२२	२०	२	९०.९१
३०	जनजागृती मा.वि.घोडेपोखरी, जुम्ला	३३	१३	२०	३९.३९
३१	खड्गदेवी मा.वि.मणिसाँघु, जुम्ला	२८	२६	२	९२.८६
३२	सरस्वती मा.वि. रिनी, जुम्ला	७१	४९	२२	६९.०१
३३	गंगा मा.वि. पेरै, जुम्ला	४१	३९	२	९५.१२

३४	कालिका मा.वि.टोप्ला, जुम्ला	६२	५२	१०	८३.८७
३५	सेतीवाडामा.वि.नुवाकोट, जुम्ला	२६	१०	१६	३८.४६
३६	शंकर मा.वि.गज्याङकोट, जुम्ला	२०	१७	३	८५.००
३७	महादेव मा.वि.गोठिपिगी, जुम्ला	४५	४३	२	९५.५६
३८	मालिका मा.वि.खिच्चने, जुम्ला	४६	४४	२	९५.६५
३९	मा.वि. जोडु, जुम्ला	२७	१५	१२	५५.५६
४०	नेत्रज्योती मा.वि.ओदी, जुम्ला	४३	३१	१२	७२.०९
४१	शम्भुनाथ ज्ञानकुञ्जमा.वि. श्रीदुस्का, जुम्ला	११	७	४	६३.६४
४२	अन्नपूर्ण मा.वि.मष्टमाङ्ग, जुम्ला	४७	४१	६	८७.२३
४३	मालिका मा.वि. लोठचौर, जुम्ला	४९	३७	१२	७५.५१
४४	सरस्वती मा.वि. तल्फी	२०	१६	४	८०.००
४५	मा.वि. बुढुचौतारा, जुम्ला	१५	१०	५	६६.६७
४६	दुर्गा मा.वि.मधुसुर्कीसर्मी, जुम्ला	४६	३०	१६	६५.२२
४७	ज्योती मा.वि. रासामालापानी, जुम्ला	३०	२१	९	७०.००
४८	शंकर मा.वि. लोर्पा, जुम्ला	३६	३४	२	९४.४४
४९	कालिका मा.वि.ढिम्कोट, जुम्ला	२८	५	२३	१७.८६
५०	देवीमहादेव मा.वि.रुखेटाचौर, जुम्ला	४२	२२	२०	५२.३८
५१	गणेश मा.वि. राँका, जुम्ला	१९	१३	६	६८.४२
५२	जनजागृती मा.वि.बारागाउँ, जुम्ला	९	५	४	५५.५६
५३	मा.वि. चुलेलगाउँ, जुम्ला	२१	१८	३	८५.७१
जम्मा		२५१०	१९०४	६०६	७५.८६
कालिकोटको २०८१ सालको SEE को विद्यालयगत नतिजा					
क्र स	विद्यालयको नाम	जम्मा	उत्तीर्ण	अनुत्तिर्ण	प्रतिशत
१	चुलिमालिका मा.वि.घोडेना	५७	५६	१	९८.२५
२	जनजीवन मा.वि. ताडी	७५	५८	१७	७७.३३
३	बालबिकास बोर्डिङस्कुल	०	०	०	०.००
४	पञ्चदेव मा.वि.	१२२	५३	६९	४३.४४
५	पञ्चदेव मा.वि. खुला	५०	३९	११	७८.००
६	विजोशी मा.वि. चौकी	३३	२७	६	८१.८२
७	चुलिमालिका मा.वि.बदालकोट	१३	११	२	८४.६२
८	कर्णाली मा.वि. रेंगिल	३५	३३	२	९४.२९
९	सरस्वती मा.वि. दाहौ	४२	४०	२	९५.२४
१०	कालिका मा.वि. सिमकोट	४८	३७	११	७७.०८
११	जनप्रभात मा.वि.सेरावाडा	२५	१६	९	६४.००
१२	लिंगाशैनी मा.वि.	३१	२३	८	७४.१९

१३	जनज्योति मा.वि. पाँखा	३६	३२	४	८८.८९
१४	मालिका मा.वि.नाम्मे	३४	२५	९	७३.५३
१५	महादेव मा.वि. रुडु	१९	१६	३	८४.२९
१६	राष्ट्रिय मा.वि.ढिन्निया	२४	१९	५	७९.९७
१७	दुर्गा मा.वि. रतडा	२७	२१	६	७७.७८
१८	महादेव मा.वि. फोङ्कोट	५७	४६	११	८०.७०
१९	कालिका मा.वि.राचुल्ली	३२	२२	१०	६८.७५
२०	कालिका मा.वि. खल्ला	२६	२०	६	७६.९२
२१	सत्यदेवि मा.वि.जुविथा	४८	४०	८	८३.३३
२२	नैनेलदेव मा.वि.ओखरभिट्टा	३९	३२	७	८२.०५
२३	कालिका माध्यमिक विद्यालय छात्रे	८०	२३	५७	२८.७५
२४	शिवालय मा.वि.चिल्खाया	५५	२९	३४	३८.९८
२५	दिपेन्द्र मा.वि.भाटगाउँ	२०	४	१६	२०.००
२६	रुपादेवी मा.वि.	३५	११	२४	३९.४३
२७	जनप्रभात मा.वि.लालु	८९	४७	३४	५८.०२
२८	नन्दादेवि मा.वि.कोटवाडा	६३	३६	२७	५७.९४
२९	विश्वकुना मा.वि.माँझगोठी	४३	२२	२१	५९.९६
३०	जनता मा.वि. रुप्सा	७१	४६	२५	६४.७९
३१	शान्ती मा.वि.	३८	९७	२१	४४.७४
३२	नन्दादेवि मा.वि.सेरापाटा	२४	२	२२	८.३३
३३	मँगलाशैनी मा.वि.	४२	२३	१९	५४.७६
३४	रमा मा.वि. कालाशिल्ला	६०	२४	३६	४०.००
३५	सरस्वती मा.वि. सिकु	३४	४	३०	९९.७६
३६	ज्ञानोदय मा.वि.राम्नाकोट	१७	३	१४	९७.६५
३७	सरस्वती मा.वि. भिट्टा	२३	१४	९	६०.८७
३८	कालिका मा.वि. खयरकोट	२५	४	२१	९६.००
३९	जनता मा.वि. खार्दु	४६	७	३९	९५.२२
४०	पञ्चकालिका मा.वि.बाँझकोट	३८	५	३३	९३.९६
४१	जनप्रिय मा.वि.बोलुगाउँ	२१	३	१८	९४.२९
४२	पंगेली देवी मा.वि.नुवाघर	४७	७	४०	९४.८९
४३	विद्यादेवि मा.वि.मयकोट	२१	५	१६	२३.८९
४४	शहिद स्मृति मा.वि.लडकाटिया	२९	५	२४	९७.२४
४५	कालिका मा.वि. पुलाहा	७९	३८	३३	५३.५२
४६	सरस्वती मा.वि.राडुनेटा	४४	२५	१९	५६.८२
४७	कर्णाली मा.वि. खिन	४६	३७	९	८०.४३

४८	सरस्वती मा.वि. थिर्पु	३३	३१	२	९३.९४
४९	देउली मा.वि. उखाडी	३१	२२	९	७०.९७
५०	दैनिकर मा.वि. फागोटी	४९	३३	१६	६७.३५
५१	कालिका माध्यमिक विद्यालय छलाह	२२	१५	७	६८.१८
५२	परेगमाला माध्यमिक विद्यालय डोरी	५५	४५	१०	८१.८२
५३	दु देशिल्लो मा.वि.वेसैनकोट	६५	३८	२७	५८.४६
५४	देव मा.वि. ओदा	०	०	०	०.००
५५	चन्दादेवी मा.वि. कुनी	१५	१३	२	८६.६७
५६	तिला नमुना मा.वि.	३०	३०	०	१००.००
५७	हिमालय मा.वि.डाँडाखला	१७	१७	०	१००.००
५८	त्रिवेणी मा.वि.डिल्लीकोट	१४	१०	४	७१.४३
५९	कालिका मा.वि. गेला	३१	३१	०	१००.००
६०	राम मा.वि. राम्नी	१२	१२	०	१००.००
६१	मोतिराम मा.वि.	७२	११	६१	१५.२८
६२	कालाशिल्ला मा.वि.गोर्खालीगाउँ	५४	१७	३७	३१.४८
६३	बडिमालिका मा.वि.	५९	३४	२५	५७.६३
६४	जनजागृति मा.वि. फुकोट	११०	३९	७१	३५.४५
६५	जनज्योति मा.वि. भर्ता	६०	५४	६	९०.००
६६	महादेव मा.वि.राराकाटिया	६०	४६	१४	७६.६७
६७	पञ्च कालिका मा.वि.	५९	३९	२०	६६.१०
६८	जनता मा.वि. छाती	२४	१८	६	७५.००
६९	कालिका मा.वि. बालाचौर	६३	४६	१७	७३.०२
७०	दाहाल मा.वि. सुकाटिया	३९	३१	८	७९.४९
७१	चन्द्रसुर्य मा.वि.हाउडी	३९	३३	६	८४.६२
७२	पञ्चदेवल मा.वि.मेहलमुडी	४६	१२	३४	२६.०९
७३	डाँफे मा.वि. मुम्रा	५३	६	४७	११.३२
७४	शंकर मा.वि.	२८	२	२६	७.१४
७५	मष्टो सरस्वती मा.वि.	२८	११	१७	३९.२९
७६	विद्याज्योति मा.वि.लुयाटा	१४	९	५	६४.२९
७७	जनज्योति मा.वि.तिकुवा	१०	३	७	३०.००
७८	कालिका मा.वि.डाँडाखेत	३७	१०	२७	२७.०३
७९	सरस्वती मा.वि.बुढगाउँ	१९	१	१८	५.२६
	जम्मा	३१९५	१८१८	१३७७	५६.९०

दैलेखको २०८१ सालको SEE को विद्यालयगत नतिजा					
क्र स	विद्यालयको नाम	जम्मा	उत्तीर्ण	अनुत्तिर्ण	प्रतिशत
१	पशुपति मा वि छेपाडी	८२	२६	५६	३१.७१
२	कालिका मा वि तिलेपाटा	३९	१९	२०	४८.७२
३	लक्ष्मी मा वि सात्तला	४९	१६	३३	३२.६५
४	सरस्वती मा वि सिगौडी	५४	१३	४१	२४.०७
५	ने रा मा वि कुमलखाँडा	३९	१०	२९	२५.६४
६	ने रा मा वि निमायल	२३	८	१५	३४.७८
७	नारायण मा वि बेरुपाटा	३१	८	२३	२५.८१
८	भैरव मा वि राता	२६	६	२०	२३.०८
९	वीरेन्द्र मा वि तर्कु	२४	४	२०	१६.६७
१०	भानुभक्त मा विसिमगाउँ	३१	४	२७	१२.९०
११	दिप मा वि पीपलकोट	४२	३	३९	७.१४
१२	गणेश मा वि रोल	२०	३	१७	१५.००
१३	जनज्योति मा वि राकमकर्णाली	९४	१३	८१	१३.८३
१४	कालिका मा वि सिहांसेन	४५	१	४४	२.२२
१५	कृष्ण मा वि लकान्द्र	८४	२८	५६	३३.३३
१६	मालिका मा वि पाँचला	८६	१८	६८	२०.९३
१७	भवानी मा वि बाहाँकोट	५२	९	४३	१७.३१
१८	देउती मावि गैरागाउँ	५६	७	४९	१२.५०
१९	मालिका मा वि तोलीजैसी	४६	४	४२	८.७०
२०	दशरथ मा वि प्याङुली	५२	४	४८	७.६९
२१	जयदेव मा वि जम्बुकाँध	७५	८	६७	१०.६७
२२	चामुण्डा मा विहाडाकोट	६०	५	५५	८.३३
२३	भैरव मावि बाँस्टाना	४०	४	३६	१०.००
२४	कालिका मा विनेत्रपानी	२६	३	२३	११.५४
२५	भैरव मा वि डौसुर	४९	३	४६	६.१२
२६	आनन्द मा वि चापागाउँ	३९	३	३६	७.६९
२७	जनता मा वि बस्तेकोट	३४	३	३१	८.८२
२८	ओमकोट मा वि ओमकोट	२०	२	१८	१०.००
२९	विन्द्रासैनी मा विलयाँटी	२३	१	२२	४.३५
३०	जनता मा वि लैनचौर	१४	१	१३	७.१४
३१	हिमालय मा वितिजकोडाँडा	३०	१	२९	३.३३
३२	धर्मदेव मा वि आयरपाटा	२७	०	२७	०.००
३३	जनता मा वि मस्टामाण्डु	२८	०	२८	०.००
३४	विजया मा वि दुल्लु	१३७	३०	१०७	२१.९०

३५	धुलेश्वर मा वि चगत्रा	४६	११	३५	२३.९१
३६	महेन्द्र जयदेवी मा वि छिउडी पुषाकोट	२९	११	१८	३७.९३
३७	भानु मा वि तोराया	५१	६	४५	११.७६
३८	पञ्चकोशी मा वि गमौडी	४२	५	३७	११.९०
३९	भानेश्वर मा वि नाउलेकटुवाल	५१	४	४७	७.८४
४०	सुर्योदय मा वि लम्पु	३६	४	३२	११.११
४१	ने रा मा विकिर्तीखम्ब	६०	४	५६	६.६७
४२	कालिकादेवि मावि हाडेआवत	४३	४	३९	९.३०
४३	सरस्वतीदेवी मा वि विनायक	२५	३	२२	१२.००
४४	सरस्वती मा वि कृष्णकोट	४७	२	४५	४.२६
४५	ने रा मा वि लेखालगाउँ	३२	२	३०	६.२५
४६	नरेश्वर उद्यमशिल मावि	१२	२	१०	१६.६७
४७	प्रेमदेवी मा वि धामीगाउँ	४०	०	४०	०.००
४८	पन्चकोशी वेदविद्याश्रम	५	०	५	०.००
४९	आदर्श मा वि घुम्नेखाली	७२	१४	५८	१९.४४
५०	हिमालय मा वि डाडीमाडी	१००	२९	७१	२९.००
५१	पंचदेवल मा वि रावतकोट	८०	८	७२	१०.००
५२	गौरी मा वि बालेकाडा	४५	१	४४	२.२२
५३	मष्टामाडु मा विडोक्रा	३३	१	३२	३.०३
५४	महादेव मा वि पानीपोखरा	२४	०	२४	०.००
५५	गैडाबाज मा वि काडासिरौला	४०	१७	२३	४२.५०
५६	जयन्ती मा वि खरिगेरा	३७	१५	२२	४०.५४
५७	जगदिश मा वि ऐराडी	४०	८	३२	२०.००
५८	भगवति मा वि काँसीकाध	७०	६	६४	८.५७
५९	भैरब मा वि रानीबन	३८	३	३५	७.८९
६०	मालिकामा वि बाँसी	४५	२	४३	४.४४
६१	कालिका मा वि टाकुरी	२५	२	२३	८.००
६२	ने रा मा वि गिताचौर	१३	०	१३	०.००
६३	जनकल्याण मा वि सेर्माकोट	६४	४५	१९	७०.३१
६४	सीता जनसहयोग मा वि अवलपराजुल	६४	३०	३४	४६.८८
६५	त्रिवेणी संगम मा वि चुप्रा	४९	१२	३७	२४.४९
६६	सरस्वती मा वि ओइरी	२३	११	१२	४७.८३
६७	पिपलचौतरा मा वि डाडाँपराजुल	३७	४	३३	१०.८१
६८	ने रा मा वि हनेटा	२४	०	२४	०.००
६९	लक्ष्मी मा वि रतिखोला	६६	४१	२५	६२.१२
७०	जयजनता मा वि जौरेबाझ	४२	२९	१३	६९.०५

७१	कालिका मा वि गर्चा	२८	१३	१५	४६.४३
७२	शान्ति मा वि लालिकाँडा	३६	११	२५	३०.५६
७३	ने रा मा वि बगौराचौर	३६	८	२८	२२.२२
७४	कृष्ण मा वि सानाकाडाँ	३४	५	२९	१४.७१
७५	मालिका मा वि मकुटक	४३	४	३९	९.३०
७६	सरस्वती मा वि खड्गवाडा	४५	३	४२	६.६७
७७	पार्वती मा वि गोगनपानी	२७	२	२५	७.४१
७८	शान्ती मा वि सेरी	१८	१	१७	५.५६
७९	भगवती मा वि सेप्टी	३३	१	३२	३.०३
८०	दुर्गा मा वि पुलिय	३२	०	३२	०.००
८१	महादेव मा वि तल्लोडुङ्गेश्वर	२३	०	२३	०.००
८२	त्रिभुवन मा वि नयाँबजार	१४१	९१	५०	६४.५४
८३	फुलवारी वि घामन्दिर	२६	२६	०	१००.००
८४	जनता मा वि कोटथाप्ला	३५	२०	१५	५७.१४
८५	महेन्द्र मा वि सोत	६८	१५	५३	२२.०६
८६	सरस्वती मा वि तर्ताङ्ग (खुला)	११३	१४	९९	१२.३९
८७	दैलेख मोडेल स्कुल	१०	१०	०	१००.००
८८	बसन्त मा वि किमुगाँउ	३८	९	२९	२३.६८
८९	हिमालय मा वि भवानी	२६	७	१९	२६.९२
९०	सनराइज बोडिङ स्कुल	६	६	०	१००.००
९१	सरस्वती मा वि तर्ताङ्ग (साधारण)	२९	२९	०	१००.००
९२	रेडक्रस मा वि भुर्ती	२६	२६	०	१००.००
९३	रैनादेवी मा वि टाटामाखु	३१	२	२९	६.४५
९४	ने रा मा वि कालीमाटी	२४	१	२३	४.१७
९५	ने रा मा वि द्वारी	४१	१२	२९	२९.२७
९६	भैरब मा वि नौमूले	८१	१५	६६	१८.५२
९७	ने रा मा वि आलेगाउँ	२१	१०	११	४७.६२
९८	शिवशक्ति मा वि सल्लेरी	४५	३	४२	६.६७
९९	तुलसी मा वि नौफेरी	२९	२	२७	६.९०
१००	ने रा मा वि भाँघारीतोली	३६	२	३४	५.५६
१०१	ने रा मा वि पैती	३४	२	३२	५.८८
१०२	लालिगुरासँ मा वि नैगाँउ	१५	१	१४	६.६७
१०३	अरनिको मा वि चौराठा	१८	०	१८	०.००
१०४	कालिका मा वि बांगेटिमुरे	३३	०	३३	०.००
१०५	ने रा मा वि ठानडाँडा	१९	०	१९	०.००
१०६	भैरव मा वि खोर	८२	४८	३४	५८.५४

१०७	भगवति मा वि शुवाकट्टी	८०	३०	५०	३७.५०
१०८	ज्वाला मा वि बेस्टडा	५५	३२	२३	५८.१८
१०९	कालिका मा वि डौरीमन्थर	२५	१८	७	७२.००
११०	महादेव मा वि मेलतलपाटा	२७	१७	१०	६२.९६
१११	सरस्वती मा वि पगनाथ	२२	१६	६	७२.७३
११२	जनता म वि रुम	२९	१२	१७	४१.३८
११३	भगवती मा वि तुर्तु	२८	१२	१६	४२.८६
	जम्मा	४७७५	११४०	३६३५	२३.८७
रुकुम पश्चिमको २०८१ सालको SEE को विद्यालयगत नतिजा					
क्र स	विद्यालयको नाम	जम्मा	उत्तीर्ण	अनुत्तिर्ण	प्रतिशत
१	श्री बालकल्याण मा वि आठविसकोट	४३	३७	६	९०.२४
२	श्री जनता मा विझिन्चौर	३८	३१	७	८१.५८
३	श्री हिमालय मावि खदी	२८	२७	१	१००
४	श्री जनविकास मावि धारिखोला	३२	२८	४	८७.५
५	श्री कालिका मावि सुन्दरपानी	६९	६०	९	८६.९६
६	श्री सूर्योदय मावि होली	२८	२५	३	८९.२९
७	श्री ज्ञानोदय मावि चौतारा	३१	२६	५	८७.१
८	श्री हिमालय मावि दाजे	४२	४०	२	९५.२४
९	श्री नेपाल राष्ट्रिय मावि गतासैना	३१	२५	६	८३.३३
१०	श्री नेपाल राष्ट्रिय मावि ठूलीबारु	४३	२७	१६	६२.७९
११	श्री जनकल्याण मावि गोइरी	३५	२८	७	८०.
१२	श्री सरस्वती मावि मिग्री	१९	१२	७	६६.६७
१३	श्री जनविकास मावि ज्यामीरकोट	२६	२२	४	८१.४८
१४	श्री शहिद स्मृती नमुना मावि राडी	७४	६६	८	९२.९६
१५	श्री जनजागरण मावि घेत्मा	१०	७	३	७०.
१६	श्री शाङ्कुमारी मावि रोकाजाखेत	२१	१३	८	६८.१८
१७	श्री आदर्श मा वि घेत्मा	४१	२०	२१	५४.०५
१८	श्री सिस्ने हिमाल मावि साङ्गेबगर	३२	१९	१३	५९.३८
	जम्मा	६४३	५१३	१३०	७९.७८
सल्यानको २०८१ सालको SEE को विद्यालयगत नतिजा					
क्र स	विद्यालयको नाम	जम्मा	उत्तीर्ण	अनुत्तिर्ण	प्रतिशत
१	त्रिभुवन जन मा. वि. ,लुहापिङ	५६	३२	२४	५७.१४
२	लक्ष्म मा. वि. ,स्यानीखाल	३२	१४	१८	४३.७५
३	महेन्द्र रत्न मा. वि.पिपलनेटा	६०	४०	२०	६६.६७
४	त्रिभुवन जन मा. वि. माल्नेटा	३५	१२	२३	३४.२९
५	महेन्द्र रत्न मा. वि. ,हिबल्चा	१७	१४	३	८२.३५

6	त्रिभुवन जन मा. वि. , मार्के	४१	१९	२२	४६.३४
7	शिवजन मा. वि. , शीतलपाटी	१२४	११४	१०	९१.९४
8	कालिका मा. वि. , कजेरी	३०	४	२६	१३.३३
9	बालशाखा मा. वि. , मदनकाँडा	२५	८	१७	३२.००
10	शिवजन मा. वि. , खुला	४३	१९	२४	४४.१९
11	मोडर्न तुल्लिसेकेण्डरी स्कुल, शितलपाटी	२१	२१	०	१००.००
12	ब्राइटपर्ल एकेडेमी, शीतलपाटी	२९	२७	२	९३.१०
13	एम एम एकेडेम, खलंगा	१५	१४	१	९३.३३
14	शिव मा. वि. , मुलडाँडा	१९	१२	७	६३.१६
15	मित्र प्याराडाइज सेकेन्डरी स्कुल, शीतलपाटी	२१	२१	०	१००.००
16	ज्योति पुञ्ज एकेडेमी, खलंगा	१४	१२	२	८५.७१
17	भुवनेश्वरी मा वि सुन्चौर	२९	२२	७	७५.८६
18	जनकल्यान मा. वि. , थारमारे	१३६	१२३	१३	९०.४४
19	बालकन्या मा. वि. , कोटबारा	११०	८७	२३	७९.०९
20	सरस्वति मा. वि. , शिवरथ	१५१	१०४	४७	६८.८७
21	कालिका मा. वि. , कोटमौला	२७	२६	१	९६.३०
22	महेन्द्र मा. वि. , कुमाइगाँउ	३०	२१	९	७०.००
23	दुर्गा सरस्वति मा.वि. , बाफुखोला	९१	३९	५२	४२.८६
24	शिशु जागरण मा विखोरचौर	३७	३२	५	८६.४९
25	अमर ज्योति मा. वि. , चौरपानि	३०	२६	४	८६.६७
26	मा. वि. , लस्तम बनेचौर	५६	४६	१०	८२.१४
27	शिशु कल्याण मा. वि. , हारिचौर बाफुखोला	३५	३२	३	९१.४३
28	सहिद भरत स्मृति मा.वि. , सिर्पा	१९	१७	२	८९.४७
29	सरस्वति मा. वि. , जामुनेचौर	३२	१३	१९	४०.६३
30	कृष्ण मा. वि. , संग्रही	५६	८	४८	१४.२९
31	त्रिभुवन जनता मा. वि. , च्युरा	१०५	६२	४३	५९.०५
32	प्रभाकर मा. वि. , देवस्थल	५१	३५	१६	६८.६३
33	महेन्द्र मा. वि. , आँपचौर	४५	२५	२०	५५.५६
34	सिद्धेश्वर मा. वि. , माझकाडाँ	२९	२१	८	७२.४१
35	मुक्ति मा. वि. , बामे	५७	३०	२७	५२.६३
36	नव ज्योति मा. वि. , अर्थेरी	४३	२७	१६	६२.७९
37	प्रतिभा मा. वि. , जयतपानि	३८	२६	१२	६८.४२
38	कृष्ण वोर्डिङ्ग स्कुल, देवस्थल	२४	२४	०	१००.००
39	लङ्ग ग्रिन रिभर स्कुल, देवस्थल	९	९	०	१००.००
40	शारदा मा. वि. , शंखपिपल	४९	४७	२	९५.९२
41	भानुभक्त मा वि दमाचौर	३९	३९	०	१००.००

42	कृष्ण मा. वि. , पोखरीडाँडा	२६	५	२१	१९.२३
43	त्रिभुवन जनता मा. वि. , लेखचौरपानि	२५	१०	१५	४०.००
44	त्रिभुवन जनता मा. वि. , भोटेचौर	४४	३५	९	७९.५५
45	जानकी मा. वि. , कोरवाङ्ग	२८	१२	१६	४२.८६
46	महेन्द्र मा. वि. , लेखपोखरी	२५	७	१८	२८.००
47	लक्ष्मी मा. वि. , जयचौर	४४	२	४२	४.५५
48	जनता मा. वि. , वुराँसे	३८	९	२९	२३.६८
49	जनता मा. वि. , रागेचौर	७२	५५	१७	७६.३९
50	महेन्द्र मा. वि. , जिमालि	४६	२७	१९	५८.७०
51	बुद्ध जनकल्याण मा.वि. , बडागाउँ	६२	४६	१६	७४.१९
52	भैरवि मा. वि. , राम्री	२२	१९	३	८६.३६
53	मा. वि. , गुरुदासे	२३	१९	४	८२.६१
54	सरस्वति मा. वि. , झारकाँडा	३०	२५	५	८३.३३
55	अरनिको मा. वि. , कोट्नाउँला	२२	१६	६	७२.७३
56	नारायण मा. वि. , रुमालगाउँ	५०	४०	१०	८०.००
57	भेरी मा. वि. , टाट्के	२९	१५	१४	५१.७२
58	जनकल्याण मा. वि. , वडागाउँ	२३	१८	५	७८.२६
59	सरस्वति मा. वि. , भितिवन	१४	७	७	५०.००
60	जिवन ज्योति मा. वि. , रिम	६६	४०	२६	६०.६१
61	नेपाल राष्ट्रिय मा. वि. , किमुचौर	७०	१७	५३	२४.२९
62	भवानी मा. वि. , सिन्वाङ्ग	५५	२१	३४	३८.१८
63	कालिका मा. वि. , कपुरकोट	५१	१३	३८	२५.४९
64	विरन्द्र मा. वि. , गर्पा	३७	९	२८	२४.३२
65	जनता मा. वि. , काभ्रा	५७	२१	३६	३६.८४
66	नेपाल राष्ट्रिय मा.वि. , रेख	३७	३१	६	८३.७८
67	मा. वि. , टाट्के	९	२	७	२२.२२
68	राधेश्याम मा विगैरागिठी	३०	९	२१	३०.००
69	सरस्वति मा. वि. , सिम्क	३७	१५	२२	४०.५४
70	त्रिवेणी मा. वि. , सरीकोट	४६	२६	२०	५६.५२
71	सल्यान पब्लिक स्कुल, लुहाम	२३	१९	४	८२.६१
72	जन ज्योति मा विफारुलाचौर	१७०	१६५	५	९७.०६
73	सूर्योदय मा. वि. , गोठीवन	८७	७९	८	९०.८०
74	राष्ट्रिय मा. वि. , दार्माकोट	३८	३६	२	९४.७४
75	नेपाल राष्ट्रिय मा.वि. , ढाकाडाँम	४४	४०	४	९०.९१
76	वालकल्याण मा वि भुवनटाकुरी	३०	२८	२	९३.३३
77	नव सर्वसाधारण मा. वि. , रातामाटा	३९	१९	२०	४८.७२

78	महेन्द्र आदर्श मा.वि. , बाझकाँडा	३२	३१	१	९६.८८
79	देउराली मा. वि. , सिद्धेश्वरी	१२	१२	०	१००.००
80	निराजन मा. वि. , ढोरचौर	८०	४४	३६	५५.००
81	सिद्ध मा. वि. , भडारे	२३	२३	०	१००.००
82	नेपाल राष्ट्रिय मा.वि. , चाँदे	५५	५०	५	९०.९१
83	शान्ति सुन्दर मा. वि. , चाँदे	२१	१५	६	७१.४३
84	शारदा जनकल्याण मा.वि. , रामपुर	९२	४८	४४	५२.१७
85	जनता मा. वि. , दमदुवाली	२२	१७	५	७७.२७
86	त्रिभुवन जनता मा. वि. , लक्ष्मीपुर	६२	४६	१६	७४.१९
87	नेपाल राष्ट्रिय मा. वि. , घुईयाबारी	३६	१४	२२	३८.८९
88	जनसेवा मा. वि. , धाम काल्चे	२९	२०	९	६८.९७
89	सिर्जनशिल मा. वि. , झीगाने	४४	३६	८	८१.८२
90	ज्ञान ज्योति मा. वि. , सुकेताल	४९	३२	१७	६५.३१
91	नेपाल राष्ट्रिय मा.वि. , काफलगैरी	२५	२३	२	९२.००
92	लक्ष्मी मा. वि. , बालुवा	२०	१६	४	८०.००
जम्मा		४०६१	२७०८	१३५३	६६.६८
डोल्पाको २०८१ सालको SEE को विद्यालयगत नतिजा					
क्र स	विद्यालयको नाम	जम्मा	उत्तीर्ण	अनुत्तिर्ण	प्रतिशत
१	त्रिपुरामा वि काइगाउँ	४७	१३	३४	२७.६६
२	सरस्वतीमा वि दुनै	७०	१३	५७	१८.५७
३	जनप्रभा मा वि लीकु	४७	९	३८	१९.१५
४	आदर्शमा वि जुफाल	६९	२३	४६	३३.३३
५	कालिकामा वि लहनु	३९	८	३१	२०.५१
६	सरस्वतीमा वि सुन डोल्पा	३७	५	३२	१३.५१
७	अन्नपूर्णमा वि शर्मी	४२	१२	३०	२८.५७
८	विद्यामन्दिर माध्यमिक विद्यालय, माझफल	१४	५	९	३५.७१
९	मलिकामा वि, नारकु	४३	७	३६	१६.२८
१०	त्रिपुराकोटमा वि, त्रिपुराकोट	५०	२१	२९	४२.००
११	श्रीताप्रिजा माध्यमिक विद्यालय फोक्सुण्डो	१७	१७	०	१००.००
१२	सरस्वतीमा वि दुनै (ओएल)	१०	०	१०	०.००
१३	श्रीभगवती माध्यमिक विद्यालय	३१	९	२२	२९.०३
१४	श्रीलक्ष्मी मा वि, माझपाल	१३	०	१३	०.००
१५	श्रीमुकुटेश्वर मा वि लन्हा	२८	२	२६	७.१४
१६	त्रिपुरा माध्यमिक विद्यालय	१८	९	९	५०.००
१७	श्रीअरनिको मा वि, सहरतारा	१२	२	१०	१६.६७
१८	श्री क्रिष्टल माउन्टेन माध्यमिक विद्यालय	२३	२१	२	९१.३०
१९	श्री कस्तुरी माध्यमिक विद्यालय, त्रिपुरासुन्दरी	२६	१२	१४	४६.१५
जम्मा		६३६	१८८	४४८	२९.५६

जाजरकोटको २०८१ सालको SEE को पालिकागत नतिजा					
क्र स	पालिकाको नाम	जम्मा	उत्तीर्ण	अनुत्तिर्ण	प्रतिशत
१	छेडागाड नगरपालिका	९३६	८०५	१३१	८६
२	नलगाड नगरपालिका	५८७	४३४	१५३	७३.९३
३	भेरी नगरपालिका	८११	६८३	१२८	८४.२१
४	कुशे गाउँपालिका	६१०	४५१	१५९	७३.९३
५	बारेकोट गाउँपालिका	३६७	३१२	५५	८५
६	शिवालय गाउँपालिका	४०५	३३५	७०	८२.७१
७	जुनीचाँदे गाउँपालिका	५८४	५११	७३	८७.५
	जम्मा	४३००	३५३१	७६९	८२.११

SEE परिक्षा २०८१ मा Non-Graded भएका जिल्लागत विद्यालयहरू

जिल्ला	विद्यालयको नाम	नन ग्रेड ल्याउने विद्यालय संख्या
डोल्पा	सरस्वती मा वि दुनै (ओएल)	२
	श्री लक्ष्मी मा वि, माझपाल	
दैलेख	धर्मदेव मा वि आयरपाटा	१२
	जनता मा वि मस्टामाण्डु	
	प्रेमदेवी मा वि धामीगाउँ	
	पन्चकोशी वेद विद्याश्रम	
	महादेव मा वि पानीपोखरा	
	ने रा मा वि गिताचौर	
	ने रा मा वि हनेटा	
	दुर्गा मा वि पुलिय	
	महादेव मावि तल्लोडुङ्गेश्वर	
	अरनिको मा वि चौराठा	
	कालिका मा वि बांगेटिमुरे	
	ने रा मा वि ठानडाँडा	
सुर्खेत	इन्द्रेणी माविगोगने, चिङ्गाड गापा	१०
	नेरामावि धनरास, चौकुने गापा	
	सरस्वती मावि सिमदमार, लेकवेशी गापा	
	नेरामावि कुइनेपानी, लेकवेशी गापा	
	सुर्यज्योती मावि लामाखाली, बराहताल गापा	
	नेरामावि नयाँवन, बराहताला गापा	
	आनन्द मावि कृष्णगंज, वीरेन्द्रनगर नपा	
	नेरामावि पारेगाड, वीरेन्द्रनगर नपा	
	मदरसा मदिना, वीरेन्द्रनगर नपा	
	सरस्वती मावि काँडा, सिम्ता गापा	
कालीकोट	बालविकास बोर्डिङस्कूल खाँडाचक्र नपा	२
	देव मावि ओदा, महावे गापा	
कर्णाली प्रदेशमा जम्मा नन ग्रेड ल्याउने ल्याउने विद्यालय संख्या		२६

४.५ आ.व. २०८१/८२ मा कर्णाली प्रदेशबाट सम्पन्न भएका शिक्षक सेवा आयोगसम्बन्धी विवरण

आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा शिक्षकको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनका आधारमा बढुवा(७५%)का लागि सिफारिस विवरण															
सि.नं.	जिल्ला	माध्यमिक तह प्रथम श्रेणी		माध्यमिक तह द्वितीय श्रेणी		निम्नमाध्यमिक तह प्रथम श्रेणी		निम्नमाध्यमिक तह द्वितीय श्रेणी		प्राथमिक तह प्रथम श्रेणी		प्राथमिक तह द्वितीय श्रेणी		कूल जम्मा	
		आवेदक संख्या	सिफारिस संख्या	आवेदक संख्या	सिफारिस संख्या	आवेदक संख्या	सिफारिस संख्या	आवेदक संख्या	सिफारिस संख्या	आवेदक संख्या	सिफारिस संख्या	आवेदक संख्या	सिफारिस संख्या	आवेदक संख्या	सिफारिस संख्या
१	रुकुम पश्चिम	०	०	२२	२	०	०	२१	२	५४	१	११२	१७	२०९	२२
२	सल्यान	०	०	१४	३	०	०	१७	३	५८	४	८१	११	१७०	२१
३	हुम्ला	०	०	५	१	०	०	०	०	०	०	१८	३	२३	४
४	मुगु	०	०	०	०	०	०	४	३	१९	१	२३	२	४६	६
५	डोल्पा	०	०	७	१	२	१	०	०	१२	१	२४	२	४५	५
६	कालिकोट	२	१	११	३	०	०	१४	३	१९	१	३७	९	८३	१७
७	जुम्ला	०	०	१२	३	३	१	२३	३	०	०	९९	१४	१३७	२१
८	जाजरकोट	०	०	१३	२	०	०	२३	३	३५	२	४५	४	११६	११
९	दैलेख	०	०	१७	२	०	०	१८	१	३८	२	९०	१३	१६३	१८
१०	सुर्खेत	८	१	४१	२	१२	१	४५	४	६५	३	१४४	९	३१५	२०
कूल संख्या		१०	२	१४२	१९	१७	३	१६५	२२	३००	१५	६७३	८४	१३०७	१४५
कूल विज्ञापन		२		९		३		८		८		१०		४०	

आ.व. २०७५/०८० र आ.व. २०८०/०८१ मा शिक्षकको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनका आधारमा बढुवा (७५%) का लागि सिफारिस विवरण

सिन	तह	आ.व.२०७९/८० को विज्ञापनमा बढुवा सिफारिस		आ.व.२०८०/८१ को विज्ञापनमा बढुवा सिफारिस	
		माग संख्या	आवेदक संख्या	माग संख्या	आवेदक संख्या
१	माध्यमिक तह प्रथम श्रेणी	२	१३	२	१०
२	माध्यमिक तह द्वितीय श्रेणी	९	६५	१९	१४२
३	निम्न माध्यमिक तह प्रथम श्रेणी	२	९	३	१७
४	निम्न माध्यमिक तह द्वितीय श्रेणी	१०	८५	२२	१६५
५	प्राथमिक तह प्रथम श्रेणी	९	१७८	१५	३००
६	प्राथमिक तह द्वितीय श्रेणी	३३	३०७	८४	६७३
जम्मा	जम्मा	६५	६५७	१४५	१३०७

शिक्षक सेवा आयोगको प्रावि र निमावि तहको (आन्तरिक २५ %)अन्तर्वाता सञ्चालन			
क्र.सं.	तह	अन्तर्वाताका लागि छनौट संख्या	आयोगबाट सिफारिस संख्या
१	निमावि तह द्वितीय श्रेणी	२७	९
२	प्राथमिक तह प्रथम श्रेणी	१८	६
३	प्राथमिक तह द्वितीय श्रेणी	५०	२६
जम्मा		९५	४१

शिक्षक सेवा आयोगको निमावि तहको खुलातर्फको अन्तर्वाता सञ्चालन			
क्र.सं.	विषय	अन्तर्वाताका लागि छनौट संख्या	आयोगबाट सिफारिस संख्या
१	नेपाली	१	१
२	अंग्रेजी	७	५
३	गणित	१०	७
४	विज्ञान	९	९
५	गणित /विज्ञान	२	१
६	सामाजिक	३	३
जम्मा		३२	२६

शिक्षक सेवा आयोगबाट निमावि र मा.वि. तहमा खुला प्रतियोगितात्मक परिक्षा २०८० र २०८१ को लिखित र अन्तरवार्ताबाट सफल उमेदवारको नियुक्तिका लागि जिल्ला छनौट र सिफारिस विवरण।

क्र.सं.	विषय	शैक्षिक सत्र २०८०		शैक्षिक सत्र २०८१	
		नि.मा.वि. तह	मा.वि.तह	नि.मा.वि.तह	मा.वि.तह
१	नेपाली	६	९	१	६
२	अंग्रेजी	२०	१३	५	८
३	गणित	११	२५	७	१
४	विज्ञान	१७	१९	९	१०
५	गणित /विज्ञान	२३		१	-
६	सामाजिक	१०	६	३	५
६	शिक्षा/स्वास्थ्य		६	३	५
जम्मा		८७	७८	२६	३०

४.५ कर्णाली प्रदेशमा प्रदान गरिएको छात्रवृत्तिसम्बन्धी सारांश विवरण

उच्च शिक्षा प्राविधिक छात्रवृत्ति

शिक्षा विकास निर्देशनलायबाट आ.व. २०८१/०८२ को बजेट व्यवस्था भई अध्ययनरत रहेका तर्पसिल बमोजिमका छात्रछात्राहरुलाई उच्च शिक्षा प्राविधिक छात्रवृत्ति रकम प्रदान गरिएको छ :

उच्चशिक्षा प्राविधिक (आ.व. २०७८/७९ मा छनौट भएकालाई निरन्तरता)

सिन	विषय	जिल्ला	नाम	अध्ययनरत संस्था	छात्रवृत्ति रकम आ.व. २०८१/०८२	कैफियत
१	एमवि.एस	कालिकोट	निहान शाही	नेसलन मेडिकल कलेज, विरगंज	४०००००	
२	एमवि.एस	जाजरकोट	लक्सन शाही	काठमाडौं मेडिकल कलेज	४०००००	
३	एमवि.एस	जुम्ला	विनोद रोकाय	नेपालगंज मेडिकल कलेज	४०००००	
४	एमवि.एस	डोल्पा	कमला विष्ट	नेपालगंज मेडिकल कलेज	४०००००	
५	एमवि.एस	दैलेख	आदित्य गौतम	कर्णाली स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, जुम्ला	४०००००	
६	एमवि.एस	रुकुमप.	विशाल केसी	मनिपाल कलेज	४०००००	
७	एमवि.एस	सल्यान	आकाश अधिकारी	चितवन मेडिकल कलेज	४०००००	
८	एमवि.एस	सुर्खेत	राज पोखरेल	काठमाडौं विश्वविद्यालय	४०००००	
९	एमवि.एस	हुम्ला	भुवन बुढा	काठमाडौं मेडिकल कलेज	४०००००	
१०	एमवि.एस	हुम्ला	अंग्मु लामा	नेपालगंज मेडिकल कलेज	४०००००	
११	इन्जि	कालिकोट	ओसिन अधिकारी	नेपाल कलेज IT, ललितपुर	१०००००	
१२	इन्जि	जाजरकोट	राजेश खनाल	हिलसाइड इन्जिनियर कलेज	१०००००	
१३	इन्जि	जुम्ला	रमेश बुढा	पश्चिमाञ्चल कलेज, पोखरा	७९७२०	
१४	इन्जि	डोल्पा	सन्दिप कार्की	पुल्चोक क्याम्पस	८०७४०	
१५	इन्जि	दैलेख	डेनिम रेग्मी	युनाइटेड एकेडेमी कलेज	१०००००	
१६	इन्जि	मुगु	दिपककुमार मल्ल	इन्जिनियरिङ र म्यानेजमेन्ट कलेज, बाँके	१०००००	
१७	इन्जि	रुकुमप.	पुष्पराज पोखरेल	पुर्वान्चल क्याम्पस, धरान	८११९४	
१८	इन्जि	सल्यान	बिजयकुमार वली	सुदुरपश्चिमाञ्चल विश्वविद्यालय	७९६५०	
१९	इन्जि	सुर्खेत	भुवन वोहोरा	पुल्चोक क्याम्पस	८०७४०	
२०	इन्जि	हुम्ला	संजोक रावत	कस्मोस कलेज, ललितपुर	१०००००	
२१	आइ.टि	कालिकोट	विपिन शाही	साहारा क्याम्पस, सुर्खेत	१०००००	
२२	आइ.टि	जाजरकोट	सुनील वोहोरा	मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय	८१९९४	

सिन	विषय	जिल्ला	नाम	अध्ययनरत संस्था	छात्रवृत्ति रकम आ.व. २०८१/०८२	कैफियत
२३	आइटि	जुम्ला	विवेक रावल	भक्तपुर बहुमुखी क्याम्पस	८२६५०	
२४	आइटि	डोल्पा	गोविन्द कुलाल	साहारा क्याम्पस, सुर्खेत	१०००००	
२५	आइटि	दैलेख	सुमन गिरी	मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय	१०००००	
२६	आइटि	रुकुमप.	करुणा विश्वकर्मा	साहारा क्याम्पस, सुर्खेत	१०००००	
२७	आइटि	सल्यान	आशिष अधिकारी	भक्तपुर बहुमुखी क्याम्पस	८२६५०	
२८	आइटि	सुर्खेत	विष्णु बयक	साहारा क्याम्पस, सुर्खेत	१०००००	
२९	भेटेनरी	जुम्ला	नरेश खत्री	नेपाल पोलि टेक्निकल इन्स्टिट्युट, चितवन	१०००००	
३०	भेटेनरी	डोल्पा	लक्की शाही	नेपाल पोलि टेक्निकल इन्स्टिट्युट, चितवन	१०००००	
३१	भेटेनरी	दैलेख	संगिता वली	नेपाल पोलि टेक्निकल इन्स्टिट्युट, चितवन	१०००००	
३२	भेटेनरी	दैलेख	रजनी पन्त	नेपाल पोलि टेक्निकल इन्स्टिट्युट, चितवन	१०००००	
३३	भेटेनरी	दैलेख	रमेशबहादुर थापा	नेपाल पोलि टेक्निकल इन्स्टिट्युट, चितवन	१०००००	
३४	भेटेनरी	सुर्खेत	नरेन्द्र थापा	नेपाल पोलि टेक्निकल इन्स्टिट्युट, चितवन	१०००००	
३५	भेटेनरी	सुर्खेत	निशा लामिछाने मगर	नेपाल पोलि टेक्निकल इन्स्टिट्युट, चितवन	१०००००	
३६	भेटेनरी	सुर्खेत	सिता रामजाली	नेपाल पोलि टेक्निकल इन्स्टिट्युट, चितवन	१०००००	
३७	आयुर्वेद	सल्यान	श्रीधर गौतम	आयुर्वेद क्याम्पस, दाङ	१०००००	
३८	आयुर्वेद	हुम्ला	रुपेश शर्मा	आयुर्वेद क्याम्पस, दाङ	१०००००	
३९	कृषि	कालिकोट	रमा कोइराला	CNRM, डोल्पा	६६९००	
४०	कृषि	जाजरकोट	सिर्जना थापा	सुदुरपश्चिमाञ्चल विश्वविद्यालय	६८८००	
४१	कृषि	जुम्ला	पुष्पा उपाध्याय न्यौपाने	CNRM कलेज, बाँके	७३०२५	
४२	कृषि	डोल्पा	संगिता बुढा	मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय	९०५१३	
४३	कृषि	दैलेख	जीवन शाही	CNRM, दैलेख	६३१७५	
४४	कृषि	मुगु	मनिषा शाही	मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय	९०५१३	
४५	कृषि	रुकुमप.	नवीन बोहोरा	ब्राइट मध्यपश्चिम, सुर्खेत	१०००००	

सिन	विषय	जिल्ला	नाम	अध्ययनरत संस्था	छात्रवृत्ति रकम आ.व. २०८१/०८२	कैफियत
४६	कृषि	सुर्खेत	रविना सोनाम	मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय	९०५१३	
४७	कृषि	हुम्ला	हिराबहादुर पाल	मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय	९०५१३	
४८	वन	कालिकोट	सरोज शाही	IOF, पोखरा	९५८२५	
४९	वन	जाजरकोट	विनय खनाल	IOF, पोखरा	९३१२७	
५०	वन	जुम्ला	विष्णु बुढा	IOF, पोखरा	१८१२७	
५१	वन	दैलेख	चन्द्रप्रकाश शाही	IOF, पोखरा	१८१२७	
५२	वन	मुगु	पुष्पराज मल्ल	वातावरण तथा बन क्याम्पस, मोरङ	१०००००	
५३	वन	रुकुमप.	देवि ओली	CRM, कटारी	७३६४९	
५४	वन	सल्यान	प्रेम बस्नेत	IOF, हेटौडा	९११४०	
५५	वन	सुर्खेत	मनोज आले	सिदान्त क्याम्पस, नवलपरासी	१०००००	
५६	वन	हुम्ला	निराजन बुढा	IOF, हेटौडा	९४८९०	
				कुलजम्मा:	८०६८१७५	

प्रदेशभर उच्च शिक्षा सीमान्तकृत तथा लोपोन्मुख वर्ग छात्रवृत्ति:

बजेट: २,४०,०००/-

खर्च: ९६,०००/-

सि.न	दर्ता नं.	नाम	ठेगाना	बाबुको नाम	अध्ययनरत शैक्षिक संस्थाको नाम	तह	छात्रवृत्ति रकम
१	६७८	हजारी नेपाली	भेरी १ जाजरकोट	आसे नेपाली	शितल क्याम्पस, रुकुम पश्चिम	वि एड	२४०००/-
२	६८५	रमित कुमार वादी	विरेन्द्रनगर ११ सुर्खेत	हिरालाल वादी	सुर्खेत बहुमुखी क्याम्पस, सुर्खेत	विविएस	२४०००/-
३	६८४	नविन कुमार वादी	विरेन्द्रनगर ११ सुर्खेत	हिरालाल वादी	मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय	वि एड	२४०००/-
४	७५६	दुर्गा कुमारी राजी	भेरीगंगा १२ सुर्खेत	कुल बहादुर राजी	हिमशिखर बहुमुखी क्याम्पस, सुर्खेत	विविएस	२४०००/-
जम्मा रकम							९६०००/-

शिक्षा विकास निर्देशनालय सुर्खेतको उत्कृष्ट शिक्षक प्रोत्साहन कार्यक्रमका लागि छनोट भएका शिक्षकहरूको विवरण

क्र सं	जिल्ला	शिक्षकको नाम	विद्यालयको नाम	तह	श्रेणी
1	कालिकोट	चन्द्रप्रसाद कोइराला	पञ्चदेवलमा वि खाडाचक्र	माध्यमिक	तृतीय
2		यशोधरा भट्टराई	चन्द्रसूर्यमावि हाउडी शुभकालिका	निम्नमाध्यमिक	द्वितीय
3		कृष्णप्रसाद बराल	बडीमालिका मावि रासकोट	प्राथमिक	तृतीय
4	सल्यान	जीवनकुमारी रावत	शिवजन मावि शितलपाटी शारदा	माध्यमिक	तृतीय
5		धर्मराज घर्ती	निराजनमावि सिद्धकुमाख ढोरचौर	निम्नमाध्यमिक	तृतीय
6		वालाराम वली	कालिका आवि छत्रेश्वरी ५ पोखरा	प्राथमिक	द्वितीय
7	रुकुम पश्चिम	शशिराम विश्वकर्मा	रामि ज्ञानोदय मा वि सिम्ली सानीभेरी	माध्यमिक	द्वितीय
8		कृष्णीराजके.सी.	हिमालय मावि खदी आठवीसकोट	निम्नमाध्यमिक	द्वितीय
9		लक्ष्मी वली	ने रा आ वि जमरु मुसीकोट	प्राथमिक	द्वितीय
10	जुम्ला	टंकबहादुर महत	चन्दननाथ मावि खलङ्गा चन्दननाथ	माध्यमिक	प्रथम
11		परेकराज खत्री	मालिका मावि धापा सिंजा	निम्नमाध्यमिक	द्वितीय
12		आनन्दाकुमारी बोहरा	भैलेपाटा आवि लेखपर कनकासुन्दरी	प्राथमिक	तृतीय
13	हुम्ला	धनबहादुर ऐडी	मानसरोवर मावि सिमकोट	माध्यमिक	तृतीय
14		घनश्याम शर्मा	सल्लाघारी नमूना मावि अदानचुली	निम्नमाध्यमिक	द्वितीय
15		गीता हमाल	सीता नमूना मावि खार्पुनाथ	प्राथमिक	द्वितीय
16	डोल्पा	प्रकाश थापा	त्रिपुरा मावि काङ्गाउँ जगदुल्ला	माध्यमिक	तृतीय
17		नरदेव रोकाया	अन्नपूर्ण मावि सर्मी मुङ्केचुला	निम्नमाध्यमिक	तृतीय
18		पदमाकुमारी बुढा	महादेव आवि थाला ठुलीभेरी	प्राथमिक	तृतीय
19	मुगु	सुवास रावल	जनज्योति मावि धुपीचौर सौरु	माध्यमिक	तृतीय
20		राम प्रसाद सेजुवाल	महाकाली मावि गमगढी छायानाथ	निम्नमाध्यमिक	द्वितीय
21		जयपुरा खड्का कार्की	महादेवमष्टा मावि रातापानी खत्याड	प्राथमिक	द्वितीय
22	दैलेख	पार्वतीकुमारी शर्मा	सरस्वती मावि तर्तङ्ग नारायण	माध्यमिक	तृतीय
23		टेकबहादुर सिजापती	पशुपति मावि छेपाडी आठवीस	निम्नमाध्यमिक	तृतीय
24		हर्कबहादुर वी क	हिमालय मावि तिजकोडाडा चामुण्डा विन्दाशैनी	प्राथमिक	तृतीय
25	सुर्खेत	द्रोणराज पाठक	विद्याज्योति मावि बावियाचौर पञ्चपुरी	माध्यमिक	द्वितीय
26		भूपेन्द्रबहादुर सिंह	प्रभात मावि थानीचौर भेरीगंगा	निम्नमाध्यमिक	तृतीय
27		भोजकुमारी पौडेल	सरस्वती आवि कमैघारी लेखवेशी	प्राथमिक	द्वितीय
28	जाजरकोट	लक्ष्मी खत्री	विरेन्द्रेश्वर्य मा.वि. बारेकोट गा.पा. २ लिम्सा	माध्यमिक	तृतीय
29		जय बहादुर थापा	जनप्रिय मा.वि. छेडागाड न.पा. ३ दशेरा	निम्नमाध्यमिक	द्वितीय
30		अच्युतप्रसाद शर्मा	रामजानकी प्रा.वि. भेरी न.पा. ४ युरी	प्राथमिक	प्रथम

तालिका १.५२ शिक्षा विकास निर्देशनालयमा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण

सि.नं.	कर्मचारीको नाम, थर	पद	तह	सम्पर्क नम्बर	महाशाखा/शाखा	कै.
१	दीपा हमाल	नि.निर्देशक	दशैं	९८५८०५१११०	कार्यालय प्रमुख	
२	लक्ष्मी प्रसाद भट्टराई	उपसचिव	नवौं	९७६५८००१२३	प्रशासन, अनुगमन तथा योजना	
३	भिमप्रसाद पोखरेल	वरिष्ठ शिक्षा अधिकृत	आठौं	९८५७८३५१०५	शिक्षकसेवा तथा अभिलेख	
४	धनबहादुर विष्ट	वरिष्ठ शिक्षा अधिकृत	आठौं	९८५८०५११४३	प्रशासन, अनुगमन तथा योजना	
५	झलकप्रसाद कोइराला	वरिष्ठ शिक्षा अधिकृत	आठौं	९८४८२४७६७२	सामाजिक विकास	
६	यमुना श्रेष्ठ	प्रमुख लेखा अधिकृत	आठौं	९८५८०५७१४०	आर्थिक प्रशासन शाखा	
७	देवकी रावत	शाखा अधिकृत	सातौं	९८५८३२०७४०	प्रशासन, अनुगमन तथा योजना	
८	देवीकुमारी सुवेदी	महिला विकास अधिकृत	सातौं	९८४८०५०५००	सामाजिक विकास	
९	ईश्वरबहादुर सिंह	शाखा अधिकृत	सातौं	९८४८४१५५९५	प्रशासन, अनुगमन तथा योजना	
१०	दुर्गाप्रसाद चौधरी	तथ्याङ्क अधिकृत	सातौं	९८४८०५८१५९	शिक्षकसेवा तथा अभिलेख	
११	शेरबहादुर महतरा	इन्जिनियर	सातौं	९८५८०५४१००	प्रशासन, अनुगमन तथा योजना	करार
१२	नविन पौडेल	कम्प्युटर अधिकृत	छैटौं	९८४१४५४७४७	प्रशासन, अनुगमन तथा योजना	
१३	लक्ष्मीप्रसाद पाण्डे	प्रशासकीय अधिकृत	छैटौं	९८६८११९८७०	प्रशासन, अनुगमन तथा योजना	
१४	चुडामणी काफ्ले	प्रशासकीय अधिकृत	छैटौं	९८४८०४१८५७	प्रशासन, अनुगमन तथा योजना	
१५	गणेशप्रसाद शर्मा	प्रशासकीय अधिकृत	छैटौं	९८४८०३९६२६	सामाजिक विकास	
१६	धनुमाया थापा	वरिष्ठ प्राविधिक सहायक	छैटौं	९८४८०८८४५६	शिक्षकसेवा तथा अभिलेख	
१७	कविता घिमिरे	वरिष्ठ प्राविधिक सहायक	छैटौं	९८६६७६५१६०	उच्चतथा प्राविधिक शिक्षा	
१८	लक्ष्मीकुमारी थापा क्षेत्री	वरिष्ठ लेखा सहायक	पाचौं	९८४८०५१९७३	आर्थिक प्रशासन शाखा	
१९	कार्मावाङ्जुक लामा	प्राविधिक सहायक	पाचौं	९८६८३१०११५	प्रशासन, अनुगमन तथा योजना	
२०	सन्तोष थापा	सब-इन्जिनियर	पाचौं	९८४१५९१०८६	प्रशासन, अनुगमन तथा योजना	करार
२१	मणिराम सुवेदी	सब-इन्जिनियर	पाचौं	९८४८०३८५३१	प्रशासन, अनुगमन तथा योजना	करार
२२	भुवन रोकाया	स.कम्प्युटर अपरेटर	चौथो	९८६६५३००७९	शिक्षकसेवा तथा अभिलेख	
२३	कान्ति चापागाई	कम्प्युटर सहायक	चौथो	९८०९७०९७०४	सामाजिक विकास	करार
२४	कमलबहादुर चौधरी	कार्यालय सहयोगी	पाचौं	९८४८११६२००	शिक्षक सेवा तथा अभिलेख	
२५	झलक खड्का	हलुका सवारी चालक	श्रेणी वि.	९८४८४२९४९	प्रशासन, अनुगमन तथा योजना	करार
२६	लालबहादुर चौधरी	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी वि.	९८४८०३७२८४	प्रशासन, अनुगमन तथा योजना	करार
२७	रमेश खड्का	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी वि.	९८४८४१४८२१	प्रशासन, अनुगमन तथा योजना	करार
२८	रीता चौधरी	कार्यालय सहयोगी(मालि)	श्रेणी वि.	९७४५३७६०४३	प्रशासन, अनुगमन तथा योजना	करार

तालिका १.५३ सामाजिक विकास कार्यालयका कार्यालय प्रमुखहरूको नाम र सम्पर्क नम्बर:

सि.नं.	कर्मचारीहरूकोनाम, थर	पद	तह/श्रेणी	कार्यालय/जिल्ला	सम्पर्क नम्बर	कार्यालय इमेल
१	शेखर न्यौपाने	सा.वि.अधिकृत	सातौँ	सा.वि.का.मुगु	९८६१९८४२९०	sdomugu@gmail.com
२	श्री हर्क बहादुर बस्नेत	सा.वि.अधिकृत	छैठौँ	सा.वि.कार्यालय हुम्ला	९८५८३२२३४९	sdohumla@gmail.com
३	धनन्जय आचार्य	सा.वि.अधिकृत	आठौँ	सा.वि.का.रुकुम पश्चिम	९८५८०८८०९९	sdorukum@gmail.com
४	दुर्गा विष्ट	सा.वि.अधिकृत	सातौँ	सा.वि.का.डोल्पा	९८४४७७४२७१	sdodolpa@gmail.com
५	दशरथ लामिछाने	सा.वि.अधिकृत	सातौँ	सा.वि.का.जाजरकोट	९८५८०५२२००	sdojajarkot@gmail.com
६	टोपबहादुर बुढा	सा.वि.अधिकृत	नवौँ	सा.वि.का.जुम्ला	९८५८०३८९४७	sdojumla@gmail.com
७	लोकेन्द्र बहादुर विष्ट	सा.वि.अधिकृत	नवौँ	सा.वि.का.दैलेख	९८५८०४७६७२	sdodailekh@gmail.com
८	श्री कृष्ण प्रसाद अधिकारी	सा.वि.अधिकृत	आठौँ	सा.वि.का.सल्यान	९८५८०५११७५	sdosalvan@gmail.com
९	रछाने लोहार	सा.वि.अधिकृत	रा.प.तृतीय	सा.वि.का.कालिकोट	९८५९१०६४७४	sdokalikot@gmail.com

तालिका १.५४ शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई प्रमुखहरूको नाम र सम्पर्क नम्बर विवरण :

सि.नं.	नाम,थर	पद	तह/श्रेणी	जिल्ला	कार्यालयको नाम	सम्पर्क नम्बर	इमेल
१	महेश केशर खनाल	इकाई प्रमुख	रा.प.तृतीय	सुर्खेत	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई सुर्खेत	९८५८०५४०५७	deosurkhet123@gmail.com
२	योगेश्वर खत्री	इकाई प्रमुख	रा.प.तृतीय	जाजरकोट	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई जाजरकोट	९८५८०५२०७६	deojajarkot@gmail.com
३	खडक राज भियाल	नि.इकाई प्रमुख	रा.प.अन प्रथम	मुगु	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई मुगु	९८५८३२२४७०	deomugu@gmail.com
४	हर्षप्रसाद चौलागाई	इकाई प्रमुख	रा.प.तृतीय	कालिकोट	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई कालिकोट	९८४८३११८९०	harshaprasadchaulagain@gmail.com
५	डायमण्ड पुन	इकाई प्रमुख	रा.प.तृतीय	डोल्पा	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई डोल्पा	९८५७८७२९००	dayamanp37@gmail.com
६	रमेशबहादुर मल्ल	इकाई प्रमुख	शाखा अधिकृत	दैलेख	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई दैलेख	९८४८३००५२२	rameshmalla522@gmail.com
७	शेरबहादुर रोका	इकाई प्रमुख	इकाई प्रमुख	जुम्ला	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई जुम्ला	९८५८०२०२२७	deojumla4@gmail.com
८	ताराप्रसाद पुन	इकाई प्रमुख	रा.प.तृतीय	रुकुमपश्चिम	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई रुकुम पश्चिम	९८४७८५३६२२	deorukum@gmail.com
९	योगेश आले मगर	नि.इकाई प्रमुख	रा.प.अन प्रथम	हुम्ला	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई हुम्ला	९८५८०४२५०९	deohumla@gmail.com
१०	चोपलाल बेलवासे	इकाई प्रमुख	रा.प.तृतीय	सल्यान	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई सल्यान	९८५७८४४१५०	salvan.deo@gmail.com

तालिका १.५५ कर्णाली प्रदेशको जिल्लागत र पालिकागत शिक्षा शाखा प्रमुखहरूको नाम र सम्पर्क विवरण :

सि.नं.	स्थानीय तहकोनाम	जिल्ला	नाम,थर	तह	सम्पर्क नम्बर	इमेल
१	छायानाथ रारा नगरपालिका	मुगु	गणेश न्यौपाने	पाचौँ	९८४७१८५१६९	ganeshneopane25@gmail.com
२	खत्याड गाउँपालिका	मुगु	लोकेन्द्र बुढा	पाचौँ	९८६८९३३२०३	budhalokendra11@gmail.com
३	मुगुमकामारोग गाउँपालिका	मुगु	सुवास रावल	आठौँ	९८५८३२२५४९	subashrawal75@gmail.com
४	सोरु गाउँपालिका	मुगु	बिरेन्द्र मल्ल	सातौँ	९८४८११०३७७	birendramalla10@gmail.com
५	नाम्खा गाउँपालिका	हुम्ला	मनराज बुढा	पाचौँ	९८६५९४४३११	budhamanraj123@gmail.com
६	सिमकोट गाउँपालिका	हुम्ला	वर्ष बहादुर फडेरा	सातौँ	९८४८३०४८८५	ito.simkotmun@gmail.com
७	खार्पुनाथ गाउँपालिका	हुम्ला	ललिजंग शाही	सातौँ	९८४८१८८५१३	lalijangshahi@gmail.com
८	सर्केगाड गाउँपालिका	हुम्ला	वीरजंग शाही	सातौँ	९८४८३२५९५२	birjanshahi479@gmail.com
९	चंखेली गाउँपालिका	हुम्ला	पराम पाण्डे	छैटौँ	९८६१२९४५१६	pandeyparam2@gmail.com
१०	अदानचुली गाउँपालिका	हुम्ला	मनदत्त ढकाल	पाचौँ	९८४८२२०८५१	dhakalmandatta@gmail.com
११	ताजाकोट गाउँपालिका	हुम्ला	जयरुद्र ढकाल	छैटौँ	९८५११६९८७२	jayarudradhakal107@gmail.com
१२	आठबिसकोट नगरपालिका	रुकुम (पश्चिम भाग)	इन्द्र बहादुर बिष्ट	सातौँ	९८६८२९४३९०	indrabbo77@gmail.com
१३	चौरजहारी नगरपालिका	रुकुम (पश्चिम भाग)	टिकाजङ ओली	पाचौँ	९८५१२२४७५६	olitikajung@gmail.com.com
१४	मुसिकोट नगरपालिका	रुकुम (पश्चिम भाग)	बिनाराम खड्का	आठौँ	९८४७८६४२७५	khadkabinararam@gmail.com
१५	त्रिवेणी गाउँपालिका	रुकुम (पश्चिम भाग)	सुरेश पुन	पाचौँ	९७०९५५६२२२	eystribenirukum@gmail.com
१६	बाँफिकोट गाउँपालिका	रुकुम (पश्चिम भाग)	बिरेन्द्रबुढाथोकी	पाचौँ	९८६६९१७७९७	bbudhathoki9001@gmail.com
१७	सान्नीभेरी गाउँपालिका	रुकुम (पश्चिम भाग)	भूपाल सिँ विष्ट	सातौँ	९८४९१०६१९२	buphalbista43@gmail.com
१८	गुर्भाकोट नगरपालिका	सुर्खेत	पदम बहादुर विक	सातौँ	9847847777	padam.anupam77@gmail.com
१९	पञ्चपुरी नगरपालिका	सुर्खेत	तुल्सीपुरी पुन	सातौँ	9868010875	tulsipuri2044@gmail.com
२०	भेरीगंगा नगरपालिका	सुर्खेत	गजेन्द्र कुमार जिसी	सातौँ	9858052253	gajendragcskt@gmail.com
२१	लेकबेसी नगरपालिका	सुर्खेत	पहलमान अधिकारी	सातौँ	9848193911	pahaladhikari2077@gmail.com
२२	बीरेन्द्रनगर नगरपालिका	सुर्खेत	धिरेन्द्र प्रसाद शर्मा	नवौँ	9858080380	sharmadp50@gmail.com
२३	चिङ्गाड गाउँपालिका	सुर्खेत	तुल्सी के.सी.	सातौँ	9848125909	eotulsikc@gmail.com
२४	चौकुने गाउँपालिका	सुर्खेत	टेकेन्द्र बहादुर बुढा	सातौँ	9858059006	budhat006@gmail.com

सि.नं.	स्थानीय तहकोनाम	जिल्ला	नाम,थर	तह	सम्पर्क नम्बर	इमेल
२५	बराहताल गाउँपालिका	सुर्खेत	डम्पर कुमारी रोकाया	आठौँ	9868102239	rokayadammar3@gmail.com
२६	सिमता गाउँपालिका	सुर्खेत	बुद्धी बहादुर गौतम	सातौँ	9868911723	buddigautam88@gmail.com
२७	छेडागाड नगरपालिका	जाजरकोट	दीपक कुमार शाही	सातौँ	९८४८२९९१९२	k.ckhadag@gmail.com
२८	नलगाड नगरपालिका	जाजरकोट	बलवीर वि.क.	सातौँ	९८४८१३६०६८	bbbrisang@gmail.com
२९	भेरी नगरपालिका	जाजरकोट	अमृत बहादुर पुन	सातौँ	९८५१३३४८९९	anjan.amrit@gmail.com
३०	कुशे गाउँपालिका	जाजरकोट	जनक बहादुर शाह	पाचौँ	९८६८१२६७२५	shahjanak5566@gmail.com
३१	जुनीचाँदे गाउँपालिका	जाजरकोट	दल बहादुर बुढा	आठौँ	९८५८०२७०३६	junichande.edu@gmail.com
३२	बारेकोट गाउँपालिका	जाजरकोट	राम बहादुर मल्ल	आठौँ	९८४८०७७८१९	ram733078@gmail.com
३३	शिवालय गाउँपालिका	जाजरकोट	मान बहादुर बस्नेत	आठौँ	९८५८०२७०३६	nambasent14@gmail.com
३४	आठबीस नगरपालिका	दैलेख	बसन्ता बुढा	पाचौँ	9848076795	bashantbudha171@gmail.com
३५	चामुण्डा बिन्द्रासैनी नगरपालिका	दैलेख	बविता बस्नेत	पाचौँ	9866139935	babitabasnet986@gmail.com
३६	दुल्लु नगरपालिका	दैलेख	विकास जङ्ग शाही	सातौँ	9864369664	bikashjungshahi775@gmail.com
३७	नारायण नगरपालिका	दैलेख	पुर्णप्रसाद आचार्य	सातौँ	9858051221	purnna4ya@gmail.com
३८	गुराँस गाउँपालिका	दैलेख	भुपेन्द्र भण्डारी	सातौँ	9848037404	b.bhandariskt@gmail.com
३९	ठाँटीकाँध गाउँपालिका	दैलेख	नेत्र बहादुर रावत	सातौँ	9849963967	nthapa359@gmail.com
४०	डुंगेश्वर गाउँपालिका	दैलेख	मन बहादुर गौतम	सातौँ	9868116178	mbgautam111@gmail.com
४१	नौमुले गाउँपालिका	दैलेख	अनिता थारु	सातौँ	9844885058	anishatharu2018@gmail.com
४२	भगवतीमाई गाउँपालिका	दैलेख	मान बहादुर विश्वकर्मा	सातौँ	9848117016	ganmiman@gmail.com
४३	भैरवी गाउँपालिका	दैलेख	उमेश जङ्ग	सातौँ	9808108431	karkiumeshd@gmail.com
४४	महाबु गाउँपालिका	दैलेख	कृष्ण ओली	सातौँ	9848048928	olikirishna928@gmail.com
४५	चन्दननाथ नगरपालिका	जुम्ला	क्षेत्र बहादुर बुढा	सातौँ	9858320114	cbthapa@gmail.com
४६	कनकासुन्दरी गाउँपालिका	जुम्ला	जगत कुमार दशीदी	सातौँ	9868109387	jagatdc17@gmail.com
४७	गुठिचौर गाउँपालिका	जुम्ला	प्रेमराज खनाल	सातौँ	9868911371	
४८	तातोपानी गाउँपालिका	जुम्ला	अमर राज डांगी छैठौँ		9858322554	
४९	तिला गाउँपालिका	जुम्ला	झनमाया खत्री	सातौँ	9864356640	khatrijhanamaya@gmail.com
५०	पातारासी गाउँपालिका	जुम्ला	नविन शाही	सातौँ	9858366211	
५१	सिजगाउँपालिका	जुम्ला	शंकर धिताल	सातौँ	9858322355	
५२	हिमा गाउँपालिका	जुम्ला	दन्तराज रावत	सातौँ	9847963804	rawatdanta@gmail.com

सि.नं.	स्थानीय तहकोनाम	जिल्ला	नाम,थर	तह	सम्पर्क नम्बर	इमेल
५३	खाँडाचक्र नगरपालिका	कालिकोट	जशी प्रसाद चौलागाई	सातौँ	9848301753	pchaulagain@gmail.com
५४	तिलागुफान गरपालिका	कालिकोट	लिलाराज बम	सातौँ	9868006040	ilarajbam327@gmail.com
५५	रास्कोट नगरपालिका	कालिकोट	खेमराज शाही	सातौँ	9848327954	kshahi2075@gmail.com
५६	शुभ कालिका गाउँपालिका	कालिकोट	नवराज आचार्य	सातौँ	9848051752	nawarajkundan10@gmail.com
५७	नरहरिनाथ गाउँपालिका	कालिकोट	दुर्गलाल न्यौपाने	सातौँ	9848320174	durgalalnewpane@gmail.com
५८	पचालझरना गाउँपालिका	कालिकोट	धुवलाल संज्याल	सातौँ	9845632824	sanjaldhurba66@gmail.com
५९	पलाता गाउँपालिका	कालिकोट	विशाल पौडेल	सातौँ	9856009910	
६०	महावै गाउँपालिका	कालिकोट	मदन बहादुर शाही	सातौँ	9868258833	madanshahi127@gmail.com
६१	सान्नी त्रिवेणी गाउँपालिका	कालिकोट	मदन बहादुर शाही	सातौँ	9868782236	madanshahi2049@gmail.com
६२	बागचौर नगरपालिका	सल्यान	नेन्द्र प्रसाद भट्ट	सातौँ	9868710721	educationsectionbagchaur2073@gmail.com
६३	बनगाँउँ कुपिण्डे नगरपालिका	सल्यान	चक्र बहादुर रावत	सातौँ	9848185846	crawat.987@gmail.com
६४	शारदा नगरपालिका	सल्यान	संगिता बुढा	सातौँ	9868397149	budhasangita2076@gmail.com
६५	कपुरकोट गाउँपालिका	सल्यान	रमेश कुमार आचार्य	छैठौँ	9864940141	
६६	कालिमाटी गाउँपालिका	सल्यान	भरत कुमार चन्द	छैठौँ	9849215562	bharatchand64@gmail.com
६७	कुमाख गाउँपालिका	सल्यान	प्रेमलाल के.सी.	सातौँ	9868104535	
६८	छत्रेश्वरी गाउँपालिका	सल्यान	केशर बहादुर वली	सातौँ	9857844407	
६९	सिद्धकुमाख गाउँपालिका	सल्यान	प्रतिभा वली	सातौँ	9857855019	siddakumakh.edu@gmail.com
७०	त्रिवेणी गाउँपालिका	सल्यान	लिला कुमारी घर्तीमगर	पाचौँ	9843521124	
७१	दामा गाउँपालिका	सल्यान	प्रमोद कुमार विष्ट	सातौँ	9856090000	pbist9@gmail.com
७२	ठूलीभेरी नगरपालिका	डोल्पा	डिल प्रसाद रोकाया	सातौँ		
७३	त्रिपुरासुन्दरी नगरपालिका	डोल्पा	निर्माद के.सी.	छैठौँ	9858300030	dolpatmedusection@gmail.com
७४	काईके गाउँपालिका	डोल्पा	केशव राज खनाल	सातौँ	9848461721	bekhraj47@gmail.com
७५	छार्काताडसोड गाउँपालिका	डोल्पा	प्रेङ्का कुमारी जैशी	छैठौँ	9746333531	
७६	जगदुल्ला गाउँपालिका	डोल्पा	गोपाल बुढा		9851275671	budhagopal2076@gmail.com
७७	डोल्पोबुद्ध गाउँपालिका	डोल्पा	मन बहादुर थापा	सातौँ	9858390196	
७८	मुड्केचुला गाउँपालिका	डोल्पा	टिकाराम आचार्य	सातौँ	9868693912	acharyatikaram082@gmail.com
७९	शेफोकसुन्डो गाउँपालिका	डोल्पा	खगेन्द्र बहादुर श्रीस	छैठौँ		edusheypokhsundorm@gmail.com

सन्दर्भ सामग्री

- शैक्षिक प्रोफाइल २०८०/८१ शिक्षा विकास निर्देशनालय कर्णाली प्रदेश
- निर्देशनालयबाट सम्पादित कार्यक्रमहरु २०८१/०८२ शिक्षा विकास निर्देशनालय कर्णाली प्रदेश
- प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली २०७४ कर्णाली प्रदेश
- शैक्षिक सूचना २०७९ शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय सिंहदरबार काठमाडौं
- शैक्षिक सूचना २०८० शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय सिंहदरबार काठमाडौं
- राष्ट्रिय शिक्षा नीति २०७६ शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय सिंहदरबार काठमाडौं
- विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना २०७९ शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय सिंहदरबार काठमाडौं
- आ.व. २०८१/८२ को नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रमअर्थ मन्त्रालय सिंहदरबार काठमाडौं
- आ.व. २०८१/८२ को नेपाल सरकारको वार्षिक बजेट वक्तव्यअर्थ मन्त्रालय सिंहदरबार काठमाडौं
- सोह्रौं योजना नेपाल सरकार राष्ट्रिय योजना आयोग सिंहदरबार काठमाडौं
- दिगो विकास लक्ष्य राष्ट्रिय ढाँचा नेपाल सरकार राष्ट्रिय योजना आयोग सिंहदरबार काठमाडौं
- आ.व. २०८१/८२ को कर्णाली प्रदेश सरकारको नीति तथा कार्यक्रम आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय वीरेन्द्रनगर सुर्खेत
- आ.व. २०८१/८२ को कर्णाली प्रदेश सरकारको वार्षिक बजेट वक्तव्य आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय वीरेन्द्रनगर सुर्खेत
- कर्णाली प्रदेश सरकारको दोस्रो पञ्चवर्षीय आवधिक योजना (२०८१/८२ - २०८५/८६) प्रदेश योजना आयोग वीरेन्द्रनगर सुर्खेत
- विभिन्न कार्यविधि तथा निर्देशिकाहरु सामाजिक विकास मन्त्रालय कर्णाली प्रदेश
- <https://censusnepal.cbs.gov.np/results/> राष्ट्रिय जनगणना २०७८/राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय थापाथली काठमाडौं
- <http://iemis.cehrd.gov.np> शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र सानोठिमी भक्तपुर
- www.cehrd.gov.np शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र सानोठिमी भक्तपुर
- <http://nfe.cehrd.gov.np> शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र सानोठिमी भक्तपुर

शिक्षा विकास निर्देशनालयको आयोजनामा जाजरकोट, मुगु, बराहताल र
सुर्खेतमा सञ्चालन गरिएको IEMIS अद्यावधिक, विकास र तालिम

स्थान: जाजरकोट जिल्ला

स्थान: मुगु जिल्ला

स्थान: बराहताल गाउँपालिका

स्थान: शिक्षा विकास निर्देशनालय सुर्खेत

२०८१ को SEE परिक्षा संचालन क्रममा शिक्षा विकास निर्देशनालयबाट भएका अनुगमन

SEE २०८१ को उत्तरपुस्तिका परीक्षण तथा सम्परीक्षण गर्दै शिक्षकहरू

शिक्षा विकास निर्देशनालयको आयोजनमा वी.न.पा. १४ श्री सिद्ध मा.वि. गोठिकाँडा, भेरीगंगा ०२ श्री सामुदायिक मा.वि. मोहती र बराहताल गा.पा. ०८ श्री जनजागृती मा.वि. दमा मा अभिभावक शिक्षा कार्यक्रम संचालन गरिएका फोटो

शिक्षा विकास निर्देशनालयको आयोजनामा कर्णाली प्रदेशस्तरीय “विज्ञान प्रदर्शनी तथा प्रतिभा पहिचान कार्यक्रम”
(प्रथम हुम्ला, द्वितीय जुम्ला, तृतीय सुर्खेत र सान्त्वनामा सल्यान जिल्ला हासिल गरिएका थिए)

शिक्षा विकास निर्देशनालयको आयोजनामा शिक्षकहरूलाई सार्वजनिक शिक्षा सम्बन्धी अभिमुखिकरण

उत्कृष्ट शिक्षक प्रोत्साहन कार्यक्रम अन्तर्गत शिक्षा विकास निर्देशनालयद्वारा छनोट हुनुभएका शिक्षकहरूलाई सम्मान एवम् पुरस्कृत गरिएका फोटो

वीरेन्द्रनगर न.पा.मा किशोरी सुरक्षाका लागि आत्मरक्षा तालिम

पन्चपुरी न.पा.मा बालअधिकार सम्बन्धी सचेतीकरण कार्यक्रम

भेरीगंगा न.पा.मा किशोरी सुरक्षाका लागि आत्मरक्षा तालिम

भेरीगंगा न.पा.मा बालअधिकार सम्बन्धी सचेतीकरण कार्यक्रम

बावियाचौर मा बालअधिकार सम्बन्धी सचेतीकरण कार्यक्रम

चौकुने गा.पा. मा बालअधिकार सम्बन्धी सचेतीकरण कार्यक्रम

एन सी ई आर
सामाजिक विकास मंत्रालय

शिक्षा विकास निदेशनालय

वीरेंद्रनगर, नूतन